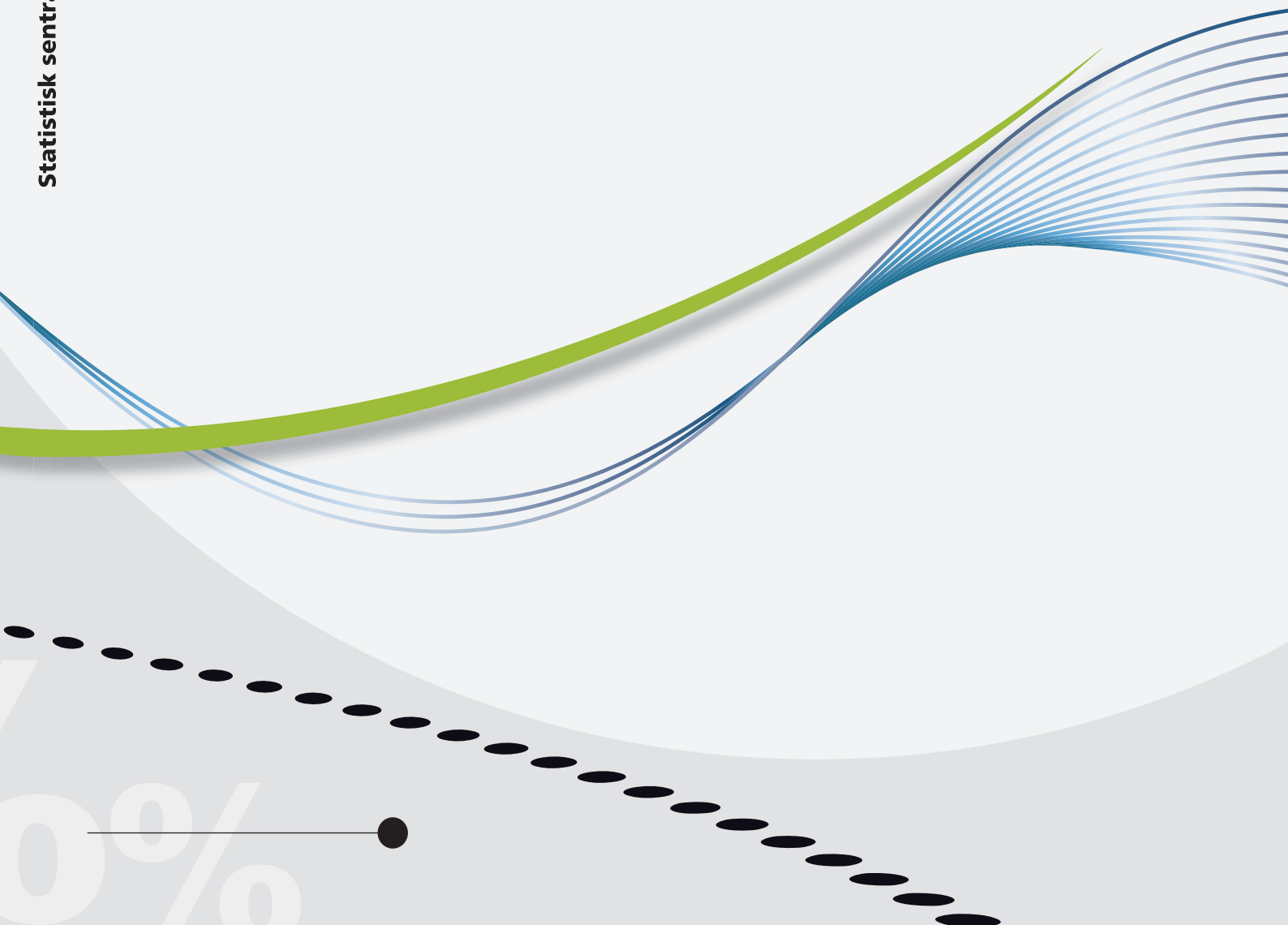

KOSTRA

Arbeidsgrupperapporter 2016

KOSTRA

Arbeidsgrupperapporter 2016

I serien Notater publiseres dokumentasjon, metodebeskrivelser, modellbeskrivelser og standarder.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen
skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 8. august 2016

ISBN 978-82-537-9365-8 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentligjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Desimaltegn	,

Forord

KOSTRA-prosjektet (Kommune-Stat-Rapportering) hadde to hovedformål:

- Gjennomgang av det faglige innholdet i rapporteringen fra kommune til stat, med sikte på å forenkle og samordne samt på at rapporteringen skal gi relevant styringsinformasjon.
- Etablering av en elektronisk rapporteringskjede som omfatter elektronisk innrapportering fra kommunene og publisering av nøkkeltall om den kommunale virksomheten på Internett.

Prosjektet ble avsluttet 1. juli 2002, og KOSTRA er for lengst over i driftsfasen. Oppdatering og vedlikehold skjer ved en årlig gjennomgang av rapporteringsinnholdet i regi av arbeidsgrupper med representanter fra Statistisk sentralbyrå, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, de aktuelle fagdepartementer, KS og ev. andre brukere.

For nærmere opplysninger om KOSTRA henvises til nettstedene <http://www.ssb.no/kostra> og <http://kostra.dep.no/>

Statistisk sentralbyrå, 12. juli 2016.

Marit Hoel

Sammendrag

Dette notatet omfatter rapporter for 2015 fra KOSTRAs arbeidsgrupper. Arbeidsgruppene har en årlig gjennomgang av eventuelle oppdateringer og vedlikehold av rapporteringsinnholdet. Representantene i arbeidsgruppene er fra Statistisk sentralbyrå, Kommunal- og arbeidsdepartementet, de aktuelle fagdepartementer, Kommunenes Sentralforbund og ev. andre brukere.

Rapportene vil bli gjenstand for behandling høsten 2016.

Innhold

Forord.....	3
Sammendrag.....	4
Innhold	5
Barnehage.....	6
Grunnskole	10
Helse- og omsorgstjenester	15
Psykisk helse- og rusarbeid	36
Kommunalt disponerte boliger.....	46
Sosialtjenesten	49
Introduksjonsordningen - vedlegg til rapport for sosialtjenesten	69
Barnevern.....	77
Vann, avløp og renovasjon (VAR)	88
Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (KNNM).....	99
Klima og energi	128
Samferdsel.....	139
Brann- og ulykkesvern	167
Eiendomsforvaltning.....	176
Eiendomsskatt.....	182
Landbruk.....	186
Kultur, barne- og ungdomstiltak	194
Kirke og gravplasser	206
Tannhelsetenesta	216
Videregående opplæring	240

Barnehage

1 Innledning

1.1. Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppen har ansvar for området for KOSTRA-barnehage. Regnskapsfunksjoner som er tillagt arbeidsgruppen er:

201 Førskole
211 Styrket tilbud til førskolebarn
221 Førskolelokaler og skyss

Arbeidsgruppen består per juni 2016 av:

Elin Såheim Bjørkli (leder)	SSB, Seksjon for utdanningsstatistikk
Per Torstein Tuhus	SSB, Seksjon for utdanningsstatistikk
Corretta Aluoch Arodi	SSB, Seksjon for offentlige finanser
Christian Weisæth Monsbakken	Utdanningsdirektoratet
Karen Nystad Byrhagen	Kommunal- og regionaldepartementet
Elen Cecilie Isdahl	KS, Trondheim kommune
Katrine Nikolaisen	KS, Region Akershus og Østfold
Jon Stranger	Oslo kommune, Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning
Thomas Wegner Thomassen	Fylkesmannen i Rogaland

2 Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Det har blitt avholdt to arbeidsgruppemøter i løpet av siste periode i tillegg til en workshop i forbindelse med moderniseringsprosjektet. Informasjon og spørsmål har også fortløpende blitt formidlet per e-post.

2.2. Arbeidsgruppens anbefalinger

Arbeidsgruppen er i gang med å se på omstruktureringer til nye KOSTRA. I den forbindelse vil vi foreslå å fjerne kvalitet som eget område/faktaark for KOSTRA-nøkkeltall. Det er ellers ikke forslått konkrete endringer til neste års frigivning, men vi arbeider med å få bedre tall knyttet til funksjon 211 «Styrket tilbud til førskolebarn».

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Tjenestedataene innhentes fra skjemaet "Årsmelding for barnehager per 15.12.2015" og opplysninger gitt av kommunen sentralt. Opplysningene rapporteres via Utdanningsdirektoratets innrapporteringsportal BASIL. Hver barnehage må være registrert i Enhetsregisteret og må rapportere eget skjema med summariske opplysninger for barn med barnehageplass og barnehagens ansatte. Kommunens opplysninger er summarisk for hele kommunen. Det var ingen endringer i rapporteringen fra forrige år.

3.2. Kontroller i skjema

Skjemaet i databaseløsningen inneholder flere logiske kontroller, for eksempel at en familiebarnehage må ha rapportert barn i familiebarnehage og årsverk i familiebarnehage. Noen felter har også obligatorisk utfylling. Ved fullført skjema blir hele skjemaet kontrollert og oppgavegiver får feilmeldinger eller advarsler dersom noe i utfyllingen er feil eller antatt feil.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

Dataene innsamles gjennom BASIL som åpnes for rapportering 15.12. Det er kommunene som sørger for at alle barnehager har fylt ut skjema innen sine frister og deretter er det fylkesmennene som ser til at kommunene overholder sine frister. Tilbakemelding fra SSB om manglende innrapportering, manglende godkjenning og annet sendes via fylkesmennene slik at de tar kontakt med "sine" kommuner.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Revisjon av opplysningene som er gitt i skjema skjer i tre ledd; først kontrollerer og godkjenner kommunen skjemaet, deretter kontrollerer og godkjennes det av fylkesmannen. Når fylkesmannen har godkjent skjemaene, foretar både Utdanningsdirektoratet og SSB en kvalitetskontroll av tallene. Etter hvert som flere kontroller er lagt inn i BASIL, er det minimalt med endringer i revisjonsperioden og ubetydelige endringer fra foreløpige til endelige tall i KOSTRA. Til tross for at det stadig blir flere barn i barnehage, går tallet på antall barnehager ned. Dette kan skyldes at det har vært en jevn nedgang av familiebarnehager de siste årene, men det er også flere tilfeller av organisatoriske endringer. I henhold til barnehageloven skal alle godkjente barnehager være registrert med eget organisasjonsnummer i Brønnøysundregisteret. Barnehager som er fysisk adskilt (ulike adresser) skal registreres hver for seg, men flere barnehageeiere har registrert flere av sine barnehager samlet selv om dette ikke er i henhold til retningslinjene.

3.5. Publisering

I tillegg til frigivning av nøkkeltall på barnehageområdet gjennom KOSTRA, har SSB også frigivning av endelig barnehagestatistikk i april gjennom den ordinære frigivningskanalen på <http://www.ssb.no/barnehager>.

Med fokus på full barnehagedekning fra myndighetenes side, har dekningsgraden i barnehage økt i mange år. De siste 2-3 årene har dekningsgraden økt, til tross for at det er færre barn i barnehage, noe som skyldes mindre barnekull.

Ved frigivning per 15. mars ble det oppdaget en feil i grunnlagstall og nøkkeltall som inkluderte årsverk til basisvirksomhet. Disse ble korrigert 8. april. Ved frigivning av foreløpige tall manglet vi grunnlagstallene for å kunne beregne «Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn, ekskl. utvalgte land», disse ble derfor ikke publisering før 15. juni.

Nøkkeltall som er fjernet fra forrige år er MVA-kompensasjon drift da dette ikke lenger anses å være et viktig nøkkeltall, og det er derfor er nok at det ligger som grunnlagstall på nivå 3. Det samme gjelder for MVA-kompensasjon investering. I tillegg kommer at MVA-kompensasjon investering fra og med 2014 ikke lenger fordeles på de ulike tjenestefunksjonene, men rapporteres samlet på funksjon 850 (funksjon 841 fra og med 2015). På nivå 3 (grunnlagstall) ligger MVA-kompensasjon investering fremdeles til publisering for å kunne få fram tidsserietall, men det vil bare komme «..» for dette grunnlagstallet fra og med 2014.

Nye grunnlagstall som er lagt inn er hentet fra kommunen sentralt og viser følgende:

- Barn på venteliste til barnehageplass
- Barn med rett til barnehageplass på venteliste
- Barn uten rett til barnehageplass på venteliste

3.6. Brukerreaksjoner

Som følge av feil i frigivning av ansatte til basisvirksomhet, fikk vi henvendelser knyttet til dette. Det er også forklart i fotnoter til KOSTRA-indikatorene. Ellers får vi vanlige spørsmål om innhold og veiledning i bruk av KOSTRA-nøkkeltallene.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Arbeidsgruppen har per dags dato ingen forslag eller ønske om endringer i funksjons- og/eller artskontoplanene.

4.1. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Opplysningene som benyttes til KOSTRA-barnehage er et filuttrekk fra ”Årsmelding for barnehager per 15.12” som innrapporteres i Utdanningsdirektoratets database BASIL. Det er foreløpig ikke planlagte endringer i skjemaet for 2016, som bør tas inn i KOSTRA.

4.2. Ønskede endringer i faktaark

Det foreligger ingen konkrete forslag om endringer av eksisterende nøkkeltall eller nye KOSTRA-nøkkeltall for 2016, men behovet kan fortløpende meldes inn til KOSTRA-arbeidsgruppa. Vi vil i den kommende perioden se nærmere på bruk av nøkkeltall knyttet til funksjon 211 «Styrket tilbud til førskolebarn». Det viser seg at det ikke er godt nok samsvar i teller og nevner i disse tallene og KS arbeider med saken og vil komme med innspill til arbeidsgruppa. Vi arbeider også med endringer som skal inn i ny publiseringsløsning, omtalt under punkt. 7.

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Ikke relevant.

6 Ønskede endringer i faktaark

Ikke relevant.

7 Videreutvikling av KOSTRA

Arbeidsgruppen tar sikte på en større gjennomgang av nøkkeltall i forbindelse med KOSTRA-moderniseringsprosjekt. Frigivning av KOSTRA-tall henger også sammen med rapportering av opplysninger i BASIL. Målet er derfor at data fra BASIL skal være ferdigstilt på et så tidlig tidspunkt at foreløpige KOSTRA-nøkkeltall også er de endelige nøkkeltallene på tjenesteområdet. Regnskapstall vil vi fremdeles regne med at kan ha endringer fra foreløpig til endelig publisering.

7.1. Status på omstrukturering av tabeller og utvelgelse til kommunefakta

Vi gjennomførte en workshop i mai med fokus på nye KOSTRA og omstrukturering av tabeller. Dette var også tema på siste arbeidsgruppemøte. Vi har startet prosessen med å tenke omstrukturering og skal ha neste møte med dette som tema den 14. september.

7.2. Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppen har vurdert om det er hensiktsmessig å ha et eget faktaark med kvalitetsindikatorer for barnehageområdet. Det ser ut til at svært få benytter kvalitetsfaktaarket, men henter relevante indikatorer fra det ordinære faktaarket. Arbeidsgruppen har konkludert med at vi ikke ønsker å videreføre et eget faktaark med kvalitetsindikatorer for barnehageområdet. Indikatorene vil allikevel være tilgjengelige som nøkkeltall.

7.3. Kommunal tjenesteproduksjon – hvordan få med hele bildet?

På barnehageområdet publiseres både nøkkeltall som er utarbeidet på bakgrunn av konsernregnskap og kommuneregnskap. Dette gir et helhetlig bilde av barnehage-sektoren, også i de kommunene som har KF eller IKS. Ved forespørsler fra brukere av KOSTRA-nøkkeltall, anbefaler vi å bruke faktaarkene for konsern. Tjenestetallene skal være identiske i begge faktaark, men økonomiske indikatorer vil være forskjellige.

8 Annet

Ikke relevant.

9 Referanser

Ikke relevant.

10 Vedlegg

Vedlegg 1. Årsmelding for barnehager per 15. desember 2015

Skjemaet kan lastes ned her:

http://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/statistikk-og-forskning/innrapportering/aarsmeldingskjema_172_091115_bm.pdf

Vedlegg 2. Veiledning til Årsmelding for barnehager per 15. desember 2015

Skjemaet kan lastes ned her:

https://basil.udir.no/files/nb-no/BASIL_faglig_veil_%C3%A5rsmeld2015_bm.pdf

Vedlegg 3. Kommuneskjema 2015

Skjemaet kan lastes ned her:

http://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/statistikk-og-forskning/innrapportering/kommuneskjema2015_bm.pdf

Grunnskole

1 Innledning

1.1. Arbeidsgruppens sammensetning

Arbeidsgruppa for grunnskole har ansvaret for følgende funksjoner:

- Funksjon 202 Grunnskole
- Funksjon 213 Voksenopplæring
- ~~Funksjon 214 Spesialskoler (utgått fra 2013)~~
- Funksjon 215 Skolefritidstilbud
- Funksjon 222 Skolelokaler
- Funksjon 223 Skoleskyss

Kunnskapsdepartementet er fagdepartement for arbeidsgruppa for grunnskole, men ansvaret er delegert til Utdanningsdirektoratet. Arbeidsgruppa består av representanter fra Utdanningsdirektoratet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Fylkesmannen, KS og Statistisk sentralbyrå.

Arbeidsgruppa består per juni 2016 av følgende medlemmer:

Hanne Kure Bjugstad (leder)	SSB
Kjartan Steffensen	SSB
Corretta Aluoch Arodi	SSB
Hilde Hjorth-Johansen	Utdanningsdirektoratet
Victoria Anastasia Folly	Utdanningsdirektoratet
Marit Helen Bakken	Utdanningsdirektoratet
Mina Verlo Grindland	Utdanningsdirektoratet
Kjartan Nygaard Stokke	Fylkesmannen i Buskerud
Anders Moen	KS
Marianne Lindheim	KS
Per-Erik Eimhjellen	KS
Baard Krag	KMD
(Rachel Ekren (leder, i permisjon) SSB)	

Det har vært en del utskiftninger av arbeidsgruppemedlemmer dette året. Hanne Kure Bjugstad går inn som leder mens Rachel Ekren er i fødselspermisjon fra juni 2016. Kjartan Steffensen fra SSB tar over etter Rita Aanerud. Kjartan Stokke Nygaard kom inn som nytt medlem fra Fylkesmannen i januar, og erstatter Roald Fremstad. Anders Moen kom inn som nytt medlem fra KS i mai, og erstatter Hanne Marie Moum Brun. Victoria Anastasia Folly vil på sikt bli Udires faste representant i arbeidsgruppen, og deltar sammen med Hilde Hjorth-Johansen per nå. Det er avholdt to arbeidsgruppemøter i henholdsvis november og februar, og flere av arbeidsgruppemedlemmene deltok i en workshop i mai angående KOSTRA modernisering.

2 Oppsummering og anbefaling

2.1. Arbeidsgruppens anbefalinger

Arbeidsgruppen har i hovedsak jobbet med nye kvalitetsindikatorer på nasjonale prøver og oppgaver tilknyttet moderniseringsprosjektet foregående KOSTRA-år. Gruppen anbefaler at de vedlagte indikatorene prioriteres på SSBs nye Kommunefakta-side og at det tas inn to nye indikatorer forklart nærmere under punkt 7.2. Gruppen vil også anbefale at det utarbeides en indikator på fravær i grunnskolen.

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

KOSTRA grunnskole har ikke eget skjema, men innhenter eksterne data fra Grunnskolens informasjonssystem (GSI). Tellingstidspunkt er 1. oktober hvert år. Utarbeidelse og videreutvikling av GSI foregår i et samarbeid mellom Utdanningsdirektoratet, SSB og Waade Information System (WIS). Utdanningsdirektoratet har opprettet en egen faggruppe for GSI som deltar i utviklingen av GSI.

3.2. Kontroller i skjema

GSI har et omfattende kontrollsystem i skjemaet. Faggruppe for GSI har ansvaret for å vedlikeholde og utvikle kontrollene. Kontrollsystemet på skjema bidrar til at mange feil oppdages på et tidlig tidspunkt og blir rettet på skolenivå.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

Det publiseres ikke lenger foreløpige GSI tall, endelige tall publiseres i desember. Det vil si at GSI dataene er endelige når de blir publisert i KOSTRA i mars. Alle kommuner har rapportert regnskapstall. Regnskapstallene bygger på rapporter fra fylkeskommuner, kommuner, kommunale og fylkeskommunale foretak, interkommunale samarbeider og interkommunale selskaper. Svarprosenten for kommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) er 85 prosent.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Grunnskoleområdet har ikke eget revisjonssystem i KOSTRA. Tjenestedataene blir korrigert i GSI før overføring til KOSTRA, og regnskapsdataene blir kontrollert ved mottak.

3.5. Publisering

Som andre KOSTRA-områder, manglet vi fortsatt tall på lange sykefravær i årsverkdataene ved endelig publisering 15. juni. Grunnskoleområdet publiserer ikke sysselsatt-tall til foreløpig publisering, og ble derfor ikke rammet av at alle tall på sysselsatte manglet i mars.

Statistikkvariabelen *Foreldrebetaling SFO: ukentlig oppholdstid* ble endret, for å gi samsvar med resultatene som ligger i GSI. Denne fotnota ble lagt til: «Som følge av endring i innsamling av data, er det brudd i tidsserien fra og med rapporteringsåret 2015, da grunnlaget nå er vektet gjennomsnitt av kommunale og interkommunale grunnskoler, og kommunale, interkommunale og private frittstående SFO i kommunen.»

3.6. Brukerreaksjoner

Det har vært positive tilbakemeldinger på endringene som har blitt gjort i faktaarket de siste årene.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Ingen

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endring

Faggruppen for GSI gir innstillinger om ønskede endringer i GSI.

5.2. Forslag til endring

Ingen

6 Ønskede endringer i faktaark

6.1. Ønskede endringer

På nåværende tidspunkt er det ingen konkrete planer om å endre eller utvide arket.

Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Andel av 6 åringer som fortsetter i SFO andre året er fjernet fra og med marspubliseringen 2016.

Nye nøkkeltall

Ingen

Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Ingen

7 Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Status på omstrukturering av tabeller og utvelgelse til kommunefakta

SSB vil publisere en forbedret produksjon og publisering av KOSTRA i februar 2018. Bakgrunn er at KOSTRA i dag ligger på en teknisk løsning fra slutten av 90-tallet. Løsningen er ustabil og vanskelig å vedlikeholde. Vi ser også et endret brukermønster og økende behov for fornyet formidling tilpasset brukernes forventninger til enkel datatilgang.

Arbeidsgruppen er informert gjennom arbeidsgruppemøter og workshop med informasjon om hva KOSTRA modernisering innebærer. Vi har laget et forslag til indikatorer som bør inkluderes i Kommunefakta-sidene på ssb.no. Forslaget ble tatt opp på arbeidsgruppemøte 21. juni, og er vedlagt arbeidsgrupperapporten.

I løpet av 2016 vil arbeidsgruppen løse hvordan statistikkbanken skal omstruktureres. SSB utarbeider et forslag i samspill med KOSTRA videregående, kirke, kultur og barnehage før arbeidsgruppemøtet i september. Endelig forslag vedtas senest januar 2017.

7.2. Kvalitetsindikatorer

Følgende indikatorer ligger under kvalitetsarket per juni 2016:

- Gjennomsnittlige grunnskolepoeng

Andel elever med direkte overgang fra grunnskole til videregående opplæring
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn

Forslag til endringer i kvalitetsindikatorer på kort sikt:

Med bakgrunn i at endringer av de nasjonale prøvene gjør at man nå kan måle utviklingen over tid, utarbeidet gruppa forslag til to nye kvalitetsindikatorer høsten 2015:

- Andel elever på mestringsnivå 3-5 i lesing 8.trinn
- Andel elever på mestringsnivå 3-5 i regning 8.trinn

Forslaget er vurdert av arbeidsgruppa gjennom flere møter og ble endelig vedtatt 21. juni. De inkluderes i KOSTRA-tallene fra 2017.

Forslag til kvalitetsindikatorer på lang sikt:

Value added-indikator for kommuner har vært drøftet som en mulig kvalitetsindikator på sikt. Dette er opprinnelig en indikator som måler skolens bidrag til elevenes resultater fra ett tidspunkt til ett annet, men må i dette tilfellet være et mål på *kommunens* skoler bidrag til elevenes resultater. SSB jobber nå med utvikling av denne typen indikatorer på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet.

Erfaringer fra denne prosessen blir nyttig for videre arbeid med mulige value added-indikatorer.

På lengre sikt kan det også være aktuelt med flere indikatorer fra GSI, for eksempel ”andel av spesialundervisning på 1.-4. trinn, for å måle ”tidlig innsats”. Det har også kommet inn forslag om å utvikle en indikator om fravær i grunnskolen.

7.3. Kommunal tjenesteproduksjon - Hvordan få med hele bildet?

Arbeidsgruppen støtter at det kun er konserntall som blir gjeldende når endringene fra moderniseringsprosjektet trer i kraft til publisering 2018. Publisering av konsernregnskap gir et mer helhetlig bilde av grunnskolesektoren, særlig i de kommunene som har KF, eller IKS. Samtidig har publisering av to typer tall medført en del merarbeid. Ved forespørsler anbefaler vi å bruke konserntall.

8 Annet

Ingen

9 Referanser

Ingen

10 Vedlegg

10.1 Indikatorer til Kommunefakta - KOSTRA Grunnskole

- Gjennomsnittlige grunnskolepoeng
- Andel nettodriftsutgifter – i forhold til netto driftsutgifter totalt
- Andel elever på mestringsnivå 4-6 nasjonale prøver, regning
- Andel elever på mestringsnivå 4-6 nasjonale prøver, lesing
- Gjennomsnittlige gruppestørrelse, 1.4. årstrinn
- Gjennomsnittlige gruppestørrelse, 5.7. – årstrinn
- Gjennomsnittlige gruppestørrelse, 8.10. – årstrinn
- Andel netto driftsutgifter – i forhold til netto driftsutgifter totalt
- *Må sees i forhold til andre sektorer for å gi mening. Vi vil derfor at andelen vises i sammenheng med andre kostraområder, og at grunnskoleandelen slik er en «del av kaka».*
- Netto driftsutgifter til grunnskolesektor, per innbygger 6-15 år
- Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskolesektor, per elev
- Andel elever i kommunens grunnskoler, av kommunens innbyggere 6-15 år
- Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning
- *Ny: Årstimer spesialundervisning pr. elev med spesialundervisning*
- Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring
- *Ny: Årstimer særskilt norskopplæring pr. elev med særskilt norskopplæring*
- Andel lærere som er 50 år og eldre

Helse- og omsorgstjenester

1 Innledning

1.1. Arbeidsgruppens sammensetning

Kommunal- og regionaldepartementet	Odd-Sigurd Vegsund
Helse- og omsorgsdepartementet	Zeiner Hilde Hatleskog (vara: Olav Gjestvang)
KS	Greetje Refvem (vara: Linda Lyche)
KS	Anne Gamme (vara: Astrid Nesland)
KS, Tolga kommune	Kjetil Brodal
KS, Hamar kommune	Halvor Haug
KS / Oslo kommune	Martin Fjordholm (vara: Elisabeth Bøe)
Bergen kommune	Brynjar Skaar (vara: Kjell A. Wolff)
Helsedirektoratet	Mette Grimeland (vara: Kirsti Strand)
Helsedirektoratet	Linda Haugan (vara: Michael C. Kaurin)
Statistisk sentralbyrå	Anni Sutatip Thirpaks Fretheim
Statistisk sentralbyrå	Helge Næsheim
Statistisk sentralbyrå	Trond Ekornrud (vara: Merete Thonstad)
Statistisk sentralbyrå	Dag Abrahamsen (vara: Linda M.

Rammer for gruppens arbeid/mandat

Gruppen har ansvar for å utvikle skjema for innhenting av informasjon og presentasjon av informasjon innenfor følgende KOSTRA-funksjoner:

- 120 Administrasjon (årsverk i kommunale helse- og omsorgstjenester)
- 232 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste
- 233 Annet forebyggende helsearbeid:
  - Miljørettet helsevern
  - Annet forebyggende arbeid
- 234 Aktiviserings- og servicetjenester overfor eldre og personer med funksjonsnedsettelse
- 241 Diagnose, behandling og re-/habilitering.
- 253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon
- 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende
- 255 Medfinansiering, somatiske tjenester (utgår f.o.m. 2016)
- 246 Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene
- 261 Institusjonslokaler

For nærmere beskrivelse av KOSTRAs kontoplan, se

<https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommuneokonomi/kostra/regnskapsrapporteringen/id551573/>

Hovedtall for brukere av omsorgstjenester blir fra og med 2007-årgangen hentet fra IPLOS-registeret (<http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/iplos>).

Tre skjema dekker resten av tjenesterapporteringen for disse funksjonene:

- Skjema 1 Personell og virksomhet i den kommunale helse- og omsorgstjenesten
- Skjema 4. Helse- og omsorgstjenester - samleskjema
- Skjema 5. Helse- og omsorgsinstitusjoner

Se <http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/kostra-innrapportering>

under overskriften «Utskriftsvennlige versjoner av skjemaene – kommune» samt Samleveiledning for tjenesterapportering fra kommunene <http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/kostra-innrapportering?fane=veiledning>

I tillegg blir følgende datakilder brukt:

- SSB sin registerbaserte personellstatistikk, som bl.a. bygger på:
- a-ordningen (erstatte Aa-registeret f.o.m. 2015-årgangen, mer om dette i punkt 8.3)
- Norsk utdanningsdatabase (NUDB)
- Helsepersonellregisteret til Helsedirektoratet
- NAV sitt fastlegeregister

I 2013 ble det etablert en egen KOSTRA-arbeidsgruppe for psykisk helsearbeid og rusarbeid i kommunene. Denne gruppen har et særskilt ansvar for å gi innspill til andre KOSTRA-arbeidsgrupper for å utvikle datagrunnlag og indikatorer som kan kaste lys over psykisk helsearbeid og rusarbeid i kommunene, under dette utfordringer knyttet til samhandlingsreformen (inkl. finansielle virkemidler), forebygging og folkehelse. De to arbeidsgruppene har samarbeidet med dette som formål. Det vises til egen rapport fra KOSTRA-arbeidsgruppe for psykisk helsearbeid og rusarbeid.

Møter i arbeidsgruppa

Det er holdt 2 arbeidsgruppemøter i perioden:

- 6.11.2015: Gjennomgang av data som samles inn, men ikke publiseres, basert på rapporter fra BDO og Vista Analyse, omfattende orientering om IPLOS og Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR), undersøkelse om dagaktivitetstilbud, gruppearbeid i forbindelse med fordeling av årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Referat:

http://www.ssb.no/offentlig-sektor/kommune-stat-rapportering/_attachment/263644?ts=15433147f70

- 9.-10.5.2016: Mange større saker, som egen undersøkelse for fordeling av årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, frisklivssentraler, plikt om tilbud om øyeblikkelig-hjelp døgnoophold i kommunene, overgang fra Aa-registeret til a-ordningen for personelltall, lovforslag om sidestilling av heldøgns omsorg i hjemmetjenesten med sykehjem, data om målgrupper i hjemmetjenesten, KOSTRAS moderniseringsprosjekt. I tillegg gjennomgang av forslag til endringer i skjema og veiledere, blant annet flere ønsker om mer detaljert rapportering fra storkommunene i ASSS-nettverket.

Referat:

<http://www.ssb.no/offentlig-sektor/kommune-stat-rapportering/kommunehelse-og-omsorgstjeneste>

2 Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Rapporten inneholder informasjon om arbeidsgruppens sammensetning, rammer for gruppens arbeid/mandat og møtevirksomhet siste periode (kapittel 1).

Oppsummeringer og sammendrag av anbefalinger blir presentert i kapittel 2.

Evaluering av siste rapportering når det gjelder utarbeiding av skjema, kontroller i skjema, innsamling av data, bearbeiding/revisjon og kontroll, publisering og brukerreaksjoner blir nærmere omtalt i kapittel 3. Arbeidsgruppen er særlig fornøyd med de fordeler som følger fremskyndet rapportering på skjema 4 og skjema 5 fra 15. februar til 15. januar.

Det er ingen ønskede endringer i kontoplan (kapittel 4), men på grunn av noe inkonsistens mellom noen KOSTRA-funksjoner vil arbeidsgruppen trolig fremme forslag til endringer i neste års samordningsrådsrapport.

Ønskede endringer i skjema/filuttrekk blir omtalt i kapittel 5. Det er ingen store endringer i skjemaer for 2016-rapporteringen. I skjema 1 foreslås å legge inn en utvidet kartlegging av frisklivssentraler bortimot tilsvarende den som ble brukt for 2013-rapporteringen. For øvrig i skjema 1 er det noen justeringer av allerede etablerte spørsmål innenfor helsestasjon og skolehelsetjeneste og for helsestasjon for ungdom. Det skal også legges inn noen justeringer av definisjoner i veileder. For skjema 4 planlegges det å legge inn et nytt punkt med spørsmål om antall kommunalt lokaliserte og disponerte plasser for Øyeblikkelig hjelp – døgnopphold (ØHD). I tillegg planlegges det å utvide skjema 5 med en kolonne hvor kommunene bes om å oppgi antall plasser for ØHD.

Ønskede endringer i faktaark blir nærmere omtalt i kapittel 6. Det er ingen store forslag til endringer i faktaarkene.

Videreutvikling av KOSTRA blir nærmere omtalt i kapittel 7. I forbindelse med KOSTRA modernisering har arbeidsgruppen i løpet av perioden jobbet med å etablere nøkkeltall som skal inngå i nye Kommunefakta. I tillegg har man sett på eventuell ny ønsket struktur av statistikkbanktabellene innenfor helse- og omsorgsområdet. Arbeidet vil fortsette høsten 2016.

Kapittel 8 omtaler andre saker arbeidsgruppen ønsker å orientere Samordningsrådet om. Av de viktigste orienteringssakene kan splittingen av årsverk mellom helsestasjon og skolehelsetjeneste, utfordringer med overgang til ny datakilde for SSBs personellstatistikk og behovet for differensiert rapportering innenfor KOSTRA helse- og omsorgstjenester i framtiden nevnes.

2.2. Arbeidsgruppens anbefalinger

Arbeidsgruppen anbefaler at samordningsrådet tar prinsipiell stilling til differensiert rapportering innenfor rammene av KOSTRA-mandatet. SSB mottar stadig flere ønsker om mer detaljert rapportering – og publisering - enn det KOSTRA i dag legger opp til. Utgangspunktet er at all rapportering og publisering innenfor rammene av KOSTRA skal gjelde alle kommuner. Unntaksvis kan det åpnes for differensiert rapportering eller publisering. Det må da argumenteres med at særlig hensyn tilsier behov for data, selv om en ikke kan forvente å få data fra alle kommuner. Innsamling må i ingen eller i liten grad innebære uforholdsmessig rapporteringsarbeid for kommunene (for mer, se punkt 8.5).

Arbeidsgruppen anbefaler at samordningsrådet igjen tar prinsipiell stilling til hva utvidete ikke-årlige kartlegginger i KOSTRA-skjema kan inneholde. I 2013 ga samordningsrådet på prinsipielt grunnlag tilslutning til å åpne opp for denne type ikke-årlige kartlegginger. Dette var i forbindelse med en kartlegging av frisklivssentraler som er planlagt å gjennomføres på nytt for 2016-rapportering (for mer, se punkt 8.6).

Arbeidsgruppen anbefaler noen forslag til små endringer i KOSTRA skjema 1. Dette gjelder i all hovedsak justeringer av allerede etablerte spørsmål. Arbeidsgruppen anbefaler at det opprettes et nytt punkt 7 med spørsmål om antall kommunalt lokaliserte og disponerte plasser for Øyeblikkelig hjelp – døgnopphold (ØHD) i KOSTRA skjema 4.

Arbeidsgruppen anbefaler at det opprettes en ny kolonne om antall plasser for ØHD i KOSTRA skjema 5.

For mer om forslag til endringer, se kapittel 5.

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Større endringer

Skjema 5:

- Plasser til øyeblikkelig hjelp – døgnopphold utskilt fra sykehjemsplasser.
- Tidsbegrensede og medisinske plasser: Forenkling
- Ellers bare små justeringer av de tre skjemaene for 2015-rapporteringen.

3.2. Kontroller i skjema

Bare små justeringer i skjemakontroller.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

IPLOS har over flere år hatt gode erfaringer med innrapporteringsfrist 15.1. For første gang ble rapporteringsfristen satt til 15. januar for

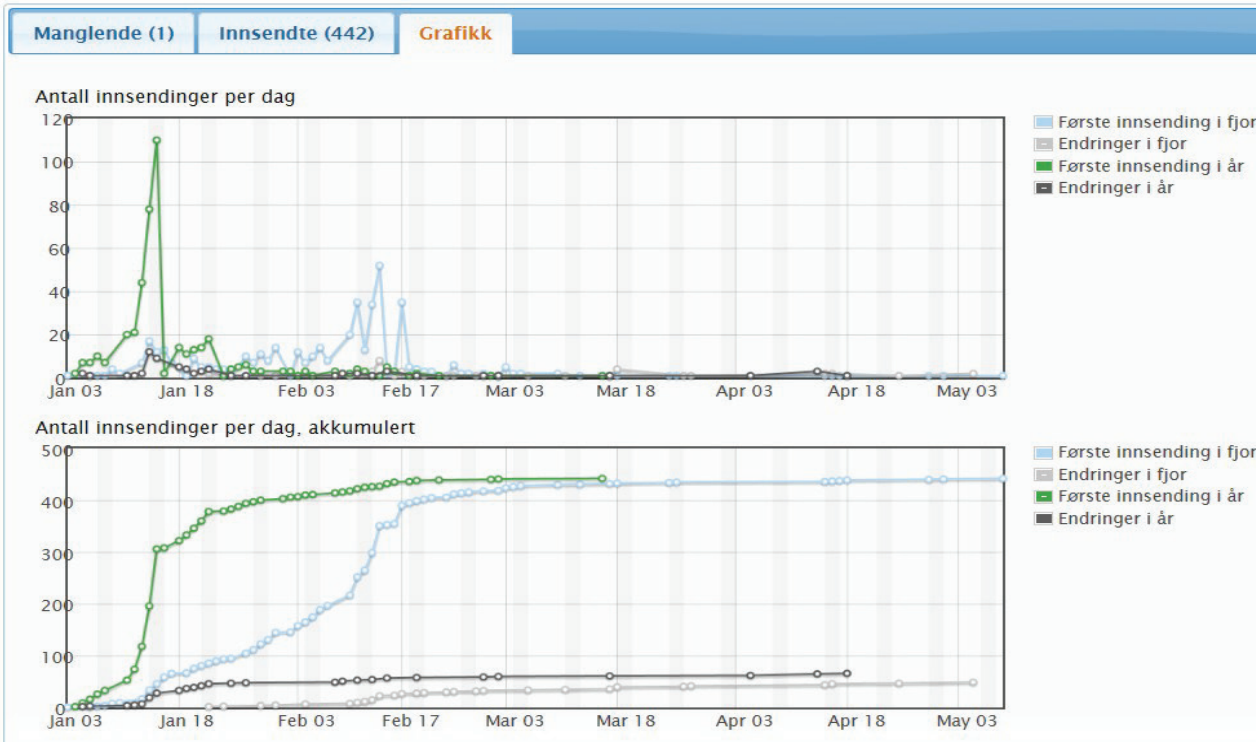
- skjema 4 Helse- og omsorgstjenester – sameskjema
- skjema 5 Helse- og omsorgsinstitusjoner mot tidligere 15. februar.

Endring av rapporteringsfrist fra 15.2 til 15.1 forløp helt smertefritt. Riktignok ble det en hektisk start for året for SSB, men 15.1.2016 var en tilnærmet like stor andel skjemaer levert som for 15.2.2015. En sparte altså inn en hel måned, og fikk konsentrert innsamlingsarbeid og oppfølging til en kortere periode. Dermed blir det høyere kvalitet og mulighet for tilnærmet endelige tall allerede 15. mars, istedenfor 15. juni. Likevel understrekes det at kommunene fortsatt skal ha mulighet til å sende inn tall på ny om en oppdager feil i publisering 15. mars.

SSB mottok ikke negative kommentarer fra rapportørene grunnet tidligere frist. Samtidig så også framskyndet frist for skjema 4 og 5 til å påvirke innrapportering av skjema 1, slik at innrapporteringsandel her hele tiden lå høyere enn i 2015.

KOSTRA 2015
 4. Helse- og omsorgstjenester - samleskjema
 Rapport er oppdatert per 21.04.2016 10:10:20

Rapport per skjema
 Velg skjema 4. Helse- og omsorgstjenester - samleskjema
 Filtrer på

5. Helse- og omsorgsinstitusjoner
 Rapport er oppdatert per 23.04.2016 14:13:39

Rapport per skjema
 Velg skjema 5. Helse- og omsorgsinstitusjoner
 Filtrer på

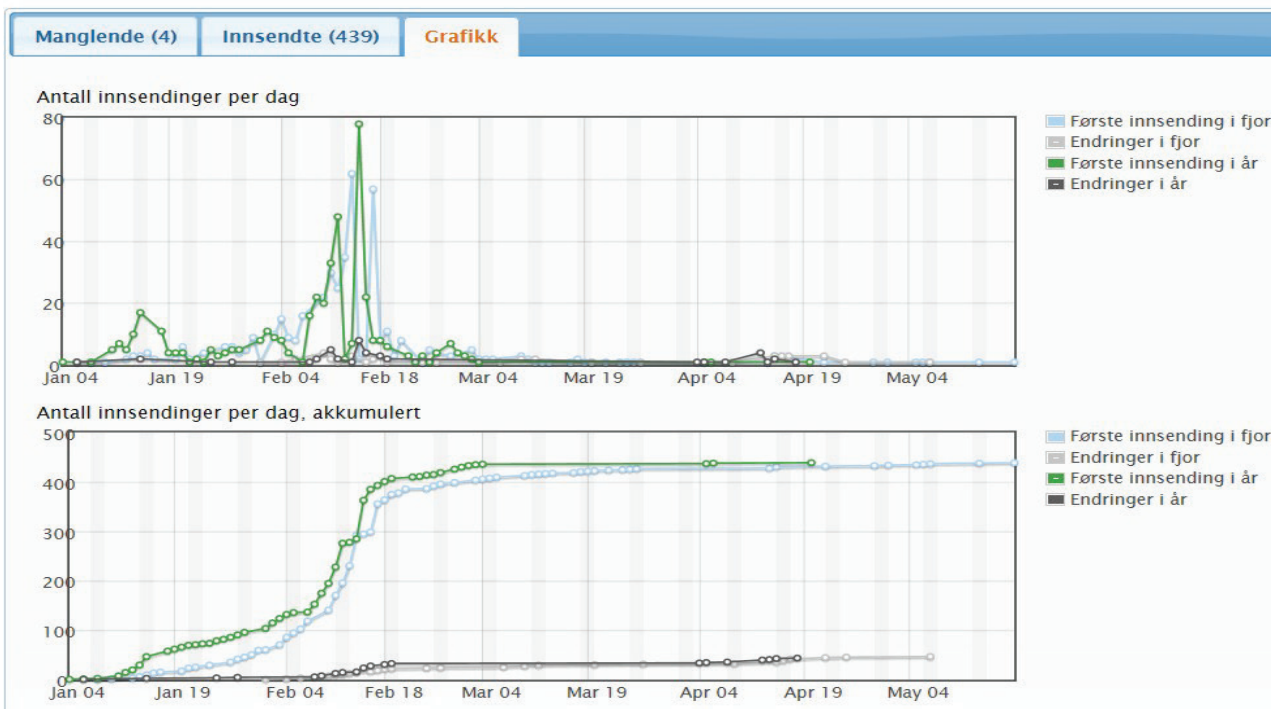

KOSTRA 2015
1. Personell og virksomhet i den kommunale helse- og omsorgstjenesten
Rapport er oppdatert per 21.04.2016 10:11:55

Rapport per skjema

Velg skjema 1. Personell og virksomhet i den kommunale helse- og omsorgstjenesten

Filtrer på

	Skjema 1	Skjema 4	Skjema 5	IPLOS
2015-årgangen				
Forventet 31.12.2015	443	443	1358	428
20.01.2016	65	344	1160	397
20.02.2015	407	438	1322	428 ¹
10.03.2015	436	441	1354	428
andel	98,4	99,5	99,7	100,0 ²
03.06.2015	443	443	1358	428
	100	100	100	100
2014-årgangen				
Forventet 31.12.2014	443	443	1413	428
20.01.2015	24	81	364	352
20.02.2015	386	405	1269	428 ³
10.03.2015	415	430	1309	428
andel	93,7	97,1	92,6	100
08.06.2015	443	443	1389	428
	100	100	98,3	100
Forventet 31.12.2013				
Forventet 31.12.2013	443	443	1411	428
20.01.2014	29	49	208	
20.02.2014	392	421	1256	424
10.03.2014	423	433	1312	428
andel	95,5	97,7	93	100
30.05.2014	443	443	1366	428
	100	100	96,8	100

¹ Alle kommuner innrapportert for IPLOS 15.2.2016

² Det ble gjort en ekstrainsats for å få med siste avlastringsbolig til skjema 5

³ Siste kommune rapporterte IPLOS 10.2.2015

Høsten 2015 ble det oppdaget en teknisk svikt i datamottaket for IPLOS-data, som resulterte i at noen data for 2014 årgangen for 7 kommuner forsvant. Dette ble korrigert i alle tabeller ved publisering 15.6.2016.

Bearbeiding/revisjon og kontroll

Bortsett fra feilen vedrørende IPLOS-mottak omtalt over, ble det ikke gjort endringer i 2014-tallene som ble publisert 15.6.2015. F.o.m. 2016 skal alle tall i prinsippet være endelige 15. juni. Dette innebærer at det ikke lenger vil være mulig for kommunene å sende inn på ny etter 15. april.

Som følge av tidligere inngang av data, var purring av data for skjema 4 og 5 på det nærmeste ferdig ved utgangen av februar, rundt tre måneder tidligere enn før. Mye av revisjonsarbeidet kunne også uføres langt tidligere enn før.

SSBs egenutviklede editeringssystem fanget tidlig opp en del større avvik både i skjema og i IPLOS. Angjeldende kommuner ble kontaktet direkte av SSB.

Tilbakemelding til kommunene på IPLOS-rapporteringen i slutten av januar kunne også gjøres mer utfyllende ved at KOSTRA plasstall for institusjoner og heldøgnsbemannede boliger nå kunne sammenstilles med tilsvarende IPLOS-tall for beboere. Videre ble det etter mars-publiseringen for første gang sendt en egen oppfordring til kommunene om å sjekke egne KOSTRA-tall, og eventuelt sende inn IPLOS eller KOSTRA-skjema på ny. Over halvparten av kommunene sendte inn nye IPLOS-tall, og mange også KOSTRA-skjema på ny. For de fleste kommuner dreide det seg bare om små endringer, men dette fungerte uansett bra som en kvalitetskontroll.

3.4. Publisering

Som følge av overgang fra Aa-registeret til a-ordningen som hoveddatakilde for SSBs personellstatistikk, var ikke årsverkstall klare til mars-publiseringen. Avtalte årsverk var klar i juni, men ikke fraværstall og tilhørende indikater. Pga. av ny koding av utdanning og uspesifiserte årsverk, valgte SSB i den omgang ikke å publisere indikatorer knyttet til brukerrettede årsverk eller fagutdanning. Dette følges opp høsten 2016. Nærmere om a-ordningen i punkt 8.3

3.5. Brukerreaksjoner

Kommunal Rapport med sitt Kommunebarometer har hatt nær kontakt med SSB når det gjelder å presentere nye indikatorer. Oppslag i media som følge av denne publiseringen har resultert i mange henvendelser til SSB fra kommunene, og medfører utvilsomt ytterligere kvalitetsheving av dataene.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Det er konstatert mindre inkonsistens i regnskapsveileder mellom enkelte KOSTRA-funksjoner, bla. f241 Diagnose, behandling og re-/habilitering og f254 Hjemmetjenester, når det gjelder rehabilitering. Disse, og andre forhold, vil bli fulgt opp høsten 2016. Først våren 2017r vil det være aktuelt å fremme forslag om endringer i kontoplanen.

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Skjema 1, del 3 Fysioterapeuter, f 233 Annet forebyggende helsearbeid

Til nå har kommunen blitt bedt om å fordele årsverk til funksjon 233 på hhv. f233 miljørettet helsearbeid og f233 – annet forebyggende arbeid. Totalt gjelder dette svær få årsverk for fysioterapeutene: for 2014 var det 146 årsverk totalt på funksjon 233. 11,2 av årsverkene er rapportert på *miljørettet helsevern* mens de resterende 134,8 er rapportert på *annet forebyggende helsearbeid*.

Forslag til endring

Del 3 Fysioterapeuter, f 233 Annet forebyggende helsearbeid: Kolonnene for hhv. f233 – miljørettet helsearbeid og f233 – annet forebyggende arbeid, slås sammen.

Skjema 1, del 4-2 Aktivitet i helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Antall gravide som fullførte fødselsforberedende kurs i helsestasjonens regi

Helsedirektoratet har spilt inn forslag om å ta ut spørsmål om «Antall gravide som fullførte fødselsforberedende kurs i helsestasjonens regi». Dette er begrunnet med at arbeidet i KPR-arbeidsgruppe for helsestasjons- og skolehelsetjeneste har avdekket at spørsmålet ikke har særlig verdi slik spørsmålet er formulert i dag. Det rapporteres ulikt og gir derfor ikke data av god kvalitet. Mange steder tilbyr slike kurs, blant annet sykehus, private jordmødre mv.

Forslag til endring:

Spørsmål om Antall gravide som fullførte fødselsforberedende kurs i helsestasjonens regi tas ut.

Skjema 1, del 4-2 Aktivitet i helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Andel nyfødte med hjemmebesøk

Hjemmebesøk av helsesøster anbefales 7-10 dag etter fødselen. Den siste/nyeste retningslinjen som stadfester dette er barselsretningslinjen, s. 33.

<https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/130/IS-2057-Barsel-fullversjon.pdf>

Anbefalingen i den nye retningslinjen for helsestasjon 0-5 år, som nå er ute på høring er likelydende.

Forslag til endring:

Teksten for «Andel nyfødte med hjemmebesøk» endres fra 14 dager til 10 dager.

Skjema 1, punkt 4-3 Helsestasjon for ungdom

- Åpningstid for helsestasjon for ungdom: antall dager i uken
- Åpningstid for helsestasjon for ungdom: antall timer i uken.

Arbeidsgruppen mener at indikatoren som bygger på disse spørsmålene, kan misforstås, og tilbakemeldinger fra rapportører tyder på at spørsmålene ikke er gode. Opplysningene gjør det heller ikke mulig å sammenlikne omfanget av tilbudet, på tvers av kommunene. Dette gjør det vanskelig å publisere indikatoren «Åpningstid ved helsestasjon for ungdom per 1000 innbyggere 13-20 år.» En foreslår å fjerne denne indikatoren.

Det er samtidig ønske om å beholde selve spørsmålene i skjema inntil videre. En av årsakene var at opplysningene i det minste gir svar på hvilke kommuner som har tilbudet. Dersom spørsmålene fjernes vil denne informasjonen bortfalle. Det var samtidig enighet om at spørsmålene med fordel kan justeres og at definisjoner presiseres i veileder.

Forslag til endring:

Spørsmål om åpningstid for helsestasjon for ungdom, samt presisering av definisjoner og veiledning, diskuteres per e-post av arbeidsgruppen. SSB justerer innen 15.9.2016.

5.5.1 Skjema 1, punkt 5-2 Frisklivssentral

Helsedirektoratet ser behov for at en utvidet rapportering gjennomføres for 2016-årgangen i 2017. En tar utgangspunkt i tilsvarende utvidet rapportering i KOSTRA for 2013-årgangen med noen justeringer.

5.5.2 Forslag til endring:

Det gjennomføres en utvidet rapportering for frisklivssentral – kun for 2016-årgangen.

Skjema 4, nytt punkt 7 Øyeblikkelig hjelp - døgnopphold

Fom 1.1.2016 er kommunene lovpålagt å ha et tilbud om Øyeblikkelig hjelp – døgnopphold. I skjema 5 blir det spurt om antall plasser avsatt til dette formålet – på institusjonsnivå. Antall slike plasser – 515 i 2015 – er på nivå med de tall Helsedirektoratet opererer med. Antall kommuner med et slikt tilbud er imidlertid altfor lavt i SSBs tall. En antar dette særlig skyldes at kjøp over kommunegrensene ikke blir registrert. I tillegg kan kommunen ha tilbud om ØHD på andre virksomheter enn sykehjem, f.eks. legevakt eller helsehus. For å få totaloversikt her, anbefales det at alle kommunalt lokaliserte og disponerte plasser til Øyeblikkelig hjelp – døgnopphold rapporteres i skjema 4 Helse- og omsorgstjenester – samleskjema.

I tillegg anbefales det en egen kolonne for salg av ØHD-plasser i skjema 5 Helse- og omsorgsinstitusjoner.

5.1. Forslag til endring:

I KOSTRAS-skjema 4 «Helse- og omsorgstjenester – samleskjema» foreslås følgende nye punkt 7:

Plasser til Øyeblikkelig hjelp – døgnopphold disponibelt i kommunene

	Plasser pr 31.12	Oppholdsdøgn gjennom året
totalt lokalisert i kommunen		
Av disse:		
disponert av egen kommune		
disponert av andre kommuner		
Kjøpt fra andre kommuner/avtale helseforetak		

For plasser lokalisert i kommunen

Beliggenhet	Antall plasser
Sykehjem	
Egen ØHD-enhet	
Legevakt	
Helsehus	
Lokalmedisinsk senter	
Helseforetak	
Annet	
plasser totalt	

Spørsmålene testes ut i et utvalg kommuner innen 15.9.2016.

Skjema 5, punkt 5 Plasser disponert av andre kommuner- ØDH

I tillegg til de foreslåtte endringene i skjema 4 anbefales det en egen kolonne for salg av ØHD-plasser i skjema 5 Helse- og omsorgsinstitusjoner.

Forslag til endring:

I KOSTRA-skjema 5 «Helse- og omsorgsinstitusjoner», punkt 5 «Plasser disponert av andre kommuner/bydeler eller helseforetak», foreslås å inkludere en ny kolonne om ØHD: ny kolonne Øyeblikkelig hjelp - døgnopphold

Kommune (ev.	Bydel	Antall	Av disse i...
Helseforetak)		Plasser totalt	Sykehjemsavdeling Øyeblikkelig hjelp - døgnopphold

I veiledning til KOSTRA-skjema 5 presiseres at også egne ØHD-tiltak, legevakt eller helseforetak skal ha eget skjema, på linje med sykehjem og aldershjem. Dersom skjema mangler, må SSB kontaktes.

Våren 2017 gjøres en vurdering om hvorvidt ØHD-spørsmålene i ett av skjemaene kan droppes, ev. om en også bør inkludere oppholdsdøgn også i skjema 5.

6 Ønskede endringer i faktaark**6.1. KOSTRA kommunehelse - indikator - Åpningstid for helsestasjon for ungdom**

Åpningstid ved helsestasjon for ungdom mer 1 000 innbyggere 13-20 år. Bakgrunn til endring er at spørsmålet om åpningstid har blitt misforstått, og tilbakemeldinger fra rapportører tyder på at spørsmålene ikke er gode.

Opplysningene gjør det heller ikke mulig å sammenlikne omfanget av tilbudet, på tvers av kommunene. Dette gjør det vanskelig å publisere indikatoren «Åpningstid ved helsestasjon for ungdom mer 1 000 innbyggere 13-20 år.» Arbeidsgruppen foreslår å fjerne denne indikatoren.

Fjerning av eksisterende nøkkeltall KOSTRA kommunehelse - indikator - Åpningstid for helsestasjon for ungdom

Åpningstid ved helsestasjon for ungdom mer 1000 innbyggere 13-20 år.

Nye nøkkeltall

Ingen endelige forslag til nye nøkkeltall.

Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Ingen endelige forslag til endring i allerede eksisterende nøkkeltall

7 Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Status på omstrukturering av tabeller og indikatorvalg til kommunefakta

SSB skal modernisere produksjons- og formidlingsløsningen for KOSTRA-tall. Bakgrunnen for prosjektet er at KOSTRA sin faktaarkløsning bygger på gammel og ustabil teknologi som er vanskelig å vedlikeholde. I tillegg inneholder mange av faktaarkene store mengder nøkkeltall eller grunnlagsdata, slik at det er vanskelig å finne fram til det viktigste for hvert tjenesteområde. Målet med prosjektet er derfor mer effektive og robuste løsninger med lavere brukerterskel, som sikrer at alle brukere på en best mulig måte får tilgang til tallene de har behov for.

SSB jobber med en løsning som skal erstatte faktaarkløsningen, og bygge på SSB sin offisielle formidlingsløsning, Statistikkbanken. I tillegg skal den nye løsningen være en portal for å hente kommunedata utover de som i dag blir definert som KOSTRA-data. Portalen skal hete Kommunefakta. Her er det tenkt at en fra tabellene i Statistikkbanken kan hente ut de viktigste indikatorene (ca. 10-15) for hvert enkelt tjenesteområde. For helse- og omsorgstjenester innebærer dette de viktigste indikatorene fra områdene KOSTRA kommunehelsetjenesten, KOSTRA pleie og omsorg og KOSTRA psykisk helsearbeid og rusarbeid.

Etter planen skal den nye formidlingsløsningen være på lufta fra og med den foreløpige publiseringen 15.mars 2018.

Forskjeller og likheter mellom faktaarkene og kommunefakta

FAKTAARKENE	KOMMUNEFAKTA
Alle KOSTRA-nøkkeltall vist per tjenesteområde strukturert under ulike overskrifter.	Utvalgte KOSTRA-nøkkeltall vist per tjenesteområde. (Resten er i statistikkbanken).
Kommunekasse- og konserntall	Kun konserntall (resten i statistikkbanken)
Viser tall per kommune og sammenlignet med kommunegruppe, fylke og hele landet og over flere år.	Samme som på faktaarkene . Kan påvirke visningen mer for hvor mye man vil se.
Lage egen kommunegruppe for sammenligning.	Samme som på faktaarkene .
Laste ned tallene for videre eget bruk.	Samme som på faktaarkene + API .
Grafisk visning (figurer) til hvert nøkkeltall.	Usikkert omfang (trolig kun på noen få utvalgte tall i kommuneprofilen, men disse er til gjengjeld mer interaktive enn dagens). Resten av grafene kan man lage i statistikkbanken, bortsett fra datafordelingen.
Forklaring/informasjonstekst til hvert nøkkeltall.	Samme som på faktaarkene .
Grunnlagsdata (mellomregninger, teller/nevner)	Blir liggende som tabell i statistikkbanken.
Viser ett og ett tjenesteområde (må klikke frem og tilbake).	Kan se flere tjenesteområder og samtidig, og det blir enklere å velge dem.

Siden arbeidsgruppene i fellesskap har bestemt hva som skal publiseres og hvordan dette skal struktureres, er arbeidsgrupperepresentantene viktige bidragsytere i det videre arbeidet framover. Arbeidsgruppens oppgaver i forbindelse med moderniseringsarbeidet blir i hovedsak følgende:

- Velge ut tall til Kommunefakta-tabell for sine tjenesteområder (KOSTRA kommunehelsetjenesten og KOSTRA pleie og omsorg)
- Finne fram til ønskelig tabell-struktur i Statistikkbanken

Status for arbeidet per 30.06 er at SSB har gjennomført to workshoper våren 2016. En intern workshop med representanter fra moderniseringsprosjektet hvor formålet var å diskutere ny ønskelig tabellstruktur i Statistikkbanken. I tillegg ble det

gjennomført en workshop med et utvalg bestående av representanter fra SSB, Helsedirektoratet, KS sentralt og kommuner. Utvalget bestod i all hovedsak av medlemmer fra KOSTRA arbeidsgruppen for helse- og omsorgstjenester og psykisk helsearbeid og rusarbeid samt representanter fra moderniseringsprosjektet. Formålet med denne workshopen var å diskutere og utarbeide et forslag til de viktigste indikatorene for KOSTRA helse- og omsorgstjenester som skal inngå på den nye portalen for kommunefakta.

Det foreløpige forslaget ble presentert på arbeidsgruppemøtet for KOSTRA helse- og omsorgstjenester 9.mai, og forslaget ble deretter diskutert. Arbeidsgruppa diskuterte blant annet om det er mest hensiktsmessig å benytte brutto driftsutgifter eller netto driftsutgifter i nøkkeltallene som skal presenteres. I tillegg kom det flere innspill og forslag til nøkkeltall som bør inngå, tjenesteområder som bør løftes fram, og i hvilken form tallene skal bli presentert i Kommunefakta.

Av områder som burde løftes fram ble blant annet ressursbruk til syke som helhet (ikke kun eldre), legedekning, øyeblikkelig hjelp, heldøgntilbud til både yngre og eldre nevnt. På spørsmålet om hvordan tallene skal presenteres ble det blant annet diskutert hvorvidt årsverkstall bør presenteres per 10 000 eller per 1 000 innbyggere.

Når det gjelder videre oppfølging vil SSB med hjelp av deltakerne på workshopen og i arbeidsgruppene for helse og omsorgstjenester samt psykisk helsearbeid og rusarbeid jobbe videre med tabell som skal inngå i Kommunefakta. Saken tas opp igjen på neste KOSTRA-arbeidsgruppemøte høsten 2016.

8 Annet

8.1. Fordeling av årsverk på helsestasjon- og skolehelsetjeneste

Det er et ønske fra både helsemyndigheter og kommuner om splitting av årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Årsakene er blant annet følgende:

- Synliggjøre hvordan årsverk fordeler seg mellom deltjenestene helsestasjonstjeneste og skolehelsetjeneste
- Ha muligheter for å sette inn målrettede tiltak for å bedre møte brukerbehovene i de to tjenestene
- I dag blir det kun publisert årsverk hentet fra register samlet for de to deltjenestene
- Viktigheten av å fordele årsverk blir nevnt i statsbudsjettet:
- Helse- og omsorgsdepartementet ber her Helsedirektoratet om å samarbeide med SSB for å få bedre oversikt over årsverkene i de to deltjenestene

Historikk:

- Tidlig på 90-talet ble det samlet inn årsverkstall i skjema fordelt mellom de to tjenestene
- I 2004-2005 ble det gjennomført en kartlegging på oppdrag for Helsedirektoratet med splitting
- I 2012 publiserte KS/ASSS en rapport som inneholdt årsverkstall splittet mellom de to deltjenestene. I tillegg har det vært nedsatt flere utvalg og holdt flere møter for å drøfte temaet
- Alle disse undersøkelsene viste stor usikkerhet omkring oppsplitting mellom årsverk på helsestasjon og skolehelsetjeneste.

Nå-situasjon:

- *Årsverk hentet fra register blir publisert for de to deltjenestene samlet i KOSTRA*
- *Alle kommunalt tilsatte i næring 86.903 helsestasjons- og skolehelsetjeneste i Enhetsregisteret (pluss årsverk fra leger og fysioterapeuter rapportert i KOSTRA skjema 1)*
- *Det finnes ikke en mer detaljert inndeling på næring i Enhetsregisteret*
- *Det finnes heller ikke annen informasjon i Enhetsregisteret som gjør det mulig å splitte mellom de to deltjenestene*
- *2014-tall viser blant annet følgende for helsestasjons- og skolehelsetjenesten:*
  - *Det er i alt 4 381 årsverk totalt for hele landet samlet*
  - *Det er 170 kommuner som har under 3 årsverk tilknyttet de to deltjenestene*
  - *Det er 200 kommuner som har under 4 årsverk tilknyttet de to deltjenestene*
  - *40 kommuner utgjør ca. 50 prosent av årsverkene i de to deltjenestene*

Det er med andre ord få årsverk å fordele i de fleste kommuner.

Helsedirektoratet gjennomfører en innsamling på detaljert nivå via fylkesmanns-embetet sommeren 2016. Skjema ble testet ut og justert i samarbeid med KOSTRA arbeidsgruppe og noen kommuner i perioden 13.-25. mai. Endelige tall forventes klare i løpet av høsten 2016.

Parallelt blir det foretatt en gjensidig utveksling av innsamlede skjematall fra Helsedirektoratet og registertall fra SSB. Kommuner med mistenkelige registertall kontaktes for mulige korreksjoner.

Helsedirektoratets undersøkelse inneholder fordeling av årsverk ikke bare på deltjenester, men også på utdanning. Med unntak av jordmor- og helsesøsterårsverk kjøpt/solgt til andre kommuner, vil registertall være tilstrekkelig som kilde for utdanning i det ordinære KOSTRA-løpet utenom lege- og fysioterapi. Registertall for utdanning innebærer ikke ekstraarbeid for kommunene, i motsetning til skjema-rapportering på utdanning.

På grunnlag av erfaringer med Helsedirektoratets undersøkelse sommer/høst 2016 og sammenligning med SSBs registertall, vil en utvikle og teste en sterkt forenklet spørsmålsmodul i 2017, med sikte på inkludering i KOSTRA 2018 (innrapportering av 2017-årgangen).

8.2. Målgrupper i hjemmetjenesten

Dokumentasjon:

<http://www.ssb.no/helse/artikler-og-publikasjoner/hjemmetjenestens-malgrupper-og-organisering>

På oppdrag fra Helsedirektoratet utarbeidet SSB en rapport om Målgrupper i hjemmetjenesten som ble publisert våren 2016.

Her fremmes flere oppfølgingstiltak for å oppnå mer kunnskap om målgruppene: *I Gjennomgang av definisjoner i eksisterende kontoplan, skjemaspørsmål og veiledninger*

En del av utfordringene både med å funksjonsfordele regnskap og ikke minst årsverk kan fjernes ved oppdaterte og mer presise definisjoner. Foruten KOSTRA funksjonskontoplan, gjelder dette veiledninger i tilknytning til registreringer i KOSTRA-skjemaer for helse- og omsorgstjenestene, Enhetsregisteret og

personalsystem. Dessuten bør en søke å oppnå optimal konsistens mellom KOSTRA og Husbanken når det gjelder heldøgnsbegrepet. Ikke minst blir dette viktig dersom heldøgnstilbud blir rettighetsfestet. Det er naturlig at ansvar her tillegges helsemyndighetene og KOSTRA arbeidsgruppe for helse- og omsorgstjenester.

2 Årsverk fordelt etter KOSTRA-funksjon på kommunenivå

For å oppnå årsverksfordeling på funksjon må følgende gjennomføres:

- Konsistenssjekk på kommunenivå av årsverk mot utgifter og brukere
- Gjennomgang av virksomheter med flere tjenestetyper: Konsistenssjekk på årsverk og antall brukere (IPLOS-data) med ulike tjenestetyper
- Konsistenssjekk av årsverk i private virksomheter mot regnskap («kjøp fra private»).

3 Årsverk og brukerdata i virksomheter med kun én målgruppe Sammenstilling av opplysninger om målgruppe fra denne undersøkelsen kan gi grunnlag for flere nye sammenstillinger, for eksempel indikatorer for utdanningsnivå og årsverk per bruker etter målgruppe.

4 Årsverk fordelt etter målgruppe for landet for målgruppene utviklingshemming og eventuelt psykiske lidelser

Data om målgruppene utviklingshemming og psykiske lidelser er særlig etterspurt, ettersom de utgjør en betydelig andel av hjemmetjenestenes brukere.

5 Standardisert kontoplan

Diskusjon om standardisering av et mer detaljert regnskap kan foregå parallelt med arbeidet med personelldata. Først når ASSS-kommunene har kommet fram til en omforent og velfungerende kontoplan, kan det være aktuelt å vurdere tilsvarende for mindre kommuner.

Med utgangspunkt i SSBs rapport er storkommunesamarbeidet i ASSS godt i gang med en standardisert kontoplan. Boliger med bemanning (boligbaser) ser for ASSS forholdvis enkelt å knytte utgiftsføring til. Utfordringen ligger særlig i om det er mulig å skille ut noen målgrupper for de ambulerende tjenestene.

8.3. SSBs personellstatistikk: Overgang fra Aa-registeret til a-ordningen som hovedkilde

Rapportering og publisering av registerbaserte årsverk – fra Aa-register til a-ordning

Overgangen fra Aa-registeret til a-ordningen medførte at det ikke var mulig å publisere registerbaserte tall for ansatte og årsverk for 2015 ved publiseringen av KOSTRA i mars 2016. Det gjaldt for både de kommunale og fylkeskommunale tjenestoområdene. Ved junipubliseringen ble det publisert 2015-tall for avtalte årsverk for alle aktuelle KOSTRA-områder. Samtidig var opplysninger om legemeldte fravær og fødselspermisjon ikke tilgjengelig. Det medførte at avtalte årsverk eksklusive lange fravær og tall for legemeldt sykefravær, samt variabler og indikatorer som inkluderer fravær, ikke ble publisert. Det er ennå ikke fastsatt tidspunkt for når tall for dette vil bli publisert.

A-ordningen – ny datakilde for registerbaserte årsverk

Det nye a-ordningen er knyttet mot lønnsutbetalinger og skattetrekk, og gir på mange måter et bedre datagrunnlag enn tidligere. Men, overgang til ny datakilde gjør at tall for 2015 ikke kan sammenlignes direkte med tidligere år. Det vil heller ikke være mulig å skaffe tilsvarende årsverkstall som for 2015, bakover i tid.

I den nye a-ordningen skal alle arbeidsgivere sende melding om alle arbeids- og ytelsesforhold siste måned innen 5. i måneden etter. Dette er en egen modul i lønns- og personalsystemene i kommunene. Melding sendes inn via Altinn, mens NAV sender melding om ytelser. SSB får uttak av data den 15. hver måned. Dette innebærer hyppigere informasjon enn tidligere. I tillegg inneholder den nye a-ordningen mer informasjon om arbeidsforhold enn tidligere. Den nye ordningen vil gi mer korrekte tall for hvem som telles med som ansatt. I tillegg er det flere ansatte enn tidligere med rapportert yrke. Her blir det nå brukt samme standard for alle som rapporterer. Den nye ordningen vil også gi mer presise tall fordelt på virksomhet.

Utfordringer med overgang til a-ordningen

Utfordringen med overgang til den nye rapporteringen gjelder beregning av årsverk. I det tidligere Aa-registeret ble det rapportert avtalt arbeidstid per uke. 37,5 timer ble talt som heltid, med unntak av helse- og omsorg hvor 35,5 timer ble regnet som heltid. Årsverkstallene publisert i KOSTRA fram til og med 2014 ble utledet av opplysningene om avtalt arbeidstid. I den nye ordningen blir årsverk utledet fra innrapporterte opplysninger om stillingsprosent. Utfordringen her med ny ordning er at mange timelønte står med uoppgitt stillingsprosent. For disse skal det rapporteres antall timeverk. En gjennomgang av tallene viser usannsynlig lave timetall for flere timelønte. Mange står oppført med 0 timer. Dette skyldes blant annet at det ikke har vært obligatorisk å fylle ut denne opplysningen i A-meldingen. I tillegg har enkelte lønns- og personalsystem hatt 0 timer som default, og for kommuner med enkelte fagsystem har det heller ikke vært mulig å endre dette. Det gjør det utfordrende å gi korrekte årsverkstall. Det vil spesielt være utfordrende innenfor helse- og omsorgstjenesten hvor det er mange timearbeidere.

En gjennomgang av 2015-data viser at antall lønnstakere er høyere enn i 2014, på grunn av at flere bedrifter er med. Samtidig viser tallene at det i ny A-ordning er omtrent 500 000 personer som mangler stillingsprosent, av disse er vel 100 000 tilknyttet helse- og omsorgstjenestene. SSB jobber i samarbeid med NAV og Skatteetaten for å gjøre kvaliteten på rapporteringen bedre i tiden framover. Forhåpentligvis vil det gi færre mangelfulle opplysninger om timelønte arbeidere.

Publisering av registerbaserte årsverkstall 15.juni

I forkant av 15. junipubliseringen jobbet SSB med et imputeringsopplegg for sysselsatte med mangelfulle opplysninger. Kort fortalt innebærer metoden for imputering å gi timeverdier til sysselsatte med mangelfulle opplysninger, som er lik den nærmeste «naboen» med de samme kjennetegnene i registeret. Målet med metoden er at årsverkstallene på overordnet nivå skal bli mest mulig korrekte.

Samtidig kan metoden føre til usikkerhet i årsverkstallene for enkeltkommuner på enkelte tjenesteområder, deltjenesteområde og for enkelte yrkes- og utdanningsgrupper. Dette vil særlig gjelde der hvor andelen sysselsatte med mangelfulle opplysninger er stor.

I forkant av publiseringen 15.juni gjennomførte seksjon for helsestatistikk en rimelighetsvurdering av årsverkstallene for 2015, som dels er faktiske tall og dels er imputerte verdier, for følgende KOSTRA-områder:

- KOSTRA Kommunehelsetjenesten
- KOSTRA Pleie- og omsorgstjenesten
- KOSTRA Psykisk helsearbeid og rusarbeid i kommunene
- KOSTRA Tannhelsetjenesten

Rimelighetsvurderingen ble gjort ved å bruke et produksjons- og editeringssystem som gir anledning til å se årsverkstallene i sammenheng med fjorårets tall samt befolkningstall, generelle utgiftstall og tall for lønnsutgifter for de ulike KOSTRA-

områdene og brutt ned på ulike KOSTRA-funksjoner. Vurderingen viste at det var god konsistens mellom årsverkstallene for 2015 og fjorårstallene, befolkningstallene, utgiftstallene og lønnsutgiftene for alle områdene.

Konklusjonen ble derfor at årsverkstallene kunne publiseres 15. juni for alle de nevnte KOSTRA-områdene.

Informasjon om utfordringene ved a-ordningen til relevante brukere

Arbeidsgruppen har blitt orientert om status for publisering av registerbaserte årsverkstall i forkant av både 15.mars og 15.junipubliseringen. Dette har skjedd både i form av orientering via e-post og som orientering på arbeidsgruppemøtene. I tillegg har kontaktutvalget for helsestatistikk og sosialstatistikk blitt orientert. Alle deltakere i arbeidsgruppene og kontaktutvalget ble også oppfordret om å videresende informasjonen til andre relevante.

Mer informasjon om a-ordningen

For mer informasjon om a-ordningen, se: <http://www.ssb.no/omssb/om-oss/nyheter-om-ssb/a-ordningen-en-datakilde-for-tre-etater>

For mer om forholdet mellom gammel og ny årsverksstatistikk, se: <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/naermere-om-forholdet-mellom-gammel-og-ny-statistikk>.

For mer om det nye datagrunnlaget fra a-ordningen, se «Om statistikken» for den registerbaserte sysselsettingsstatistikken: <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/statistikker/regsys/aar/2016-05-27?fane=om#content>

8.4. Øyeblikkelig hjelp døgnopphold (ØHD)

Dokumentasjon:

<https://helsedirektoratet.no/nyheter/kommunenes-erfaringer-med-bruken-av-oyeblikkelig-hjelp-dognplasser>

Fra 1. januar 2016 er kommunene forpliktet til å yte øyeblikkelig hjelp - døgnopphold. «*Det kommunale ØHD-tilbudet skal være minst like godt som hva et sykehus kan tilby, og skal bli til gjennom et samarbeid mellom kommunehelse-tjenesten og spesialisthelsetjenesten. Tilbudet skal være et alternativ før, i stedet for, og etter sykehusinnleggelse samt bidra til å redusere antall øyeblikkelig hjelp innleggelser i spesialisthelsetjenesten. Det skal gjelde for de pasienter og brukere som kommunen har mulighet til å utrede, behandle, eller yte omsorg til.*» (Helsedirektoratet 2014).

Drift av ØHD-tilbudet skal iht. KOSTRA-veilederen utgiftsføres på funksjon 256 «Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene», og ikke funksjon 253 «Helse- og omsorgstjenester i institusjon».

I KOSTRA-tallene er plasser for øyeblikkelig hjelp ikke inkludert i sykehjemsplasser fra og med 2015.

Det finnes tilfeller med kombinasjon av sykehjem med ØDH og andre, noen ganger statlig drevne, spesialistplasser. ØHD-plasser inkluderes ikke i dekningsgrad og produktivitet, men må av tekniske hensyn inngå i beregning av antall rom. Slike kombinerte virksomheter plasseres i kategorien «sykehjem». Institusjoner med kun ØHD og ev. statlig virksomhet, rapporteres med institusjonstype «øyeblikkelig hjelp – døgnopphold».

Endelige tall for 2015 fra KOSTRA-skjema 5:

BOLIGTYPE	Antall virksomheter	Antall ØHD-plasser
Sykehjem	131	355
Sykehjem kombinert med statlig virksomhet	1	1
Sykehjem kombinert med aldershjem	15	40
ØHD-virksomhet	11	119
Totalsum	158	515

For 2015 er det rapportert 158 institusjoner i 158 kommuner som har til sammen 515 ØHD-plasser. Disse er ofte delt mellom flere kommuner, slik at antall kommuner med ØHD-tilbud er større. Rapporteringsskjema for 2015 var imidlertid ikke utformet for å fange opp omfanget av interkommunalt samarbeid. For 2016 foreslås det derfor tiltak for om mulig å rette på dette.

For en del kommuner er det en utfordring å rapportere antall plasser:

- beleggsprosenten er ofte lav
- en har et visst antall tidsbegrensede plasser som brukes til både ØHD og andre formål
- ved samhandling mellom flere kommune eller stat kan fordeling av plasser være utfordrende

Helsedirektoratet informerte om en kartlegging de har utført i perioden september-august (2014/2015), som viste at 323 kommuner har plasser for ØHD, i alt 499 plasser. (<https://helsedirektoratet.no/publikasjoner/samhandlingsstatistikk>) Data fra IPLOS-registeret vil ikke gi visetotalomfanget av ØHD, ettersom kun personer som allerede er i IPLOS-registeret skal registreres med ØHD.

I utgangspunktet skal alle plasser for øyeblikkelig hjelp fanges opp av skjema 5. Det skal opprettes et skjema for virksomheter som tilbyr ØHD. Dette forutsetter imidlertid at SSB får beskjed av kommunene om hvor de henter tilbud om ØHD fra – og at SSB oppretter skjema som skal sendes inn.

Mange kommuner har utfordringer i å oppgi plasser, særlig om disse er solgt til andre kommuner, og har lavt belegg. Oppholdsdøgn gjennom året kan være enklere å oppgi og av bedre kvalitet. Dersom en har både plasstall og oppholdsdøgn, kan en beregne beleggsprosent.

Siden det f.o.m. 1.1.2016 stilles krav om at alle kommuner skal ha tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold, er det viktig med best mulig kvalitet på innsamlede data for 2016. Særlig har to utfordringer gjort seg gjeldende for skjema 5; For det første har det vært vanskelig å få registrert alle ØHD-plasser som selges til andre kommuner. Videre antas det at enkelte tilbud utenfor sykehjem ikke har blitt registrert. Det antas likevel at den enkelte kommune har god oversikt over hvor mange plasser som disponeres.

Som en foreløpig ordning for 2016-årgangen, foreslås derfor spørsmål om ØHD inkludert både i skjema 4 (totaltall for kommunen) og skjema 5 (tall for den enkelte virksomhet).

I KOSTRA-skjema 4 «Helse- og omsorgstjenester – samleskjema» foreslås følgende nye punkt 7:
Plasser til Øyeblikkelig hjelp – døgnopphold disponibelt i kommunene

	Plasser pr 31.12	Oppholdsdøgn gjennom året
Totalt lokalisert i kommunen		
Av disse:		
Disponert av egen kommune		
Disponert av andre kommuner		
Kjøpt fra andre kommuner/avtale helseforetak		

For plasser lokalisert i kommunen

Beliggenhet	Antall plasser
Sykehjem	
Egen ØHD-enhet	
Legevakt	
LMS	
Helseforetak	
Annet	
plasser totalt	

Spørsmålene må testes ut i et utvalg kommuner innen 15.9.2016.

I KOSTRA-skjema 5 «Helse- og omsorgsinstitusjoner», punkt 5 «Plasser disponert av andre kommuner/bydeler eller helseforetak», foreslås å inkludere en ny kolonne om ØHD:

Kommune (ev. Helseforetak)	Bydel	Antall plasser totalt	Av disse i ...	
			Sykehjemsavdelin g	Øyeblikkelig hjelp - døgnopphold

I veiledning til KOSTRA-skjema 5 presiseres at også egne ØHD-tiltak, legevakt eller helseforetak skal ha eget skjema. Dersom skjema mangler, må SSB kontaktes.

Våren 2017 gjøres en vurdering om hvorvidt ØHD-spørsmålene i ett av skjemaene kan droppes, ev. om en også bør inkludere oppholdsdøgn også i skjema 5.

8.5. Differensiert rapportering

SSB mottar stadig flere ønsker om mer detaljert rapportering – og publisering - enn det KOSTRA i dag legger opp til.

SSB har arbeidet med blant annet disse områdene den siste tiden:

- Brukere, plasser, årsverk og utgifter fordelt etter målgrupper i hjemmetjenesten og dagaktivitetstilbud
- Fordele årsverk mellom helsestasjon og skolehelsetjeneste, og fordele årsverk på hver av disse
- Korrigere årsverk fra jordmor etter kjøp/salg over kommunegrenser og fra helseforetak
- Årsverk av fysioterapeuter fordelt ytterligere mer detaljert enn i dag
- Årsverk av ergoterapeuter fordelt på samme vis som fysioterapeuter
- Heldøgntilbud i hjemmetjenesten

I tillegg har Helse- og omsorgsdepartementet foreslått flere oppgaveroverført til kommunene.

Det refereres til disse i høringsnotat fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 2.6.2016 om nye oppgaver til større kommuner. Det dreier seg bl.a. om økt kommunalt ansvar for rehabilitering og tjenester innenfor psykiatri og rusfeltet.

Innspillene kommer særlig fra helsemyndighetene og de største kommunene (ASSS-nettverket), men også mindre kommuner kan ha slike ønsker. Mange innspill blir avvist med at de kun gjelder et fåtall kommuner, at besvarelse vil innebære uforholdsmessig mye arbeid for kommunene, eller at spørsmålene i stor grad vil innebære skjønsmessige besvarelser.

Men når det gjelder fordeling av utgifter og ressurser etter målgruppe, er behovet særlig stort, ikke minst på grunn av at dagens funksjonsinndeling blir for grov, og utgiftene innen den enkelte funksjon for store til å gi tilstrekkelig innsikt i effektene av ulike tiltak, og til sammenligning mellom kommunene. Særlig vil eventuell innføring av en mer detaljert kontoplan innebære økt arbeidsmengde, og kanskje mer usikre registreringer for mange kommuner. I mindre kommuner har en ikke et like sterkt skille mellom tjenester til ulike målgrupper som i de større.

KOSTRA sentralt har opplyst at omlegging av regnskapssystemet også er teknisk krevende. En mellomløsning kan være at aktuelle kommuner rapporterer standardiserte regnskapstall på skjema framfor registeruttrekk for noen få underkontoer og arter. Standardiserte underkontoer til KOSTRA-funksjon 254 «Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende» testes nå ut av de ti største kommunene i ASSS-nettverket.

Noen av de samme utfordringene kan en stå overfor når det gjelder fordeling av årsverk mellom helsestasjon og skolehelsetjeneste. De største kommunene forventes i større grad å kunne skille mellom årsverk til ulike deltjenester, mens de mindre vil fordele ressursene mer skjønsmessig. Helsedirektoratet tester ut en slik fordeling av årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten sommeren 2016.

KOSTRAs Samordningsråd har så langt vært avvisende til tanken om differensiert rapportering og publisering, dvs. at ikke alle kommuner får de samme spørsmålene, og at ikke alle tall publiseres for alle kommuner. KOSTRA arbeidsgruppe for helse- og omsorgstjenester har forståelse for at en ønsker å holde obligatorisk rapportering på et så lavt nivå som mulig.

På den annen side vil en mer detaljert rapportering for de store (og eventuelt frivillige) kommunene kunne gi data av tilfredsstillende kvalitet, og medføre større innsikt i effekter av ulik tjenesteorganisering og ressursbruk, og eventuelt gi landsestimat med tilstrekkelig kvalitet. Når særlige hensyn krever det, mener arbeidsgruppen det er viktig å komme i møte – innenfor eller utenfor rammene av KOSTRA – statlige myndigheter og de kommuner som ønsker å gjøre en ekstra innsats for større forståelse og økt kunnskap knyttet til tjenestene.

KOSTRA arbeidsgruppe for helse- og omsorgstjenester mener videre det er viktig at en prinsipiell avklaring om differensiert rapportering og publisering skal gjelde for alle områder, og ikke kun området helse- og omsorg. En mener det ikke er hensiktsmessig å sette noen fast grense for hvor mange kommuner som teoretisk kan levere tall før en krever obligatorisk innsamling for alle kommuner – en avveining mellom obligatorisk og differensiert rapportering må avgjøres i hvert konkret tilfelle.

Arbeidsgruppen mener at den pågående kommunereformen vil gjøre behovet for mer detaljert rapportering større, siden det er et mål å få flere større kommuner.

Innspill til KOSTRA-mandatet som det ønskes at KOSTRA Samordningsråd tar prinsipielt stilling til:

Utgangspunktet er at all rapportering og publisering innenfor rammene av KOSTRA skal gjelde alle kommuner. Unntaksvis kan det åpnes for differensiert rapportering eller publisering. Det må da argumenteres med at særlig hensyn tilsier behov for data, selv om en ikke kan forvente å få dette fra alle kommuner.

Innsamling må i ingen eller i liten grad innebære uforholdsmessig rapporteringsarbeid for kommunene.

8.6. Utvidet rapportering i KOSTRA-skjemaer – ikke årlige

I rapport til samordningsrådet for 2013 anbefalte arbeidsgruppen en utvidet kartlegging av frisklivssentraler hvert tredje år. Etter hvert skal man gå over til å ha denne utvidete spørringen bare hvert femte år. Hensikten med spørsmålene er å kartlegge omfang, tilbud og kompetanse, i et *følge-med* perspektiv. Arbeidsgruppen anså slike ikke-årlige utvidelser som et prinsipielt spørsmål som Samordningsrådet måtte ta stilling til.

Samordningsrådet ga sin tilslutning til denne type utvidete kartlegginger.

For 2016-rapporteringen har arbeidsgruppen vedtatt å gjennomføre en tilsvarende kartlegging av frisklivssentraler som ble gjennomført for 2013-årgangen.

Innspill til KOSTRA-mandatet som det ønskes at KOSTRA Samordningsråd tar prinsipielt stilling til:

I forbindelse med den utvidete rapporteringen for 2016 ønsker arbeidsgruppen å be Samordningsrådet igjen tar prinsipiell stilling til hva slike utvidete ikke-årlige kartlegginger kan inneholde. KS spilte inn at det ikke er ønskelig med for detaljerte kartlegginger, og at kartleggingen av frisklivssentraler fremstår som mer forskningsrettet, og en særreportering, som går noe bort fra KOSTRAS opprinnelige hensikt. I tillegg ble det sagt at en oppfølging av ulike veiledere prinsipielt hører hjemme under Fylkesmannen.

SSB mener at det er hensiktsmessig at denne type ikke-årlige kartlegginger gjennomføres via KOSTRA-systemet. For det første er det i størst mulig grad ønskelig å unngå særreporteringer innenfor helse- og omsorgsområdet. For det andre opplever SSB spørsmålene som relevante og supplerer de årlige spørsmålene som blir stilt om frisklivssentraler i KOSTRA-skjema 1. For det tredje gir de ikke-årlige kartleggingene KOSTRA en tilleggsdimensjon som det er ønskelig å fastholde.

Samordningsrådet bes derfor å gi en ny vurdering på hva de tidligere har gitt sin tilslutning til.

8.7. Bolig i omsorgstjenestene – begreper og statistikk

Dokumentasjon:

- <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-99-l-20152016/id2483443/?ch=1&q=>
- <http://www.ks.no/fagomrader/utvikling/fou/fou-rapporter/heldogns-omsorg--kommunenes-dekningsgrad/>
- <https://helsedirektoratet.no/iplos-registeret/iplos-sporsmal-og-svar/bolig#hvordan-defineres-bolig-med-fast-personale?>

- <http://www.ssb.no/helse/artikler-og-publikasjoner/hjemmetjenestens-malgrupper-og-organisering>

Med rettighetsfesting av heldøgntilbud både i sykehjem og hjemmetjeneste, er det ventet stor etterspørsler etter statistikk på området. En særlig forutsetning for å kunne levere statistikk av god kvalitet, er her klare og omforente definisjoner, noe en ikke har hatt til nå. Et slikt arbeid må likevel ikke påvirke kommunenes frihet til velge den mest hensiktsmessige organisering og utforming av sine tjenester.

Høsten 2016 planlegger SSB å undersøke enkeltkommuner med store avvik mellom rapporterte antall beboere i skjema 4 og IPLOS-registeret. Før en slik gjennomgang vil det være ønskelig at en i størst mulig grad har landet på en felles forståelse av begrepet «heldøgns bolig». I etterkant av undersøkelsen må en vurdere om det er hensiktsmessig å spørre om antall boligplasser framfor antall beboere i skjema.

SSB har tatt til initiativ for å opprette et arbeidsutvalg høsten 2016 som skal se nærmere på begreper og statistikk vedrørende boliger. Aktuelle medlemmer kan være fra KOSTRA arbeidsgruppe for helse og omsorg eller KOSTRA arbeidsgruppe for boliger, f.eks. Husbanken, KS, Helsedirektoratet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og SSB.

Psykisk helse- og rusarbeid

1 Innledning

1.1. Rammer for gruppa sitt arbeid/mandat

Arbeidsgruppen har ansvar for helhetlig vurdering av datainnsamling og publisering i KOSTRA på området psykisk helsearbeid og rusarbeid. Gruppens ansvarsområde er ikke knyttet til særskilte regnskapsfunksjoner og går på tvers av etablerte KOSTRA-områder. I Samordningsrådet møte i september 2012 ble gruppen likevel gitt mandat til å utrede innhold i KOSTRA-funksjon 243 «Tjenester til personer med rusmiddelproblemer»: Det er naturlig å se en slik utredning i sammenheng med tilsvarende utredning for helse- og omsorgsgruppen når det gjelder muligheter for eventuell oppsplitting på målgrupper av KOSTRA-funksjon 254 «Tjenester til hjemmeboende». Innenfor hjemmetjenestefunksjonen vil både psykisk helsearbeid og rusarbeid være sentrale.

Arbeidsgruppen har videre en koordinerende funksjon i forhold til andre KOSTRA-arbeidsgrupper når det gjelder problemstillinger knyttet til psykisk helsearbeid og rusarbeid. Arbeidsgruppen samarbeider tett med KOSTRA-arbeidsgruppene for helse- og omsorgstjenester, sosialtjenester, barnevernstjenester og kommunale boliger/boligvirkemidler med sikte på å bedre datagrunnlaget på området.

1.2. Arbeidsgruppens sammensetning

Helse- og omsorgsdepartementet	Sandro Moe Melgalvis
Kommunal- og regionaldepartementet	Odd Sigurd Vegsund
Helsedirektoratet, Statistikkavdelingen	Kirsti Strand
Helsedirektoratet, Avd. psykisk helse og rus	Jan Tvedt
Helsedirektoratet, Avd. psykisk helse og rus	Thor Hallgeir Johansen
Helsedirektoratet (KI-arbeidsgruppe psykisk helse og rus)	Mario Gaarder
Husbanken	Hermund Urstad (vara: Anne Merete Hallan)
Statens institutt for folkehelse	Jocelyne Clench-Aas (vara: Anne Reneflot)
KS	Kari Hesselberg
KS, Stavanger kommune	Eli Karin Fosse, <i>fram til februar 2016</i>
KS, Stavanger kommune	Marianne Sigurdson Schwerdt, <i>fra og med januar 2016</i>
KS, Nøtterøy kommune	Lena Sjølie
KS, Holmestrand kommune	Janne Visnes Melgaard
Fylkesmannen i Buskerud	Marit Engen
Fylkesmannen i Vestfold	Inge Bendik Sandvold
Statistisk sentralbyrå, Seksjon for helsestatistikk	Dag Abrahamsen (vara: Trond Ekorud)
Statistisk sentralbyrå, Seksjon for helsestatistikk	Linda M. Allertsen
Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid (observatør)	Petter Dahle

I løpet av våren har SSB fått beskjed om at Inge Bendik Sandvold fratrer med pensjon f.o.m. juli, og at Fylkesmannen i Vestfold ikke har mulighet til fortsatt deltakelse i KOSTRA-arbeidsgruppen for psykisk helse- og rusarbeid i kommunene.

Arbeidsgruppen ble startet opp i januar 2013.

Arbeidsgruppen har med utgangspunkt i det generelle mandatet for arbeidsgrupper i KOSTRA for 2013 utarbeidet mandat for eget arbeid. For nærmere beskrivelse av mandat, se rapport til Samordningsrådet i 2015:

<http://www.ssb.no/offentlig-sektor/kommune-stat-rapportering/kostra-dokumentasjonsnotater>

1.3. Møter i arbeidsgruppen

I perioden august 2015– juni 2016 har arbeidsgruppen hatt ett møte:

- 20.11. 2015. Tema for møtet var funksjonskontoplan i lys av hjemme-tjenestekartleggingen, førsteinntrykk etter kartlegging av dagaktivitets-tilbud i kommuner, og presentasjon av Sintefs rapport om rus og psykisk helse i kommuner.

Det har ikke blitt avholdt møter på våren, men er planlagt et møte høsten 2016.

2 Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Da gruppen ikke har ansvar for rapportering av KOSTRA-skjema, er det ikke relevant å evaluere forrige års rapportering. Av denne grunn inneholder kapittel 3 kun henvisning til Helsedirektoratets rapporteringsskjema utenfor KOSTRA. Sintef har fra og med 2015 i tillegg til rapportering av psykisk helsearbeid i kommunene, også ansvar for rapportering av rusarbeid i kommunene.

Faktaarket for psykisk helsearbeid og rusarbeid i kommunene, med sammenstilte indikatorer på området, ble for første gang publisert i mars 2014. Tall fra 2015 ble publisert i mars 2016, og i juni 2016.

Når det gjelder spørsmålet om hvordan man skal få med hele bildet i kommunal tjenesteproduksjon, omtales dette i kapittel 7.2. Gruppen mener det er viktig å få bedre oversikt over private rusomsorgsinstitusjoner som har avtaler av større omfang med kommunene. Dette vises også her til arbeidet med å harmonisere f243 og f253 i henhold til lovverket. I tillegg er det også viktig å få tilsvarende oversikt over private institusjoner innenfor *psykisk helsearbeid*.

Statistisk sentralbyrå gjennomførte høsten 2014 en egen kartlegging for å samle informasjon om målgrupper for alle enheter i kommunenes hjemmetjeneste, med utgangspunkt i organisasjonsnummer i Enhetsregisteret.

2.2. Arbeidsgruppens anbefalinger

- Om det viser seg at personelltall på kommunenivå er representative, anbefales det å publisere en indikator for videreutdanning innen rusarbeid, så snart dette er praktisk mulig
- Det anbefales at arbeidsgruppen avventer en totalgjennomgang av kontoplanen for psykisk helsearbeid og rusarbeid, og følger videre arbeid med resultater fra hjemmetjenestekartleggingen, samt arbeid i ASSS med muligheter for mer detaljert regnskapsføring og kontoplan etter målgrupper (jf. rapport fra helse- og omsorgsgruppen).

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Arbeidsgruppen for psykisk helsearbeid og rusarbeid har ikke ansvar for egen datainnsamling. Et av formålene med å opprette gruppen er å redusere kommunenes samlede rapporteringsarbeid. Helsedirektoratet har siden Opptrappingsplanens begynnelse i 1998 gjennomført egen rapportering utenom KOSTRA på psykisk helsearbeid (IS-24), og fra og med 2010 tilsvarende på det kommunale rusfeltet (IS-8).

SINTEF har på vegne av Helsedirektoratet siden 2007 årlig samlet inn årsverkstall innen psykisk helsearbeid fra alle landets kommuner. I 2015 overtok SINTEF rapporteringen også for rusarbeid (tidligere IS-8), og tidligere IS-8 og IS-24 er nå slått sammen til en rapportering og rapport IS-24/8. Dataene som ble samlet inn på vårparten 2015, ble publisert i desember 2015. Det er nå valgfritt for kommunene om de vil rapportere årsverk innen psykisk helse og rus hver for seg, eller sammen. Tre av fire kommuner valgte felles rapportering for voksne, og 61 prosent rapporterte felles for barn og unge.

I 2015 rapporterte alle unntatt 14 kommuner på antall årsverk, - det vil si 97 prosent av kommunene. Det ble rapportert nær 10 500 årsverk for voksne, og vel 2 700 for barn- og unge. Siste rapportering ga en nedgang på 2500 årsverk fra forrige rapportering, og Sintef begrunnet dette med en mulig dobbelrapportering i perioden med separat rapportering på psykisk helse og rus. Nytt av året var at det nå ble rapportert årsverk tilknyttet hovedforløp, der tre bruker- og pasientforløp defineres i Veilederen i lokalt psykisk helsearbeid og rusarbeid for voksne. (<https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/sammen-om-mestring-veileder-i-lokalt-psykisk-helsearbeid-og-rusarbeid-for-voksne>)

Det har vært et mål om å erstatte/inkludere IS- skjemaet med løpende årlig datainnsamling i KOSTRA, ved tilfredsstillende løsninger. Dette gjelder først og fremst årsverk. Rapporteringen av IS 24/8, som utføres av Sintef, har også en kvalitativ del, med omfattende spørsmål som byttes ut fra år til år, og etter hva som er ønskelig og relevant å få mer informasjon om. Denne forskningsbaserte delen har vært ønskelig å beholde utenfor KOSTRA.

Arbeidsgruppen ser at det er stadige utfordringer med å innhente opplysninger om årsverk på tilsvarende nivå som samles inn via Sintef, - det vil si årsverk fordelt på voksne / barn og unge, og nå også bruker- og pasientforløp. En kombinasjon av register- og skjematall kan være en mulig tilnærming. Tilsvarende har en begynt å se på for helsestasjons- og skolehelsetjenesten, der registertall ikke er tilstrekkelig detaljert til alle formål. Her tester nå Helsedirektoratet ut muligheten for å fordele årsverk på helsestasjon og skolehelsetjeneste.

3.2. Publisering

Faktaarket for psykisk helsearbeid og rusarbeid i kommunene, med sammenstilte indikatorer på området, ble for første gang publisert i mars 2014. Tilsvarende faktaark ble publisert også i 2016, senest med endelige tall 15. juni.

Link til faktaarket: <http://www.ssb.no/a/kostra/stt/velg.cgi?f=K1351583720P2003>

(Det må velges en kommune ved første gangs bruk)

For å finne faktaarket fra *ssb.no*: *ssb.no* › *KOSTRA* › *KOSTRA-databasen (faktaarkene)* › *Detaljerte nøkkeltall* › *Psykisk helsearbeid og rusarbeid (Må velge en kommune ved første gangs bruk)*

Tilsvarende indikatorer finnes i Statistikkbanken, foreløpig under Pleie og omsorg: www.ssb.no/tabell/10441

I tillegg vises det til Sintefs rapport:

Kommunalt psykisk helse- og rusarbeid 2015: Årsverk, kompetanse og innhold i kommunens tjeneste: <https://helsedirektoratet.no/nyheter/psykisk-helse-og-rus-arsverk-kompetanse-og-innhold-i-kommunenes-tjenester>

3.3. Brukerreaksjoner

Det har ikke vært spesielle kommentarer fra brukere, knyttet til nøkkeltall eller publisering

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1. Bakgrunn for ønsket endring

Ingen umiddelbare ønskede endringer i kontoplanen.

I henhold til gruppens mandat (jf. vedlegg 10.1) skal gruppen "... vurdere om datagrunnlaget er egnet for å dekke utfordringer knyttet til samhandlingsreformen, herunder finansielle virkemidler, forebygging og folkehelse, og ev. foreslå tiltak for å gjøre datagrunnlaget mer velegnet".

Gruppen har ikke ansvar for egne regnskapsfunksjoner, men foreslo at det høsten 2013 skulle settes ned en underarbeidsgruppe for å vurdere mulighetene for å få regnskapsdata for psykisk helsearbeid og rusarbeid i kommunene. I tillegg skulle gruppen vurdere data som kan fange opp finansielle tiltak for å fremme samhandling på området.

Arbeidsgruppen diskuterte funksjonskontoplan på arbeidsgruppemøtet i november 2015, i lys av hjemmetjenestekartleggingen som ble utført av Statistisk sentralbyrå høsten 2014. I denne kartleggingen ble det blant annet spurt om enhetene fører en mer detaljert regnskapsføring enn det som kreves ved rapportering til KOSTRA.

I lys av tidligere diskusjoner i denne gruppen, og i KOSTRA- gruppen for Helse- og omsorgstjenester var et av målene med kartleggingen å undersøke om kommuner har egne system med underfunksjoner for synliggjøring av brukergrupper, herunder psykisk helse og rus.

Bakgrunn for dette er spørsmålet om å få ny hovedfunksjon for personer med psykiske lidelser, eller benytte underfunksjoner.

Hovedpunkter for disse to alternativene:

Ny funksjon i KOSTRA? To muligheter:

1. Egen ny hovedfunksjon for psykisk helsearbeid tilsvarende rusarbeid. Forutsetter at en kan se målgruppen isolert fra andre målgrupper.
2. Utvide eksisterende rusarbeid-konto f243 med psykisk helsearbeid

Ulemper:

- Stor utfordring å danne et helhetlig KOSTRA-bilde
- Alle dagens funksjoner vil bli påvirket – tidsserier brytes
- Hvordan håndtere integrerte målgrupper og tjenester (spesielt psykisk-utviklingshemming /psyk-rus)?
- Strider mot KOSTRAs prinsipp om tjenestenes målgruppeuavhengighet

- Vil kunne påvirke kommunal organisering (jf. rusarbeid)

KOSTRAs funksjonskontoplan – er underfunksjoner løsningen?

Standard for underfunksjoner (4-sifret nivå) for målgrupper – kan brukes etter behov under den enkelte hovedfunksjon:

- Psykiske lidelser
- Rusproblemer
- Utviklingshemming
- Demens
- Yngre med fysiske funksjonsnedsettelse
- Eldre med fysiske funksjonsnedsettelse

Fordeler:

- I større grad uavhengig av kommunal organisering?
- Endrer ikke tidsserier - bevarer overordnet tjenestehelhet
- Enkelt å ta ut data for egne målgruppeenheter, og supplere med målgruppedata fra enheter integrert med andre målgrupper

Hjemmetjenestekartleggingen viste at vel halvparten av enhetene benytter underfunksjoner i dag, og at noen færre ønsker mer detaljert regnskapsføring i KOSTRA. Det var relativt stor forskjell mellom de største kommunene og resterende, der det var større andel ASSS-kommunene som ønsket en mer detaljert regnskapsføring. Her er det imidlertid fordeling på enhetsnivå, og de store kommunene har mange enheter.

Utfordringer for mer detaljert funksjonskontoplan/underfunksjoner:

- Integrerte tjenester/målgrupper/gråsoner:
  - Hva skal inkluderes?
  - Hvordan beregne fordeling på målgruppe? Skal en gjøre det?
- Lik forståelse / god kommunikasjon i kommunen for å sikre samsvar:
  - Regnskap
  - Personell
  - Utførende tjeneste/brukertall
- Rutiner for fortløpende oppdateringer ved endringer i
  - Ansettelsesforhold
  - Virksomheter
- Sikre støtte fra brukerorganisasjonene (helsemyndighetene)
- Kommentarfelt: Sterke følelser både for og i mot

Oppsummering:

KOSTRA Samordningsråd er klar på KOSTRA skal være relevant for de aller fleste kommuner. Det er en forutsetning at ASSS-nettverket kommer til enighet om bruk og kodeverk i, med smertefri uttesting ved disse ti største kommunene.

Med forholdsvis høy svarprosent på hjemmetjenestekartleggingen og lite integrasjon i målgrupper og tjenester, har en mulighet for fordelinger av årsverk, og kan dermed estimere utgifter.

ASSS-nettverket nedsatte i juni 2015 en arbeidsgruppe som skulle jobbe mer muligheter for rapportering av mer detaljert regnskapsføring for målgrupper.

Med utgangspunkt i SSBs rapport er storkommunesamarbeidet i ASSS godt i gang med en standardisert kontoplan. ASSS ser det som forholdsvis enkelt å knytte utgiftsføring til boliger med bemanning (boligbaser). Utfordringen ligger særlig i om det er mulig å skille ut noen målgrupper for de ambulerende tjenestene. ASSS-nettverket har ikke konkludert hva er ønskelig, mulig og hensiktsmessig å få til, og arbeider videre med dette.

En vurdering av hva som er mulig å få til i de største kommunene for målgrupper, inkludert psykisk helse og rus, vil ha innvirkning på videre arbeid ved funksjonskontoplan i KOSTRA og for området psykisk helse- og rusarbeid i kommuner.

4.2. Forslag til endring

Ingen forslag til endring

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endring

Gruppen har ikke ansvar for et eget skjema i KOSTRA, og har heller ikke foreslått endringer i skjema der andre KOSTRA-arbeidsgrupper er ansvarlig.

5.2. Forslag til endring

Spesifisering av de ønskede endringene. Ett(under-)avsnitt for hver ønsket endring.

6 Ønskede endringer i faktaark

6.1. Ønskede endringer

KOSTRA faktaark for området psykisk helsearbeid og kommunalt rusarbeid er publisert siden 2014. Foreløpig er bare indikatorer (detaljerte nøkkeltall, nivå 2) publisert.

I utgangspunktet skulle også tilhørende grunnlagsdata (nivå 3) legges ut i 2016. I påvente av omlegging av KOSTRA (kap 7.1), har en ikke funnet dette hensiktsmessig.

Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Ingen forslag.

Nye nøkkeltall

- Årsverk av personer med videreutdanning i rusarbeid per 10 000 innbyggere.

Arbeidsgruppen har hatt ønsker om å publisere data på videreutdanning innenfor rusarbeid. SSB har sett på tallene her, og grunnet lite omfang ble det vurdert at det ikke var hensiktsmessig å publisere dette på kommunenivå i 2015. Det kan imidlertid se ut til at antallet øker, så SSB har vært innstilt på å publisere data i 2016. Pga. overgang til ny hovedkilde for personelldata (a-ordningen), har en imidlertid funnet det nødvendig å avvente kvalitetsgjennomgang av overordnede tall. Mer om a-ordningen i rapport fra KOSTRA arbeidsgruppe for helse- og omsorgstjenester.

Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Ikke relevant

7 Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Status på omstrukturering av tabeller og utvelgelse til kommunefakta

SSB skal modernisere produksjons- og formidlingsløsningen for KOSTRA-tall. Bakgrunnen for prosjektet er at KOSTRA sin faktaarkløsning bygger på gammel og ustabil teknologi som er vanskelig å vedlikeholde. I tillegg inneholder mange av faktaarkene store mengder nøkkeltall eller grunnlagsdata, slik at det er vanskelig å finne fram til det viktigste for hvert tjenesteområde. Målet med prosjektet er derfor mer effektive og robuste løsninger med lavere brukerterskel, som sikrer at alle brukere på en best mulig måte får tilgang til tallene de har behov for.

SSB jobber med en løsning som skal erstatte faktaarkløsningen, og bygge på SSB sin offisielle formidlingsløsning, Statistikkbanken. I tillegg skal den nye løsningen være en portal for å hente kommunedata utover de som i dag blir definert som KOSTRA-data. Portalen skal hete Kommunefakta. Her er det tenkt at en fra tabellene i Statistikkbanken kan hente ut de viktigste indikatorene (ca. 10-15) for hvert enkelt tjenesteområde. For helse- og omsorgstjenester innebærer dette de viktigste indikatorene fra områdene KOSTRA kommunehelsetjenesten og KOSTRA pleie og omsorg.

Etter planen skal den nye formidlingsløsningen være på lufta fra og med den foreløpige publiseringen 15.mars 2018.

Forskjeller og likheter mellom faktaarkene og kommunefakta

FAKTAARKENE	KOMMUNEFAKTA
Alle KOSTRA-nøkkeltall vist per tjenesteområde strukturert under ulike overskrifter.	Utvalgte KOSTRA-nøkkeltall vist per tjenesteområde. (Resten er i statistikkbanken).
Kommunekasse- og konserntall	Kun konserntall (resten i statistikkbanken)
Viser tall per kommune og sammenlignet med kommunegruppe, fylke og hele landet og over flere år.	Samme som på faktaarkene . Kan påvirke visningen mer for hvor mye man vil se.
Lage egen kommunegruppe for sammenligning.	Samme som på faktaarkene .
Laste ned tallene for videre eget bruk.	Samme som på faktaarkene + API .
Grafisk visning (figurer) til hvert nøkkeltall.	Usikkert omfang (trolig kun på noen få utvalgte tall i kommuneprofilen, men disse er til gjengjeld mer interaktive enn dagens). Resten av grafene kan man lage i statistikkbanken, bortsett fra datafordelingen.
Forklaring/informasjons tekst til hvert nøkkeltall.	Samme som på faktaarkene .
Grunnlagsdata (mellomregninger, teller/nevner)	Blir liggende som tabell i statistikkbanken.
Viser ett og ett tjenesteområde (må klikke frem og tilbake).	Kan se flere tjenesteområder og samtidig, og det blir enklere å velge dem.

Siden arbeidsgruppene i fellesskap har bestemt hva som skal publiseres og hvordan dette skal struktureres, er arbeidsgrupperepresentantene viktige bidragsytere i det videre arbeidet framover. Arbeidsgruppens oppgaver i forbindelse med moderniseringsarbeidet blir i hovedsak følgende:

- Velge ut tall til Kommunefakta-tabell for sine tjenesteområder
- Finne fram til ønskelig tabell-struktur i Statistikkbanken

Status for arbeidet per 30.06 er at SSB har gjennomført to workshoper i KOSTRA-arbeidsgruppe for helse og omsorg våren 2016. En intern workshop med representanter fra moderniseringsprosjektet hvor formålet var å diskutere ny ønskelig tabellstruktur i Statistikkbanken. I tillegg ble det gjennomført en

workshop med et utvalg bestående av representanter fra SSB, Helsedirektoratet, KS sentralt og kommuner. Utvalget bestod i all hovedsak av medlemmer fra KOSTRA arbeidsgruppen og representanter fra moderniseringsprosjektet. Formålet med denne workshopen var å diskutere og utarbeide et forslag til de viktigste indikatorene for KOSTRA helse- og omsorgstjenester som skal inngå på den nye portalen for kommunefakta. Det ble ikke gjennomført egen workshop for psykisk helse- og rusarbeid i kommunene, men ble innlemmet i det utførte arbeidet. Tas videre opp på arbeidsgruppemøte for psykisk helse- og rusarbeid i høst.

7.2. Kvalitetsindikatorer

Gruppen finner at det så tidlig i utviklingsarbeidet ikke er relevant å skille ut egne kvalitetsindikatorer. Helsedirektoratet nedsatte i 2013 en arbeidsgruppe for nettopp å utvikle slike indikatorer, og det er etablert samarbeid mellom de to gruppene. Arbeidsgruppen for psykisk helsearbeid og rusarbeid vil først fremme forslag til å publisere kvalitetsindikatorer etter at arbeidet ledet av Helsedirektoratet har kommet lenger.

Her finnes Helsedirektoratets kvalitetsindikatorer for psykisk helsearbeid i kommuner: <https://helsenorge.no/Kvalitetsindikatorer/psykisk-helse-for-voksne/kompetanse-i-psykisk-helsearbeid>

7.3. Kommunal tjenesteproduksjon - Hvordan få med hele bildet?

Gruppen mener det er viktig å få bedre oversikt over private rusomsorgsinstitusjoner som har avtaler av større omfang med kommunene. Dette vises også her til arbeidet med å harmonisere f243 og f253 i henhold til lovverket. I tillegg er det også viktig å få tilsvarende oversikt over private institusjoner innen *psykisk helsearbeid*.

En utfordring for begge områder er at mange av de private institusjonene har avtaler med både kommuner og helseforetak. Hvordan en best kan fordele plasser, utgifter og årsverk både mellom statlig og kommunalt nivå - og innen kommunalt nivå på involverte kommuner – bør derfor utredes. Dette forutsetter dialog med arbeidsgruppen for spesialisthelsetjenesten (utenfor KOSTRA).

7.4. Annet

Det er store utfordringer i det å få med hele bildet innenfor området psykisk helse- og rusarbeid i kommunene. Arbeidsgruppen har til nå vurdert eksisterende indikatorer som relevante for publisering på et eget område. Det kan være hensiktsmessig å tenke mer langsiktig framover, og få til et arbeid som retter seg mot å videreutvikle nye indikatorer. Det kan vurderes om det vil være hensiktsmessig å ta med spørsmål om psykisk helse- og rusarbeid i KOSTRA- skjema 4, Samleskjema for kommuner.

Noe av utfordringene ligger i målgruppen psykisk helse og rus, der det for enkelte brukere, kommuner og arbeidsfelt i kommunene er relevant og hensiktsmessig å se disse i sammenheng. På den andre siden kan det være et behov for et skille her også, - noe som Sintefs rapport viser. Der velger kommunene selv om de skal rapportere psykisk helsearbeid og rusarbeid hver for seg eller samlet.

8 Annet

8.1. Målgrupper i hjemmetjenesten.

Dokumentasjon:

<http://www.ssb.no/helse/artikler-og-publikasjoner/hjemmetjenestens-malgrupper-og-organisering>

På oppdrag fra Helsedirektoratet utarbeidet SSB en rapport om målgrupper i hjemmetjenesten som ble publisert våren 2016.

Via kommunene ble det sendt skjema til 3 300 virksomheter, med svarprosent på drøyt 90 prosent. En slik kartlegging muliggjør fordeling av årsverk og utdanning på målgrupper, som igjen kan gi grunnlag for å anslå utgiftstall etter målgruppe. Rapporten identifiserer totalt 407 hjemmetjenestevirksomheter med målgruppe personer med psykiske lidelser, og 93 virksomheter rettet mot rusproblemer.

Tabell 4.3 De vanligste kombinasjoner av målgrupper for. N=2 680

Virksomheter med flere målgrupper	Antall	Andel
Fysiske begrensninger 67+ år og demens	251	9,4
Fysiske begrensninger 0-66 år og fysiske begrensninger 67+ år	319	11,9
Fysiske begrensninger 0-66 år og utviklingshemming	111	4,1
Utviklingshemming og dobbeltdiagnose	56	2,1
Utviklingshemming og psykiske lidelser	97	3,6
Psykiske lidelser og rusproblemer	75	2,8
Psykiske lidelser og dobbeltdiagnose	21	0,8
Vanlige kombinasjoner av målgrupper	Antall	Andel
Fysiske begrensninger 67+ år, demens, fysiske begrensninger 67+ år og demens	520	19,4
Fysiske begrensninger 0-66 år, fysiske begrensninger 67+ år, fysiske begrensninger 0-66 år og fysiske begrensninger 67+ år	570	21,3
Psykiske lidelser, rusproblemer, psykiske lidelser og rusproblemer	254	9,5
Utviklingshemming, utviklingshemming og psykiske lidelser, utviklingshemming og dobbeltdiagnose	1 028	38,4
Psykiske lidelser, psykiske lidelser og rusproblemer, psykiske lidelser og dobbeltdiagnose	268	10,0
Psykiske lidelser, psykiske lidelser og rusproblemer, psykiske lidelser og dobbeltdiagnose, utviklingshemming og psykiske lidelser	365	13,6

Kilde: Statistisk sentralbyrå, hjemmetjenestekartlegging 2014.

I likhet med Sintefs erfaringer med innsamling av tjenestedata for områdene psykisk helsearbeid og rusarbeid (IS-8/24), viser rapporten at mange virksomheter er rettet mot både psykiske lidelser og rusproblemer. Langt mer utbredt er imidlertid kombinasjonen psykiske lidelser og utviklingshemming. En vurdering av hvordan en skal telle årsverk kun til psykiske lidelser i virksomheter med flere målgrupper, blir lett skjønnsmessig.

En mulighet for å få oversikt over ressursbruk og brukere innenfor bestemte målgrupper, kan være å ta utgangspunkt i virksomhetenes organisasjonsnummer i Enhetsregisteret. Gjennom organisasjonsnummeret kan en aggregere personell-dataregistrert på de aktuelle virksomhetene. Forutsatt juridisk avklaring, kan en også sammenstille med IPLOS-data for å få innsikt i hvilke tjenester og omfang som tilbys.

Innsikt i personelldata og ev. brukerdata for virksomheter i ulike grupper, kan gi grunnlag for å vurdere hvordan en skal håndtere virksomheter med flere målgrupper. Det er videre naturlig å gjøre sammenligninger på kommunenivå mellom data fra SSBs undersøkelse og Sintefs IS-8/24-data.

Rapporten fremmet ellers flere oppfølgingstiltak for å oppnå bedre kvalitet og mer kunnskap om målgruppene:

I Gjennomgang av definisjoner i eksisterende kontoplan, skjemaspørsmål og veiledninger

En del av utfordringene både med å funksjonsfordele regnskap og ikke minst årsverk kan fjernes ved oppdaterte og mer presise definisjoner. Foruten KOSTRA funksjonskontoplan, gjelder dette veiledninger i tilknytning til registreringer i KOSTRA-skjemaer for helse- og omsorgstjenestene, Enhetsregisteret og personalsystem. Dessuten bør en søke å oppnå optimal konsistens mellom KOSTRA og Husbanken når det gjelder heldøgnsbegrepet. Ikke minst blir dette viktig dersom heldøgnsstilbud blir rettighetsfestet. Det er naturlig at ansvar her tillegges helsemyndighetene og KOSTRA arbeidsgruppe for helse- og omsorgstjenester.

2 Årsverk fordelt etter KOSTRA-funksjon på kommunenivå

For å oppnå årsverksfordeling på funksjon må følgende gjennomføres:

- Konsistenssjekk på kommunenivå av årsverk mot utgifter og brukere
- Gjennomgang av virksomheter med flere tjenestetyper: Konsistenssjekk på årsverk og antall brukere (IPLOS-data) med ulike tjenestetyper
- Konsistenssjekk av årsverk i private virksomheter mot regnskap («kjøp fra private»).

3 Årsverk og brukerdata i virksomheter med kun én målgruppe Sammenstilling av opplysninger om målgruppe fra denne undersøkelsen kan gi grunnlag for flere nye sammenstillinger, for eksempel indikatorer for utdanningsnivå og årsverk per bruker etter målgruppe.

4 Årsverk fordelt etter målgruppe for landet for målgruppene utviklingshemming og eventuelt psykiske lidelser

Data om målgruppene utviklingshemming og psykiske lidelser er særlig etterspurt, ettersom de utgjør en betydelig andel av hjemmetjenestenes brukere.

5 Standardisert kontoplan

Diskusjon om standardisering av et mer detaljert regnskap kan foregå parallelt med arbeidet med personelldata. Først når ASSS-kommunene har kommet fram til en omforent og velfungerende kontoplan, kan det være aktuelt å vurdere tilsvarende for mindre kommuner.

9 Referanser

Kommunalt psykisk helse- og rusarbeid 2015: Årsverk, kompetanse og innhold i kommunens tjeneste: <https://helsedirektoratet.no/nyheter/psykisk-helse-og-rus-arsverk-kompetanse-og-innhold-i-kommunenes-tjenester>

Helse- og omsorgsdepartementet (2011): Forslag til lovvedtak ”Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester med mer”, Prop 91 L (2010-2011).

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/regpubl/prop/2010-2011/prop-91-l-20102011.html?id=638731>

Kommunalt disponerte boliger

1 Innledning

1.1. Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppen har ansvaret for å utarbeide skjema og veileder for kommune-KOSTRA-skjema nr. 13 ”Kommunalt disponerte boliger”. Skjemaet dekker funksjonene 265 ”Kommunalt disponerte boliger”, 283 ”Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig” og 315 ”Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak” i KOSTRA sin funksjonskontoplan.

Arbeidsgruppen består av følgende personer:

Agnes Aall Ritland,	KMD,
Charlotte Herje,	KMD,
Christian Hellevang,	Kommunenes sentralforbund (KS),
Atle Kristiansen,	KS, Skien kommune,
John S. Schistad,	Kommunale Boligadministrasjoner
Landsråd (KBL),	Trondheim kommune,
Margrethe Stornes Iversen,	Asker kommune,
Torbjørn Kjennerud,	Helse- og velferdsetaten, Oslo kommune,
Hermund Urstad,	Husbanken,
Herman Christensen,	Husbanken,
Pål Eivind Aamodt,	NAV,
Olav Solli,	SSB,
Wasif Hussein,	SSB,
Unni Beate Grebstad,	SSB.

Det har vært gjennomført arbeidsgruppemøte 07.06.2016.

2 Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Reviderte tall 2015 er publisert via KOSTRA per 15. juni 2016. Her manglet data fra 11 kommuner. Det er videre publisert en Dagens Statistikk (DS) den 23. juni 2016 på bakgrunn av de reviderte tallene publisert i KOSTRA 15. juni 2016.

2.2. Arbeidsgruppas anbefalinger

Arbeidsgruppen ønsker en ytterligere oppdeling av tallene for midlertidige boliger i skjemaet, slik at det synliggjøres hvor mange av husstandene som har unge mellom 18 og 24 år. Spørsmålet i skjemaet vil tilsvare det allerede eksisterende spørsmålet om barnefamilier.

Det ble diskutert i arbeidsgruppen behovet for spesifisering av omsorgsboliger i skjemaet og den publiserte statistikken, men arbeidsgruppen kom frem til at definisjonen av begrepet på et overordnet nivå på nåværende tidspunkt er uklart, og vil avvente til en avklaring/spesifisering av dette foreligger.

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Det er planlagt endringer i skjema for 2016-rapporteringen. Se for øvrig under pkt. 7.

3.2. Kontroller i skjema og revisjon

Kommunale boliger var ”pilot” ifht. å bruke seksjon 330 sitt revisjonsverktøy i 2013, noe som innebærer at revisjonen i større grad får et makroperspektiv før mikrorevisjon gjennomføres.

Det er lagt inn logiske kontroller i skjema og kontroller mot fjorårets tall (PRESYS). Kommunene får her muligheten til å kontrollere årets rapportering mot fjorårets tall. De blir også her oppfordret til å kommentere større endringer.

Dette betyr i hovedsak at mye av revisjonsarbeidet er flyttet til selve innrapporteringen, og kommunene i større grad er ansvarlig for å kvalitetskontrollere innrapporteringen sin selv.

Det ble imidlertid noe oppfølging av enkelte kommuner hvis innrapportering inneholdt svakheter som hadde betydning for de aggregerte tallene. Kontrollene mot fjorårets tall er heller ikke absolutte, og har foreløpig ikke hindret innsending. Dette er noe SSB nå vurderer å stramme inn ved neste års publisering, siden erfaringene har vært så gode. Selv om innrapportering i år ikke ble hindret som følge av stor vekst/ reduksjon, så har mange benyttet seg av muligheten til å kommentere endringene. Dette har forenklet revisjonsarbeidet betydelig, og kommunene har også satt pris på å få kommentere årsakene i innrapporteringsfasen, da det er mer tidkrevende å komme tilbake til dette i ettertid.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

Publiseringen 15. mars i år av ureviderte tall, var basert på om lag 90 prosent innkommet (hvor mange kommuner hadde innrapportert ved foreløpig publisering) materiale. Ved publiseringen av reviderte tall 15. juni, hadde i overkant av 97 prosent av kommunene levert inn skjema 13.

Eksterne data fra Husbanken ble publisert som foreløpige tall 15. mars 2016 og endelige tall ved publiseringen 15. juni 2016. Dette utfra at Husbanken meddelte at det ikke var forskjell på foreløpige og endelige tall.

3.4. Publisering

Reviderte tall 2015 er publisert via KOSTRA per 15. juni 2016. Her mangler data fra 11 kommuner. Det er videre publisert en Dagens Statistikk (DS) den 23. juni 2016 på bakgrunn av de reviderte tallene publisert i KOSTRA.

Inntil videre er publiseringsstrategien endret slik at vi ved de ulike KOSTRA-publiseringene i mars og juni hvert år, prioriterer å publisere mest mulig komplette og kvalitetssikrede tall heller enn endelige tall.

3.5. Brukerreaksjoner

Arbeidsgruppen har ikke mottatt noen eksterne kommentarer knyttet til nøkkeltallene.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1. Bakgrunn for ønsket endring

Ingen konkrete forslag.

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Arbeidsgruppen ønsker å innføre et spørsmål i skjema 13 knyttet til midlertidige boliger.

6 Ønskede endringer i faktaark

Arbeidsgruppen har ingen ønsker om endring i faktaarkene for kommunalt disponerte boliger for neste år.

7 Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Endringer for skjema 13

Fra og med statistikkåret 2016 vil det bli en ytterligere oppdeling av tallene for midlertidige boliger i skjemaet, slik at det synliggjøres hvor mange av husstandene som har unge mellom 18 og 24 år. Spørsmålet i skjemaet vil tilsvare det allerede eksisterende spørsmålet om barnefamilier.

7.2. Kvalitetsindikatorer og modernisering

Det er ikke kommet noen nye forslag til kvalitetsindikatorer.

Modernisering av KOSTRA er et viktig arbeid for oss, og vi ønsker å bidra aktivt i denne prosessen.

Vi er for et eget arbeidsutvalg som gjennomgår KOSTRA-tabellene og kommer med et forslag til Kommunefakta. Vi tilrår at prosessen ledes av SSB og at Husbanken og KS sitter i/er representert i arbeidsgruppen og at KMD dras inn ved behov. Tenker at det her også kan være mulig at andre fagpersoner som ikke er med i arbeidsgruppen kan delta ved behov. I prosessen bør det legges opp til å teste ut de foreslåtte parameterne med en del kommuner eks. fra Husbanken kommuneprogram.

I og med at det har vært jobbet med egne styringsindikatorer til strategien Bolig for velferd, statistikk til den nye boligsosiale veiviseren som skal lanseres i november og utvikling av Husbankens egen statistikk, bør vi forsøke å samordne hvilke parametere som velges til fakta-arkene, og hvordan en ny tabellstruktur innrettes.

Sosialtjenesten

1 Innledning

1.1. Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Fra 2009 har arbeidsområdet for gruppen også inkludert introduksjonsstønad, især ut fra hensyn til at introduksjonsstønad og kvalifiseringsordningen burde behandles av en og samme gruppe. I tråd med dette har gruppen vært utvidet med medlemmer fra Justisdepartementet og IMDI. Høsten 2009 ble også Helsedirektoratet med i gruppen, spesielt pga. arbeidet med kommunale rusmiddeltiltak (funksjon 243), og fra høsten 2010 er også Husbanken medlem. Fra nyttår 2010 har fylkesmanns-embetet ikke vært representert, ved at Fylkesmannen i Oslo og Akershus har trukket seg ut, og ingen andre av embetene har ønsket å tre inn. Vedr. krisesenter er BLD representert ved Bufdir. ASD møter i gruppen ved behov, men er ellers representert ved Avdir. Gruppen består nå av følgende representanter:

Marit Hestad	Oslo kommune
Linn Ising	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Pål Eivind Aamodt	Arbeids- og velferdsdirektoratet
Ivar Lima	Arbeids- og velferdsdirektoratet
Veslemøy Hellem	Kommunesektorens organisasjon (KS)
Kirsti Strand	Helsedirektoratet
Hermund Urstad	Husbanken
Arild Haffner Naustdal	Justisdepartementet
Line Lindsetmo	Barne- ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir)
Anne Edman	IMDi
Olav Solli	Statistisk sentralbyrå
Kari Kraakenes	Statistisk sentralbyrå
Unni Grebstad	Statistisk sentralbyrå
Torild-Irene Brakalsvålet	Statistisk sentralbyrå
Harald Tønseth	Statistisk sentralbyrå (leder)

KS har p.t. ikke oppnevnt noen erstatning for Oddrun Goksøyr som f.o.m. 2016 er gått ut av gruppen.

Statistisk sentralbyrå har også sist år ivaretatt leder- og sekretærfunksjonene. Det er avholdt to møter siden KOSTRA-rapporteringen 15/6-2015 (15. april og 20. mai 2016).

Arbeidsgruppen har ansvar for utvikling innenfor følgende funksjoner:

- 242 *Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid*
- 243 *Tilbud til personer med rusproblemer*
- 273 *Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi*
- 281 *Økonomisk sosialhjelp*
- 275 *Introduksjonsordningen*
- 276 *Kvalifiseringsordningen*

Fem skjemaer dekker tjenesterapporteringen for sosialtjenesten og de tilhørende funksjonene:

- Skjema 7 *Personell og virksomhet i sosiale tjenester i NAV, rusmiddeltiltak og introduksjonsordning*
- Skjema 11 *Registrerings skjema for sosialhjelp*
- Skjema 11B *Registrerings skjema for introduksjonsstønad*
- Skjema 11C *Registrerings skjema for kvalifiseringsstønad*
- Skjema 12 *Stønadssatser økonomisk sosialhjelp*

Det er utarbeidet en særskilt arbeidsgrupperapport for introduksjonsordningen. For alle problemstillinger tilknyttet introduksjonsordningen viser vi til denne.

Arbeidsgruppens mandat for 2016 ble fastsatt på Samordningsrådets møte 11/9-2015, og lyder slik:

«Arbeidsgruppen skal holde oversikt over og gjennomgå rapporteringsordninger fra kommunene og fylkeskommunene innenfor egne funksjonsområder (jf. forskrift fra KMD). Liste over arbeidsgruppene og hvilke funksjoner de har ansvar for vedlegges.

2.1 Arbeidsgruppene skal:

- Følge utviklingen på sitt område med særlig vekt på å samordne tjeneste- og økonomidata for å sikre kvaliteten på nøkkeltallene. Arbeidsgruppene må videre vurdere og ev. gi forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning, ut i fra statens og kommunenes behov for styringsinformasjon, og ut i fra hva slags tilleggsinformasjon som er nødvendig for den offisielle statistikken.
- Samordne rapporteringen av geografiske data, fagdata og økonomi- og tjenstedata fra kommunesektoren til staten med sikte på å oppnå mest mulig

1 relevante data

2 forenkling av rapportering

- Gi forslag om hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres (herunder ev. bydels- og institusjonspubliserings) på sitt mandatområde.
- Sikre en hensiktsmessig og effektiv dataflyt fra kommunene til staten.
- Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde, ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses og at dobbelrapportering unngås, herunder vurdere muligheten av å bruke og å kvalitetssikre eksisterende registre.
- Endringer i rapporteringen fra år til år skal begrunnes, med hensyn til oppgavebyrde, relevans og sammenliknbarhet over tid.
- Utvikle og vurdere kvalitetsindikatorer i tråd med vedtatt modell for utvikling og fastsetting av slike.
- Vurdere innspill fra Effektiviseringsnettverkene om nøkkeltall, særlig med tanke på kvalitetsindikatorer.
- Vurdere indikatorer om universell utforming.
- Arbeidsgruppene skal følge opp nødvendige oppdatering av administrative registre for å sikre at kommunenes oppgavebyrde holdes på lavest mulig nivå.
- Arbeidsgruppene skal kritisk gjennomgå data som samles inn og publiseres i KOSTRA med sikte på å redusere rapporteringsbyrden og antallet indikatorer.
- Arbeidsgruppene skal også i 2016 vurdere nye kvalitetsindikatorer, men også om hvilke endringer som da må gjøres i fagsystemene. bl.a. i lys av SØF-rapporten. Arbeidsgruppene skal ut over å foreslå nye indikatorer rapportere særskilt om hva som må til av endringer i fagsystemene for å få dette gjennomført til Samordningsrådet i KOSTRA.
- Arbeidet med indikatorer for brukerrettet informasjon, spesielt hvorvidt det er kø/ventelister for å motta tjenestene og informasjon om brukerbetaling for tjenestene, videreføres. Oppgaven gjelder kun for de gruppene hvor dette er en aktuell problemstilling.
- Gruppene skal vurdere registerbasert personellrapportering innenfor sitt område, i samarbeid med KOSTRAs delprosjekt på området.»

2 Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Rapportering av data for 2015 har blitt gjort online for alle skjemaene (7, 11, 11C og 12). Ved publisering 15. juni hadde samtlige kommuner sendt inn de aktuelle skjemaene 7, 11, 11 C og 12.

I en egen arbeidsgruppe ledet av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har det i 2015-16 blitt utarbeidet et nytt KOSTRA-skjema om vold i nære relasjoner, som bl.a. skal fange opp de krisesesenterspørsmålene som t.o.m. 2015 står på skjema 7. Det nye skjema har vært fremlagt for KOSTRA- sosialtjenestegruppen, som har gitt tilbakemeldinger. Av hensyn til teknisk tilrettelegging har Samordningsrådet fått det nye skjema m/ veiledning til forhåndsgodkjenning, med frist for merknader 10. juli. Nye data publiseres i KOSTRA våren 2017 og deretter i bearbeidet form knyttet til en temaartikkel. Se s. 8 og 9.

Det foreslås nye spørsmål på KOSTRA-skjema 11 vedr. vilkår etter sosialtjenesteloven, se side 7 og 8.

Arbeidsgruppen har laget et første utkast til indikatorer i ny publiseringsløsning (kommunefakta), se s. 10.

Det foreslås ikke publisert data fra det nye test-datasettet for sosialhjelp i KOSTRA i 2017, se s. 7.

Det arbeides med ulike måter å anslå omfanget av kommunale reglement som erstatter sosialhjelp, se s. 6.

2.2. Arbeidsgruppens anbefalinger

På skjema 11 tas inn spørsmål om vilkår etter sosialtjenesteloven.

Spørsmålene om krisesenter flyttes fra skjema 7 til nytt KOSTRA-skjema for vold i nære relasjoner.

Vedr. publisering tas også inn prosentuerte tall for de nye, absolutte tallene som ble publisert 15/6-2015.

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Skjema for 2015 har blitt utarbeidet av fagseksjonen ved Torild-Irene Brakalsvålet. Som tidligere år har dette fungert veldig bra.

Som tidligere år hadde SSB høsten 2015 kontakt med de fire viktigste systemleverandørene med sikte på enda mer smidig innsending av skjema 11 og 11 C. Det er viktig å opprettholde denne dialogen også høsten 2016.

3.2. Kontroller i skjema

Kontrollene i skjemaene *7 Personell og virksomhet i sosialtjenesten* og *12 Stønadsatser økonomisk sosialhjelp* er ikke endret fra fjorårets innrapportering. Kontrollene som benyttes, er i hovedsak sumkontroller, logiske kontroller og kontroller for manglende utfylling av obligatoriske felter. Noen av kontrollene fungerer kun som advarsler, og gjør det mulig for kommunene å gå videre i

skjemaet uten å svare. I revisjonen kontrollerer man mot fjorårets tall i både skjema 7 og skjema 12.

For skjema 11 *Registreringsskjema for sosialhjelp* har over 95 % av kommunene egne fagsystemer. Det er utarbeidet et kontrollprogram som kommunene skal benytte i forbindelse med online-innrapportering. Etter at kontrollene i 2009 ble lagt inn i fagsystemene, slik at kommunene fikk umiddelbar beskjed om feil/mistenkelige verdier før innsending, økte kvaliteten på de innsendte data merkbart.

Skjema 11 C (kvalifiseringsordningen) følger i hovedsak samme opplegg for kontroller som skjema 11, men her opplever vi at en del kommuner velger å overse et stort antall feilmeldinger og likevel sender inn mangelfulle/ feilaktige data.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

For 2015 var kommunene gitt strammere frister for innsending og oppretting av data, jf. SSBs brev til NAV-kontorene 15/12-15.

Til publiseringen 15. mars var datainngangen enda noe bedre enn i fjor, og data ble publisert som planlagt. I tråd med resten av KOSTRA ble det 15. mars publisert landstall/ estimerte nasjonale tall for en del sentrale nøkkeltall.

Ved publisering 15. juni hadde samtlige kommuner sendt inn skjema 7, 11 og 12. Data fra disse tre skjema ble da for første gang gitt status av endelige tall allerede per 15/6. På skjema 11 C manglet to mindre kommuner. Endelige tall fra skjema 11 C ble først publisert 27. juni.

Det blir som tidligere år publisert mer detaljerte tall på nasjonalt nivå 5. juli sammen med en artikkel i Dagens statistikk.

Datarevisjonen for skjema 7, 11 og 12 ble i år avsluttet allerede 22. mai, slik at KOSTRA-tallene hadde status av endelige tall. På skjema 11 C kom det inn noen sene rettinger som SSB valgte å ta hensyn til, og disse rettelsene ble lagt ut 27. juni.

For skjema 11 er det fortsatt noen vansker med uttrekk fra fagsystemene. En del kommuner venter for lenge med å oppgradere fagsystemet sitt til nyeste versjon, og enkelte oppgir vansker med å få bistand fra edb-leverandøren. En hel del opplever også brist på IT-ressurser internt i kommunen ved innrapportering.

For skjema 11 C byr filuttrekk fortsatt på store utfordringer i mange kommuner som ikke har samtlige data samlet i ett fagsystem.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Noen få kommuner må kontaktes fordi de feilaktig har inkludert stønad etter kommunalt reglement på skjema 11. Flere bydeler i Oslo har også for 2015 feilaktig inkludert stønad til forsterket botilbud etter helse- og omsorgsloven, og måtte oppgi nye tall.

Vedr. kvalifiseringsstønad mottok SSB også for 2015 data fra Arbeids- og velferdsdirektoratets interne rapporteringer som bidrag til å vurdere kvaliteten på de innsamlede data. En hel del kommuner har dårlig samsvar mellom disse data (Survey Xact-rapportering) og det de rapporterer til SSB på skjema 11 C.

SSBs kontakter med kommunene avdekker ulike årsaker til dette, og noen ganger er NAVs tall rett, andre ganger SSBs. Feil i NAVs tall hevdes ofte å være at også planlagte, men ikke oppstartede tiltak (ved en feil) kan ha blitt inkludert. Feil i

SSBs tall tilskrives ofte tekniske årsaker (at ikke alle aktive tiltak følger med på filuttrekket). De tekniske årsakene vil SSB igjen ta opp på møter med edb-leverandørene.

3.5. Publisering

Sammenlignet med 2014 er det i de endelige 2015-tallene 11 nye tall under «grunnlagsdata». (For 5 av disse ble det gitt foreløpige tall allerede ved publiseringen 15/3). 8 av de nye tallene gjelder økonomisk sosialhjelp, især knyttet til langtidsmottakere og barn forsørget av sosialhjelpsmottaker. I tillegg er det ett nytt tall for kvalifiseringsstønad (antall kvinner med stønad) og ett for krisesenter (system for internkontroll), samt tall for statlige NAV-årsverk benyttet til kommunale oppgaver.

Når det gjelder bydelene i Oslo, er antall publiserte tall økt betraktelig, bl.a. er det nå også her lagt inn tall for sosialhjelpsmottakernes bosituasjon.

De tidligere skjemabaserte årsverkstallene ble allerede i de foreløpige tallene per 15/3, erstattet av tall for lønnsutgifter per funksjon. (For funksjon 243 Tilbud til rusmiddelmissbrukere er det både oppgitt skjemabaserte årsverk og lønnsutgifter).

Når det gjelder kommunenes utgifter til krisesenter, hadde SSB en større gjennomgang av 2014-tallene etter fjorårets KOSTRA-publisering. Det ble da gjort rettelser i 2014-tallene for 17 kommuner, og disse rettelser er nå også lagt inn i KOSTRA, sammen med 2015-tallene.

Ved publiseringen for 2012-15 ble det gjort en «rensing» av tallene for Oslo kommune vedr. personer som mottar stønad i flere bydeler. Dette gjør Oslos tall sammenlignbare med øvrige kommuner. De rensede tallene for Oslo ble t.o.m. 2014 først tilgjengelige ved publiseringen året etter. For 2015 er Oslo-tallene rensert allerede ved publiseringen 15/6.

3.6. Brukerreaksjoner

Som tidligere har en del kommuner meldt tilbake at rapporteringen av KVP er svært tidkrevende, gitt organiseringen av data i kommunene.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1. Bakgrunn for ønsket endring

Det er ikke kommet ønske om nye funksjoner eller arter for sosialtjenesteområdet for 2016.

KOSTRA-gruppen for psykisk helsearbeid og rusarbeid arbeider med ulike måter å synliggjøre kommunens utgifter til disse gruppene. Dette vil over tid kunne få betydning for KOSTRAs rusmiddelfunksjon (funksjon 243).

SSB tok i april 2014 opp med KOSTRAs regnskapsgruppe spørsmålet om hvordan man håndterer kommuner som fører etableringstilskudd til flyktninger som sosialhjelp (utbetaling etter kommunalt reglement). For 2015 ble presisert i veilederen at slike utgifter skulle fordeles der de tematisk hører hjemme. For 2016 skal slike utgifter føres sammen med økonomisk sosialhjelp på funksjon 281, i den grad de alternativt kunne vært utbetalt som sosialhjelp. (Endringen får ingen innvirkning på KOSTRA-skjema 11, som i likhet med tidligere bare skal omfatte utbetalinger etter sosiallovens §§ 18 og 19).

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endring

Skjema 7: «Personell og virksomhet i sosiale tjenester i NAV, rusmiddeltiltak, introduksjonsordning og krisesenter»

Spørsmålene om krisesenter flyttes til nytt KOSTRA-skjema om vold i nære relasjoner. Tittelen på skjema 7 endres tilsvarende.

Skjema 11 økonomisk sosialhjelp:

Arbeidsgruppen foreslår for 2017 innført et sett med spørsmål knyttet til vilkår etter sosialtjenesteloven. Forslaget retter seg mot første vedtak om vilkår i registreringsåret, og den endelige versjonen inneholder ikke lenger spørsmål om «møtt i aktivitet», «fravær» og «sanksjon». ASD tar sikte på å foreslå et utvidet spørsmålssett for 2018.

KS og Oslo kommune har stilt spørsmål ved både nytteverdi og tolkning av opplysningene som innhentes ved en registrering av aktivitetsplikt på KOSTRA-skjema 11. KS er enig i at det foretas en kartlegging av aktivitetsplikt, men er samtidig opptatt av at både stat og kommuner skal ha nytte av en slik kartlegging.

Mulig samordning av data om individuell plan (IP)

IP er forankret i ulike lover og samles inn på ulike KOSTRA-skjema (samt av NPR). Helsedirektoratet har ikke igangsatt noe eget prosjekt for å se på samlet omfang av bruken av IP. Direktoratet benytter selv data fra IPLOS-registeret, men det er vanskelig å vurdere hvor mange som faktisk har krav på et tilbud om IP. En sammenstilling fra flere kilder vil kreve individdata for å få et helhetlig bilde.

Kommuner som fører etableringstilskudd til flyktninger som sosialhjelp

Høsten 2015 skjedde etter møter mellom KMD, ASD, KS og SSB en avklaring av kommunenes føring av etableringstilskuddet (både vedr. skjema 11 og den tilsvarende regnskapsfunksjon 281 sosialhjelp).

ASDs konklusjon forble at sosialhjelp nå som før bare skal forstås som vedtak etter sosiallovens §§ 18 og 19. Skjema 11 endres derfor ikke, heller ikke for 2017.

Regnskapsfunksjon 281 skal imidlertid f.o.m. regnskapsåret 2016 *både* omfatte sosialhjelp og «ytelser til livsopphold som gis etter kommunalt reglement, der mottaker ville hatt rett på tilsvarende ytelser etter... §§ 18 og 19». Differansen mellom disse to tallene kunne da – dersom alle kommuner førte 281 iht. retningslinjene – uttrykke omfanget av bruk av kommunalt reglement. Men minst 50 kommuner følger en avvikende regnskapspraksis.

SSB undersøker om alternative kilder, bl.a. fra Skattedirektoratet og Beregningsutvalget, kan gi holdepunkter for omfanget av kommunale reglement, og en støttefortolkning av tallene. NAVs oversikt over kommuner med flyktningkontor organisert utenfor NAV er også et aktuelt utgangspunkt for videre arbeid.

Noen kommuners bruk av kommunalt reglement medfører at skjema 11-tall påvirkes av tjenestenes organisering (flyktningkontor innenfor/ utenfor NAV), noe som i utgangspunktet er uheldig. På den annen side må det også tas hensyn til at statistikk og lovforankring har det samsvar som fagdepartementet krever. Ifølge Arbeids- og velferdsdirektoratet har NAV-kontoret heller ikke anledning til å *delegere* bruk av §§ 18 og 19 til «eksterne» flyktningkontor, noe som ellers kunne vært en løsning som ga ensartet utgiftsføring mellom kommunene.

Forsterkede botilbud vedtatt etter lovens §§ 18 og 19

Også i 2015-data hadde noen Oslo-bydeler feilaktig ført botiltak med forsterket oppfølging som sosialhjelp, som måtte trekkes ut før publisering.

Skjema 12 stønadssatser Ingen endringer for 2016.

Skjema 11 C KVP

Ingen endringer for 2017.

Test-datasett for sosialhjelp

Høsten 2015 utarbeidet SSB et «test-datasett» for sosialhjelp, der nye indikatorer kunne prøves ut på ASSS-kommunene før ev. implementering i KOSTRA eller det nasjonale tallsettet. Tall for samtlige kommuner ble oversendt ASD 30/3-16, og diskutert på møtet i KOSTRA-gruppen 15. april. Tall for ASSS-kommunene ble diskutert på ASSS-samlingen 1. juni.

SSB vil oppsummere synspunktene som er fremkommet, og komme med forslag til hvordan nye data ev. kan innpasses i eksisterende/ nye publiseringer.

5.2. Forslag til endring

Skjema 7:

Ordet «krisesenter» fjernes fra skjemaets tittel.

Krisesenter:

Samtlige spørsmål overføres til nytt skjema om vold i nære relasjoner.

Skjema 11:

Nytt spørsmål om vilkår etter sosialtjenesteloven:

Registreres for første vilkår i kalenderåret.

I forbindelse med vedtak om utbetaling av stønad:

Mottakeren har fått vilkår etter sosialtjenesteloven (ja/nei)

Søkerens samboer/ektefelle har fått vilkår etter sosialtjenesteloven (ja/nei)

Hvis «ja» på spørsmålet om mottakeren har fått vilkår etter sosialtjenesteloven:

Hvilken dato ble utbetalingsvedtaket fattet?

Til og med hvilken dato gjelder utbetalingsvedtaket? Ble det stilt **vilkår om aktivitet** (ja/nei)

Ble det stilt **andre typer vilkår** (ja/nei)

Hvis «ja» på spørsmålet om mottakeren har fått vilkår etter sosialtjenesteloven:

Hvilke vilkår om aktivitet ble stilt til mottakeren? Flere kryss mulig:

- Kommunalt tiltak drevet av kommunen (avkryssing)
- Kommunalt tiltak drevet av ekstern tiltaksarrangør (avkryssing)
- Statlig arbeidsmarkedstiltak (avkryssing)
- Skole/utdanning (avkryssing)
- Registrere seg som arbeidssøker (avkryssing)
- Møte til veiledningsamtaler (avkryssing)
- Ta imot jobb som blir tilbudt (avkryssing)
- Annet (avkryssing)

Hvis «ja» på spørsmålet om **andre typer vilkår**:

Hvilke andre typer vilkår ble stilt til mottakeren? Flere kryss mulig.

- Møte til økonomisk rådgivning (avkryssing)
- Bruke stønaden på bestemte måter (avkryssing)
- Gjøre gjeldende andre økonomiske rettigheter (avkryssing)

- Realisere formuesgoder (avkryssing)
- Redusere boutgifter (avkryssing)
- Oppsøke lege (avkryssing)
- Annet (avkryssing)

Nærmere beskrivelse av hva som hører til under hvert avkrysningspunkt ovenfor må tas inn i veiledningen til KOSTRA-rapporteringen.»

5.3. Ønskede endringer i faktaark

6 Ønskede endringer

Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Ingen nøkkeltall fjernes.

Nye nøkkeltall

Fra skjema 7 tas inn på faktaark for grunnlagsdata:

Hvor mange kommunale årsverk i NAV-kontoret benyttes per 31/12 til å utføre oppgaver på statlige ansvarsområder?

Fra skjema 11 tas inn på faktaark fra grunnlagsdata:

Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer og sosialhjelp som hovedinntektskilde

Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 10 måneder eller mer

Andel barn i familier som mottok sosialhjelp i løpet av året

Andel barn i familier som mottok sosialhjelp i 6 måneder eller mer

Andel barn i familier som mottok sosialhjelp i 10 måneder eller mer

Fra nytt skjema om vold i nære relasjoner:

Følgende nye grunnlagsdatadata publiseres for 2016 *enten* under egen underoverskrift på sosialtjenestemarket *eller* på helt nytt faktaark. Tall gis bare for kommune, ikke bydel. Nåværende grunnlagsdatas om krisesenter plasseres sammen med de nye grunnlagsdata. Det holdes foreløpig åpent om de data i oppstartsåret publiseres 15/3 eller først 15/6.

- 1) Har kommunen vedtatt en handlingsplan mot vold i nære relasjoner? 5 svaralternativer kodes 1-5
- 2) Hvilke tiltak eller tilbud har kommunen hatt i drift i løpet av det siste året som inngår i arbeidet mot vold i nære relasjoner? Oppgi type tiltak/tilbud. 6 svaralternativer kodes 1-6
- 3) Har kommunen en person som har koordineringsansvar for arbeidet mot vold i nære relasjoner? 4 svaralternativer kodes 1-4
- 4) Har kommunen egne stillingsressurser til arbeidet mot vold i nære relasjoner? 4 svaralternativer kodes 1-4
- 5) Hvilke av kommunens tjenester har et formalisert samarbeid med kommunens krisesentertilbud om helhetlig oppfølging av brukerne (jf. §§ 1 og 4 i krisesenterloven)? 9 svaralternativer kodes 1-9

Det må finnes en presentasjons- og kodingsmessig løsning for kommuner som setter flere kryss under spørsmål 2 og 5.

Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Ingen endringer i eksisterende nøkkeltall.

7 Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppen diskuterte kvalitetsindikatorer på sitt møte 27. mai 2013, med utgangspunkt i SØF-rapport nr. 2/12, jf. arbeidsgruppens mandat. Arbeidsgruppen ga i 2013-rapporten en redegjørelse for sitt arbeid med nye indikatorer. Pga. noen tekniske begrensninger vil settet med kvalitetsindikatorer først bli komplett publisert 15/3-17.

7.2. Kommunal tjenesteproduksjon - Hvordan få med hele bildet?

Det arbeides med å få KOSTRA-publiseringen mer dekkende for kommunal tjenesteproduksjon, ved at virksomhet ved kommunale foretak (KF) og interkommunale selskaper (IKS) inkluderes, slik det gjøres ved den nye publiseringen av konserntall for bl.a. sosialtjenesten. For sosialtjenesten er slik organisering foreløpig nokså sporadisk.

Gruppen har flere ganger understreket målsettingen om å vise hvilke tjenester som står til befolkningens rådighet, og ikke bare kommunekassens bidrag til disse tjenestene. Som bidrag til dette inkluderte skjema 7 i noen år opplysninger om hvorvidt kommunen deltok i ulike interkommunale ordninger på fagområdet.

Tiltaket f.o.m. 2010 om å korrigere årsverksdata for innsats utført ved NAV-kontor, er i tråd med dette. Gruppen ønsker om mulig å styrke tjeneste-/velferdsperspektivet i skjema 7 ytterligere, så lenge det ikke kommer i konflikt med kommuneregnskapets behov.

7.3. Annet

Helsedirektoratet og SSB etablerte høsten 2012 en arbeidsgruppe for psykisk helsearbeid/rusarbeid, til å se helhetlig på problemstillinger som løper på tvers av KOSTRA-områder. KOSTRA-sosialtjenestegruppen står i løpende dialog med denne gruppen for å sikre en mer planmessig utbygging av data på dette sektorovergripende feltet. Av hensyn til dette arbeidet er det heller ikke for 2016 foreslått endringer i de rus-relaterte spørsmålene på skjema 7.

8 Annet

Ny publiseringsløsning – kommunefakta, gruppens 1. utkast

Ved KOSTRA-publiseringen 15/3-2018 vil dagens faktaark for sosialtjenesten utgå, og erstattes av et kortfattet «kommunefakta» med ca. 10 indikatorer. Det vil bli lettere enn i dag å lage egne tabeller som kombinerer data fra flere KOSTRA-områder, som f.eks. sosialtjeneste, barnevern, arbeidsmarked og regnskap. Tilbudet i statistikkbanken forblir som i dag, men det legges opp til tematisk mer oppdelte tabeller enn nå.

Arbeidsgruppen skal komme med forslag til ca. 10 indikatorer til «kommunefakta», samt ev. mer egnet inndeling av statistikkbanktabellene. Det er ikke noe absolutt krav om at dette skal gjøres før i 2017, men det er en fordel at saken kommenteres

allerede i 2016-rapporten. Til arbeidsgruppemøtet 20/5 sendte derfor SSB ut et foreløpig forslag til ev. kommentarer:

10 mulige slike indikatorer til «kommunefakta» kunne være (alle tall gis for siste tre år):

1. Sosialhjelpsmottakere per 1000 innbyggere
2. Brutto utbetalt sosialhjelp, i faste priser
3. Sosialhjelpsmottakere 18-24 år, per 1000 innbyggere 18-24 år
4. Andel langtidsmottakere av sosialhjelp (6 måneder +)
5. Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som hovedinntekt
6. Gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp per måned til mottaker med sosialhjelp som hovedinntekt
7. Sosialhjelpsmottakere med lønnsinntekt som hovedinntekt
8. Sosialhjelpsmottakere som forsørger barn under 18 år
9. Antall barn forsørget av sosialhjelpsmottaker
10. Mottakere av kvalifiseringsstønad

Gruppen hadde ingen spesielle merknader til disse, ut over at de indikatorene som velges, generelt bør være «brede» og egnet for å relateres til andre typer data, f.eks. kommuneregnskap og demografi.

9 Referanser

10 Vedlegg

- 10.1.1 Skjema 7
- 10.1.2. Skjema 11
- 10.1.3. Skjema 11 C
- 10.1.4. Skjema 12

10.1.1 Skjema 7 - Personell og virksomhet i sosiale tjenester i NAV, og rusmiddeltiltak per 31.12.2016

Skjema nr 7 - 2016

Skjema nr 7 Personell og virksomhet i sosiale tjenester i NAV, rusmiddeltiltak per 31.12.2016

Opplysningene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Helse- og omsorgsdepartementet med hjemmel i lov av 18. mai 2001 nr. 24 om helseregistre og behandling av helseopplysninger

§ 10, og på vegne av Arbeids- og sosialdepartementet med hjemmel i lov av 18. desember 2009, nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 8. Statistisk sentralbyrå vil med hjemmel i lov av 16. juni 1989, nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 2-2 benytte, oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.

1. Opplysninger om kommunen

Kommunennummer: _____ 1.1. _____ Kommunenavn: _____ 1.2. _____

Bydelsnummer.: _____ 1.3. _____ Bydelsnavn: _____ 1.4. _____

Ansvarlig for innholdet i skjemaet: _____ 1.5. _____

E-postadresse til skjemaansvarlig: _____ 1.6. _____ Telefon nr.: _____ 1.7. _____

2. Årsverk etter utdanning og stillingsomfang

Årsverk skal for 2015 bare registreres for funksjon 243, Tilbud til personer med rusproblemer. Deltidsansatte skal omregnes til heltidsansatte. Se ellers veiledningen for nærmere opplysninger om føringen av årsverk på funksjon 243.

Registreringen skal ikke bare omfatte kommunalt ansatte ved NAV-kontoret som utfører arbeid på funksjon 243, men også andre kommunalt ansatte som utfører slikt arbeid.

Når det gjelder funksjonsplasseringen, er det i KOSTRA tiltakets/virksomhetens faglige innhold, og ikke organisatorisk plassering, som avgjør.

	Sosio- nomer	Barne- verns- pedagoger	Personer med utdanning på universitets- og høgskole- nivå med varighet på 4 år eller mindre	Personer med utdanning på universitets- og høgskole- nivå over 4 år	Personer med kontor- /merkantil utdanning	Annen utdanning, ufaglært	Sum årsverk
	2.1.	2.2.	2.3.		2.4.	2.5.	2.6.
	2.7.	2.8.	2.9.		2.10.	2.11.	2.12.
	2.13.	2.14.	2.15.		2.16.	2.17.	2.18.
243 Tilbud til personer med rusproblemer.	2.19.	2.20.	2.21.		2.22.	2.23.	2.24.
	2.25.	2.26.	2.27.		2.28.	2.29.	2.30.
	2.31.	2.32.	2.33.		2.34.	2.35.	2.36.

1. Angi antall årsverk knyttet til økonomisk rådgivning på nivå II (midlertidig betalingsudyktighet) og III (varig betalingsudyktighet) per 31.12.2015 (se NAVs veileder til bruk ved økonomisk rådgivning) 2.43. _____

3. Tilleggsspørsmål

1. *Hvor mange vedtak har kommunen fattet om midlertidige tiltak til rusmiddelmisbrukere i påvente av spesialisert behandling (helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 nr. 1 til nr. 6)? _____ 5.1.*
2. *Hvor mange vedtak har kommunen fattet om kjøp av tiltak til rusmiddelmisbrukere fra aktører utenfor kommuneforvaltningen? _____ 5.2.*
3. *Antall saker hvor det er gitt økonomisk rådgivning på nivå II (midlertidig betalingsudyktighet) eller III (varig betalingsudyktighet) til personer som ikke mottar økonomisk sosialhjelp (se NAVs veileder til bruk ved økonomisk rådgivning) _____ 5.3.*
4. *For å få nærmere informasjon om kommunal og statlig ressursinnsats på hverandres ansvarsområder, vil vi nå stille to spørsmål om omfanget av ressursinnsatsen per 31/12 på hverandres formelle ansvarsområder. Hele stillinger og stillingsandeler summeres opp og oppgis med inntil én desimal.*
  - *Hvor mange kommunale årsverk i NAV-kontoret benyttes per 31/12 til å utføre oppgaver på statlige ansvarsområder? 5.4*
  - *Hvor mange statlige årsverk i NAV-kontoret benyttes per 31/12 til å utføre oppgaver på kommunale ansvarsområder? 5.5*
  - *5: Har kommunen eget ungdomsteam/-koordinator? (Ja/ Nei)*

7. Kommentarer og merknader

--

10.1.2 Skjema 11 – Registreringsskjema for sosialhjelp 2017**Skjema nr 11 Registreringsskjema for sosialhjelp - 2017***Funksjon 281*

Opplysningene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Arbeids- og sosialdepartementet med hjemmel i lov av 18. desember 2009, nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen §8. Statistisk sentralbyrå vil med hjemmel i lov av 16. juni 1989, nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 2-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.

1 Opplysninger om kommunen

Kommunenummer: _____ 1.1. _____ Kommunenaavn: _____ 1.2. _____

Bydelsnummer.: _____ 1.3. _____ Bydelsnavn: _____ 1.4. _____

Ansvarlig for innholdet i skjemaet: _____ 1.5. _____

E-postadresse til skjemaansvarlig: _____ 1.6. _____ Telefon nr.: _____ 1.7. _____

2 Opplysninger om mottaker av sosialhjelp

Reg nr/journalnr: _____ 2.1. _____ Fødselsnummer (11 siffer): _____ 2.2. _____

DUF-nummer : _____ 2.3

Hva er mottakerens kjønn? _____ 2.4.

Mann Kvinne

Hva er mottakerens sivilstand/sivilstatus ved siste kontakt? _____ 2.5.

Ugift Samboer Enke/enkemann
 Gift Skilt/separert

Har mottakeren barn under 18 år, som mottakeren (evt. ektefelle/samboer) har forsørgerplikt for og som bor i husholdningen ved siste kontakt? 2.6.

Ja Hvis ja, hvor mange? _____ 2.7. _____
 Nei

Hva er mottakerens viktigste kilde til livsopphold ved siste kontakt? _____ 2. 8.

Arbeidsinntekt Stipend /lån Ektefelle/samboers inntekt
 Kursstønad/lønn i arbeidsmarkedstiltak Sosialhjelp Kvalifiseringsstønad
 Trygd/pensjon Introduksjonsstøtte Annen inntekt

Oppgi trygd/pensjon som utgjør størst økonomisk verdi ved siste kontakt _____ 2.9..

Sykepenger Etterlattepensjon
 Dagpenger Alderspensjon
 Uføretrygd Supplerende stønad (kort botid)
 Overgangsstønad Annen trygd
 Arbeidsavklaringspenger

Har ingen trygd/ pensjon

Hva er mottakerens viktigste arbeidssituasjon/livssituasjon ved siste kontakt? 2.10.

- Arbeid, heltid   Arbeidsmarkedstiltak (statlig)   Introduksjonsordning
 Arbeid, deltid   Kommunalt tiltak   Kvalifiseringsprogram
 Under utdanning   Registrert arbeidsledig
 Ikke arbeidssøker   Arbeidsledig, men ikke registrert hos NAV

3 Stønadperioder og stønadssum for sosialhjelp etter lovens § 18 og § 19

Hvilke måneder i løpet av rapporteringsåret har mottakeren fått økonomisk stønad?

3.1.

- Jan.   Mars   Mai   Juli   Sept.   Nov.
 Feb.   April   Juni   Aug.   Okt.   Des.

Samlet stønadssum i løpet av rapporteringsåret:

Bidrag: _____ 3.2. _____ Lån: _____ 3.3. _____

Utbetalt stønad per måned: 3.4

Jan.	☐ Bidrag	☐ Lån
Feb.	☐ Bidrag	☐ Lån
Mars	☐ Bidrag	☐ Lån
April	☐ Bidrag	☐ Lån
Mai	☐ Bidrag	☐ Lån
Juni	☐ Bidrag	☐ Lån
Juli	☐ Bidrag	☐ Lån
Aug.	☐ Bidrag	☐ Lån
Sept	☐ Bidrag	☐ Lån
Okt	☐ Bidrag	☐ Lån
Nov	☐ Bidrag	☐ Lån
Des	☐ Bidrag	☐ Lån

Er det gitt økonomisk rådgivning på nivå II (midlertidig betalingsudyktighet) eller III (varig betalingsudyktighet) i forbindelse med utbetaling? (Se NAVs veileder til bruk ved økonomisk rådgivning 3.5.

- Ja   Nei

4 Individuell plan

Har mottakeren fått utarbeidet individuell plan (lov om sosiale tjenester i NAV § 28)? 4.1.

- Ja   Nei

Saksbehandlernummer _____ 4.2. _____

5 Hva er mottakerens bosituasjon ved siste kontakt?

1. Bor i leid privat bolig:
2. Bor i leid kommunal bolig:
3. Bor i eid bolig.
4. Er uten bolig
5. Annet
6. Vilkår etter sosialtjenesteloven.

Registreres for første vilkår i kalenderåret.

I forbindelse med vedtak om utbetaling av stønad:

Mottakeren har fått vilkår etter sosialtjenesteloven (ja/nei)

Søkerens samboer/ektefelle har fått vilkår etter sosialtjenesteloven (ja/nei)

Hvis «ja» på spørsmålet om mottakeren har fått vilkår etter sosialtjenesteloven:
Hvilken dato ble utbetalingsvedtaket fattet?

Til og med hvilken dato gjelder utbetalingsvedtaket? Ble det stilt **vilkår om aktivitet** (ja/nei)

Ble det stilt **andre typer vilkår** (ja/nei)

Hvis «ja» på spørsmålet om mottakeren har fått vilkår etter sosialtjenesteloven:
Hvilke vilkår om aktivitet ble stilt til mottakeren? Flere kryss mulig:

- Kommunalt tiltak drevet av kommunen (avkryssing)
- Kommunalt tiltak drevet av ekstern tiltaksarrangør (avkryssing)
- Statlig arbeidsmarkedstiltak (avkryssing)
- Skole/utdanning (avkryssing)
- Registrere seg som arbeidssøker (avkryssing)
- Møte til veiledningssamtaler (avkryssing)
- Ta imot jobb som blir tilbudt (avkryssing)
- Annet (avkryssing)

Hvis «ja» på spørsmålet om **andre typer vilkår**:

Hvilke andre typer vilkår ble stilt til mottakeren? Flere kryss mulig.

- Møte til økonomisk rådgivning (avkryssing)
- Bruke stønaden på bestemte måter (avkryssing)
- Gjøre gjeldende andre økonomiske rettigheter (avkryssing)
- Realisere formuesgoder (avkryssing)
- Redusere boutgifter (avkryssing)
- Oppsøke lege (avkryssing)
- Annet (avkryssing)

10.1.3 Skjema 11C Registreringsskjema for kvalifiseringsstønad 2017**Skjema nr 11C Registreringsskjema for kvalifiseringsstønad – 2017**

Skjemaet gjelder kun personer som i løpet av året har vært deltaker i kvalifiseringsprogram

⇒ det sendes ikke inn skjema på personer med søknader som ikke var ferdig behandlet ved årets slutt eller som har fått avslag på søknad

⇒ det sendes heller ikke inn skjema på personer som fikk innvilget søknaden, dersom selve programmet ikke hadde startet ved årets slutt

⇒ det *skal* sendes inn skjema dersom personen ved inngangen av året var i permisjon og avsluttet program uten å komme tilbake fra permisjonen. Årsaken er at dato for avsluttet program skal bli registrert

Skjema nr 11C Registreringsskjema for kvalifiseringsstønad – 2017*Funksjon 276*

Opplysningene samles inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Arbeids- og sosialdepartementet i medhold av lov 18. desember 2009, nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen §8. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 2-2 samtidig benytte opplysningene til utarbeidelse av offisiell statistikk.

1 Opplysninger om kommunen

Kommunennummer: _____ 1.1. _____ Kommunenavn: _____ 1.2. _____

Bydelsnummer.: _____ 1.3. _____ Bydelsnavn: _____ 1.4. _____

Ansvarlig for innholdet i skjemaet: _____ 1.5. _____

E-postadresse til skjemaansvarlig: _____ 1.6. _____ Telefon nr.: _____ 1.7. _____

2 Opplysninger om deltakeren

Reg nr/journalnr: _____ 2.1. _____

Hva er fødselsnummeret (11 siffer) til deltakeren?: _____ 2.2. _____

Hva er deltakerens kjønn? 2.3.

Mann Kvinne

Hva er deltakerens sivilstand/sivilstatus per 31.12? 2.4.

Ugift Samboer Enke/enkemann
 Gift Skilt/separert

Har deltakeren barn under 18 år, som deltakeren (evt. ektefelle/samboer) har forsørgerplikt for og som bor i husholdningen ved siste kontakt? 2.5.

Ja -> Hvor mange barn under 18 år har deltakeren forsørgerplikt for? _____
 Nei

3 Opplysninger om deltakelsen i kvalifiseringsprogram

Hvilken dato ble søknaden registrert ved NAV-kontoret? (DDMMÅÅ) _____

Hvilken dato ble det fattet vedtak om program (søknad innvilget)? (DDMMÅÅ) _____

Hvilken dato begynte deltakeren i program? (iverksettelse) (DDMMÅÅ) _____

Kommer deltakeren fra kvalifiseringsprogram i annen kommune?

Ja
 Nei

Hvis ja, velg kommunenummer fra liste Kommunenummer

Kun for Oslos bydeler: Kommer deltakeren fra kvalifiseringsprogram i annen bydel?

Ja
 Nei

Hadde deltakeren i løpet av de siste to månedene før registrert søknad ved NAV-kontoret en eller flere av følgende ytelser? (Kan krysse av for flere svaralternativer)

Sosialhjelp -----> Sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold
eller Supplerende sosialhjelp

Introduksjonsstønad

Individstønad - stønad til livsopphold etter forskrift om arbeidsmarkedstiltak

Livsoppholdsyttelse etter folketrygdloven - jf veiledningen

Hvilke av følgende typer tiltak/aktiviteter/bistand har deltakerens program bestått av i løpet av 2017? (Kan krysse av for flere svaralternativer)

Hviletid Bistand fra miljøarbeider Tilrettelagt arbeidstrening

Behandlingstiltak – psykisk helse Økonomisk rådgivning Praksisplass

Behandlingstiltak – fysisk helse Samtalegrupper Ordinært arbeid med eller uten lønnstilskudd

Fysisk aktivitet Motivasjonskurs

Sosial trening Språkopplæring Annet

Bistand til anskaffelse av egen bolig Skolegang Annen opplæring

Boveiledning

Hvis annet, spesifiser: _____

Har deltakeren i 2017 i løpet av perioden med kvalifiseringsstønad også mottatt økonomisk sosialhjelp, kommunal bostøtte eller Husbankens bostøtte?

Ja ----> Hvilke? (kan krysse av for flere svaralternativer)

Kommunal bostøtte

Husbankens bostøtte

Mottok økonomisk sosialhjelp som engangsstønad

Mottok økonomisk sosialhjelp til dekking av særskilte utgifter knyttet til deltakelsen i programmet

Mottok økonomisk sosialhjelp som fast supplement til dekking av løpende livsoppholdsutgifter

Nei

3 Stønadsperioder og stønadssum

For hvilke måneder i løpet av 2017 har deltakeren fått kvalifiseringsstønad? 5.1.

Jan. Mars Mai Juli Sept. Nov.
 Feb. April Juni Aug. Okt. Des.

Samlet utbetalt kvalifiseringsstønad i løpet av 2017:

Sum: _____ 5.2. _____

Hva er status for deltakelsen i kvalifiseringsprogram per 31.12 2017?

- Deltakeren er fortsatt i program ----> Skjemaet er ferdig fylt ut
- Deltakeren er i permisjon fra program----> Skjemaet er ferdig fylt ut
- Deltakeren har fullført program eller avsluttet programmet etter avtale (gjelder ikke flytting)
- Deltakerens program er varig avbrutt på grunn av uteblivelse (gjelder ikke flytting)
- Deltakerens program ble avbrutt på grunn av flytting til annen kommune
- Kun for Oslos bydeler:* Deltakeren flyttet til annen bydel før program-perioden var over Hvilken dato avsluttet deltakeren programmet? (gjelder ikke for permisjoner) (DDMMÅÅ)

Ved fullført program eller program avsluttet etter avtale (gjelder ikke flytting) – hva var deltakerens viktigste livssituasjon umiddelbart etter avslutningen? (Kan krysse av for flere svaralternativ)

- Ordinært arbeid (heltid/deltid)
- Arbeid med lønnstilskudd (heltid/deltid)
- Tilrettelagt arbeid
- Deltaker på arbeidsmarkedstiltak i statlig regi (jf forskrift om arbeidsmarkedstiltak)
- Skole/utdanning
- Aktiv arbeidssøker
- Behandling
- Avventer avklaring av søknad om uføretrygd / arbeidsavklaringspenger
- Ingen spesiell aktivitet eller søknad om uføretrygd / arbeidsavklaringspenger
- Annet

Hvis ”Annet” - spesifiser

Saksbehandlernummer _____

OptionButton1

10.1.4 Skjema 12 - Stønadssatser økonomisk sosialhjelp per 31.12.2016

Skjema 12 – Stønadssatser, økonomisk sosialhjelp

Skjema nr 12 Stønadssatser økonomisk sosialhjelp per 31.12.2016

Funksjon 281

Opplysningene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Arbeids- og sosialdepartementet med hjemmel i lov av 18. desember 2009, nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen §8. Statistisk sentralbyrå vil med hjemmel i lov av 16. juni 1989, nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 2-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.

1 Opplysninger om kommunen og ansvarlig for rapporteringen

Kommunenummer: _____ 1.1. _____ Kommunenaavn: _____ 1.2. _____

Bydelsnummer.: _____ 1.3. _____ Bydelsnavn: _____ 1.4. _____

Ansvarlig for innholdet i skjemaet: _____ 1.5. _____

E-postadresse til skjemaansvarlig: _____ 1.6. _____ Telefon nr.: _____ 1.7. _____

2 Stønadssatser

2.1. Ytes økonomisk sosialhjelp etter kommunale veiledende stønadssatser? 2.1

Ja   Nei

2.2. Hvilket beregningsgrunnlag ligger til grunn for kommunens veiledende stønadssatser? 2.2

Statlige veiledende retningslinjer (Arbeids- og inkluderingsdepartementet)
 Annet

2.3. Når ble gjeldende satser vedtatt?

År: _____ 2.3 _____

3 Stønadssatser per måned for hjelp til livsopphold per 31. 12. 2016

Enslig _____ 3.1 _____

Ektepar/samboere _____ 3.2 _____

Person i bofellesskap _____ 3.3 _____

Tillegg for ett barn 0-5 år _____ 3.4 _____

Tillegg for ett barn 6-10 år _____ 3.5 _____

Tillegg for ett barn 11-17 år _____ 3.6 _____

4 Utgifter som inngår i stønadssatsen for enslige stønadsmottakere uten barn

4.1. Utgifter som inngår i statlige veiledende retningslinjer

	Inngår	Inngår ikke	
Mat/drikke	☐	☐	4.1.1
Klær og sko	☐	☐	4.1.2
Husholdningsartikler og hygiene med mer	☐	☐	4.1.3
TV-lisens, avis, telefon	☐	☐	4.1.4
Fritidsaktiviteter	☐	☐	4.1.5
Fritidsutstyr	☐	☐	4.1.6
Reiseutgifter (bruk av offentlig kommunikasjon i forbindelse med daglige gjøremål)	☐	☐	4.1.7

4.2. Andre utgifter som inngår i den kommunale stønadssatsen som utbetales

Boutgifter (husleie)	☐	☐	4.2.1
Strøm og oppvarming	☐	☐	4.2.2
Bolig- og innboforsikring	☐	☐	4.2.3
Innbo og utstyr	☐	☐	4.2.4
Andre utgifter som inngår i stønadssatsen - spesifiser: _____			4.2.5

5 Boutgifter

Praktiseres det en øvre grense for dekning av boutgifter (husleie)?

Ja   Nei   5.1

Hvis ja, oppgi øvre grense for enslig stønadsmottaker uten barn (kr): _____ 5.2

5 Hvilke ytelser/inntekter holdes utenfor ved utmåling av stønad?

Barnetrygd	☐ Ja	☐ Nei	6.1
Kontantstøtte	☐ Ja	☐ Nei	6.2
Barns inntekter	☐ Ja	☐ Nei	6.3
Annet, spesifiser: _____			6.4

7 Kommentarer og merknader

7.1

Introduksjonsordningen - vedlegg til rapport for sosialtjenesten

1 Innledning

1.1. Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Statistikk for deltakelse i introduksjonsordningen har fra våren 2009 inngått i arbeidsgruppen for sosialtjenesten. Det vises til Rapport til Samordningsrådet 2016 – sosialtjenesten. I dette vedlegget omtales tillegg for introduksjonsordningen.

Arbeidet utføres av SSB på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD). Det ble også fra vinteren 2015 etablert en egen referansegruppe for statistikk og analyse av ordningene i introduksjonsloven (introduksjonsprogram og norsk-opplæring) med deltakelse fra JD, IMDi, Vox og SSB.

Data hentes inn på KOSTRA-skjema *11B Registrerings skjema for introduksjonsstønad*

Årsverk ble til og med 2014 innhentet i skjema 7 Personell og virksomhet i kommunale sosiale tjenester per 31.12. Data om personell - fra og med 2015 erstattet av lønnsutgifter funksjon 275 og utgifter og inntekter i kommuneregnskapet registreres på funksjon 275 Introduksjonsordningen.

2 Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Ved publisering 15. juni hadde samtlige kommuner med deltakere i introduksjonsordningen sendt inn skjema eller filuttrekk online for skjema 11B. Skjema 11B (vedlagt fjorårets rapport) benyttes også for statistikkåret 2016.

Fra statistikkåret 2017 foreslås at skjema 11B erstattes av data fra A-ordningen og NIR

Skjema 11B ble opprettet som et midlertidig KOSTRA-skjema fra 2005 i påvente av at data av tilfredsstillende kvalitet kunne hentes via filuttrekk fra Nasjonalt introduksjonsregister (NIR). Spørsmålet om avvikling av skjema 11B er vurdert årlig sammen med Justis- og beredskapsdepartementet (til 2015 Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet) og IMDi og dette ble også omtalt i forrige års rapport.

Ny og forbedret versjon av NIR ble lansert av IMDi våren 2015 samtidig som rapportering av lønns- og ansettelsesforhold til Skatteetaten, NAV og SSB ble samordnet gjennom A-ordningen fra 1. januar 2015, der rapportering av introduksjonsstønad inngår.

SSB har fra IMDi våren 2016 mottatt test-data fra NIR for deltakere i introduksjonsordningen i 2015 og disse er sammenstilt med foreløpige KOSTRA-data for 2015. Resultatene mht. populasjon, tiltak og sluttårsak per kommune er gjennomgått i flere arbeidsmøter mellom IMDi og SSB og vurderes som gode nok til å anbefale en avvikling av skjema 11B for statistikkåret 2017. På grunnlag av resultatene av sammenstillingen støttes dette av JD. (Se brev datert 23.6.2016 fra JD i vedlegg 1)

Fra 1. januar 2015 ble rapportering av lønns- og ansettelsesforhold til Skatteetaten, NAV og SSB samordnet gjennom A-ordningen. I ordningen inngår også rapportering av kontantytelser som introduksjonsstønad og kvalifiseringsstønad, men ikke økonomisk sosialhjelp. Foreløpige landstall fra både KOSTRA og A-ordningen for 2015 viser at 18 000 personer deltok i introduksjonsordningen.

Samlet utbetalt introduksjonsstønad viser også om lag samme sum fra begge kilder. Totalt antall innsendere (kommuner) samsvarer også. Kontrollene av dataene viser imidlertid såpass godt samsvar mellom de to kildene at vi anbefaler at A-ordningen skal være SSB sin primære kilde til henholdsvis populasjonen for deltakere i introduksjonsordningen og for introduksjonsstønad fra og med statistikkåret 2017.

Det foreslås ingen endring i faktaark.

2.2. Arbeidsgruppas anbefalinger

JD, IMDi og SSB anbefaler at skjema 11B utgår f.o.m. statistikkåret 2017 og erstattes av data fra A-ordningen, NIR samt annen SSB-statistikk.

Ingen forslag til endring av funksjoner eller faktaark for statistikkåret 2016.

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema/filuttrekk

Skjema 11B for 2015 har blitt utarbeidet av fagseksjonen i SSB ved Kari Kraakenes. Elektronisk skjema for 2016 lages i september. November er som tidligere år satt som testperiode for innsending av KOSTRA-data for 2016 for alle skjemaer/filuttrekk.

Da skjema 11B har vært uendret fra 2014, ble skjema for 2016 sendt på e-post til fagsystemleverandørene i 2015. Dette er i stedet for felles møter med de tre viktigste systemleverandørene for skjema 11 (sosialhjelp) og 11C (kvalifiseringsstønad), som har blitt avholdt tidligere år.

Høsten 2016 vil det være viktig med dialog med fagsystemleverandørene vedr. filuttrekk fra NIR sammen med IMDi slik at dataoverføring fra kommunene til NIR fungerer mest mulig optimalt fra starten av statistikkåret 2017 (dataene som skal rapporteres i 2018.)

3.2. Kontroller i skjema / filuttrekk

Kontroller i skjemaet og av innsendte data ble revidert for innrapporteringen for 2009, og det ble her lagt inn flere nye kontroller i skjemaet. De samme kontrollene inngår i et kontrollprogram som kommunene skal benytte i forbindelse med innsending av filuttrekk. Dette har medført at det i de senere år har vært stadig færre kommuner som sender data med feil til SSB.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

Datainngangen for 2015 ved publiseringen 15. mars 2016 var om lag som året før; 6 kommuner manglet. Ved publisering 15. juni 2016, derimot, manglet ingen av kommunene som hadde deltakere i ordningen i 2015.

Ved publisering 15. juni 2016 hadde 366 kommuner med deltakere i introduksjonsordningen sendt inn skjema 11B mot 336 i 2014.40 prosent av kommune i sendte inn data for 2015 på filuttrekk fra fagsystem.

Enkelte kommuner venter for lenge med å oppgradere fagsystemet sitt til nyeste versjon, og enkelte oppgir vansker med å få bistand fra edb-leverandøren. Enkelte opplever også brist på IT-ressurser internt i kommunen ved innrapportering.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Det ble høsten 2009 lagt inn flere kontroller i skjema 11B. Disse er senere videreført. En ny kontroll ble innført for 2011, ingen nye i 2012 - 2015. De fleste kontrollene fungerer kun som advarsler, men flere kontroller har medført stadig færre feil etter innrapportering til SSB.

Til tross for innebygde kontroller og kontrollprogram er det likevel behov for noe intern revisjon der feil ikke blir rettet før innsending.

Oppfølging/purring av kommunene forvanskes noe av at ikke alle kommuner har deltakere i introduksjonsordningen, men disse skal også sende inn et skjema der de opplyser at de ikke har deltakere i ordningen. I tillegg er informasjon fra IMDi om kommunenes bosetting av flyktninger en god kilde til å finne nye kommuner som skal rapportere.

3.5. Publisering

Publisering 15. mars og 15. juni gikk som planlagt.

Det kan foreløpig ikke estimeres nasjonale tall. Beregningene ikke skiller mellom de kommunene som er forsinket med rapporteringen og de som ikke har deltakere i introduksjonsprogram og dermed ikke skal inngå i estimeringen av nasjonale tall.

En egen statistikkpublisering med artikkel og flere tabeller over deltakere i introduksjonsordningen i 2015 ble publisert 21. juni 2016.

Ingen endringer i nøkkeltall.

3.6. Brukerreaksjoner

Ingen kommentarer til nøkkeltallene.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Ingen ønsker om endringer.

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endring

Skjema 11B ble opprettet som et midlertidig KOSTRA-skjema fra 2005 i påvente av at data av tilfredsstillende kvalitet kunne hentes via filuttrekk fra Nasjonalt introduksjonsregister (NIR).

Siden den gang har kommunene rapportert inn opplysninger om deltakelse i introduksjonsordningen på to steder: til Nasjonalt introduksjonsregister (NIR) og på eget skjema/filuttrekk til SSB. 11b.

Avvikling av KOSTRA-skjemaet har vært vurdert årlig i samråd med JD (tidligere BLD) og IMDi.

For SSB er det et viktig prinsipp å benytte eksisterende administrative data, framfor å hente inn data på nytt. I denne sammenheng er det viktig å ikke fortsatt pålegge kommunene mer rapportering enn nødvendig.

Videre er det et gunstig tidspunkt for å ta i bruk data om introduksjonsstønad fra a-ordningen/skatteetaten, da det etableres nye rutiner for datamottak nå.

Foreløpige landstall for 2015 fra A-ordningen viser at det er godt samsvar med KOSTRA 15 i antall personer i ordningen, totalt utbetalt introduksjonsstønad og antall innsendere (kommuner).

Likeledes ser det ut til å være et gunstig tidspunkt å intensivere samarbeidet om NIR, nå som nye NIR er i drift. Nye NIR vil ha vært i drift i nær to år før rapporteringsåret 2017 starter. SSB ønsker å bruke tilgjengelige ressurser i IMDi og SSB på å utvikle det nye systemet med datamottak fra NIR, framfor å vedlikeholde KOSTRA-skjemaet som likevel skal avvikles. Det er også av vesentlig betydning for kvaliteten på data at kommunene ikke lenger belastes med dobbelrapportering – både til NIR/IMDi og på eget skjema/filuttrekk til SSB. Tidligere erfaring med utvikling av statistikk på basis av data fra andre typer administrative registre viser at bruk av tallene i statistikk kan være med på å øke kvaliteten på oppgavegivers (her kommunenes) registrering i registrene. Motsatt kan en tenke seg at krav om dobbelrapportering virker motsatt vei – kvaliteten på registreringen blir dårligere i begge rapporteringer. Kommunene har hele tiden vært klar over at KOSTRA-skjemaet skulle være midlertidig og det har spesielt i forbindelse med lansering av nye NIR i 2015 vært forventninger ute i kommunene om at krav om dobbelrapportering skulle opphøre

5.2. Forslag til endring

Når KOSTRA-skjemaet for introduksjonsordningen avvikles, vil SSB hente inn registertall for introduksjonsstønad på individnivå fra andre leveranser til SSB. Introduksjonsstønad inngår i to dataleveranser til SSB, fra 2015 månedlig gjennom A-ordningen¹ og som tidligere år også i data (årsfiler) fra skatteetaten til selv-angivelsesstatistikken. Data fra A-ordningen/skatteetaten vil gi opplysninger om mottak av introduksjonsstønad, og hvem som har deltatt i introduksjonsprogrammet. Deretter kan disse opplysningene sammenstilles med opplysninger fra andre kilder i SSB, som kjønn, alder, landbakgrunn, innvandringsgrunn, kommune, mottatt sosialhjelp, inntekt, mm. Som oversikten i pkt. 5.2 viser, vil SSB i det nye opplegget hente inn vesentlige opplysninger fra administrative datakilder SSB allerede innhenter per i dag. Dvs. at populasjonen av deltakere i introduksjonsordningen kan defineres ved hjelp av disse dataene.

Programspesifikke variabler, derimot, må leveres fra NIR (variabelnavnene er merket i lilla i oversikten under). Noen av disse variablene henter vi per i dag inn gjennom KOSTRA-skjemaet, mens andre gir mer utfyllende informasjon (se oversikt nederst).

SSB har fra IMDi våren 2016 mottatt testdata fra NIR for deltakere i introduksjonsordningen i 2015 og disse er sammenstilt med foreløpige KOSTRA- data for 2015. Resultatene mht. populasjon, tiltak og sluttårsak per kommune er gjennomgått i

---

¹ Fra 1. januar 2015 ble rapportering av lønns- og ansettelsesforhold til skatteetaten, NAV og SSB samordnet gjennom A-ordningen. I ordningen inngår også rapportering av kontantytelser som introduksjonsstønad og kvalifiseringsstønad, men ikke økonomisk sosialhjelp. Data sendes inn hver måned av alle som utbetaler lønn, pensjon og andre ytelser. Den månedlige A- meldingen inneholder opplysninger om lønn og ytelser, i tillegg til status på alle arbeidsforhold. Ordningen erstatter en rekke tidligere skjemaer/oppgaver, deriblant Lønns- og trekkoppgaven, der introduksjonsstønad inngår.

flere arbeidsmøter mellom IMDi og SSB og vurderes som gode nok til å anbefale en avvikling av skjema 11B f.o.m. statistikkåret 2017. På grunnlag av resultatene av sammenstillingen støttes dette av JD.

Fra 1. januar 2015 ble rapportering av lønns- og ansettelsesforhold til Skatteetaten, NAV og SSB samordnet gjennom A-ordningen. I ordningen inngår også rapportering av kontantytelser som introduksjonsstønad og kvalifiseringsstønad, men ikke økonomisk sosialhjelp. Foreløpige landstall fra begge kilder for 2015 viser at 18 000 personer deltok i ordningen. Samlet utbetalt introduksjonsstønad viser også om lag samme sum fra begge kilder. Totalt antall innsendere (kommuner) samsvarer også. Vi har her foreløpig ikke koblet persondata og heller ikke sett på evt. differanser per kommune. Kontrollene av dataene viser imidlertid såpass godt samsvar mellom de to kildene at vi anbefaler at A-ordningen skal være SSB sin primære kilde til henholdsvis populasjonen for deltakere i introduksjonsordningen og for introduksjonsstønad fra og med statistikkåret 2017.

Tabellen under viser hvor data i dagens KOSTRA-skjema vil bli hentet fra når skjemaet utfases:

Variabler fra dagens KOSTRA-skjema	Data 2005 - 2016		Data 2017 -->	
	Kostra-skjema (SSB)	NIR (IMDi)	A-ordningen / Annen statistikk i SSB	
Kommunennummer (programkommune)	X	X	X	X
Oppgaveår (= statistikkåret)	X	X	X	X
Bydelsnummer (kun Oslo)	X	?	X	X
Fødselsnummer	X	X	X	X
DUFnummer	X	X	X	X
Kjønn	X	X	X	X
Sivilstatus/sivilstand ved siste kontakt	X			X
Har mottakeren inntektsgivende arbeid i tillegg til introduksjonsstønad ved siste kontakt?	X			(X)
Startdato for deltakelse i introduksjonsordningen	X	X		(X)
Slutt dato for deltakelse i introduksjonsordningen/gikk ut i permisjon fra dato	X	X		(X)
Tiltak/kurs i løpet av rapporteringsåret	X	X		
Status i program ved utgangen av rapporteringsåret	X	X		
Hvilke måneder har mottakeren fått introduksjonsstønad?	X			X
Samlet introduksjonsstønad i løpet av rapporteringsåret	X			X

Tabellen under viser data i NIR og andre registre som ikke finnes i dagens KOSTRA-skjema. I NIR finnes også data om personer med rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogram, men som av ulike årsaker ikke deltar.

Opplysninger som finnes i NIR i tillegg til dagens variable fra KOSTRA-skjema:	2017-->	
	NIR (IMDi)	A-ordningen / Annen statistikk i SSB
Navn	X	X
Adresse	X	X
Bosettingsdato	X	X
Bosettingskommune/bydel	X	X
Bosettingsdato	X	X
Tilflyttingsdato til nåværende bostedskommune	X	X
Statsborgerskap	X	X
Vedtaksdato for innvilget oppholdstillatelse, samt oppholdsgrunnlag og varighet på tillatelsen, herunder tidligere tillatelser og om det er søkt om fornyet tillatelse	X	
Registrert første ankomsttidspunkt utover visumbesøk	X	
Dato for kommunens tilbud om introduksjonsprogram eller for framsatt krav om introduksjonsprogram	X	
Vedtaksdato for tildeling av introduksjonsprogram	X	
Varighet av tiltak	X	
Vedtaksdato for avslag	X	
Begrunnelse for avslag	X	
Vedtaksdato for innvilgelse av permisjon	X	
Varighet på permisjonen	X	
Omfang av fravær	X	
Vedtaksdato for stansing av introduksjonsprogram	X	
Registrerte klager jf. Introduksjonsloven	X	
	X	
Deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap (NIR)		
Opplæringsspor	X	
Prøveresultater	X	

Dataleveranser fra NIR

SSB er i tett dialog med IMDi angående informasjonsutveksling og dataleveranser. Tidligere i år ble det avholdt et møte mellom Adm. dir. i SSB og Direktøren i IMDi. I ettertid har IMDi og SSB inngått en samarbeidsavtale om kvalitet i

registre. Avtalen innebærer årlige møter på direktørnivå, dataleveranser fra registreier (IMDi) til SSB og strukturert tilbakemelding på kvaliteten på dataene fra SSB til registreier. I avtalen ligger det også et opplegg for å gjennomgå hva hver enkelt institusjon publiserer av statistikk på sine nettsider, for å fange opp om det er fravikende definisjoner eller overlappende publiseringer. På direktørmøtet ble det bekreftet at IMDi kan levere data fra NIR for statistikkåret 2017 i 2018. Videre, oppgav IMDi at kvaliteten på NIR dataene skulle være gode nok for rapporteringsåret 2017.

IMDi har levert NIR-data for introduksjonsordningen 2015 til SSB, slik at SSB har kunnet sammenlikne data fra NIR og KOSTRA. Våren 2016 har det vært viktigst å se på om populasjonen er lik i de to datakildene. Detaljerte resultater av koblingen er gjennomgått i flere arbeidsmøter mellom IMDi og SSB og resultatene vurderes som gode nok til at skjema 11B kan utfases fra og med statistikkåret 2017.

De foreløpige resultatene av koblinger av data fra KOSTRA for 2015 med data fra NIR for 2015, viser betydelige mindre forskjeller i populasjonen enn tidligere, men fortsatt så store avvik i enkelte av kommunene at dette må arbeides videre med.

SSB vil i samarbeid med IMDi gjennomgå avvikene for å avdekke om det fortsatt er tekniske forhold i NIR som ikke er løst eller om det er behov for justering av uttrekket fra NIR til SSB. Kommuner med store avvik i populasjonen vil også bli kontaktet. Samarbeidet mellom IMDi og SSB bør resultere i at vi får avdekket årsaker til avvik og så langt mulig får løst disse så raskt som mulig i løpet av 2016 slik at registrering ute i kommunene og dataoverføring fungerer uten problemer av betydning fra 1.1.2017. Vi finner igjen tiltak og sluttårsaker på henholdsvis 89 og 80 prosent av deltakerne i NIR.

De siste månedene har IMDi og SSB hatt flere arbeidsmøter hvor vi sammen har studert avvikene mellom NIR og KOSTRA nærmere. Med utgangspunkt i problemene vi fant har IMDi utarbeidet et notat med konkrete forslag til tiltak for å utbedre disse problemene for å heve kvaliteten i NIR fram mot 2017. Dette er tiltak IMDi og SSB sammen vil følge opp utover høsten 2016 for å heve kvaliteten på registeret.

For statistikkåret 2016 vil også KOSTRA-data kobles mot data fra NIR og A-ordningen for å avdekke eventuelle mangler som fortsatt finnes i datagrunnlaget.

Dersom det for statistikkåret 2017 fortsatt finnes kommuner som har et større antall personer med introduksjonsstønad i A-ordningen som mangler tiltak i NIR, vil SSB vurdere å kontakte kommunen og rette i datagrunnlaget. I tillegg må kommunen rette opp eventuelle mangler i opp i NIR i etterkant. Tilsvarende kan også gjøres for personer som har mottatt introduksjonsstønad kun deler av året og mangler sluttårsak eller opplysninger om permisjon i NIR.

6 Ønskede endringer i faktaark

De tidligere skjemabaserte årsverkstallene for funksjon 275 Introduksjonsordningen som ble samlet inn via KOSTRA-skjema 7 Personell og virksomhet i sosiale tjenester i NAV, rusmiddeltiltak og introduksjonsordning tom 2014, ble i publiseringen 15.6. 2016 erstattet av lønnsutgifter per funksjon 275 tilsvarende som for funksjon 242, 243, 273 og 276. Ingen øvrige endringer i faktaark.

7 Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorer

Ingen kvalitetsindikatorer på området

7.2. Kommunal tjenesteproduksjon – hvordan få med hele bildet?

En av konklusjonene i workshop om «Langsiktige analysebehov på kvalifiseringsfeltet» mellom IMDi, VOX og SSB tidligere i 2016, var behov/ønske om å få kartlagt mer om kommunenes tilbud som de er pliktig til gjennom introduksjonsloven. Disse opplysningene finnes ikke i dagens KOSTRA-skjema eller i NIR. I løpet av 2016 vil det blir avklart med Justis- og beredskapsdepartementet og IMDi om det i første halvår 2017 er aktuelt at SSB kartlegger behov og muligheter for utvikling av et nytt KOSTRA-skjema i samarbeid med Justis- og beredskapsdepartementet, IMDi, Vox og Kommunenes sentralforbund (KS). Et eventuelt nytt skjema må inneholde spørsmål som er egnet for innrapportering fra alle kommuner som har introduksjonsordning og/eller norskopplæring. Arbeidet våren 2017 i så fall være å vurdere behov og muligheter samt eventuelt å utarbeide nytt spørreskjema og teste dette og deretter fremme et eventuelt forslag om nytt skjema for KOSTRA-arbeidsgruppen for sosialtjenesten og deretter for Samordningsrådet i KOSTRA.

7.3. Annet

KS har opprettet 3 Effektiviseringsnettverk for introduksjonsordningen. SSB har deltatt på noen av samlingene og har også levert tabeller nettverkene.

8 Annet

Kort notat med eventuelle merknader fra medlemmer i KOSTRA-arbeidsgruppen for sosialtjenesten.

9 Referanser

10 Vedlegg

10.1. Brev fra JD 23.6.2016

Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep
0033 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
16/377 - AHN

Dato
23.06.2016

Avvikling av Kostra-skjemaet for introduksjonsordningen

Vi viser til møte med SSB 11.04.2016 og notater fra SSB datert 07.04.2016, 10.05.2016 og 21.06.16 om avviklingen av Kostra-skjemaet 11b fra og med statistikkåret 2017.

Vi mener SSB i samarbeid med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet har gjort en grundig vurdering og risikoanalyse knyttet til avviklingen av skjemaet, og departementet støtter nå SSB sin anbefaling om at Kostra-skjema 11b avvikles fra og med statistikkåret 2017.

Med vennlig hilsen

Erik Skedsmo
avdelingsdirektør

Arild Haffner Naustdal
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Kopi til
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Postadresse	Kontoradresse	Telefon - sentralbord	Integreringsavdelingen	Saksbehandler
	Gullhaug Torg 4A	22 24 90 90		Arild Haffner Naustdal
	0484 Oslo	Org.nr.: 972 417 831		22 24 25 45
				arild.haffner.naustdal@jd.dep.no

10.2. Skjema 11B for 2016 (vedlagt fjorårets rapport)

Skjemaet kan lastes ned her: http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/_attachment/248598?_ts=1516c4daa80

10.3. Kort notat om resultater av sammenstilling av data for 2015 fra KOSTRA og NIR

Ettersendes i august.

Barnevern

1 Innledning

1.1. Arbeidsgruppens sammensetning

Arbeidsgruppen har ansvar for området barnevern innenfor KOSTRA.

Regnskapsfunksjoner som er tillagt arbeidsgruppen er:

244 Barnevernstjenester

251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet 252 252

Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet

Arbeidsgruppen består nå av representanter fra:

- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) v/Sandra Lien
- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) v/Tonje Steen
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) v/Hilde Marie Skarvang
- KS (Kommunesektorens organisasjon) v/Siv Irèn Storbekk
- Oslo kommune v/Jan Motzfeldt Dahle
- Barnevernstenesta i Hareid-Ulstein-Volda-Ørsta v/Brynhild Solvang
- Statistisk sentralbyrå (SSB) v/Tone Dyrhaug (leder), Unni Grebstad, Vibeke Sky og Corretta Aluoch Arodi

2 Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Arbeidsgruppen for barnevern har hatt 2 møter, 12. april og 20. mai 2016. På disse møtene var følgende saker oppe: Presentasjon av KOSTRA modernisering. Mandat for arbeidsgruppa. Orientering om innrapporteringen for 2015 og publiseringen 15.3.2016. Forsøk med ny ansvarsdeling mellom stat og kommune på barnevernområdet ble presentert av Bufdir. Vedtak om regnskapsføring i forsøkskommunene. Forslag til 12 nøkkeltall for barnevernsområdet i forbindelse med KOSTRA modernisering ble diskutert. Kvalitetsindikatorer. Lovendring med utvidet adgang for fylkesnemnda til å pålegge hjelpetiltak. Personell fra register. Enslige mindreårige flyktninger i barnevernsstatistikken.

2.2. Arbeidsgruppens anbefalinger

Et nytt nøkkeltall produseres: «Netto driftsutgifter per innbygger 0-22 år, barnevernstjenesten». I tillegg publiseres det eksisterende nøkkeltallet «Andel barn med tiltak per 31.12. med utarbeidet plan» som kvalitetsindikator.

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Skjema 15 eksisterer ikke f.o.m. rapporteringsår 2013. SSB mottar kun filuttrekk. Skjema 8 ble utarbeidet uten problemer.

3.2. Kontroller i skjema

Skjema 8 Personell og organisering av barnevernstjenesten, det er følgende kontroller i skjemaportalen:

Punkt 2A og 2B Sum besatte stillinger skal ha lik verdi.
Feilmelding: Feil antall. Sum besatte stillinger i 2A og 2B skal være lik.

Punkt 2C Sum ubesatte stillinger bør ikke ha lik eller høyere verdi enn punkt 2A
Sum besatte stillinger.

Feilmelding: Ubesatte stillinger bør være færre enn besatte stillinger.

Punkt 3 Organisering av barnevernstjenesten og punkt 4 Kvalitetsindikatorer er alle obligatoriske og må fylles ut for å få sendt inn skjema.

Filuttrekk 15 Barnevern, det er utarbeidet et omfattende kontrollprogram som kommunene kan laste ned selv og som fagprogramleverandørene har tilpasset og integrert i sine fagprogram, men viktigst er at dette kontrollprogrammet kjøres automatisk ved innsending av fil i KOSTRAs innrapporteringsportal. De fleste av disse kontrollene hindrer innsending dersom de slår ut. Dette medfører at kommunene må rette opp før de kan sende inn fil til SSB som antas å gi bedre datakvalitet.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

Frist for innrapportering var 15. januar og innen 20. januar hadde 361 kommuner og bydeler levert. Til publisering 15. mars manglet 9 kommuner. Ved publisering 15. juni mangler bare Røst kommune som fra 2016 har inngått samarbeid med Bodø og anså 2015-data å være av så dårlig kvalitet at de ikke kunne rapportere. Det ble gjennomført flere purrerunder av KOSTRA-administrasjonen, og fagseksjon har fulgt opp med gjentatte e-poster og telefoner etter disse rundene.

For skjema 8 Personell og organisering av barnevernstjenesten 2015 har innrapporteringen fungert bra. Ved publisering 15. mars manglet 12 kommuner, mens alle kommuner var inne til 15. juni. Det ble gjennomført flere purrerunder av KOSTRA-administrasjonen, mens de kommunene som leverte helt til slutt ble purret av fagseksjon.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Filuttrekk Barnevern 2015. Det er kontrollprogrammet i innrapporteringsportalen som er den viktigste delen av revisjon som filene for 2015 har gått gjennom før publisering i KOSTRA. I kontrollprogrammet hindrer de fleste av kontrollene innsending. I tillegg ble det i januar/februar sendt ut tabell og feilliste til de aller fleste kommuner. Tabellen inneholdt kommunens hovedtall for barnevernsområdet. På feillisten var det ufullstendige fødselsnummer, flere enn ett plasseringstiltak ved utgangen av året og tiltak med kode 1.99 Andre institusjonstiltak og 2.99 Andre fosterhjemstiltak det ble bedt om tilbakemelding på. Det ble gitt rundt 10 dagers svarfrist og SSB mottok svar fra de fleste kommunene. Opprettingene ble utført før publiseringen av endelige KOSTRA-tall 15. juni.

Skjema 8 Personell og organisering av barnevernstjenesten 2015. Revisjon av skjema 8 blir utført i ISEE Dynarev. Det er benyttet en kontroll i skjema 8, og den har slått til ved stor endring av sum årsverk i forhold til fjoråret. Når kontrollen slår ut blir kommunene kontaktet ved bruk av e-post.

3.5. Publisering

Publiseringen 15. mars inneholdt det nye nøkkeltallet «Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (funksjon 244)» for 2014 i tillegg til 2015, og de 3 endrede nøkkeltallene «Barn med melding 0-5 år ift. antall innbyggere 0-5 år», «Barn med melding 6-12 år ift. antall innbyggere 6-12 år», «Barn med melding 13-17 år ift. antall innbyggere 13-17 år» for årene 2013-2015.

Publiseringen 15. juni forløp uten problemer.
Leveransen av nasjonale tall har forløpt uten problemer.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1. Bakgrunn for ønsket endring

Det foreslås ingen endringer i funksjons- og/eller artskontoplanene for 2017.

4.2. Forslag til endring

Ingen endringer.

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endring

Ingen endringer av filuttrekk Barnevern 2016. Ingen endringer i skjema 8 Personell og organisering av barnevernstjenesten 2016.

5.2. Forslag til endring

Ingen endringer.

6 Ønskede endringer i faktaark

6.1. Ønskede endringer

Ingen endringer i skjema 8 eller filuttrekk 15F for 2015.

Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Ingen nøkkeltall foreslås fjernet.

Nye nøkkeltall

Arbeidsgruppen foreslår et nytt nøkkeltall som kun er en endring av aldersgruppen fra 0-17 år til 0-22 år fra et allerede eksisterende nøkkeltall:

Nøkkeltall: Netto driftsutgifter per innbygger 0-22 år, barnevernstjenesten Teller:

Netto driftsutgifter, barnevernstjenesten

Nevner: Innbyggere 0-22 år

Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Ingen eksisterende nøkkeltall foreslås endret.

7 Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppen foreslår at det eksisterende nøkkeltallet «Andel barn med tiltak per 31.12. med utarbeidet plan» publiseres som kvalitetsindikator fra 15.03.2017.

På området er følgende nøkkeltall definert som kvalitetsindikatorer per nå:

System for brukerundersøkelser i barnevernstjenesten

Benyttet brukerundersøkelse siste år

Innført internkontroll i barnevernstjenesten

Andel undersøkelser med behandlingstid over tre måneder

Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år

Stillinger med fagutdanning av alle fag- og tiltaksstillinger

Det er et ønske om å jobbe mer med kvalitetsindikatorer i arbeidsgruppen, men ikke noe konkret er igangsatt.

7.2. Kommunal tjenesteproduksjon - Hvordan få med hele bildet?

7.3. Nye data på individnivå

Barnevernsdata innhentes allerede på individnivå. Og vi vil vurdere en overgang til å bruke individdata også for ansatte i barnevernstjenesten, som vil skje ved en overgang til å bruke registerdata for personell i stedet for skjema 8.

8 Annet

9 Referanser

10 Vedlegg

10.1. Veiledning for barnevernsstatistikken 2016

Versjon 28.06.2016

Oversikt over rapportering av barnevernsdata for 2016

Fra og med statistikkåret 2013 vil all rapportering av data på barnevern (KOSTRA skjema 15) være basert på filuttrekk fra fagsystem. Her gis en skjematisk oversikt over hvilke data som skal rapporteres inn for statistikkåret 2016.

1 Opplysninger om kommunen

- Kommunenummer
- Kommunnavn
- Bydelsnummer
- Bydelsnavn
- Distriktsnummer
- Organisasjonsnummer

Presisering: I tilfeller der barnet flytter mellom kommuner som inngår i interkommunalt samarbeid, er det hensiktsmessig at hele saken telles der barnet bor på rapporteringstidspunktet.

2 Opplysninger om klienten

- Klientnummer/Person ID
- Fødselsnummer (11 siffer)
- DUF-nummer (12 siffer) (Nummer som gis i Datasystemet for utlendings- og flyktningssaker)

3 Meldinger

Meldinger jamfør definisjon i «Retningslinjer for saksbehandling i barneverntjenesten» BLD Q-1036:

Barnevernloven § 4-2 kommer til anvendelse uavhengig av om meldingen er fremsatt skriftlig eller muntlig, og uavhengig av om melder er en offentlig ansatt eller en privatperson. Bestemmelsen kommer videre til anvendelse når en privat part (foreldre, barn) selv ber om et tiltak fra barneverntjenesten, uavhengig av om vedkommende har utformet henvendelsen som en formell søknad eller ikke. Også anonyme meldinger skal i utgangspunktet vurderes. Ved anonyme meldinger må barneverntjenesten utvise særlig aktsomhet og nøye vurdere om meldingen kan være fremsatt i sjikanehensikt.

Dersom det mottas flere meldinger vedrørende samme barn, skal første melding registreres som melding. Øvrige meldinger om barnet skal anses som informasjon i en undersøkelsessak.

Alle konkluderte meldinger i fagsystem rapporteres til SSB. Data som spesifiseres her samles inn per melding.

- Melding mottatt dato
- Konklusjonsdato på melding (uten konklusjonsdato løper behandlingstid på melding)
- Resultat av melding
  1. Henlagt
  2. Ikke henlagt – konklusjonsdato melding (eventuelt 7 dager etter mottatt melding) er startdato undersøkelse

Presisering av frister

Frister regnes fra tidspunkt for mottak av melding. Meldinger har frist på 7 dager. Undersøkelse har frist på 3 måneder. Det vil si at den totale fristen for

gjennomgang av melding og gjennomføring av undersøkelse er 7 dager og 3 måneder. Undersøkelsen begynner å løpe fra konklusjonsdato for melding, selv om det brukes mindre tid enn 7 dager på gjennomgang av melding. Undersøkelsen begynner senest å løpe etter 7 dager fra mottak av meldingen, selv om det brukes mer enn 7 dager på gjennomgang av melding.

- Hvem meldte saken (en eller flere):
  1. Barnet selv
  2. Mor/ far/ foresatte
  3. Familie for øvrig
  4. Andre privatpersoner
  5. Barnevernstjeneste
  6. NAV (kommune og stat)
  7. Barnevernsvakt
  8. Politi/lensmann
  9. Barnehage
  10. Helsestasjon/skolehelsetjenesten
  11. Skole
  12. Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)
  13. Psykisk helsevern for barn og unge (kommune og stat)
  14. Psykisk helsevern for voksne (kommune og stat)
  15. Lege/ sykehus/ tannlege
  16. Familievernkontor
  17. Tjenester og instanser med ansvar for oppfølging av personers rusproblemer (kommune og stat)
  18. Krisesenter
  19. Asylmottak/ UDI/ innvandringsmyndighet
  20. Utekontakt/ fritidsklubb
  21. Frivillige organisasjoner/ idrettslag
  22. Andre offentlige instanser (presisering)
  23. Andre (presisering)

- Innhold i melding (en eller flere):
  1. Foreldres somatiske sykdom
  2. Foreldres psykiske problem/ lidelse
  3. Foreldres rusmisbruk
  4. Foreldres manglende foreldreferdigheter
  5. Foreldres kriminalitet
  6. Høy grad av konflikt hjemme
  7. Vold i hjemmet/ barnet vitne til vold i nære relasjoner
  8. Barnet utsatt for vanskjøtsel (Barnet overlatt til seg selv, dårlig kosthold, dårlig hygiene)
  9. Barnet utsatt for fysisk mishandling
  10. Barnet utsatt for psykisk mishandling
  11. Barnet utsatt for seksuelle overgrep
  12. Barnet mangler omsorgsperson
  13. Barnet har nedsatt funksjonsevne
  14. Barnets psykiske problem/lidelse
  15. Barnets rusmisbruk
  16. Barnets atferd/ kriminalitet
  17. Barnets relasjonsvansker (mistanke om tilknytningsvansker, problematikk knyttet til samspillet mellom barn og omsorgspersoner)
  18. Andre forhold ved foreldre/ familien (presisering) (Denne kategorien skal kun benyttes dersom ingen av kategoriene 1-17 passer.)
  19. Andre forhold ved barnets situasjon (presisering) (Denne kategorien skal kun benyttes dersom ingen av kategoriene 1-17 passer.)

4 Undersøkelser

Alle undersøkelser rapporteres inn.

- Undersøkelse startdato (konklusjonsdato for melding som er senest 7 dager fra mottak av melding)
- Undersøkelse avsluttet dato (Resultat av undersøkelse er lik vedtak om tiltak, begjæring om tiltak for fylkesnemnda eller henleggelse)

Presisering av frister

Se presisering av frister under 3. Melding. Hvis sluttdato ikke settes løper undersøkelsen.

- Resultat av undersøkelse:
  1. Barnevernstjenesten fatter vedtak om tiltak
  2. Begjæring om tiltak for fylkesnemnda
  3. Undersøkelsen henlagt etter barnevernstjenestens vurdering
  4. (Kategorien gjelder når barnevernstjenesten vurderer at vilkår for å sette inn tiltak ikke er oppfylt. Gjelder også når barnevernstjenesten gir avslag på søknader.)
  5. Undersøkelsen henlagt etter partens ønske
  6. (Kategorien gjelder når barnevernstjenesten vurderer at vilkår for å sette inn tiltak etter § 4-4 er tilstede, men saken henlegges fordi foreldre/barnet ikke samtykker til tiltak. Gjelder bare når det er snakk om hjelpetiltak som foreldre/barn kan takke nei til.)
  7. Undersøkelsen henlagt som følge av flytting
  8. (Kategorien gjelder når undersøkelsessak henlegges fordi barnet flytter til en ny kommune.)

Dersom resultatet av undersøkelsen er 1 eller 2 skal neste punkt rapporteres inn.

- Grunnlag for vedtak om tiltak/ begjæring om tiltak for fylkesnemnda (knyttet til undersøkelse)
  1. Foreldres somatiske sykdom
  2. Foreldres psykiske problem/ lidelse
  3. Foreldres rusmisbruk
  4. Foreldres manglende foreldreferdigheter
  5. Foreldres kriminalitet
  6. Høy grad av konflikt hjemme
  7. Vold i hjemmet/ barnet vitne til vold i nære relasjoner
  8. Barnet utsatt for vanskjøtsel
  9. Barnet utsatt for fysisk mishandling
  10. Barnet utsatt for psykisk mishandling
  11. Barnet utsatt for seksuelle overgrep
  12. Barnet mangler omsorgsperson
  13. Barnet har nedsatt funksjonsevne
  14. Barnets psykiske problem/lidelse
  15. Barnets rusmisbruk
  16. Barnets atferd/ kriminalitet
  17. Barnets relasjonsvansker (mistanke om eller diagnostiserte tilknytningsvansker, problematikk knyttet til samspillet mellom barn og omsorgspersoner)
  18. Andre forhold ved foreldre/ familien (presisering)
  19. Andre forhold ved barnet og barnets situasjon (presisering)

5 Tiltak

Alle tiltak etter barnevernloven rapporteres inn. For hvert tiltak skal følgende rapporteres:

- Startdato for tiltak (Iverksattdato)
  - Sluttdato for tiltak
  - Paragraf og jamfør paragraf for tiltak
  - Grunnlag for opphevelse av omsorgstiltak
1. Barnet tilbakeført til foreldre/ familien jamfør § 4-21
  2. Barnet har fylt 18 år
  3. Adopsjon § 4-20
  4. Annet (spesifiser)

Bruk av tiltakskategoriene

Kategoriene 1.99 og 2.99 skal kun inneholde andre tiltak som er institusjon eller fosterhjem det vil si andre plasseringstiltak. De skal ikke inneholde tiltak som økonomisk hjelp, besøkshjem o.l. Dersom tiltaket er en del av fosterhjemsavtalen skal ikke tiltaket føres som eget tiltak i innrapportering til SSB med unntak av tiltak for å styrke barnets utvikling. Er det ikke en del av fosterhjemsavtalen skal det føres som eget tiltak i riktig kategori. For eksempel kategori 4.4 for økonomisk hjelp og kategori 4.5 for besøkshjem.

Plasseringstiltak er f.o.m. 2015 tiltakskategoriene 1, 2 og 8.2 og disse får funksjon 252 hos SSB. Se *Hovedveileder for regnskapsrapporteringen i KOSTRA, regnskapsåret 2016*.

I tilfeller der barn som er i plasseringstiltak dvs. kategori 1, 2 og 8.2 flytter, skal dette registreres som et nytt plasseringstiltak med ny startdato. Plasseringstiltaket som barnet flytter fra må registreres med sluttdato. Dette gjelder selv om tiltaket er det samme, for eksempel at barnet flytter fra fosterhjem til et nytt fosterhjem, eller fra institusjon til en ny institusjon. Unntatt fra dette er tilfeller der barnet flytter med fosterfamilien.

Tiltak defineres av SSB som et omsorgstiltak dersom det enten er hjemlet i barnevernloven §§ 4-8, 2. eller 3. ledd eller starter med § 4-12, ELLER hjemlet i §§ 4-8., 4-8.0, 4-8.1 OG jamfør paragraf starter med 4-12. Tiltak hjemlet i andre paragrafer i barnevernloven blir definert som hjelpetiltak.

Tiltakskategoriene

1 Institusjon

- 1.1. Barnevernsinstitusjoner (Gjelder alle typer barnevernsinstitusjoner.)
- 1.2. Plassering i institusjon etter annen lov
- 1.99 Andre institusjonstiltak (spesifiser)

2 Fosterhjem

(Tilsynsfører og utgifter som følger av fosterhjemsavtalen skal ikke registreres som egne tiltak, med unntak av **tiltak for å styrke barnets utvikling**, som skal registreres.)

- 2.1. Fosterhjem i familie og nære nettverk
- 2.2. Fosterhjem utenom familie og nære nettverk
- 2.3. Familiehjem (Statlige og **private**)
- 2.4. Fosterhjem etter § 4-27
- 2.5. Beredskapshjem
- 2.99 Andre fosterhjemstiltak (spesifiser) (For eksempel MTFC.)

3 Tiltak for å styrke foreldreferdigheter

(Gjelder tiltak rettet mot familien/ foreldre og foreldre-barn-samspill.)

- 3.1. MST (Multisystemisk terapi)
- 3.2. PMTO (Parent Management Training Oregon)
- 3.3. FFT (Funksjonell familieterapi)
- 3.4. Webster-Stratton - De utrolige årene (Forebygge og redusere atferdsproblemer.)
- 3.5. ICDP (International Child Development Program)
- 3.6. Marte Meo (Metoden brukes for å styrke og utvikle samspillet mellom foreldre og barn.)
- 3.7. Andre hjemmebaserte tiltak (spesifiser) (Gjelder andre tiltak i hjemmet som følger en spesiell metodikk og som gjennomføres på en systematisk måte.)
- 3.8. Sentre for foreldre og barn
- 3.9. Vedtak om råd og veiledning
- 3.10. Hjemmekonsulent/miljøarbeider
- 3.99 Andre tiltak for å styrke foreldreferdigheter (spesifiser) (For eksempel COS.)

4 Tiltak for å styrke barnets utvikling (Gjelder tiltak rettet mot barnet)

- 4.1. Barnehage
- 4.2. SFO/ Aktivitetsskole
- 4.3. Fritidsaktiviteter
- 4.4. Økonomisk hjelp for øvrig (Gjelder økonomisk hjelp som ikke inngår i 4.1, 4.2 og 4.3.)
- 4.5. Besøkshjem/ avlastningstiltak
- 4.6. Støttekontakt
- 4.7. Samtalegrupper/ barnegrupper (Gjelder strukturerte samtale- og aktivitetstilbud for aldersbestemte grupper.)
- 4.8. Utdanning og arbeid (Gjelder oppfølging og støtte for å styrke barn og ungdoms tilknytning til skole eller arbeid.)
- 4.9. ART (Aggression Replacement Training)
- 4.99 Andre tiltak for å styrke barnets utvikling (spesifiser)

5 Tilsyn og kontroll

(Tilsynsfører jf. bvl § 4-22 skal ikke registreres som egetiltak.)

- 5.1. Frivillig tilsyn i hjemmet (Gjelder der foreldre har samtykket til tilsyn.)
- 5.2. Pålagt tilsyn i hjemmet (Gjelder der tilsyn skjer etter vedtak i fylkesnemnd.)
- 5.3. Tilsyn under samvær
- 5.4. Ruskontroll
- 5.99 Andre tiltak av tilsyn og kontroll (spesifiser)

6 Nettverksarbeid/samarbeid med andre tjenester

(Tiltak knyttet til tverrfaglig samarbeid og styrking av barnets nettverk.)

- 6.1. Familieråd
- 6.2. Nettverksmøter (Strukturerte dialogmøter som består av barnevernstjenesten, foreldre og ungdom, og andre personer som er viktige i ungdommens liv. Invitasjon av deltakere skjer i samråd mellom barnevernstjenesten, ungdom og foreldre.)
- 6.3. Individuell plan
- 6.4. Deltakelse i ansvarsgruppe/ samarbeidsteam
- 6.99 Andre tiltak av nettverksarbeid/samarbeid med andre tjenester (spesifiser)

7 Undersøkelse og behandling fra andre tjenester

- 7.1. Bvl § 4-10 medisinsk undersøkelse og behandling
- 7.2. Bvl § 4-11 behandling av barn med særlige opplæringsbehov
- 7.3. Psykisk helsehjelp for barn og unge (Gjelder ikke ved henvisninger, men når barn får behandling av psykolog eller innen psykisk helsevern/BUP).
- 7.99 Andre tiltak av undersøkelse og behandling fra andre tjenester (spesifiser)

8 Bolig

- 8.1. Økonomisk hjelp til egen bolig/ hybel
- 8.2. Bolig med oppfølging inkluderer også bofellesskap. Her skal alle tiltak der barn og unge får oppfølging i bolig (hjemlet i barnevernloven), uavhengig om oppfølgingen skjer ved bemanning på stedet eller som ambulant oppfølging i egen bolig, og uavhengig av om boligutgiftene dekkes helt eller delvis av barnevernet, eller på annen måte for eksempel NAV.
- 8.3. Botreningskurs
- 8.99 Andre tiltak, ikke plasseringstiltak (spesifiser)

6 Plantyper

Det skal kun rapporteres på tiltaks- eller omsorgsplan når det foreligger en omforent skriftlig plan. (Det vil si at barnet og barnets foresatte er kjent med konsekvensene av planen, og barnevernstjenesten har oppfattet at partene har gitt samtykke.) (Er det ført på startdato er planen aktiv.)

- Tiltaksplan etter § 4-5, startdato og sluttdato, eventuelt siste dato evaluert
- Tiltaksplan etter § 4-28, startdato og sluttdato, eventuelt siste dato evaluert
- Foreløpig omsorgsplan etter § 4-15, 3. ledd, startdato og sluttdato, ev siste dato evaluert
- Omsorgsplan etter § 4-15, 3. ledd, startdato og sluttdato, eventuelt siste dato evaluert

7 Er barnet klient ved utgangen av rapporteringsåret?

Hentes fra et annet sted i fagprogrammet enn vedtak og tiltak og brukes for å kunne kontrollere at tiltak er avsluttet til rett tid og at barnet skal være med i barnevernsstatistikken i rapporteringsåret.

Skjema 8 Personell og organisering av barnevernstjenesten 2016

KOSTRA 2016 - KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING						
Skjemanummer	Skjemanavn					
8	Personell og organisering av barnevernstjenesten 2016 Funksjon 244, 251, 252 Opplysningene hentes inn av Statistisk sentralbyrå for Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester § 2-3. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov 16. juni 1989 nr. 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 2-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.					
1. Opplysninger om kommunen og ansvarlig for rapporteringen						
Kommunenr	Kommunenavn	Bydelsnr	Bydelsnavn	Distriktsnr		
Navn skjemaansvarlig		E-post skjemaansvarlig		Telefonnummer		
2. Personell i barnevernstjenesten funksjon 244, 251 og 252 per 31.12.2016						
Alle ansatte i kommunal barnevernstjeneste, funksjon 244, 251 og 252, skal registreres. Både heltids- og deltidsansatte, fagpersonell, kontorpersonell og administrativt personell. Deltidsansatte skal omregnes til heltidsansatte. En desimal kan benyttes.						
A. Besatte stillinger i barnevernstjenesten etter utdanning						
	Barneverns- pedagoger	Sosionomer	Høyskole- / universitets- utdanning	Kontor / merkantil utdanning	Annen utdanning, ufaglært	Sum besatte stillinger
Hjemler besatt, etter utdanning						
B. Besatte stillinger i barnevernstjenesten, etter tpestilling						
	Fagstillinger (funksjon 244)	tøttefunksjoner (funksjon 244)	Filtaksstillinger (funksjon 251)	Filtaksstillinger (funksjon 252)	Sum besatte stillinger	
Hjemler besatt per 31.12.						
C. Ubesatte stillinger i barnevernstjenesten, etter tpestilling						
	Fagstillinger (funksjon 244)	tøttefunksjoner (funksjon 244)	Filtaksstillinger (funksjon 251)	Filtaksstillinger (funksjon 252)	Sum ubesatte stillinger	
Hjemler <u>ikke</u> besatt per 31.12.						
3. Organisering av barnevernstjenesten per 31.12.2016						
1. Er barnevernstjenesten organisert i et interkommunalt samarbeid jf. § 27 i kommuneloven, eller vertskommunesamarbeid jf. §§ 28b eller 28c i kommuneloven, eller i samkommune?				O Ja	O Nei	
2. Er barnevernstjenesten organisert i NAV?				O Ja	O Nei	
4. Kvalitetsindikatorer for barnevernstjenesten						
1. Har barnevernstjenesten et system for brukerundersøkelser?				O Ja	O Nei	
2. Har barnevernstjenesten benyttet brukerundersøkelse siste år?				O Ja	O Nei	
3. Har barnevernstjenesten innført internkontroll?				O Ja	O Nei	

Vann, avløp og renovasjon (VAR)

1 Innledning

1.1. Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

VAR-området som er arbeidsgruppas ansvar i KOSTRA, omfatter statistikkområdene vann, avløp og avfall (renovasjon).

Datainnhenting skjer via KOSTRA-skjemaene:

- 21 - Husholdningsavfall
- 21C – Husholdningsavfall i interkommunal renovasjon
- 22 - Kommunale gebyrer knyttet til bolig
- 23 - Kostnadsdekning i vann-, avløps- og avfallssektoren
- 26A – Offentlig ledningsnett, tilknytning og små avløpsanlegg

I tillegg kommer kommuneregnskapene som også rapporteres SSB og «eksterne data» fra Mattilsynet (MATS-rapporteringen) og Miljødirektoratet (slam- og avløpsrapporteringen). De to sistnevnte rapporteres gjennom pålogging via Altinn.

VAR-gruppa har ansvar for funksjonene:

- 340 Produksjon av vann
- 345 Distribusjon av vann
- 350 Avløpsrensing
- 353 Avløpsnett/innsamling av avløpsvann
- 354 Tømming av slamavskillere, septiktanker o.l.
- 355 Innsamling av husholdningsavfall (fra 2014 slås funksjon 357 sammen med funksjon 355)
- 357 Gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall
- 338 Forebygging av brann og andre ulykker. Feiervesen (*NB! VAR-gruppas ansvar omfatter kun feiegebyr*)

Arbeidsgruppa for VAR-området har våren 2016 bestått av følgende medlemmer:

Navn	Organisasjon/etat
Gisle Berge (leder)	Statistisk sentralbyrå (SSB)
Arild Kormeseth	Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)
Liv Borgen	KS - Asker kommune
Øivind Ryenbakken	KS - Oslo kommune
Terje Farestveit	Miljødirektoratet
Bernt S. Ringvold	Miljødirektoratet
Hege Rooth Olbergsveen	Miljødirektoratet
Jon Fonnliid Larsen	Miljødirektoratet
Carl Fredrik Nordheim	Nasjonalt Folkehelseinstitutt (FHI)
Morten Nicholls	Mattilsynet
Line Ruden	Mattilsynet
Ingrid Holøyen Skjærbakken	Norsk Vann (repr. fra KS)
Håkon Bratland	Avfall Norge
Kristine von Hanno	KS Bedrift
Eva Vinju	Statistisk sentralbyrå (SSB)
Simen Sæterdal	Statistisk sentralbyrå (SSB)
Else Bredeli	Statistisk sentralbyrå (SSB)
Manju Chaudhary	Statistisk sentralbyrå (SSB)

Endringer i gruppas sammensetning i forhold til 2015 kan oppsummeres på følgende måte:

- Liliane Myrstad gikk ut av gruppa. FHI representeres etter eget ønske i arbeidsgruppa videre kun av en person (Carl. F. Nordheim).
- Liv Borgen fra Asker kommune erstattet Kai O. Hagetrø fra Bærum kommune (KS)
- Håkon Bratland erstattet Roy Ulvang fra Avfall Norge

2 Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Det har i 2016 blitt avholdt ett møte i VAR-gruppas regi (18. april 2016 i SSBs lokaler i Oslo). Møtet var i år preget av mer faglige diskusjoner, og i mindre grad av tradisjonell omtale av selve rapporteringen og statistikken i seg selv.

Temaene som ble tatt opp var rapporteringene til Mattilsynet og Miljødirektoratet, som begge var noe forsinket i år i forhold til innrapportering, og sistnevnte som også var ny rapportering i år da Miljødirektoratet nå har overtatt hele fire KOSTRA skjema og overførte til Altinn/Kliffinn. I tillegg ble det diskutert rundt selvkost, KOSTRA modernisering og kommunefakta, Avfall Norges statistikkprosjekt, og avfallsgebyrer og innholdet i dem.

Arbeidsgruppen har forslag til innhold i kommunefakta-løsningen som skal være på plass i 2018.

2.2. Arbeidsgruppens anbefalinger

Det har i år ikke vært behov for verken endringer eller tilføyelser i skjema eller justering av de eksisterende grunnlags- og nøkkeltallene.

Arbeidsgruppen har kommet med et forslag til nøkkeltall som bør inngå i den kommende «kommunefakta»-løsningen i moderniseringsprosjektet i KOSTRA. Disse er listet ut i avsnitt 7.1 i rapporten.

De ble samtidig etterlyst en overordnet gjennomgang av samtlige av nøkkeltallene som skal inngå i kommunefakta, og ikke bare ukritisk slå sammen alle forslagene som de ulike arbeidsgruppene nå har kommet fram til i form av et endelig resultat. Det primære bør være å sette brukerne av statistikkene i førersetet, og i det perspektivet kan det være aktuelt å la nøkkeltall fra noen arbeidsgrupper være mer representert med sine nøkkeltall enn andre i de forespeilte kommunefakta-sidene. Tanken er her at ikke alle undertema er like viktige i en slik sammenstilling, samtidig som man bør forsøke å holde informasjonsmengden på et «anstendig nivå».

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Husholdningsavfall - skjema 21 og 21C

Ingen særskilte kommentarer.

Kommunale gebyrer knyttet til bolig – skjema 22

Ingen særskilte kommentarer.

Kostnadsdekning - skjema 23

Ingen særskilte kommentarer.

Avløp - skjema 26A

Ingen særskilte kommentarer (skjemaet er identisk med tidligere år).

Miljødirektoratets rapportering på slam og avløp (tidligere skjema 26B1, 26B2, 26C, 26D)

Rapportering på avløpsområdet til Miljødirektoratet er nytt nå i år og skjemaene har derfor måttet bygges opp fra grunnen av. Innholdet i skjemaene er imidlertid i hovedsak som de var i KOSTRA, men med noen unntak. De tre KOSTRA-skjemaene 26B1, 26B2 og 26D er i Miljødirektoratets innrapportering nå tilnærmet «fusjonert» sammen til ett skjema i Miljødirektoratets rapportering. Skjema 26C på slam eksisterer imidlertid fremdeles som et eget skjema også hos Miljødirektoratet.

Det er tilrettelagt for bruk av rapportering av filuttrekk i den nye rapporteringsløsningen, spesielt med tanke på rapportering av kjemiske analyser som er foretatt i løpet av året ved anleggene. Dette er en videreføring slik som det fungerte i KOSTRA. En forskjell er imidlertid at filuttrekket nå må lastes opp i selve skjemaet og sendes ikke separat til Miljødirektoratet.

Vannmerksrapporteringen til Mattilsynet (MATS)

Ingen særskilte kommentarer.

3.2. Kontroller i skjema

Husholdningsavfall - skjema 21 og 21C

Ingen endringer i antall kontroller i skjema sammenlignet med tidligere år.

Kommunale gebyrer knyttet til bolig – skjema 22

Ingen særskilte kommentarer.

Kostnadsdekning - skjema 23

Ingen særskilte kommentarer.

Avløp - skjema 26A

Skjemaet inneholder ikke mange kontroller, men det er gjenstand for utstrakt grad av forhåndsutfylling av med verdier som er rapportert tidligere (normalt basert på fjorårets rapportering). Dette fungerer som en kontroll på hva slags nivå kommunen har rapportert tidligere på området. Forhåndsutfyllingen i skjema kan selvsagt endres dersom kommunen har behov for det.

Avløpsrapporteringen til Miljødirektoratet (tidligere skjema 26B1, 26B2, 26C, 26D)

Skjemarapporteringen til Miljødirektoratet er ny av året og slik sett har skjemakontroller blitt bygd opp fra grunnen i år. Innholdet og definisjonen av kontrollene er hittil i stor grad bygd opp rundt Miljødirektorats behov for kontroller og krav til datakvalitet.

Vannmerksrapporteringen til Mattilsynet (MATS)

Det er i årets skjema lagt inn noen flere kontroller i skjemaet, bl.a. i forhold til vannforbruk og fornyelse av ledningsnettet som begge kommer til å bli viktigere i tiden framover. Vannforbruk fordelt på næring som er flittig brukt i KOSTRA-statistikken må eksempelvis nå nødvendigvis summeres opp til 100 prosent i motsetning til tidligere. Så man er strengere i forhold til de tall som rapporteres.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

Husholdningsavfall - Skjema 21 og 21C

Tabell 1: Nøkkeltall for mottak av avfallsskjema

Skjema	Antall skjema mottatt, februar	Antall skjema mottatt, juni	Andel mottatt, juni, prosent	Endring fra året før, prosentpoeng
21	?	404	94	-2
21C	?	66	100	0

Gebyrer knyttet til bolig – skjema 22

Tabell 2: Nøkkeltall for mottak av skjema 22

Skjema	Antall skjema mottatt, februar	Antall skjema mottatt, juni	Andel mottatt, juni, prosent	Endring fra året før, prosentpoeng
22	?	416	97	-1

Kostnadsdekning – skjema 23

Tabell 3: Nøkkeltall for mottak av skjema 23

Skjema	Antall skjema mottatt, februar	Antall skjema mottatt, juni	Andel mottatt, juni, prosent	Endring fra året før, prosentpoeng
23	378	405	94	+1

Inngangen av skjemaer ved publiseringen i juni er noe lavere enn for fjoråret. Det ble sendt sentrale purringer til alle kommuner som ikke hadde levert skjema 23. Det ble også sendt e-post til de kommunene som hadde mangelfull utfylling av skjema. Etter dette har det vært kontakt i form av både e-post og telefon.

Det er en del av kommunene som ikke rapporterer selvkostdata for avfallssektoren. Dette har sammenheng med at avfallssektoren i stor utstrekning består av ulike former for interkommunale samarbeid. Selv om det er klart bestemt i lovverket at det er kommunestyrets plikt å vedta gebyrene med bakgrunn i selvkostregnskapet, er det flere kommuner som viser til det interkommunale selskapet når det gjelder selve innrapporteringen.

Der er noen tilfeller at IKS som rapporterer på vegne av sine medlemskommuner. Dette gjøres normalt på excel-fil til SSB. Dette skaper imidlertid noe ekstraarbeid, da SSB må føre inn tallene manuelt på den enkelte kommune. Det riktige her ville imidlertid være at kommunene delegerte den delen av skjemaet som omhandler avfall til de IKS som de er medlemmer av, og slik sett får SSB inn dataene på «ordinær måte».

Avløp - skjema 26A

Tabell 4: Nøkkeltall for mottak av avløpsskjema

Skjema	Antall skjema mottatt, februar	Antallskjema mottatt, juni		Andel skjema mottatt, juni,	
		Antall skjema	Prosent endring fra året før	Prosent svarandel	Prosentpoeng endring fra året før
26A	363	402	0	94	0

Antall skjema mottatt i februar er basert på de kommunene som ble med i marspubliseringen 15. mars. Disse omfatter også noen skjema rapportert etter 15. februar – dvs. fristen for innlevering.

Purringen av manglende skjema 26A følger den ordinære purrerutinen til KOSTRA-systemet og alle de kommunene som ikke har rapportert skal ha fått påminnelse opptil flere ganger.

Avløpsrapporteringen til Miljødirektoratet (tidligere skjema 26B1, 26B2, 26C, 26D)

Tabell 5: Nøkkeltall for mottak av avløpsskjema

Skjema ¹	Antall skjema mottatt, februar	Antall skjema mottatt, juni		Andel skjema mottatt, juni,	
		Antall skjema	Prosent endring fra året før	Prosent svarandel	Prosentpoeng endring fra året før
26B1	-	1 791	-19	78 ²	-17
26B2	-	345	2		
26C	-	99	-7	75 ²	-8
26D	-	390	1	88 ²	-8

¹ Skjema har for sammenlignings skyld beholdt skjemaangivelsen de tidligere hadde i KOSTRA, selv om hele rapporteringen nå ligger hos Miljødirektoratet.

² Svarandel er her vurdert ut fra hva det ville vært i KOSTRA og ikke hos Miljødirektoratet, så bildet som framkommer her må tilskrives noe usikkerhet akkurat i år siden telleren i brøken er fra Miljødirektoratet og nevneren kommer fra SSB

Skjemautviklingen har tatt noe mer tid enn forutsatt for Miljødirektoratet, noe som medførte noe forsinket innrapporteringsstart i år. Av samme grunn var det heller ingen marspublisering på de aktuelle skjemaene i KOSTRA i år, men statistikken som bygger på de aktuelle skjemaene gikk derfor rett til endelig publisering 15.6.

Rapporteringen av kapittel 13 anlegg i «skjema 26B1» har gått merkbart ned sammenlignet med tidligere år. De øvrige skjemaene utviser mindre utslag i rapporteringen slik det framgår av tabellen ovenfor.

Vannmerksrapporteringen til Mattilsynet (MATS)

Mattilsynet overtok ansvaret for innsamlingen av vannverksdata i 2009 i forbindelse med etablering av Mattilsynets forvaltningsstøttesystem MATS. Tidligere var det Folkehelseinstituttet (FHI) som hadde ansvaret for denne datainnsamlingen. Mattilsynets hovedkontor har en koordinerende rolle, mens Mattilsynets distriktskontorer sender ut brev om innrapportering, purreing, ev. varsel om pålegg og kvalitetssikring av innkomne data.

FHI har tidligere generert aggregerte kommunefiler basert på MATS-rapporteringen til bruk i KOSTRA, men de meddelte i fjor at de ikke lenger ønsker den oppgaven. SSB har derfor i år selv overtatt oppgaven med å generere kommunetall basert på vannverksrapporteringen til Mattilsynet.

Innrapporteringen var i år noe forsinket, og det var derfor ikke tilgjengelig tall for marspublisering basert på det aktuelle skjemaet. Publiseringen på vann gikk derfor i år rett på endelig publisering 15.6.

Tabell 6: Rapportering fra kommunale vannverk

Skjema	Antall skjema mottatt,	Antall skjema	Andel mottatt, juni,	Endring fra i fjor,
MATS	-	996	?	-5

Små kommunale vannverk som forsyner færre enn 50 fastboende personer og færre enn 20 husstander/hytter/fritidsboliger inngår ikke i KOSTRA-tallene. Tilsvarende gjelder for vannverk som kun betjener skole og/eller barnehager – disse er ikke med i publisert KOSTRA-statistikk på vann.

Generelt er det fremdeles behov for kvalitetssikring av de innrapporterte dataene spesielt de «statiske dataene» som inngår i MATS-rapporteringen. Med statiske data menes data som inngår i rapporteringen, men som kun endres dersom rapportøren ser et behov for oppdatering av tidligere innrapporterte tall. Dette omfatter beskrivelse av vannforsyningssystemet, personer som er tilknyttet, vannforbruk fordelt på næring etc.).

Det er foreløpig ikke mulig å rapportere på filuttrekk til MATS, slik man har på avløpssiden, men de ønsker å se på muligheter for å automatisere den elektroniske rapporteringen. Det er spesielt arbeidskrevende for rapportørene å taste inn manuelt alle analysene for både råvann og behandlet vann, men dette er noe Mattilsynet nå skal vurdere framover.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Husholdningsavfall - skjema 21 og 21C

I skjemaene er det lagt til rette for egenkontroll av avfallsmengdene mot tidligere år og landsgjennomsnitt. I tillegg inneholder skjemaet enkelte kontroller for logiske feil. Innkomne data sjekkes av SSB. Opplagte feil rettes kun med informasjon til oppgavegiver. Ved tvilstilfeller tas kontakt pr telefon.

Kommunale gebyrer knyttet til bolig – skjema 22

Ingen særskilte kommentarer.

Kostnadsdekning - skjema 23

Revisjonen utføres i ISEE med prioritering av spesielt store og grove feil.

Avløp - skjema 26A

Revisjonen er lagt på et overordnet nivå, med prioritering av spesielt store og grove feil.

Avløpsrapporteringen til Miljødirektoratet (tidligere skjema 26B1, 26B2, 26C, 26D)

Rapporteringen til Miljødirektoratet er nytt av året, og prioritert i år med purringer og kvalitetssikring av data, har først og fremst vært på kapittel 14 avløpsanleggene iht. forurensningsforskriften. Dette er renseanlegg som hører inn under fylkesmennenes ansvarsområde.

Det er i utgangspunktet Miljødirektoratet og fylkesmennene som skal kvalitetssikre de innrapporterte dataene. Det tidligere skjema 26B1– kapittel 13 anleggene iht. forurensningsforskriften – er imidlertid kun i begrenset grad kvalitetssikret i år, og SSB har derfor utført en del egenrevisjon av datauttrekket som dannet grunnlag for årets KOSTRA-statistikk på avløp.

Vannverksrapporteringen til Mattilsynet (MATS)

Det er ifølge Mattilsynet primært vannverkene selv som er ansvarlig for kvaliteten på de innrapporterte dataene. SSB måtte imidlertid gjøre noe egenrevisjon for å kvalitetssikre dataene som lå i MATS, før de gikk til endelig KOSTRA statistikk.

3.5. Publisering

Husholdningsavfall - skjema 21 og 21C

En artikkel i serien Dagens Statistikk (DS) ble publisert den 21. juli 2016:

<http://www.ssb.no/emner/01/05/10/avfkomm/>

Kommunale gebyrer knyttet til bolig – skjema 22

En artikkel i serien Dagens Statistikk (DS) ble publisert 22. juni 2016:

<http://www.ssb.no/emner/05/03/kommgeb/>

Kostnadsdekning - skjema 23

Ingen spesielle kommentarer vedrørende publiseringen i faktaark og statistikkbank. Kostnadsdekning er omtalt med egne avsnitt i Dagens Statistikk (DS) for vann, avløp og husholdningsavfall, og slik sett eksisterer ikke som egen publisering hos SSB.

Avløp og slam - skjema 26A og Avløpsrapporteringen til Miljødirektoratet (tidligere skjema 26B1, 26B2, 26C, 26D)

En artikkel i serien Dagens Statistikk (DS) ble publisert 24. juni 2016

http://www.ssb.no/var_kostra/

Vannmerksrapporteringen til Mattilsynet (MATS)

Datagrunnlaget for publisering er i stor grad basert på eksterne data fra Mattilsynet, mens publiseringen er omtalt og foretatt av SSB selv.

En artikkel i serien Dagens Statistikk (DS) ble publisert 20. juni 2016:

http://www.ssb.no/vann_kostra/

3.6. Brukerreaksjoner

KOSTRA-rapporteringen begynner å sette seg ute blant kommunen, og det virker som at kommunene er relativt fornøyd med den tekniske plattformen som benyttes i rapporteringen. De tekniske problemene som var til stede da den nye onlineløsningen ble igangsatt for noen år siden er i hovedsak løst, og det mottas relativt få brukerreaksjoner når det gjelder det tekniske rundt innrapporteringen sammenlignet med tidligere.

Innloggingen og det å få tilgang til KOSTRA skjemaene er også relativt enkel å bruke sammenlignet med bl.a. Altinn. Flere kommuner som rapporterer til KOSTRA har trukket fram akkurat det som positivt.

Delegeringsfunksjonen i skjemaet er en mye benyttet funksjon og den øker fleksibiliteten ved å gi andre ansvar og tilgang til utfylling av bestemte deler av skjemaet.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Ingen ønskede endringer

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for ønsket endring

Ingen ønskede endringer

5.2. Forslag til endring

Ingen forslag til endringer

6 Ønskede endringer i faktaark

6.1. Ønskede endringer

Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Det ble ikke foreslått fjerning av noen av de eksisterende nøkkel- eller grunnlagstallene.

Nye nøkkeltall

Det ble ikke foreslått nye nøkkel- eller grunnlagstall.

Endring i innhold i eksisterende nøkkeltall

Det ble ikke foreslått endring i innhold i eksisterende nøkkel- eller grunnlagstall.

7 Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Status på omstrukturering av tabeller og utvelgelse til kommunefakta

Arbeidsgruppen hadde KOSTRA modernisering og kommunefakta på dagsordenen på møtet den 18. april. Etter påfølgende e-post-korrespondanse ble det konkludert med at følgende nøkkeltall skal inngå i kommunefaktaløsningen:

AVLØP

Selvkostgrad

Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)

Andel fornyet spillvannnett, gjennomsnitt for siste tre år

Andel innbyggere tilknyttet anlegg der rensekrav er oppfylt

VANN

Selvkostgrad

Årsgebyr for vannforsyning (gjelder rapporteringsåret+1)

Andel fornyet ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år

E.coli: Andel innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk med tilfredsstillende prøver

Andel av total vannleveranse til lekkasje

AVFALL/RENOVASJON

Selvkostgrad

Årsgebyr for avfallstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)

Husholdningsavfall per innbygger (fylker og landet)

Andel levert til materialgjenvinning inklusiv biologisk behandling

Antall nøkkeltall som burde tas med ble diskutert, og det er etter gruppens syn viktig at ikke antall nøkkeltall som velges ut ikke «eser ut». Det ble derfor kun valgt ut 4-5 nøkkeltall per undertema – vann, avløp og renovasjon/avfall. Totalt 13 nøkkeltall for hele VAR-området.

På mer generelt grunnlag ble det også etterlyst en kritisk gjennomgang av alle de forslag som nå måtte komme fra de ulike KOSTRA-arbeidsgruppene, slik at antallet nøkkeltall i kommunefakta holdes på et «anstendig nivå». Noe av problemet med KOSTRA hittil har vært volumet av informasjon er høyt, og at mange brukere mister oversikten. Målet bør være at nøkkeltall som skal inkluderes i kommunefakta skal ha interesse for primærbrukerne av statistikken.

Det medfører at for noen arbeidsgrupper så vil det ikke være naturlig å ta med like mange nøkkeltall som det vil for andre grupper og at det ikke bør være et mål i seg selv. Snarere tvert i mot, det bør være behovet til primærbrukerne av statistikken som utgjør kriteriet for de nøkkeltall som til slutt vil inngå i framtidige kommunefakta.

7.2. Kvalitetsindikatorer

Temaet ble ikke behandlet særskilt i år av arbeidsgruppa.

7.3. Kommunal tjenesteproduksjon - Hvordan få med hele bildet?

Temaet ble ikke behandlet særskilt i år av arbeidsgruppa.

7.4. Annet

Databehov på temaet overvann?

Det ble på møtet i arbeidsgruppa den 18. april holdt en kort diskusjon omkring et eventuelt behov for mer statistikk på overvann, sett i lys av den nye NOUen som nylig har blitt publisert (NOU 2015:06 Overvann i byer og tettsteder).

Det ble imidlertid ikke ytret ønsker fra gruppemedlemmene om behov for mer statistikk på området, men temaet kan muligens bli mer relevant ved senere anledning. Temaet kan derfor komme opp igjen i gruppa senere.

Produsert slam – ønske om nytt grunnlagstall

Det ble i forbindelse med en e-post-diskusjon om nøkkeltall til den kommende kommunefakta løsningen, foreslått fra Miljødirektoratet et nytt grunnlagstall for «total mengde slam produsert».

Datagrunnlag er tilnærmet til stedet allerede i dag, og slik sett ikke bør være spesielt problematisk å generere, men tallgrunnlaget vil trolig kreve noe kvalitetssikring før et slikt grunnlagstall kan publiseres i KOSTRA.

Det foreslås derfor at ønsket tas opp igjen når gruppa møtes neste gang.

Årsgebyr på avfallsområdet

På arbeidsgruppemøtet den 18. april ble det diskutert fremstilling i statistikken av årsgebyr på avfallsområdet. Bakgrunnen var en Aftenpostenartikkel datert 1. juli 2015 som retter søkelyset på tallene som SSB publiserer i KOSTRA.

Innholdet i avfallstjenestene som ligger bak de enkelte årsgebyrene kan variere og er ikke nødvendigvis sammenlignbare. Når media presenterer de «dyrest og billigste kommune», kan dette etterlate et feil inntrykk uten ytterligere forklaring.

Årsgebyret burde derfor ideelt sett presenteres sammen med noe mer supplerende nøkkel- og grunnlagstall som sier noe om innhold i tjenesten.

Det kom bl.a. fram i diskusjonen at man kunne vurdere å spørre etter mer informasjon omkring betaling på gjenvinningsstasjoner, da noen kommuner har gratis levering her, mens andre ikke har det. Dette vil igjen tenkes å kunne reflekteres i størrelsen på kommunens årsgebyr, hvor de kommunene som tar betalt på gjenvinningsstasjonen kan ha lavere gebyr for renovasjon enn dem som ikke gjør det.

Gjennomgangen av avfallsdefinisjoner – prosjekt i regi av Avfall Norge

Avfall Norge har igangsatt et prosjekt som ser på avfallsstatistikk og hvordan man kan bruke den som et reelt styringsverktøy. De ser i den forbindelse på dagens avfallsstatistikk med «bransjeøyne», og ønsker derfor å samarbeide og påvirke KOSTRA med tanke på de definisjoner, innhold i rapporteringen og publiseringen av statistikk.

8 Annet

Ingen

9 Referanser

Ingen

10 Vedlegg

10.1. Lenke til skjemaene

Neste års KOSTRA skjemaer er i det store og helt beholdt uendret sammenlignet med tidligere, og kan derfor lastes ned fra linkene nedenfor.

Skjema 21 – Husholdningsavfall

Skjemaet er ikke endret siden i fjor, og kan lastes ned her:

http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/_attachment/248613?_ts=1516c5278f8

Skjema 21C – Husholdningsavfall i interkommunal renovasjon

Skjemaet er ikke endret siden i fjor, og kan lastes ned her:

http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/_attachment/248614?_ts=1516c5372f8

Skjema 22 – Kommunale gebyrer knyttet til bolig

Skjemaet er ikke endret siden i fjor, og kan lastes ned her:

http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/_attachment/252366?_ts=1523a47a580

Skjema 23 – Kostnadsdekning i vann-, avløps- og avfallssektoren

Skjemaet er ikke endret siden i fjor, og kan lastes ned her:

http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/_attachment/248616?_ts=1516c5426a8

Skjema 26A – Offentlig ledningsnett, tilknytning, og små avløpsanlegg.

Skjemaet er ikke endret siden i fjor, og kan lastes ned her:

http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/_attachment/248618?_ts=1516c618c58

Årlig rapportering for slam og avløpsanlegg (rapporteres Miljødirektoratet via Altinn)

Se følgende link for mer informasjon:

<https://www.altinn.no/no/Skjema-og-tjenester/Etater/Miljodirektoratet/Arlig-rapportering-av-avlopsanlegg/>

Årlig innrapportering av vannforsyningssystem (rapporteres til Mattilsynet via Altinn)

Se følgende link for mer informasjon:

http://www.mattilsynet.no/mat_og_vann/vann/vannverk/innrapportering_av_vassv_erkldata.4766

Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (KNNM)

1 Innledning

1.1. Arbeidsgruppens ansvar

Arbeidsgruppa for KOSTRA – fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (forkortet KNNM-gruppa) skal etablere og justere rapporteringen og nøkkeltallene kontinuerlig i tråd med de samfunnsmessige behovene, legge til rette for benchmarking mellom fylkeskommuner, kommuner og kommunale aktører, peke på viktige utviklingsområder og skissere tiltak, på kort og lang sikt.

Arbeidsgruppen har ansvar for 3 rapporteringsskjema og deler av et 4. skjema. Disse er:

- Skjema 20: Byggesaksbehandling, deling, seksjonering, oppmåling, miljøforvaltning
- Skjema 20 Plan: Areal- og samfunnsplanlegging
- Skjema 51: Areal- og samfunnsplanlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (fylkeskommune)
- Deler av skjema 23: Kostnadsdekning i vann-, avløps- og avfallssektoren, detaljplanlegging, bygge- og delesaksbehandling, kart og oppmåling

Videre har arbeidsgruppen ansvar for følgende funksjonskonti i KOSTRA:

- 301 Plansaksbehandling
- 302 Byggesaksbehandling og eierseksjonering
- 303 Kart og oppmåling
- 304 Bygge- og delesaksbehandling, ansvarsrett og utslippstillatelser (utskilt fra 302, f.o.m. rapporteringsåret 2013)
- 305 Eierseksjonering (utskilt fra 302, f.o.m. rapporteringsåret 2013)
- 335 Rekreasjon i tettsted
- 360 Naturforvaltning og friluftsliv
- 365 Kulturminneforvaltning
- 715 Lokal og regional utvikling (fylkeskommune)
- 716 Friluftsliv, vannregionmyndighet og forvaltning av vilt og innlandsfisk (fylkeskommune)
- 750 Kulturminneforvaltning (fylkeskommune)

1.2. Mandat for arbeidet

Mandatet er i hovedsak det samme som for tidligere år (<http://www.ssb.no/offentlig-sektor/kommune-stat-rapportering/mandat-for-arbeidsgruppene>). Ved årets arbeid har vi lagt særlig vekt på evaluering av rapporteringsskjema 20 og 20Plan, i lys av en rapport fra Rambøll og Vista (RAPPORT 2015) om «Forenkling av rapporterings-, dokumentasjons- og rutinekrav». Videre har arbeidsgruppa drøftet funksjonskontooppsettet, innrapportering og kvalitetssikring og indikatortilfanget. Moderniseringsprosjektet i KOSTRA har gitt noen føringer for arbeidet med indikatorutviklingen. SSB har hatt kontakt med effektivitetsnettverket for byggesak i storkommunene (ASSS-samarbeidet), presentert arbeidet og tatt opp saker med dem.

1.3. Sammensetning 2015

Arbeidsgruppa har bestått av følgende medlemmer:

- Jørn Kr. Undelstvedt, SSB Seksjon for naturressurs- og miljøstatistikk (leder)
- Svein Homstvedt, SSB Seksjon for naturressurs- og miljøstatistikk
- Else Bredeli, SSB Seksjon for offentlige finanser
- Sølve Bjørkevold, KS – Askim kommune
- Grete Sjøholt, KS – Kristiansand kommune
- Hogne Hove, KS – Oslo kommune (har ikke hatt anledning til å møte)
- Petter Wiberg, KS – Bergen kommune
- Stein-Owe Hansen, KS – Akershus fylkeskommune
- Even Vaboen, Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)
- Mari-Olea Lie, Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)
- Øystein Nesje, Klima- og miljødepartementet (KLD)
- Anne Elisabeth Scheen, Klima- og miljødepartementet (KLD)
- Ida Rørbye, Kartverket
- Ole Chr. Tollersrud, Riksantikvaren (RA)
- John Haugen, Miljødirektoratet
- Marit Langen, Direktoratet for byggkvalitet (DiBK)
- Sissel Karin Andersen, Direktoratet for byggkvalitet (DiBK)
- Heidi Fadum, Helsedirektoratet (H-dir)

Mari-Olea Lie (KMD) trådte ut av gruppa igjen grunnet svangerskapspermisjon, og Manuel Birnbrich stilte som vikar for henne. Jill Ina Olsen (Miljødirektoratet) ble avløst av John Haugen, og Monica Fleisje (Helsedirektoratet) ble erstattet av Heidi Fadum. Stein-Owe Hansen (KS – Akershus fylkeskommune) har erstattet Per A. Kierulf.

Susanne Colding (KLD) har gått ut av arbeidsgruppa.

KS har fortsatt ikke klart å finne en representant for de mindre kommunene i arbeidsgruppa. Dette er uheldig, all den stund gruppa diskuterer spørsmål knyttet til differensiert rapportering med utgangspunkt i kommunestørrelse (antall innbyggere).

Arbeidsgruppen har hatt 3 møter våren 2016; 7. mars, 3. mai og 3. juni. I tillegg hadde gruppen møte 14. september 2015 for å gjennomgå veiledningene.

2 Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Arbeidsgruppa har hatt 3 møter i løpet av våren 2016. Hovedvekten på møtene har vært diskusjon av skjemainnholdet i skjema 20 og 20Plan for 2016- og 2017-rapporteringen, der bl.a. Rambøll- og Vista-rapporten har vært brukt som underlag for diskusjonene.

Det har ikke vært foreslått justeringer i skjema 23 og 51.

I tillegg til skjemainnholdet har gruppa diskutert forhold omkring årets rapportering, funksjonalitet i skjemaene, funksjonskontoplanen og hvordan indikatorer og grunnlagstall skal sorteres og presenteres. Menyer og statistikkbank-tabeller er fornyet, dette arbeidet vil fortsette.

2.2. Arbeidsgruppens anbefalinger

Flere endringer av mer teknisk karakter ved skjemarapporteringen vil imidlertid bli gjennomført, bl.a.:

- Summeringsfelter og aggregerte tall vil i liten grad være sperret for utfylling, men heller tjene som inngangsvariabel som åpner for utfylling av mer detaljerte variable. Erfaringene fra årets revisjon tyder på at dette vil forenkle rapporteringen.
- I lys av dette opprettes noen nye mellomaggregater, som igjen gir mulighet for kommuner med god oversikt til å rapportere mer detaljert.
- Forhåndsutfylling av data med fjorårets rapportering legges til der dette er naturlig.

SSBs representanter i arbeidsgruppa anbefaler at det brukes «skarpere lut» fra administrativt ansvarlig(e) organ(er) for å få inn skjema fra flere kommuner, og innen fristen.

Etter grundige diskusjoner foreslår arbeidsgruppa noen få substansielle endringer i rapporteringen for 2016 og 2017. Disse er:

Skjema 20

- Søknader uten ansvarsrett: Det blir bedt om å splitte på 12- og 3-ukerssaker
- Det blir spurt om saksbehandlingstid også for igangsettingstillatelser, midlertidige brukstillatelser og ferdigattester.
- Det rokeres noe om på spørsmål om resultat av saksbehandling for kulturminner.
- Det etableres ett nytt tema for tilsyn: «Kvalifikasjoner i tiltak».

Skjema 20 Plan

- Det blir bedt om å oppgi antallet klagesaker som fylkesmannen har sendt tilbake til kommunene, fra 2017.
- Saksbehandlingstid for private forslag til reguleringsplaner skal også omfatte tidsforbruk til søker, til politisk behandling og av andre aktører, fra 2016.
- Spørsmålsstillingen ved spørsmål om kjennetegn ved planarbeidet justeres.
- Det droppes spørsmål om opplisting av tema for folkehelse.
- Innsigelser vil få med én ny innsigelsesårsak/begrunnelse: «Opphopning av grupper med levekårsutfordringer», fra 2017.

Arbeidsgruppa ber om fullmakt til å beslutte om ROS-analyser skal utgå fra skjema, etter at avtalt dialog tidlig på høsten 2016 med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap er gjennomført.

Arbeidsgruppa tilrår at forsøksordningen med deling av funksjon 302 i 304 og 305 fortsetter.

Det er foreslått et sett med nye kvalitetsindikatorer.

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Skjema ble utarbeidet høsten 2015. Skjema 20, 20Plan og 51 gjennomgikk store design- og funksjonalitetsmessige endringer:

- Summeringsfelter som var sperret for skriving, ble tydelig markert på mørk grå bakgrunn.

- Felter som bare skulle fylles ut hvis et beslektet felt hadde tall, ble markert med lys grå bakgrunn. Ellers var de sperret for utfylling. Eksempelvis var det ikke mulig å fylle ut tall for saksbehandlingstid for en sakstype som kommunen ikke hadde i 2015.
- Motsatt var det obligatorisk å fylle ut saksbehandlingstid dersom kommunen hadde én sak eller mer av vedkommende type.
- «Inngangsspørsmål» (ja/nei) på om kommunen hadde behandlet bestemte sakstyper (f.eks. klagesaker) åpnet/lukket både skjemafelt og hele skjemabolker.
- På variabelnivå førte utfylling av sumtall at det ble åpnet for utfylling av mer spesifikke tall (f.eks. av typen «herav...»).

Hensikten med endringene var å gjøre skjema mer oversiktlig, og enklere og mer intuitivt å fylle ut. Vi har fått gode tilbakemeldinger på disse grepene.

Følgende innholdsmessige endringer ble implementert: Skjema 20:

- Skjema 20 ble utvidet ved at det for saksbehandlingsomfang (skjemabolk C) og saksbehandlingstid (skjemabolk D) ble skilt mellom saker i samsvar med vedtatt plan, og saker som krevde dispensasjon etter henholdsvis vedtatt plan eller byggesaksbestemmelser. Dette fordi det erfaringsmessig er stor forskjell på ressursbruken på saker etter plan og dispensasjonssaker. Sondringen skulle gi bedre forklaringer på ulikheter mellom kommunene.
- Skjema 20 fikk en ny bolke om klagesaksbehandling (bolke F). Klagesaker er en viktig men ressurskrevende del av saksbehandlingen i kommunene.
- SSB hadde forhåndsberegnet *potensielle* leke- og rekreasjonsarealer (skjema 20 bolke I), slik at kommunene hadde dette som et tilbud ifm. utfylling av tallene. Kommunene måtte i tillegg og uavhengig av dette oppgi hvor store arealer som var under kommunalt driftsansvar.
- Det var lagt inn nytt spørsmål om kommunenes tilrettelegging for motorferdsel i utmark (skjema 20 bolke J), etter at nye bestemmelser om dette trådte i kraft i 2. halvår i 2014.
- Spørsmål om samlet leke- og rekreasjonsareal i kommunen og om areal av friluftslivsområder som kommunen hadde rådighet over (bolke I) ble tatt ut.

Skjema 20Plan

- En ny bolke om klagesaker ble innført (bolke C, spørsmål 5), analog til tilsvarende bolke i skjema 20.
- To nye innsigelsesårsaker ble tatt inn; Områdestabilitet / rasfare og flom (bolkene F og G), i erkjennelsen av at dette er viktige forhold som må være ivarettatt i den kommunale planleggingen, og er årsak til innsigelser.
- Det ble spurt om ROS-analyser for urban flom (eller overvann, bolke I), etter som dette er problemer som har meldt seg ved kraftige regnskyll.
- Saksbehandlingstid for områderegulering og detaljregulering fremmet av kommunen ble tatt ut. Gruppen mener at det viktigste er å fokusere på framdriften for private forslag til reguleringsplan.

Skjema 51

- Det ble spurt etter antall dispensasjonssøknader ang. henholdsvis «Barn og unge» og «Samordning av areal- og transportplanlegging» fordi dette er kjent som dispensasjonsbegrunnelse.

For skjema 23 var det ingen endringer fra tidligere.

3.2. Kontroller i skjema

Det ble innført kontroller og summeringer i mange skjemafelt høsten 2015. Vi kan skille mellom følgende typer:

1. Krav om utfylling av obligatoriske felt.
2. Automatiske summeringer. Deres kontrollfunksjon var å gi brukeren umiddelbar beskjed om hva som ble resultatet av rapporteringen.
3. Kontroll mot andre skjemafelt / summeringer.
4. Kontroll av tall mot fjorårets rapportering.
5. Kontroll av at brukeren hadde fordelt summerte tall riktig.

Hensikten med dette opplegget var flersidig:

- Å bedre kvaliteten på innrapporterte tall
- Å tvinge fram utfylling også av felt der tallet skal være 0 (skille tydelig mellom 0 og «vet ikke»)
- Å spare brukeren for å fylle ut tall når logikken tilsier at det ikke er forekomster
- Å spare revisjonsarbeid

I hovedsak har tilbakemeldingen på det nye kontrollregimet vært god. Men i noen grad har det også ført til at kommuner har fått problemer med å fylle ut tall der oppdelingen har vært ny og finmasket, og det ikke har vært mulig bare å gi sumtallene. Av den grunn vil vi gjøre noen funksjonalitetsmessige endringer i skjema for 2016.

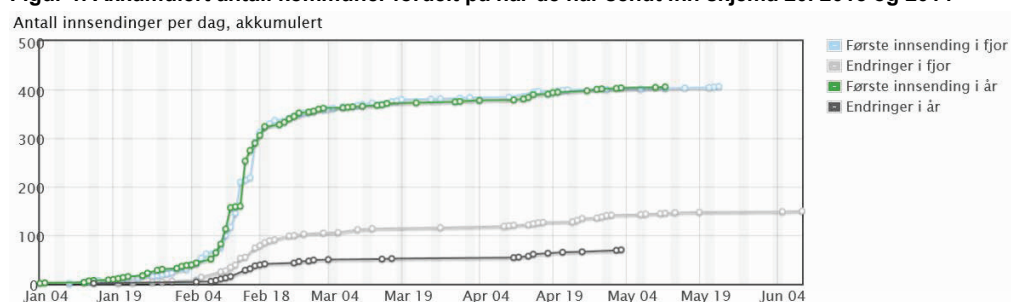
Av alle kontroller i skjemaene, var det beklageligvis én vital kontroll i skjema 20Plan som gikk galt, og rapportørene fikk beskjed om at data som de hadde rapportert riktig, var feil. Dette medførte mye frustrert aktivitet på mail og telefon. SSB beklager feilen. Dessverre tok det også for lang tid å få rettet feilen, og dette forsterket den samlede frustrasjonen.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

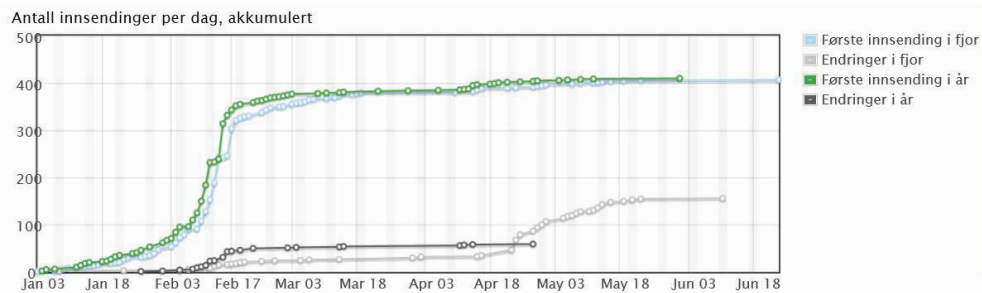
Inngang av skjema for 2015

Figurene nedenfor viser skjemainngangen sammenliknet med 2014-rapporteringen.

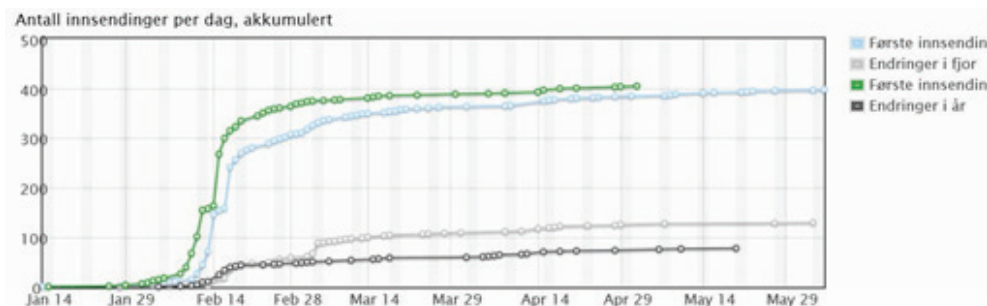
Figur 1. Akkumulert antall kommuner fordelt på når de har sendt inn skjema 20. 2015 og 2014

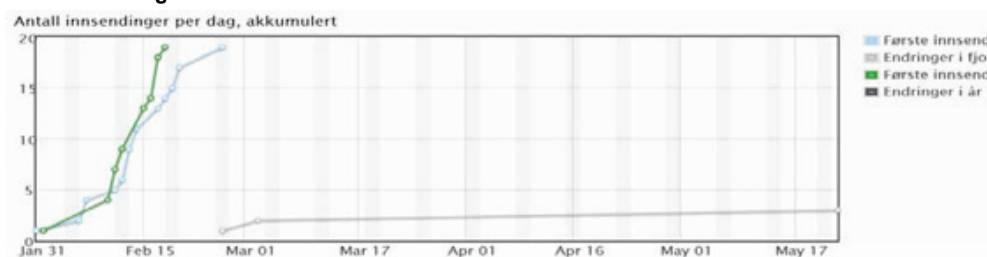
Inngangen av skjema følger samme mønster som for 2014-dataene, og landet på 406 kommuner (407 i fjor). I betraktning av de store endringene som har skjedd for skjema 20 må dette sies å være tilfredsstillende. SSB gjorde imidlertid en ekstra innsats med purring av skjema i april (se nedenfor).

Figur 2. Akkumulert antall kommuner fordelt på når de har sendt inn skjema 20Plan. 2015 og 2014

Skjemainngangen ved frist var bedre enn i fjor, men så flatet det ut. Purring i april økte innrapporteringen igjen. Siste skjema ble mottatt 1. juni. I alt 410 kommuner leverte skjema (407 i fjor). Det var ikke gjort så store endringer i skjema 20Plan som i skjema 20.

Figur 3. Akkumulert antall kommuner fordelt på når de har sendt inn skjema 23. 2015 og 2014

Skjemainngangen var markant bedre enn i fjor, særlig ved fristen. Det ble ikke gjort store tiltak for å purre inn skjema. Det var i alt 405 kommuner som leverte skjema (398 i fjor). Siste kommune leverte skjema 2. mai. Det var ikke gjort endringer i skjemainnholdet.

Figur 4. Akkumulert antall fylkeskommuner fordelt på når de har sendt inn skjema 51. 2015 og 2014

Alle fylkeskommunene leverte inn skjema, i likhet med i fjor. Siste skjema ble levert inn 18. februar.

Skjemapurringer:

Ut over de purringer som skjer fra SSB sentralt, har seksjonen med ansvar for dette KOSTRA-området gjort noen ekstra anstrengelser i år for å få inn flere skjema 20 og 20Plan:

- Det ble sendt ut en egen mail til kommunene i april.
- Rapportering for flere år tilbake ble sammenliknet. Noen kommuner hadde unnlatt å levere skjema i en årrekke. Ca. 15 av disse ble kontaktet telefonisk. Disse kommunene gav imøtekommende svar, men responsen i etterkant kunne vært bedre.

- Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) ble kontaktet om administrative tiltak overfor kommuner som ikke hadde respondert over flere år. KMD ønsket på det nåværende tidspunkt ikke å ta i bruk spesielle virkemidler overfor kommuner som ikke leverte skjema, og henviste til fylkesmennene.
- SSB tok telefonisk kontakt med 2 fylkesmenn (Nordland og Finnmark) som hadde mange kommuner på «verstinglista». Fylkesmannen i Finnmark sendte deretter ut en mail til alle kommunene om alle skjema som manglet. Fylkesmannen i Nordland tok telefonisk kontakt med kommuner som ikke hadde levert skjema 20 eller 20Plan. Disse kontaktene gav igjen noe respons, men fortsatt mangler innlevering av henholdsvis 4 skjema 20 og 5 skjema 20Plan for Nordland, og 5 skjema 20 og 3 skjema 20Plan for Finnmark.

Tabellen nedenfor viser hvilke kommuner som manglet leveranse for inntil 6 år.

Tabell 1. Kommuner som per 30. mars ikke hadde levert inn skjema 20 eller 20Plan for to eller flere år, sortert etter antall år

Skjema 20							Skjema 20 Plan						
Kommuner 2013 ff	Ikke levert siste 6 år =	Ikke levert siste 5 år =	Ikke levert siste 4 år =	Ikke levert siste 3 år =	Ikke levert siste 2 år =	Ikke levert siste 1 år =	Kommuner 2013 ff	Ikke levert siste 6 år =	Ikke levert siste 5 år =	Ikke levert siste 4 år =	Ikke levert siste 3 år =	Ikke levert siste 2 år =	Ikke levert siste 1 år =
1951 Lødingen	1	1	1	1	1	1	1951 Lødingen	1	1	1	1	1	1
1929 Berg	1	1	1	1	1	1	1849 Hamarøy Håbømer	1	1	1	1	1	1
1751 Herøy	1	1	1	1	1	1	1206 Mosjøen	1	1	1	1	1	1
1818 Herøy (Nordl.)	1	1	1	1	1	1	1111 Svolvær	1	1	1	1	1	1
1849 Hamarøy Håbømer	1	1	1	1	1	1	1751 Herøy	1	1	1	1	1	1
1431 Løstev	1	1	1	1	1	1	1818 Herøy (Nordl.)	1	1	1	1	1	1
1840 Svolvær	1	1	1	1	1	1	1867 Røn (Nordl.)	1	1	1	1	1	1
1867 Røn	1	1	1	1	1	1	1871 Andøy	1	1	1	1	1	1
1111 Svolvær	1	1	1	1	1	1	1874 Moskenes	1	1	1	1	1	1
1632 Rana	1	1	1	1	1	1	0631 Flesberg	1	1	1	1	1	1
1871 Andøy	1	1	1	1	1	1	1632 Rana	1	1	1	1	1	1
2011 Gausdal	1	1	1	1	1	1	1827 Øyane	1	1	1	1	1	1
0631 Flesberg	1	1	1	1	1	1	1848 Sveigen	1	1	1	1	1	1
1613 Snillfjord	1	1	1	1	1	1	2024 Berlevåg	1	1	1	1	1	1
1749 Flatanger	1	1	1	1	1	1	1703 Namnes	1	1	1	1	1	1
1845 Sørfold	1	1	1	1	1	1	1919 Gratangen	1	1	1	1	1	1
2024 Berlevåg	1	1	1	1	1	1	1245 Sund	1	1	1	1	1	1
1245 Sund	1	1	1	1	1	1	1870 Sortland	1	1	1	1	1	1
1617 Måre	1	1	1	1	1	1	1917 Ibestad	1	1	1	1	1	1
1703 Namnes	1	1	1	1	1	1	1908 Lyngør	1	1	1	1	1	1
2008 Vadsø	1	1	1	1	1	1							

- Det ble gjort ytterligere purring på skjemaer til kommuner der revisjonen viste at det var store mangler i de innsendte skjemaene.

Samlet for de tre kommunale skjemaene, var det ved fristen innlevert skjema for ca. 74 prosent av kommunene. Ca. 21 prosent av skjemaene kom inn etter fristen, mens 5 prosent av kommunene ikke har levert i det hele tatt. Dette er i hovedsak små kommuner, men også for store kommuner har det vært nødvendig å legge inn ekstra purreinnsats for å få inn skjema.

Dette har flere konsekvenser.

- Det kan skapes en kultur i kommunene på at det ikke er så farlig om skjema ikke leveres inn. Det får ingen konsekvenser annet enn litt mas.
- SSB må bruke ressurser på å få data inn, framfor å drive kvalitetssikring og gå i dialog med kommunene om spørsmål av faglig karakter.
- Når kvalitetssikringsarbeidet må starte seinere, blir revisjonen mer preget av brannslukking enn av en solid faglig gjennomgang.
- Dialogen med registreiere som har bakgrunnsdata m.m. til KOSTRA-statistikken blir skadelidende.

Tilråding:

SSBs representanter i arbeidsgruppa er av den oppfatning at det må brukes «skarpere lut» fra administrativt ansvarlig(e) organ(er) for å få inn skjema fra flere kommuner, og innen fristen. SSB sitter ikke på hjemmelsgrunnlaget for rapportering og kan ikke sanksjonere de kommunene som ikke rapporterer.

Inngang av statistikk-/registerdata:

KOSTRA-statistikken henter også variable fra andre kilder enn skjema. Disse er:

- Andre statistikker i SSB, først og fremst befolkningsstatistikken
- Matrikkelen, bl.a. antall eiendommer og godkjent bruksareal
- Riksantikvaren oversender tall fra Askeladden til fylkeskommunestatistikken
- Inngrep i naturområder. Her skal det inn tall fra Miljødirektoratets registre til erstatning for tidligere skjemarapportering. Det gjenstår imidlertid å kvalitetssikre tallene i samarbeid med direktoratet.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Mye av revisjonsarbeidet skal i prinsippet ha vært overlatt til kommunene gjennom skjemakontrollene. Disse kontrollene tillot likevel kommunene å sende inn skjema med feil, og det er det en del kommuner som har gjort.

SSB har prioritert å revidere nye skjemaelementer, og skjemadeler der det erfaringsmessig har vært noe inkonsistens i rapporteringen. Dette gjelder:

- Funksjonskonto 304 og 305 og sammenhengen med saksomfanget
- Skjema 20, bolk C og D; Saksomfang og saksbehandlingstid
- Skjema 20, bolk E; Resultat av byggesaksbehandlingen
- Skjema 20 bolk F; Klagesaksbehandling
- Skjema 20, bolk I; Rekreasjon og friluftsliv
- Skjema 20Plan, bolk C5; Klagesaker
- Skjema 20Plan, bolk H; Reguleringsplaner med særlige hensyn

I tillegg har det vært fokusert på rapporteringen særskilt fra de 10-15 befolkningsmessig største kommunene.

Revisjonen har foregått ved å liste ut skjemaelementer i excel, sortere, sammenlikne og evaluere. Dette har fungert greit for det enkelte skjema og det enkelte år, men har begrensninger ift. tverrgående (mellom skjema og kommuneregnskaper osv.) og langsgående (rapportering ift tidligere år) revisjon. Det er behov for å bygge opp et mer robust revisjonssystem.

Skjema 23 er ikke systematisk revidert, skjema 51 er ikke revidert. Innenfor den tida som var igjen til revisjon (se avsnittet over), var det ikke rom for å prioritere dette.

3.5. Publisering

KOSTRA-tall (indikatorer og grunnlagstall) ble frigitt på nettet 15. mars og 15. juni, som planlagt. Statistikkartikler ble publisert 30. juni.

3.6. Brukerreaksjoner

Nytt design for rapporteringsskjema har vært godt mottatt, jf. avsnitt ovenfor. Det nye oppsettet for statistikkbanken er såpass nytt at vi ikke har mottatt brukerreaksjoner ennå.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1. Bakgrunn for ønsket endring

Arbeidsgruppa har et langvarig men nå «sovende» ønske om å splitte 3 funksjoner:

- 301 Plansaksbehandling
Deles i to etter brukerbetaling / kommunalt ansvar. Delingen skulle gjøres obligatorisk for kommuner over 20 000 innbyggere, frivillig for de øvrige.

- 303 Kart og oppmåling
Deles i to etter brukerbetaling / kommunalt ansvar. Delingen skulle gjøres obligatorisk for kommuner over 20 000 innbyggere, frivillig for de øvrige.
- 304 Bygge- og delesaksforvaltning, ansvarsrett og utslippstillatelser Skille ut delesaksforvaltning

Begrunnelsen for å skille 301 og 303, er ønsket om å få en mer enhetlig regnskapsføring av aktiviteter som er kommunalt finansiert og aktiviteter som er brukerfinansiert.

Begrunnelsen for skille ut delesaksforvaltningen fra 304, er et ønske om å få kvalitetsmessig bedre indikatorer for henholdsvis byggesaksforvaltning og delesaksforvaltning.

Alle ønsker «ligger på is» i påvente av en faktabasert og endelig beslutning angående den forsøksvise ordningen med å skille ut funksjon 304 (Bygge- og delesak) og 305 (Eierseksjonering) fra 302 (Byggesak og eierseksjonering). Se nedenfor.

4.2. Forslag til endring

Av grunnene nevnt ovenfor er det ingen forslag til endringer i funksjonskontoplanen for regnskapsåret 2016.

4.3. Delingen av funksjon 302 i 304 og 305

2015 er tredje året med separat rapportering av kommuneøkonomien rundt eierseksjonering, skilt ut fra bygge- og delesaker, for kommuner over 20 000 innbyggere.

Rapporteringen viser:

- Funksjon 305 er liten sammenliknet med 304. Forholdet mellom driftsutgifter for de to kontiene var i 2015 rapportert til 26:1, forholdet mellom antallet saker var 18:1.
- I 2015 var det 58 kommuner som var rapporteringspliktige på funksjonsdelingen. Alle disse hadde rapportert data på funksjon 304, 38 av dem på funksjon 305.
- 56 av kommunene hadde rapportert antall delesaker, det samme antallet kommuner hadde rapportert seksjoneringssaker.
- Det er derfor tydelig at flere kommuner fortsatt ikke bruker funksjonskonto 305 i regnskapsføringen selv om de har saker til behandling.
- Antallet kommuner som har rapportert utgifter på funksjon 305 øker: Fra 24 for 2013, til 32 for 2014, til 38 for 2015.
- Alle de ti største kommunene (ASSS-kommunene) har rapportert tall fordelt på funksjon 304 og 305.

Det ser dermed ut til at rapporteringen «går seg til over tid», men også at det tar tid. ASSS-nettverket for byggesak hadde to-dagers-seminar i Sandnes i mai i år, og ble utfordret på om ordningen med rapportering både på funksjon 304 og på 305 skulle opprettholdes. Nettverket var ikke i tvil om at ordningen burde opprettholdes. Dette ble diskutert både i plenum og i gruppe hos økonomene, med samme konklusjon.

Tilråding:

KNNM-arbeidsgruppa vektlegger at rapporteringen er blitt noe bedre over de 3 årene som forsøket har vart, og den entydige anbefalingen fra storkommunene. Funksjonsdelingen 304/305 bør derfor fortsatt gjelde for kommuner over 20 000 innbyggere.

5 Ønskede endringer i skjema

5.1. Bakgrunn for endring

I 2015 utarbeidet konsulentfirmaet Rambøll og Vista en rapport med en grundig evaluering av rapporteringen til KOSTRA, bl.a. skjema 20 og 20Plan. Målet har vært å identifisere og foreslå forenklinger.

Hovedelementet i det metodiske designet var følgende:

- Dokumentanalyse av regelverk, rapporter og andre relevante dokumenter
- Kvalitative dybdeintervjuer med ulike aktørgrupper for å kartlegge krav, arbeidsprosesser og identifisere nytteeffekter. I denne delen av prosessen ble også SSB intervjuet.
- Arbeidsseminarer med relevante aktører med fokus på å kvalitetssikre kartlagte / identifiserte krav, og gjennomgå forenklingsforslag
- Kvantitativ analyse av KOSTRA statistikk og rapportering.

10 kommuner av ulik type ble underlagt case-studier.

I rapportens sammendrag blir det, ikke uventet, pekt på muligheter for forenklinger, og at det er «*assymetrisk nytte av rapporteringen*», med størst nytte for statlige aktører, og at det medfører dobbeltarbeid for kommunene.

Konsulentene peker på noen store og helhetlige grep som bør gjøres:

- Bedre utnyttelse av teknologiske løsninger
- Samkjøring med andre forenklingsprosjekter (f.eks. KS-KommIT)
- Bedre bruk av SSBs infobrev som sendes ut hver høst
- KOSTRA-veilederne bør forbedres og utvikles til å bli oppslagsverk som er tilgjengelig både i elektronisk skjema og papirskjema
- Programmere inn innmeldte data fra året før
- Kutte skjemarapportering til fordel for registerrapportering.

KNNM-gruppa slutter seg generelt til anbefalingene, og SSB jobber også kontinuerlig med å utnytte datasystemene i kommunene ved filuttrekk, i samarbeid med KS-KommIT.

Rapporten går også konkret inn på hver enkelt skjemabolk, og har dannet et viktig bakteppe i KNNM-arbeidsgruppas gjennomgang av skjemainnholdet, diskutert gjennom 3 heldags arbeidsgruppemøter.

5.2. Forslag til endring

Skjemadesign og funksjonalitet

Arbeidsgruppa anbefaler å fortsette med automatiske summeringer, kontroller og navigeringer i skjema. For å gjøre det enklere for kommuner å fylle ut sumtall der detaljene måtte mangle, vil gruppa foreslå å justere funksjonaliteten flere steder i skjema slik at man legger inn sumtall først, deretter detaljene, og at det blir kontrollert i skjema at dette stemmer. Dette har også den gevinsten at dersom det er 0 saker på sumnivå, så blir det sperret for å rapportere saker på detaljnivå, og kommunene slipper unødvendige inntastinger.

Fokus på omfang og saksbehandlingstid

Både KMD med DiBK, og KS har som et viktig mål å få ned saksbehandlingstida for plan-, bygge- og delesaker mv. Dette er en kritisk suksessfaktor i arbeidet med å effektivisere kommunene og gi et bedre tjenestetilbud til befolkningen (dvs. søkerne). Dette målet krever dokumentasjon, gode indikatorer og gode forklaringsvariabler. Det er også behov for å overvåke kommunenes tidsbruk i

forhold til satte tidsfrister, for eventuelt, ved behov, å kunne justere regelverket slik at regelverket er mulig å gjennomføre i praksis. Derfor må det legges til rette for at rapporteringen blir god, både gjennom skjemadesign (se over) og innholdsmessige grupperinger.

De fleste kommunene har sakssystem som gjør det mulig å hente ut de opplysningene som trengs om saksbehandlingsvolum og –tid. Det kan imidlertid mangle noe på detaljkoding (derfor den mer overordnede tilnærmingen, se over) og på «kultur» for å vedlikeholde systemene slik at man kan ta ut data til rapportering automatisk. Etter arbeidsgruppens oppfatning er dette i ferd med å endre seg til det bedre.

Innholdsmessige endringer i skjema 20

B: Gebyrer

Skjemaet vil ha forhåndsutfylling av data rapportert inn året før. Ingen endring i rapporteringen.

Bolk C: Omfang av byggesaksbehandling, eierseksjoneringsbehandling, oppmålingssaker og delesaker

1. Kolonne d: «Søknader uten ansvarsrett» inneholder saker med både 3 og 12 uker. Kommunene har god oversikt over fordelingen av dette, og må summere dem for å gi inn totaltallene i skjema. Ved å splitte denne sakstypen i 3 og 12 uker, vil vi også få fram bedre samleindikatorer for omfang og saksbehandlingstid for henholdsvis 12 uker (rammesøknader, ett-trinnssøknader med 12 ukers frist og søknader uten ansvarsrett med 12 ukers frist) og 3 uker (ett-trinnssøknader med 3 ukers frist og søknader uten ansvarsrett med 3 ukers frist), og dermed en mer helhetlig oversikt over hvordan kommunene håndterer store og mindre byggesaker. Arbeidsgruppa mener at kommunene kan håndtere denne endringen uten forberedelsestid, og det anbefales innført fra rapporteringsåret 2016.
2. Kolonne j og k. «Opprettelse av grunneiendom». I dagens skjema skal det rapporteres «opprettelse av grunneiendom» fordelt på 3 og 12 uker. Flere kommuner har hatt vansker med denne fordelingen. Vi vil innføre en mulighet til å rapportere bare sum antall saker, og deretter åpne for at kommunene kan fordele det på frister. Forslaget innebærer ingen ny rapportering, bare en forbedring/forenkling av den eksisterende, og kan gjennomføres for 2016.

Bolk D. Saksbehandlingstid og antall saker med overskredet saksbehandlingstid for byggesaker, eierseksjoneringsaker, oppmålingssaker og delesaker

Bolk C og D er speilbilde av hverandre, og brukes sammen til indikatorer og analyser. De samme justeringene som gjennomføres for bolk C, må også gjennomføres for bolk D.

Dette medfører også at det vil bli lagt inn saksbehandlingstid også for igangsettingstillatelser, midlertidige brukstillatelser og ferdigstilling, etter mønster av dagens opplegg for bolk C. KNNM-gruppa vurderer nytteverdien av dette som større enn kostnaden, og anbefaler det innført i skjema. Det er gruppens oppfatning at dette kan gjøres fra og med 2016-rapporteringen.

Bolk E. Resultat av byggesaksbehandling

Arbeidsgruppa konstaterer at rapporteringen om byggesøknadsbehandlingen i kommunene har tre kjernevariable: Omfang, tidsforbruk og resultat, dvs. skjema-bolkene C, D og E. For resultatet er de viktigste kjennetegnene om søknadene er innvilget – i så fall iht. plan eller gjennom dispensasjon – eller om de er avslått.

Så har det vært reist spørsmål om det skal rapporteres også andre resultater av byggesaksbehandlingen, f.eks. «avvist» og «utsatt». Arbeidsgruppa har avslått dette.

Rambøll og Vista mener generelt at «...store deler av dette spørsmålet er en kuttkandidat», men de er ikke spesifikk på hvilke. Arbeidsgruppa har diskutert spørsmålsstillingene i lys av dette, og er av den oppfatning at det er forhastet å gjøre omfattende kutt nå. Resultatet (innvilget, avslag mv.) er viktige variable å måle kommunene på, både for det totale saksomfanget og for håndtering av saker i områder med restriksjoner. Rapporteringen består, kvaliteten på innrapporterte data må heves gjennom smarte sakssystemløsninger i samarbeid med KS-KommIT og systemleverandørene.

For spørsmål 6, 6a. og 6b. foreslås følgende:

- Spørsmål 6 utgår.
- Spørsmål 6a og 6b består (med nye nr.). Disse spørsmålene skal fra 2017 også ha med kolonner for om søknadene er innvilget eller avslått. Det er ikke nødvendig å rapportere på om de er innvilget etter plan eller gjennom dispensasjon.
- Summen av innvilgede søknader i spørsmål 6a og 6b er identisk med spørsmål 5 i bolk K om «Antall rivetillatelse eller tillatelse til vesentlige endringer av bevaringsverdige byggverk som kommunen har innvilget», slik det ble vedtatt formulert i 2015. Dette betyr at spørsmål K5 er unødvendig og kan strykes fra skjema.

Bolk F. Klagesaker

Ingen innholdsmessige endringer. Skjemaspørsmålene som ble introdusert for 2015-rapporteringen, har fungert godt.

Bolk G og H. Utøvelse av tilsyn i byggesaker. Pålegg, sanksjoner og andre virkemidler.

På nyåret 2016 hadde SSB og DiBK en notatutveksling og møte om behovet for informasjon om tilsyn. Prosessen førte ikke til noen substansielle endringer i rapporteringen, men en forankring av rapporteringen slik den er.

Arbeidsgruppen foreslår å ta inn et nytt tema i opplistingen under G3:

«Kvalifikasjoner i tiltak». Bakgrunnen for å ta inn dette temaet nå er at det i Byggesaksforskriftens § 15-3 stilles krav om at kommunene i en periode på 2 år, fra 1. januar 2016, skal la følgende inngå i kommunens prioriterte tilsynsområder:

- At krav til kvalifikasjoner er oppfylt i tiltaket,
- At krav til produktdokumentasjon av byggevarer er oppfylt,

Dagens opplisting i bolk G3 inneholder temaet Produkter i byggverk (a1) mens kvalifikasjoner i tiltak ikke inngår i dagens opplisting. Dette er et såpass sentralt element ved et hvert tilsyn at kommunene forutsettes å ha god oversikt over det, og spørsmålet kan tas inn fra og med rapporteringsåret 2016.

Bolk I. Rekreasjon og friluftsliv

Rambøll og Vista skriver i sin rapport at i denne bolken er det kuttkandidater.

Arbeidsgruppa mener at *temaet* er svært viktig, men erkjenner at det er problematisk å få fram de beste dataene her. Det trengs å avklare statistikkbehovet og -mulighetene her, også sett i lys av internasjonale krav om rapportering av

lekeplasser mv. Arealstatistikken i SSB kan gi input, men det må avklares hva som bør inngå og hvordan.

Som for bolk E, er det forhastet å gjøre omfattende kutt nå. Klima- og miljødepartementet har derfor innkalt KMD, SSB og Kartverket til et møte i september hvor sakskomplekset vil bli nøye gjennomgått. Deretter skal KNNM- arbeidsgruppa gi sin tilråding på sitt høstmøte. Rapporteringen består inntil avklaringen er foretatt.

Bolk J. Motorferdsel i utmark

Det er ikke behov for å gjøre endringer med hensyn til tidligere vedtak.

Bolk K. Kulturminner og kulturmiljøer

Spørsmål 5 om tillatelser til endringer av bevaringsverdige byggverk overføres til bolk E, som omtalt over.

Spørsmål 6 om antall bevaringsverdige byggverk som er blitt revet i løpet av året, kuttet.

Innholdsmessige endringer i skjema 20Plan

B: Gebyrer

Skjema vil ha forhåndsutfylling av data rapportert inn året før. Ingen endring i rapporteringen.

C. Omfang av vedtatte planer etter plan- og bygningsloven

Den nye bolk C5 Klagesaker, har i stor grad fungert etter hensikten. Det er imidlertid behov for en kolonne til; for antall klager som fylkesmannen sendte tilbake til kommunen for ny behandling. Dette er et nokså vanlig resultat av fylkesmannens behandling, og derfor behov for å dokumentere. Det samme rapporteres på skjema 20. Kommunene forutsettes å ha god oversikt over dette, men implementeringen foreslås likevel utsatt til 2017.

Når det gjelder klagesaker behandlet av fylkesmannen, se for øvrig omtale av innsigelser i bolk F og G.

D. Saksbehandlingstid for private forslag til reguleringsplaner

I 2015 ble det vedtatt en utvidelse i form av at det ene skjemaspørsmålet også skulle gjenspeile 4 viktige etapper i kommunens administrative behandling, for å kunne belyse hvilke deler av prosessen som tar tid, både for dokumentasjon og sammenlikning mellom kommuner.

Trykket i samfunnet på raskere beslutningsprosesser i forbindelse med plan- og byggesaker medfører også et press for bedre dokumentasjon av hva som faktisk foregår. Det samlede tidsforbruket til reguleringsplanarbeid hviler imidlertid ikke bare på kommunens administrative behandling, men også på andre aktører. Både forslagsstiller, andre aktører og politisk behandling bidrar til at slikt planarbeid tar tid. Lovverket har bestemmelser også om minimumstid. KNNM-arbeidsgruppa foreslår derfor at også bolken om saksbehandlingstid utvides med andre aktører enn bare kommunal administrasjon, dvs.:

- Søkerens bruk av tid etter oppstartsdialogen med kommunen
- Andre aktørers tid i forbindelse med høring og merknader, ref. pbl. §12-10
- Tid til politisk behandling i kommunen i alt

Angående det siste strekpunktet ble det fremmet forslag om å sondre mellom ulike etapper for kommuner med formannskapsmodell og for kommuner med parlamentarisk styresett, men arbeidsgruppa er av den oppfatning at dette ikke er et viktig skille. Per dato er det også bare to kommuner (de to største) som har parlamentarisk styresett.

I alt 8 etapper er foreslått innført. Arbeidsgruppen viser til at disse etappene er lovhjemlet, har vært brukt i mange år og derfor er vel innarbeidet i kommunenes saks- og plansystemer og brukes i intern styring i kommunene. Justeringen av skjema kan derfor innføres fra og med rapporteringsåret 2016.

Bolk E. Kjennetegn ved planarbeidet – tematiske planer med fastsatte arealformål, hensynssoner og bestemmelser

Rambøll og Vista foreslår i sin rapport å kutte spørsmålssettet, «...i alle fall frem til det er enighet om at spørsmålssettet er riktig formulert».

Arbeidsgruppen mener at spørsmålene er viktige, fordi de skal ivareta viktige miljø- og andre hensyn i overordnede planer. Samtidig er gruppen enig i at bolken er problematisk formulert. Det har vært gjennomført en intern avklaringsprosess, med følgende resultat:

- en reformulering av spørsmålet til: «Hadde kommunen i rapporteringsåret vedtatte overordnede planer som omfatter følgende tema»? Dette erstatter fokuseringen på det juridisk fastsatte med formålsområder og hensynssoner mv.
- Det er ikke nødvendig å være veldig detaljert med tanke på hvilke plantyper disse hensynene er ivaretatt i. Spørsmålsalternativene reduseres til om tema er ivaretatt og i hvilket år det ble vedtatt. Kolonnene a, c og d droppes. Spørsmålssettet likner nå mer på slik det var før endringene i 2013, og tidsserier vil bli prolongert derfra. Hvordan og om det er brudd i tidsserien for årene 2013 – 2015 vil bli avklart.
- Spørsmålsstillingen i spørsmål 1g endrer fokus til om kommunen har overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet.
- Spørsmålsstillingen i spørsmål 2a forenkles til om kommunen har oversikt over folkehelsen, med henvisning til forskrift.
- Spørsmål 2b om folkehelse tema i ulike plantyper utgår i sin helhet.

Bolk F og G. Innsigelser til kommune(del)plan og reguleringsplan

Rambøll og Vista skriver i sin rapport at «...innsigelsesmyndigheter bør rapportere inn innsigelser som de fremmer selv.»

Arbeidsgruppen framhever at innsigelsesstatistikken er meget viktig for å overvåke hvordan utviklingen går med hensyn til målet om å få ned antallet innsigelser. Det må derfor sørges for at statistikken kan opprettholdes i sin nåværende form, uavhengig av hvem og hvordan det rapporteres.

Fylkesmennene er sentrale når det gjelder innsigelsesinstituttet. Fylkesmennene har et eget rapporteringssystem; SYSAM. Når det gjelder plansaker, rapporteres det i SYSAM per i dag kun på klagesaker, ikke på innsigelser. SYSAM blir til høsten

2016 revidert og utvidet. Hvis det nye systemet fungerer bra, er det en mulighet å utvide det til også å omfatte flere temaer, f. eks., innsigelser, men per i dag er det umulig å si om eller når dette blir realisert. Arbeidsgruppa påpeker også at staten ikke er eneste aktør når det gjelder innsigelser; også fylkeskommuner og nabo-kommuner fremmer innsigelser. Uansett rapporteringsform vil noe rapportering måtte gjenstå på regionalt og lokalt nivå. Det er for øvrig arbeidsgruppas oppfatning at det er kommunene som har ansvar for å forholde seg til hver enkelt innsigelse, og arbeidsomfanget ved å rapportere på disse, anses av flere kommuner som overkommelig. Det er imidlertid en utfordring å klassifisere årsakene til innsigelsene, etter som disse årsakene bare er verbalt formulert. For kommuner med mange innsigelser vil dette kunne oppleves som tungt.

Det har vært en diskusjon om folkehelse som innsigelsesårsak skulle erstattes av, eller suppleres med, et snevrere tema om «oppnopning av grupper med levekårs-

utfordringer». Videre har det vært kort drøftet at folkehelse angår flere tema i innsigelses-skjemabolkene, eksempelvis «barn og unges oppvekstforhold», «støy (under Forurensning, støy)», «drikkevann». Spørsmålet har dermed vært om folkehelse i tillegg til å være et tema, også er en hovedgruppe i kategoriseringen i skjemaet. Det kan også være flere tema som hører inn under flere hovedgrupper. En justering av hierarkiet i skjemabolkene vil også kunne påvirke tidsseriene på aggregert nivå.

Arbeidsgruppa vil gi følgende tilrådinger:

- Rapporteringen om innsigelser fra kommunene i KOSTRA opprettholdes inntil det eventuelt er funnet andre og bedre måter å innhente statistikkgrunnlaget på. Staten vil bidra til å se på ulike alternativer for å redusere rapporteringsbyrden for kommunene.
- Rapportering på folkehelse som innsigelsesårsak består, og suppleres med tema om opphopning av grupper med levekårsutfordringer. Dette implementeres i skjema for 2017-rapporteringen.
- Det skal vurderes om folkehelse skal bli en egen hovedgruppe/mellomtittel i skjemabolken og hva som skal høre inn under den. Dette vil i så fall ikke bli implementert før tidligst på 2017-skjema.

ROS-analyser

Rambøll og Vista framhever i sin rapport at det «...kan være en forenkling at NVE og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) rapporterer på dette selv».

SSB har våren 2016 vært i kontakt med DSB om rapporteringen. DSB har siden 2002 gjennomført undersøkelser om status for samfunnssikkerhet og beredskap i landets kommuner, og har nå i 2 år utarbeidet en rapport (Kommuneundersøkelsen 2016) med et omfattende statistisk materiale, basert på en 9 siders undersøkelse som kommunene er pliktige til å levere inn. Svarprosenten har ligget på ca. 90 begge årene. Vinklingen av spørsmålene er litt annerledes enn de spørsmålene som er stilt i KOSTRA.

For KOSTRA-statistikken vil det nok representere en forenkling, slik Rambøll og Vista skriver, om data kunne hentes fra DSB. For kommunene derimot er det neppe noen forenkling at DSB har kjørt egen undersøkelse uten at dette har vært koordinert mot KOSTRA eller vært gjort til gjenstand for KOSTRAs strenge regime med hensyn på oppgavebyrde: 9 siders spørreskjema om ROS er omfattende.

SSB har gjort en egen liten evaluering av de enkle dataene som er rapportert til KOSTRA. De viser at for 2016 ble en stor del av temaene klassifisert som «Annet». En sjekk av bruken av den tilhørende merknadsrubrikken for tema og i et tilfeldig utvalg av kommunene viste at flere tema som ikke var på avkryssingslista gikk igjen, eksempelvis «brann, eksplosjon», «strøm, telekommunikasjon, IKT», «transport, trafikkfare» og flere andre.

Våren 2016 har SSB vært i kontakt med DSB med spørsmål om en samkjøring av undersøkelsene. Det er avtalt et møte 30. august for å drøfte koordinerende tiltak. Arbeidsgruppa tilrår:

- KNNM-gruppa gis fullmakt fra Samordningsrådet til, i samarbeid med DSB, å beslutte om spørsmålsbolken skal kuttes, ev. overlates til DSB. Delegert beslutning om dette vil i så fall foreligge i god tid før 1. november-brevet til kommunene går ut.
- I påvente av denne avklaringen, blir det ikke foreslått verken strykninger eller tillegg til spørsmålsbolken.

Skjema 23

Ingen forslag til endringer.

Skjema 51

Ingen forslag til endringer.

6 Ønskede endringer i faktaark / statistikkbanken

6.1. Ønskede endringer

KNNM-arbeidsgruppa hilser SSBs moderniseringsprosjekt for KOSTRA-statistikken velkommen. Det er stort behov for en mer moderne brukerdiallog. Innenfor arbeidsgruppas ansvarsområde har SSB selv «tjuvstartet» prosessen med å utarbeide, framlegge for gruppa og starte implementering av nye menyer og tabelltilbud i statistikkbanken. Dette arbeidet er ikke avsluttet, og fortsetter kontinuerlig ut over høsten.

Følgende prinsipper ligger til grunn for arbeidet:

1. Utvalgte variable fra kommuneregnskapene, selvkostrapporteringen og saksbehandlingsgebyr presenteres for hver «statistikkartikkel» som er grunnlaget for statistikkbanktabellene.
2. Hver funksjon får sin overskrift i menyene, i tillegg til eksisterende overskrifter.
3. Innenfor hver av disse funksjonsoverskriftene skal det være et gjenkjennelig mønster med tabelltilbud
  - Utvalgte variable
  - Saksomfang og saksbehandlingstid
  - Egne tabeller for hver «skjemabolk».

For nærmere informasjon om opplegget og tilbudet vises det til de nye statistikkene på SSBs web-sider. Overskriftene er satt, men tilfanget av tabeller vil bli utvidet.

6.2. Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Fjerning av nøkkeltall er generelt ikke en prioritert oppgave for KNNM-statistikken. Arbeidsgruppa vil heller ha flere nøkkeltall inn, forutsatt en ryddig struktur som gir god oversikt og gjør det lett å velge.

Noen av tabellene på de eksisterende web-sidene er imidlertid overlesset med variable. Disse vil bli strøket når implementeringen av de nye tabellene er avsluttet. Inntil videre blir de stående for at brukere skal ha mulighet til å få fram tallene.

6.3. Nye nøkkeltall

Kvalitetsindikatorer

Noe kritikk av kvalitetsindikatorsettet framkom under Samordningsrådets behandling av 2015-rapporten. KNNM-gruppa har tatt en ny gjennomgang.

De prinsipielle spørsmålene er hva som er kvalitet og for hvem er noe en kvalitet når det gjelder forvaltningsindikatorer/styringsindikatorer:

- Det er en kvalitet for tiltakshaver å få et raskt og positivt svar på en byggesøknad, og til et overkommelig gebyr. Stort sett vil de fleste kunne være enige om det, når det gjelder saker «etter boka».
- Men er det en kvalitet for befolkningen i en kommune dersom byggesøknader «alltid» ender med et raskt og positivt svar også når dette er en kontroversiell sak som krever dispensasjon?

Arbeidsgruppa har spesifisert nye kvalitetsindikatorer. Disse vil bli lagt inn i faktaark og statistikkbanken til høsten. De nye kvalitetsindikatorene er:

Tabell 2. Kvalitetsindikatorer for «Areal- og samfunnsplanlegging i kommuner og fylkeskommuner»

Indikatorer for kommuner	Beregning
Funksjon 301, 302, 303, 304 (ikke 305): Plan-, bygge- og kartsaker	
1. Andel vedtak innenfor frist (alle relevante sakstyper samlet)	Sum antall saker innenfor frist*100/sum antall saker i alt. Gjelder byggesøknader, oppmålingsaker og delingssaker
Funksjon 301: Plansaksbehandling	
1. Endring ift året før i gjennomsnittlig kommunal saksbehandlingstid for vedtatte private detaljreguleringsplaner. Prosent	Fjorårets saksbehandlingstid settes til 100. Årets saksbehandlingstid blir en prosent av dette.
2. Andel av planer til høring hvor det ikke ble gitt innsigelser	For kolonnene d, e og f: (Skjemafelt C3 - C3a)*100/(Skjemafelt C3).
Funksjon 304: Bygge- og delesaksbehandling	
1. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for ramme- og ett-trinnsøknader med 12 ukers frist	Beregne total saksbehandlingstid og dele på antallet saker
1b. Endring ift. året før i gjennomsnittlig kommunal saksbehandling for ramme- og ett-trinnsøknader med 12 ukers frist. Prosent	Samme operasjon som for indikator 1 under plansaksbehandling
1c. Endring i gjennomsnittlig saksbehandlingstid for delingssaker	Samme operasjon som for indikator 1 under plansaksbehandling
2. Andel av byggesøknader der kommunen har holdt seg innenfor lovpålagt saksbehandlingstid	(Antall byggesøknader - Antall søknader over lovpålagt frist)*100 / Antall byggesøknader
3. Andel av byggesaker i områder med restriksjoner som ble innvilget	Antall byggesøknader innvilget (E1b, kolonne b og c)*100 / Antall byggesaker i alt (E1b, kolonne a)
4. Andel av klager på bygge- og delesaker som er tatt til følge i kommunen	(Skjemafelt F13a.b + F13b.b)*100/(Skjemafelt F13a.a+F13b.a)
Funksjon 305: Eierseksjonering	
1. Endring i gjennomsnittlig saksbehandlingstid for eierseksjoneringssaker	Samme operasjon som for indikator 1 under plansaksbehandling
Funksjon 303: Kart og oppmåling	
1. Endring i gjennomsnittlig saksbehandlingstid for en oppmålingsforretning	Samme operasjon som for indikator 1 under plansaksbehandling
Indikatorer for fylkeskommuner	
Funksjon 715, 716 og 750: Regional utvikling, natur- og kulturminneforvaltning i alt	
Andel av vedtatte fylkesplaner som er nyere enn fra 2011	(Sum, av andel gjeldende planer etter 2011) * 100 / Sum av gjeldende planer
Funksjon 715: Lokal og regional utvikling	
Andel av behandlede kommunale planer uten innsigelse	(Sum spørsmål C3a.b + C3b.b + C3c.b) * 100 / (Sum spørsmål C3a.a + C3b.a + C3c.a)

Tabell 3. Kvalitetsindikatorer for «Nærmiljøinnsats i kommuner og fylkeskommuner»

Indikatorer for kommuner	Beregning
Funksjon 335, 360 og 365: Miljøforvaltning i alt.	
Andel av reguleringsplaner vedtatt i rapporteringsåret som omfatter nye arealer med særlige hensyn (arealer for vern av kulturminner, areal med særlige landskaphensyn, hensynszone med særlige hensyn til landskap eller arealformål naturvern (pbl §11-8 og §12-6)) i forhold til alle regulerings- og bebyggelsesplaner vedtatt i	$(\text{Sum spørsmål H1.b1} + \text{H2.b1} + \text{H3.b1}) * 100 / \text{Spørsmål C2.f}$
Funksjon 335: Rekreasjon i tettsteder	
Andel av befolkningen i tettsteder?? som har mindre enn 200 meter avstand hjemmefra til grønt område	Register-/kartberegning fra SSB
Areal av beregnede leke- og rekreasjonsområder i tettsteder som er over 5 dekar	Kartberegning fra SSB: Areal over 5 dekar til leke- og rekreasjonsområder i tettsteder * 100 / areal til leke- og rekreasjonsområder i alt
Andel av tettstedsarealet som er rapportert avsatt til leke- og rekreasjonsområder	Spørsmål I1.b * 100 / Beregnet tettstedsareal fra SSB
Funksjon 360: Naturforvaltning og friluftsliv	
Gangveier og turstier per 10 000 innbyggere	Spørsmål I4 * 10 000 / Antall innbyggere
Andel dispensasjonssøknader knyttet til nye bygninger i strandsonen som ble innvilget	Spørsmål (E3a.b + E3a.c) * 100 / Spørsmål E3a.a
Funksjon 365: Kulturminnevern	
Andel dispensasjoner i områder med bevaringsstatus som ble innvilget	Spørsmål (E5a.b + E5a.c) * 100 / Spørsmål E5a.a
Indikatorer for fylkeskommuner	
Funksjon 716: Friluftsliv og miljø	
Andel dispensasjonssøknader ang. naturvern/friluftsliv (landskap, strandsonen, vassdrag, friluftsliv eller større sammenhengende naturområder) der fylkeskommunen har frarådet dispensasjon	$(\text{Spørsmål E1d.b} + \text{E1e.b} + \text{E1f.b} + \text{e1g.b} + \text{R1i.b}) * 100 / (\text{Spørsmål E1d.a} + \text{E1e.a} + \text{E1f.a} + \text{e1g.a} + \text{R1i.a})$
Funksjon 750: Kulturminnevern	
Andel dispensasjoner ang. kulturminner der fylkeskommunen har frarådet dispensasjon	$(\text{Spørsmål E1a.b} + \text{E1b.b} + \text{E1c.b}) * 100 / (\text{Spørsmål E1a.a} + \text{E1b.a} + \text{E1c.a})$
Andel arkeologiske registreringer gjennomført i forhold til mottatte saker om planer og tiltak	Spørsmål F2a.a * 100 / (F1a.a + F1b.a)

«Ordinære» indikatorer

Det har vært jobbet intenst med å få lagt mer av grunnlagsdataene ut på statistikkbanken i en mer brukervennlig form. Per 15. juni ble det lagt ut 26 nye tabeller med prioriterte grunnlagsdata, tematisk sortert innenfor et mer oversiktlig menysystem. Det gjenstår fortsatt å få omtrent like mange spesifiserte tabeller med grunnlagsdata ut i statistikkbanken, innenfor den samme strukturen. Dette vil bli gjort ut over høsten 2016.

Det vil også bli arbeidet med å frigi flere nøkkeltall/indikatorer i faktaark og i banken. Dette har imidlertid vært lavere prioritert enn å få fram grunnlagstallene.

Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Det har ikke vært høyt på agendaen å gjennomgå dette generelt. Et pågående arbeid med utvidelse av indikatorsettet vil fortsette. Det er enighet om å gjøre settet mer gjenkjennelig med hensyn til hva som skal være indikatorer (teller og nevner) for de ulike funksjonene.

7 Videreutvikling av KOSTRA

KOSTRA var tidlig ute med elektronisk innrapportering i Norge, det ble etablert ved århundreskiftet. Som system for rapportering og tilbakereportering har det vært en suksess. Tida har imidlertid løpt fra den elektroniske plattformen som fortsatt gjelder.

KOSTRAs moderniseringsprosjekt er derfor etterlengtet og må få tid og rom til å utvikle bedre plattformer. Dette vil også kunne tjene som en spydspiss når det gjelder andre statistikkområder i SSB.

KNNM-arbeidsgruppa har ikke foretatt noen drøfting av spørsmål knyttet til videreutvikling av KOSTRA, men vil nøye seg med å peke på noen muligheter:

- Det er behov for analytiske tilnærminger til KOSTRA både på kommunalt, regionalt og statlig nivå. En mulighet er interaktive brukervalg hvor man blant grunnlagstallene og algoritmer velger teller, nevner og formler for å få fram presise indikatorer for aktuelt formål.
- Statistikken må bli lettere tilgjengelig. API, der de statistiske variablene automatisk inngår i brukeres databaser, er nå gitt som et tilbud fra SSB.
- Tabelltilfanget gir mulighet for spissing til særskilte brukergrupper. Dette kan også anrettes ikke bare i form av tall, men også som elektroniske brev med tekst generert av tallene, myntet på politikere, rådmenn, etatssjefer mv.
- SSB må investere i pågående prosesser i andre etater. For KNNM er det mest nærliggende å vise til de ulike (del)prosjektene under KS-KommIT-paraplyen.
- Det er et stort behov for bedre kommunikasjon fra SSB til kommunene angående endringer i rapporteringsomfanget. Arbeidsgruppenes rapporter og 1. november-brevet må anrettes slik at det blir operativt for kommunene. Erfaringer hittil er varslingen av endringer, også tidlige endringer med 1,5 års perspektiv, er for svak til at det blir oppfattet i kommunene.

8 Annet

Intet å melde.

9 Referanser

RAPPORT 2015. RAPPORT Forenkling av rapporterings-, dokumentasjon- og rutinekrav. Rambøll og Vista analyse. KS FoU. 2015/05/13

RAPPORT 2016. RAPPORT Kommuneundersøkelsen 2016. Status for samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i kommunene. DSB Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. ISBN: 978-82-7768-380-5 (PDF).

KOSTRA arbeidsgrupperapporter 2015. Notater/Documents 2015/27

10 Vedlegg

10.1. Skjema 20 (pdf)

10.2. Skjema 20Plan (pdf)

10.1 Skjema 20 (pdf)

hom 2016-02-29, justert siste gang 2016-06-15

Skjema 20 Byggesaksbehandling, deling, seksjonering, oppmåling, miljøforvaltning 2016
Rapportering for 2016 (2017)Ledige id-nr.:
V2015_302 ff

"Tegnforklaring"

Felt som ikke skal fylles ut	Ekisterende og foreslåtte nye summeringsfelt. Det skal ikke skrives i feltet
	Preutfylte felt - til kontroll
Ekisterende felt for utfylling	Ekisterende og tidligere vedtatte felt for utfylling f.o.m. 2016-rapporteringen
	Ekisterende felt som skal fylles ut <u>bare</u> hvis det er svart "Ja" på et inngangsspørsmål eller fyllt inn med et tall større enn 0 i et beslektet felt.
Nye og foreslåtte skjemafelt for 2016 og 2017	Forslag til nye skjemafelt for utfylling i 2016-skjema
	Forslag til nye skjemafelt 2016. Disse skal bare fylles ut hvis det er svart "Ja" på et inngangsspørsmål
	Forslag til nye skjemafelt for utfylling i <u>2017-skjema</u>
	Forslag til nye skjemafelt 2017. Disse skal bare fylles ut hvis det er svart "Ja" på et inngangsspørsmål
Forslag til stryking av skjemafelt	Forslag til stryking av ekisterende rapportering, 2016-skjemaet
	Forslag til stryking/flytting av ekisterende rapportering, 2017-skjemaet

A Opplysninger om kommunen og ansvarlig for rapporteringen

Noen av cellene i skjemaet inneholder beregninger, og skal ikke fylles ut. I tillegg er noen cellene forhåndsutfylte i SSB. Begge disse typene celler har <u>mark</u> <u>grå fargebakerum</u> , se eksempel til høyre.	dummy_v2015_1
Andre celler i skjemaet skal bare fylles ut hvis det <u>enten</u> 1. er svart "ja" på et inngangsspørsmål, <u>eller</u> 2. er fyllt inn et tall større enn 0 i en annen celle. Disse typene celler i skjemaet er markert med <u>lys grå fargebakerum</u> , se eksempel til høyre.	dummy_v2015_2
Kommunenr	
Kommunens navn	
Navn skjemaansvarlig	
Tlf nr	
E-post skjemaansvarlig	

B. Gebyrer

		Forhåndsutfyllt	
	Kroner	Gebyr oppgitt siste år, kroner	Kommentar: Forhåndsutfyllinger er generelt etterlyst. Dette er ikke mulig / praktisk for alle datafelt, men kan tas enkelte steder.
1 Hva var byggesaksgebyret (eksl. mva.) siste år for oppføring av enebolig (ny boligbygning med en boenhet), jf. PBL-08 § 20-1 a)?	V146		
2 Hva var gebyret siste år for opprettelse av grunnieendom på 750 m ² ?	V158		

C1. Omfang av byggesaksbehandling

Tall større enn 0 fylt inn i kolonne d, åpner for utfylling i kolonne d1 og d2

	Byggesøknader i alt	a. Ramme-søknader	b. Ett-trinns-søknader med 12 ukers frist	c. Søknader om enkle tiltak / ett-trinns-søknader med 3 ukers frist	Søknader uten ansvarsrett			e. Igangsettings-tillatelser	f. Midlertidige bruksfrittelser	g. Ferdig-attester
					d. Søknader uten ansvarsrett, 12 ukers frist	d1. Søknader uten ansvarsrett, 12 ukers frist	d2. Søknader uten ansvarsrett, 3 ukers frist			
1. Søknader i alt	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall
a. Antall søknader kommunen mottok siste år.	V2015_43 sumfelt	V1702	V1701	V2015_7	V1228					
b. Antall saker (søknader) kommunen behandlet ferdig (fattet vedtak om) siste år.	V2015_44 sumfelt	V1621	V1620	V2015_8	V1623			V1705	V1707	V1708
c. Antall mangelfulle søknader mottatt siste år hvor det ble annodet om tilleggsdokumentasjon	V2015_45 sumfelt	V1715	V1714	V2015_9	V2012_3					
2. For søknader i samsvar med plan samt byggesaksbestemmelser i plan- og bygningsloven	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall			
a. Antall søknader kommunen mottok siste år.	V2015_46 sumfelt	V2015_10	V2015_11	V1703	V2015_12					
b. Antall saker (søknader) kommunen behandlet ferdig (fattet vedtak om) siste år.	V2015_47 sumfelt	V2015_13	V2015_14	V1622	V2015_15			V2015_1	V2015_2	V2015_3
c. Antall mangelfulle søknader mottatt siste år hvor det ble annodet om tilleggsdokumentasjon	V2015_48 sumfelt	V2015_16	V2015_17	V1716	V2015_18					
3. Dispensasjonssøknader i alt	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall			
a. Antall søknader kommunen mottok siste år.	V2015_239 sumfelt	V2015_240	V2015_241		V2015_242					
b. Antall saker (søknader) kommunen behandlet ferdig (fattet vedtak) siste år.	V2015_243 sumfelt	V2015_244	V2015_245		V2015_246					
c. Antall mangelfulle søknader mottatt siste år hvor det ble annodet om tilleggsdokumentasjon	V2015_247 sumfelt	V2015_248	V2015_249		V2015_250					
4. For søknader som krever dispensasjon fra planbestemmelsene	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall			
a. Antall søknader kommunen mottok siste år.	V2015_49 sumfelt	V2015_19	V2015_20		V2015_21					
b. Antall saker (søknader) kommunen behandlet ferdig (fattet vedtak) siste år.	V1709 sumfelt	V2015_23	V2015_24		V2015_25					
c. Antall mangelfulle søknader mottatt siste år hvor det ble annodet om tilleggsdokumentasjon	V2015_50 sumfelt	V2015_27	V2015_28		V2015_29					

Tall større enn 0 i spørsmål 1a og 1b åpner for utfylling i spørsmålene 1c, 2 og 3. Deretter sjekkes summen.

Tall større enn 0 i spørsmål 3a og 3b åpner for utfylling i spørsmålene 3c, 4 og 5. Deretter sjekkes summen.

5. For søknader som krever dispensasjon fra byggesaksbestemmelsene i plan- og bygningsloven og i forskrift	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall
a. Antall søknader kommunen mottok siste år.	V2015_51 sumfelt	V2015_31	V2015_32	X	V2015_33		
b. Antall saker (søknader) kommunen behandlet ferdig (fattet vedtak) siste år.	V1708 sumfelt	V2015_35	V2015_36		V2015_37		
c. Antall mangelfulle søknader mottatt siste år hvor det ble annodet om tilleggsdokumentasjon	V2015_52 sumfelt	V2015_39	V2015_40		V2015_41		

C2. Omfang av eierseksjonerings, oppmålingsaker, delesaker og utslippssaker

	Eierseksjoneringsaker	Oppmålingsaker	Delesaker		
			h. Eierseksjoneringsaker	i. Oppmålingsforretninger	j. Opprettelse av grunneiendom i alt
1. Søknader i alt	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall
a. Antall bejlinger/søknader kommunen mottok siste år.	V2013_4	V2015_53		V2015_54	V2015_22
b. Antall bejlinger/søknader som kommunen behandlet ferdig (fattet vedtak om) siste år.	V2013_5	V2015_55		V2015_56	V2015_26
c. Antall mangelfulle bejlinger/søknader mottatt siste år hvor det ble annodet om tilleggsdokumentasjon	V2013_6	V2015_57		V2015_58	V2015_30
2. For søknader i samsvar med plan- og byggesaksbestemmelse i plan- og bygningsloven	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall
a. Antall bejlinger/søknader kommunen mottok siste år.	V2015_59	V2015_60		V2015_61	V2015_34
b. Antall bejlinger/søknader som kommunen behandlet ferdig (fattet vedtak) siste år.	V2015_62	V2015_63		V2015_64	V2015_38
c. Antall mangelfulle bejlinger/søknader mottatt siste år hvor det ble annodet om tilleggsdokumentasjon	V2015_65	V2015_66		V2015_67	V2015_42
3. Dispensasjonssøknader i alt			Antall	Antall	Antall
a. Antall bejlinger/søknader kommunen mottok siste år.	X	X		V2015_251	V2015_252
b. Antall bejlinger/søknader som kommunen behandlet ferdig (fattet vedtak) siste år.			V2015_253	V2015_254	
c. Antall mangelfulle bejlinger/søknader mottatt siste år hvor det ble annodet om tilleggsdokumentasjon			V2015_255	V2015_256	
4. For søknader som krever dispensasjon fra vedtatt plan				Antall	Antall
a. Antall bejlinger/søknader kommunen mottok siste år.	X	X		V2015_69	V2015_80
b. Antall bejlinger/søknader som kommunen behandlet ferdig (fattet vedtak) siste år.			V2015_71	V2015_81	
c. Antall mangelfulle bejlinger/søknader mottatt siste år hvor det ble annodet om tilleggsdokumentasjon			V2015_73	V2015_82	
5. For søknader som krever dispensasjon fra byggesaksbestemmelsene i plan- og bygningsloven og i forskrift				Antall	Antall
a. Antall bejlinger/søknader kommunen mottok siste år.	X	X		V2015_75	V2015_83
b. Antall bejlinger/søknader som kommunen behandlet ferdig (fattet vedtak) siste år.			V2015_77	V2015_84	
c. Antall mangelfulle bejlinger/søknader mottatt siste år hvor det ble annodet om tilleggsdokumentasjon			V2015_79	V2015_85	

Tall større enn 0 i spørsmål 1a og 1b åpner for utfylling i spørsmålene 1c, 2 og 3. Deretter sjekkes summen.

Tall større enn 0 i spørsmål 3a og 3b åpner for utfylling i spørsmålene 3c, 4 og 5. Deretter sjekkes summen.

D1. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid og overskridelse av saksbehandlingstid. Byggesaker

Kommentar: Hver av cellene i bolk D er sperret inntil det er fylt ut tall større enn 1 i tilsvarende felt i bolk C

	Byggesøknader i alt	a. Ramme-søknader	b. Ett-trinns-søknader med 12 ukers frist	c. Søknader om enkle tiltak / ett-trinns-søknader med 3 ukers frist	Søknader uten ansvarsrett			e. Igangsettings-tillatelse	f. Midlertidige brukstillatelse	g. Ferdigattester
					d. Søknader uten ansvarsrett i alt	d1. Søknader uten ansvarsrett, 12 ukers frist	d2. Søknader uten ansvarsrett, 3 ukers frist			
1. Gjennomsnitt for alle rammevilkår	Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager	Antall	Antall	Antall
1a. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid	X	V1646	V1645	V2015_127	V2012_4					
1b. Antall søknader med saksbehandlingstid over lovpålagt frist		V2015_108 Beregningsfelt	V1648	V1647	V2015_128	V2012_1				
2. For søknader i samsvar med plan- og byggesaksbestemmelse i plan- og bygningsloven	Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager
2a. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid	X	V2015_89	V2015_90	V1649	V2015_91					
2b. Antall søknader med saksbehandlingstid over lovpålagt frist		V2015_110 Beregningsfelt	V2015_92	V2015_93	V1650	V2015_94				
3. For dispensasjonssøknader i alt		Kalenderdager	Kalenderdager		Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager			
3a. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid	X	V2015_260	V2015_261	X	V2015_262					
3b. Antall søknader med saksbehandlingstid over lovpålagt frist		V2015_263 Beregningsfelt	V2015_264		V2015_265	V2015_266				
4. For søknader som krever dispensasjon fra vedtatt plan		Kalenderdager	Kalenderdager		Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager			
4a. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid	X	V2015_95	V2015_96	X	V2015_97					
4b. Antall søknader med saksbehandlingstid over lovpålagt frist		V2015_112 Beregningsfelt	V2015_98		V2015_99	V2015_100				
5. For søknader som krever dispensasjon fra byggesaksbestemmelsene i forskrift og plan- og bygningsloven		Kalender-dager	Kalender-dager		Kalender-dager	Kalenderdager	Kalenderdager			
5a. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid	X	V2015_101	V2015_102	X	V2015_103					

Tall større enn 0 i spørsmål 1b åpner for utfylling av spørsmålene 2b og 3b

Tall større enn 0 i spørsmål 3b åpner for utfylling av spørsmålene 4b og 5b

5b. Antall soknader med saksbehandlingstid over lovpålagt- frist	V2015_114 Beregningsfelt	V2015_104	V2015_105		V2015_106		
---	-----------------------------	-----------	-----------	--	-----------	--	--

D2. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid og overskridelse av saksbehandlingstid. Eierskjesjoneringsaker, oppmålingsaker, delesaker og andre dispensasjonssaker Kommentar: Hver av cellene i bolk D er sperret inntil det er fylt ut tall større enn 1 i tilsvarende felt i bolk C

	Eierskjesjoneringer	Oppmåling	Delesaker		
	h. Eierskjesjoneringer	i. Oppmålingsforretninger	j. Opprettelse av grunneiendom i alt	j1. Opprettelse av grunneiendom, 12 ukers frist	j2. Opprettelse av grunneiendom, 3 ukers frist
1. Gjennomsnitt for alle rammevilkår	Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager
1a. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid	V2013_1	V2015_115		V403	VP2015_87
1b. Antall soknader med saksbehandlingstid over lovpålagt frist		Antall saker	Antall saker	Antall saker	Antall saker
		V2015_117		V1739	VP2015_88
2. For soknader i samsvar med plan- og byggesaksbestemmelser i plan- og bygningsloven	Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager
2a. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid	V2015_119	V2013_2		V2015_120	V2015_86
2b. Antall soknader med saksbehandlingstid over lovpålagt frist		Antall saker	Antall saker	Antall saker	Antall saker
		V2015_121		V2015_122	V2015_116
3. For dispensasjonssoknader i alt			Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager
3a. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid				V2015_267	V2015_268
3b. Antall soknader med saksbehandlingstid over lovpålagt frist			Antall saker	Antall saker	Antall saker
				V2015_269	V2015_270
4. For soknader som krever dispensasjon fra vedtatt plan			Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager
4a. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid				V2015_124	V2015_118
4b. Antall soknader med saksbehandlingstid over lovpålagt frist			Antall saker	Antall saker	Antall saker
				V2015_126	V2015_125
5. For soknader som krever dispensasjon fra byggesaksbestemmelsene i forskrift og plan- og bygningsloven			Kalenderdager	Kalenderdager	Kalenderdager
5a. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid				V2015_131	V2015_129
5b. Antall soknader med saksbehandlingstid over lovpålagt frist			Antall saker	Antall saker	Antall saker
				V2015_133	V2015_132

D3. For kontroll av årets rapportering (skjult seksjon)

	a. Ramme-soknader	b. Ett-trinns-soknader med 12 ukers frist	c. Ett-trinns-soknader med 3 ukers frist	d. Ett-trinns-soknader uten ansvarsrett
Opprinnelig datafelt-ident	V1646	V1645	V1649	V2012_4
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid år n-1	V2015_271	V2015_272	V2015_273	V2015_274
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid år n-2	V2015_275	V2015_276	V2015_277	V2015_278
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid år n-3	V2015_279	V2015_280	V2015_281	V2015_282
	h. Seksjonerings-saker	i. Oppmålings-saker	j. Opprettelse av grunn-eiendom, 12 ukers frist	k. Opprettelse av grunn-eiendom, 3 ukers frist
Opprinnelig datafelt-ident	V2013_1	V2013_2		
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid år n-1	V2015_283	V2015_284		
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid år n-2	V2015_285	V2015_286		
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid år n-3	V2015_287	V2015_288		

E. Resultat av byggesaksbehandling

	a. Soknader i alt	b. Herav soknader som ble innvilget			c. Herav soknader som ble avslått i alt
		b. Innvilget i alt	b1. Innvilget i samsvar med plan	b2. Innvilget ved dispensasjon	
	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall
1a. Byggesoknader vedtatt i alt i rapporteringsåret	V2015_139		V2015_140	V2015_141	V2015_142
1b. Sum vedtak for soknader i områder med restriksjoner	V2015_143 sumfelt	Sumfelt	V2015_144 sumfelt	V2015_145 sumfelt	V2015_146 sumfelt
2. Antall soknader behandlet siste år som gjaldt nye bygninger i LNF/LNFR-områder utenfor 100-metersbeltet langs saltvann	V2012_5		V147	V149	V153
2a. Herav: Antall soknader i LNF/LNFR-områder med byggeforbud langs ferskvann i kommune-planen. jf. PBL-08 § 1-8.	V2012_6			V151	V155
3. Antall soknader behandlet siste år som gjaldt nye bygninger i 100-metersbeltet langs saltvann	V2012_7		V1101	V150	V154
3a. Herav: Antall soknader som gjaldt erstatningsbygg	V2012_8		V1302	V1303	V1304
4. Antall dispensasjonssoknader i alt angående universell utforming og tilgjengelighet som ble behandlet siste år	V2012_9			V2012_14	V2012_15
4a. Herav antall soknader med hjemmel i pbl §19-1 (lovens generelle dispensasjonsbestemmelse	V1305			V1306	V2012_10
4b. Herav antall soknader med hjemmel i pbl-08 §31-2, siste ledd (om unntak vedvørende eksisterende byggverk	V1307			V1308	V2012_11
5. Antall soknader i områder med bevaringsstatus i reguleringsplan som ble behandlet siste år	V1718		V2013_7	V2012_12	V1719

6. Antall søknader om tillak etter plan- og bygningsloven mottatt siste år som gjaldt bevaringsverdige bygg	V2012_13				
6. Antall søknader som omfatter ikke fredede bygninger oppført før 1850.	V207				Spørsmålet var i bolk K tidligere
7. Herav: Antall søknader som omfatter fredede bygg og anlegg, uansett oppføringsår	V2011_1				Spørsmålet var i bolk K tidligere

F. Klagesaker: Omfang, resultat og saksbehandlingstid

0a. Har kommunen behandlet klagesaker i rapporteringsåret?	Ja / Nei V2015_233	Kommentar: Filtrerer vekk skjembolk F1 hvis svaret er "nei"
0b. Har fylkesmannen behandlet klagesaker fra kommunen i rapporteringsåret?	Ja / Nei V2015_234	Kommentar: Filtrerer vekk skjembolk F2 hvis svaret er "nei"

F1. Klagesaker behandlet i kommunen

1. Klagesaker behandlet av kommunen	Klager behandlet i kommunen				Tid	
	a. Antall klager behandlet i kommunen i alt	b. Antall klager som er tatt til følge i kommunen	c. Antall klager som er avvist av kommunen	d. Antall klager oversendt fylkesmannen	e. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i kommunen	Antall klager med behandlingstid utover lovpålagt frist
1. Antall klager i alt	V2015_147 sumfelt 2+3	V2015_148 sumfelt 2+3	V2015_149 sumfelt 2+3	V2012_29 sumfelt 2+3	V2015_154 beregningssfelt	sumfelt 2+3
2. Klager på gebyrer	V2015_155	V2015_156	V2015_157	V2015_158	V2015_163	
3. Klager i alt på utfall av søknader	V2015_164 sumfelt 3a+3c+3d	V2015_165 sumfelt 3a+3b+3c	V2015_166 sumfelt 3a+3b+3c	V2015_167 sumfelt 3a+3b+3c	V2015_172 beregningssfelt	sumfelt 3a-3b+3c
3a. Klager på byggesøknader	V2015_155	V2015_174	V2015_175	V2015_176	V2015_181	
3b. Klager på delesaker	V2015_155	V2015_183	V2015_184	V2015_185	V2015_190	
3c. Klager på seksjoneringsaker	V2015_155	V2015_192	V2015_193	V2015_194	V2015_199	
4. Klager ifm. tilsyn i alt	V2015_200	V2015_201	V2015_202	V2015_203	V2015_208	
4a. Klager på pålegg etter tilsyn	V2015_209	V2015_210	V2015_211	V2015_212	V2015_217	
4b. Klager på sanksjoner og virkemidler ifm oppfølging av pålegg etter tilsyn	V2015_218	V2015_219	V2015_220	V2015_221	V2015_226	

F2. Klagesaker behandlet av fylkesmannen

2. Klagesaker behandlet av fylkesmannen	Klager behandlet hos fylkesmannen			
	f. Antall klager i alt avgjort av fylkesmannen	g. Antall kommunale vedtak som ble OPPRETTHOLDT hos fylkesmannen	h. Antall kommunale vedtak som ble OMGJORT hos fylkesmannen	i. Antall saker som ble SENDT TILBAKE TIL KOMMUNEN for ny behandling
1. Antall klager i alt	V2015_150 sumfelt g+h	V2015_151 sumfelt 2+3	V2015_152 sumfelt 2+3	V2015_153 sumfelt 2+3
2. Klager på gebyrer	V2015_159	V2015_160	V2015_161	V2015_162
3. Klager i alt på utfall av søknader	V2015_168 sumfelt f+g	V2015_169 sumfelt 3a+3b+3c	V2015_170 sumfelt 3a+3b+3c	V2015_171 sumfelt 3a+3b+3c
3a. Klager på byggesøknader	V2015_177	V2015_178	V2015_179	V2015_180
3b. Klager på delesaker	V2015_186	V2015_187	V2015_188	V2015_189
3c. Klager på seksjoneringsaker	V2015_195	V2015_196	V2015_197	V2015_198
4. Klager ifm. tilsyn	V2015_204	V2015_205	V2015_206	V2015_207
4a. Klager på pålegg etter tilsyn	V2015_213	V2015_214	V2015_215	V2015_216
4b. Klager på sanksjoner og virkemidler ifm oppfølging av pålegg etter tilsyn	V2015_222	V2015_223	V2015_224	V2015_225

G. Utøvelse av tilsyn i byggesaker

0. Er det utført tilsyn ifm byggesaker i rapporteringsåret?	JA / nei V2015_299	Kommentar: Filtrerer vekk resten av skjembolken hvis det er svart "nei"			
G1. Byggesaker med tilsyn	a. Byggesaker med tilsyn i alt	b. Herav: Byggesaker i eksisterende bygg	c. Herav: Byggesaker i nye bygg	d. Herav: Byggesaker med tilsyn på byggeplasser	
a. Antall byggesaker hvor det er utført tilsyn (ett eller flere)	V1905	V2013_9	V2013_10		
G2. Tilsyn med samlerapport	a. Tilsyn i alt	b. Herav: Tilsyn i eksisterende bygg	c. Herav: Tilsyn i nye bygg	d. Herav: Tilsyn på byggeplasser	
a. Antall gjennomførte tilsyn med rapport/samlerapport	V2014_1	V2014_2	V2014_3		
a1. Antall tilsyn i omsøkte byggesaker	V1644	V1901	V1902		
a2. Antall tilsyn for ikke omsøkt byggevirkksomhet	V1740	V1903	V1904		
a2a. Antall tilsyn for byggevirkksomhet som er unntatt fra søknadsplikt.					
a2b. Ulovlig oppfølging: Antall tilsyn med søknadspliktig byggevirkksomhet som ikke er omsøkt.					
G3. Utførte tilsyn ift. Byggeteknisk forskrift	a. Antall tilsyn				
a. Antall tilsyn i alt, med fokus på følgende tema fra byggeteknisk forskrift og byggesaksforskriften til plan- og bygningsloven:	V2012_16 sumfelt				
a1. Produkter til byggverk	V1720				
a2. Sikkerhet ved brann	V1624				
a3. Sikkerhet og bæreevne	V1625				
a4. Plassering av tillak	V1721				
a5. Energibruk	V1627				
a6. Miljø og helse	V1722				
a7. Ytre miljø	V1629				
a8. Installasjoner og anlegg	V1630				
a9. Utarealer / Universell utforming	V1723				
a10. Planløsning / Universell utforming	V1724				
a11. Dokumentasjon FDV	V1725				
a12. Sluttokumentasjon	V1632				
a13. Avfallplaner og miljøsanering	V1633				
a14. Kulturminner og kulturmiljøer	V2013_8				

a15. Kvalifikasjoner i tiltak	
a16. Annet	V1651

H. Pålegg, sanksjoner og andre virkemidler etter tilsyn

0. Er det gitt pålegg, brukt sanksjoner eller andre virkemidler ifm tilsyn i rapporteringsåret?	JA / nei V2015_300	Kommentar: Filtrerer vekk resten av skjemaet hvis det er svart "nei"		
H1. Pålegg	a. Pålegg i alt	b. Herav: Pålegg i eksisterende bygg	c. Herav: Pålegg i nye bygg	
a. Antall pålegg gitt i rapporteringsåret, samlet for alle tilsynstema	V1726	V2012_30	V2012_31	
H2. Oppfølging av gitte pålegg	a. Oppfølging i alt	b. Herav: Oppfølging i eksisterende bygg	c. Herav: Oppfølging i nye bygg	
a. Antall oppfølgninger i alt av pålegg gitt i rapporteringsåret	V2012_17	V2012_32	V2012_33	
a1. Herav: Antall oppfølgninger der forholdet ble rettet opp	V1728	V2012_34	V2012_35	
a2. Herav: Antallet oppfølgninger der forholdet ikke ble rettet opp og ikke fulgt opp videre	V1727	V2012_36	V2012_37	
a3. Herav: Antallet oppfølgninger med annet utfall	V1729	V2012_38	V2012_39	
H3. Sanksjoner	a. Sanksjoner i alt	b. Herav: Sanksjoner i eksisterende bygg	c. Herav: Sanksjoner i nye bygg	
a. Sanksjoner i alt ved manglende oppfølging av pålegg, siste år. I alt	V2012_18	V2012_40	V2012_41	
a1. Herav: Forelegg	V1730	V2012_42	V2012_43	
a2. Herav: Tvangsmulkt	V1731	V2012_44	V2012_45	
a3. Herav: Overtredeleggebyr	V1732	V2012_46	V2012_47	
a4. Herav: Tvangsfullbyrdelse	V1733	V2012_48	V2012_49	
a5. Herav: Pålegg om stans	V1734	V2012_50	V2012_51	
H4. Andre virkemidler	a. Virkemidler i alt	b. Herav: Virkemidler i eksisterende bygg	c. Herav: Virkemidler i nye bygg	
a. Andre virkemidler nytt i alt, siste år	V2012_19	V2012_52	V2012_53	
a1. Herav: Advarsel	V1735	V2012_54	V2012_55	
a2. Herav: Tilbaketrekking av ansvarsrett	V1736	V2012_56	V2012_57	
a3. Herav: Rapport til den sentrale godkjenningsordningen	V1737	V2012_58	V2012_59	
a4. Herav: Anmeldelse til politiet	V1738	V2012_60	V2012_61	

I. Rekreasjon og friluftsliv

	a. Forhånds-berøgnen i 558, rapporteres ikke	b. I alt	c. Herav med kommunalt driftsansvar
	Dekar	Dekar	Dekar
1. Samlet areal av leke- og rekreasjonsområder innenfor tettsteder.	V2015_227	V173	V2015_228
	Antall	Antall	Antall
2. Antall leke- og rekreasjonsområder innenfor tettsteder.	V2015_229	V172	V2015_230
3. Antall rekreasjons- og friluftslivsområder tilrettelagt etter prinsippene om universell utforming	X	V2012_62	V1229
		Kilometer	Kilometer
4. Samlet lengde av turveier, turstier og løyper tilrettelagt for sommerbruk.	X	V1104	V1105
5. Samlet lengde skiløyper planlagt maskinpreparert, gitt normale snøforhold		V1106	V2012_64

J. Motorferdsel i utmark

0. Har kommunen i rapporteringsåret: 1. behandlet søknader om motorferdsel i utmark, eller 2. gitt dispensasjoner tidligere år som fortsatt var gyldige, eller 3. fastsatt snøscooterløyper i medhold av motorferdselloven § 4a?	JA / nei V2015_301	Kommentar: Filtrerer vekk resten av skjemaet hvis det er svart "nei"				
	a. Antall søknader i alt	b. Innvilget etter §6 i loven	c. Innvilget etter §5 i forskriften	d. Innvilget etter § 5a i forskriften	e. Innvilget etter §6 i forskriften	f. Avslag
1. Antall gyldige dispensasjoner per 31.12 i alt	V2015_235 sumfelt	V2015_236 sumfelt	V2015_237 sumfelt	Kan beregnes f.o.m. rapporterings-året 2017	V2015_238 sumfelt	Kan beregnes f.o.m. rapporterings-året 2017
2. Antall søknader om dispensasjoner fra motorferdselforbudet behandlet siste år	V210	V404	V328		V329	V1505
2a. Søknader om motorferdsel på sno behandlet						
2b. Søknader om motorferdsel på barmark behandlet	V2012_66				V212	V2012_65
2c. Søknader om motorferdsel på vann behandlet						
2d. Søknader om motorferdsel i luft (landingsstøttesteder) behandlet						
3. Dispensasjoner gitt tidligere år som fortsatt var gyldige per 31.12 siste år.	V1230	V2012_67	V2012_68		V2012_69	
3a. Antall gyldige dispensasjoner per 1.1. i rapporteringsåret rapportert året før (forhåndsutfyllt)	V2015_289 sumfelt (= V1230 for året før)	V2015_290 (= V2012_67 for året før)	V2015_291 (= V2012_68 for året før)	Kan forhånds-utfylles f.o.m. rapporterings-året 2017	V2015_292 (= V2012_69 for året før)	
3b. TIL KONTROLL: Antall dispensasjoner gitt tidligere som ble ugyldige i løpet av rapporteringsåret (beregnet)	V2015_293	V2015_294	V2015_295	Kan beregnes f.o.m. rapporterings-året 2017	V2015_296	Merknad: 3b = 3 - 3a
4. Antall motorkjøretøy som var disponible / tillatt brukt til leiekjøring per 31.12			c. Antall motor- kjøretøy			
			V214			
5a. Har kommunene fastsatt snøscooterløyper i medhold av motorferdselloven §4a (ja/nei)?	Ja / nei V2015_231					

	Antall km
5b. Hvis ja på spørsmål 4a, hvor mange km scooterløyper er fastsatt totalt i kommunen?	V2015_232

K. Kulturminner og kulturmiljøer Rapportert
forrige år

1. Antall tiltak som kommunen har bevilget økonomisk støtte til som omfatter fredede kulturmiljøer eller kulturmiljøer regulert med bevaringsstatus.	V331	
2. Har kommunen knyttet til seg egen kulturminnefaglig kompetanse?	Ja / Nei V186	Ja / nei V2015_297
	Antall vedtak	
3. Antall vedtak siste år i medhold av forskrift til PBL § 31-4 om pålegg om utbedring av bevaringsverdige bygg.	V2012_70	
4. Er det blitt utarbeidet oversikt for verneverdige kulturminner og kulturmiljøer i kommunen?	Ja / Nei V2013_11	Ja / nei V2015_298
4a. Antall bevaringsverdige kulturminner som er registrert i kommunen?		
5. Antall rivetillatelse eller tillatelse til vesentlige endringer av bevaringsverdige byggverk som kommunen har innvilget		<i>Merknad: Flyttet til bolk E og splittet</i>
6. Antall bevaringsverdige byggverk som er blitt revet i rapporteringsåret?	V2013_13	

L. Kommentarer og merknader til skjemaet

Dette er et åpent felt til eventuelle kommentarer til ting som er uklare, type opplysninger som innhentes, omfang, utforming av skjemaet o.l. som kan bidra til å gjøre skjema og spørsmål bedre (maks. 999 tegn).

V526

M. Grunnlag for rapportering og tid for utfylling av skjemaet

1a. Er elektronisk sakssystem brukt som grunnlag for store deler av rapporteringen?	Ja / nei V2012_20
1b. Hvis "ja" i spørsmålet over: Er tallene framkommet som resultat av maskinelle optellinger / summeringer?	Ja / nei V2012_21
	Antall timer i alt
2. Antall timer det tok å rapportere - totalt.	V2012_22
2a. Tiden det tok å fylle ut skjemaet.	V2012_23
2b. Tiden det tok å framskaffe informasjonen for utfylling.	V2012_24

10.2 Skjema 20Plan (pdf)

hom 2015-05-18, rev. 2015-06-15

Skjema 20Plan: Areal- og samfunnsplanlegging 2016 (2017)
Rapportering for 2016 (2017)

"Tegnforklaring"

Felt som ikke skal fylles ut	Eksisterende og foreslåtte nye summeringsfelt. Det skal ikke skrives i feltet Preutfylte felt - til kontroll
Eksisterende felt for utfylling	Eksisterende og tidligere vedtatte felt for utfylling f.o.m. 2016-rapporteringen Eksisterende felt som skal fylles ut bare hvis det er svart "Ja" på et inngangsspørsmål eller fyllt inn med et tall større enn 0 i et beslektet felt.
Nye og foreslåtte skjemafelt for 2016 og 2017	Forslag til nye skjemafelt for utfylling i 2016-skjema Forslag til nye skjemafelt 2016. Disse skal bare fylles ut hvis det er svart "Ja" på et inngangsspørsmål Forslag til nye skjemafelt for utfylling i 2017-skjema Forslag til nye skjemafelt 2017. Disse skal bare fylles ut hvis det er svart "Ja" på et inngangsspørsmål
Forslag til strykning av skjemafelt	Forslag til strykning av eksisterende rapportering, 2016-skjemaet Forslag til strykning/flytting av eksisterende rapportering, 2017-skjemaet

A Opplysninger om kommunen og ansvarlig for rapporteringen

Noen av cellene i skjemaet inneholder beregninger, og skal ikke fylles ut. I tillegg er noen av cellene forhåndsutfylte i SSB. Begge disse typene celler har mørk grå fargebakgrunn, se eksempel til høyre.	dummy_VP2015_1
Andre celler i skjemaet skal bare fylles ut hvis det enten 1. er svart "Ja" på et inngangsspørsmål, eller 2. er fylt inn et tall større enn 0 i en annen celle. Disse typene celler er i skjemaet markert med lys grå fargebakgrunn, se eksempel til høyre.	dummy_VP2015_2
Kommunen	
Kommunens navn	
Navn skjemaansvarlig	
Tlf nr	
E-post skjemaansvarlig	

B. Gebyrer

	Kroner	
1. Hva var samlet saksbehandlingsgebyr siste år for et privat forslag til detaljreguleringsplan, i tråd med overordnet plan, planavgrensning 10 da og 4 da bebyggelsesareal til boligformål? .	V120	Rambøll og Vista: "Bebyggelsesareal ukart. SSB + KMD: Planareal overstyrer bebyggelsesareal

C. Omfang av planbehandlingen

	a. Kommunal strategi	b. Kommuneplanens samfunnsdel	c. Tematiske kommuneplaner	d. Kommuneplanens arealdel	e. Kommuneplanens planer for areal	f. Reguleringsplaner i alt	f1. Område-regulering	f2. Detalj-regulering
1a. Hvilket år ble gjeldende kommunal strategi og kommuneplaner vedtatt?	VP2012_6	V600		V601				
1b. Kommunen rapporterte dette på samme spørsmålet året for								
2. Antall planer vedtatt siste år			Antall V603		Antall V602	Antall VP2015_119	Antall v1600	Antall V1602
2a. Antall reguleringsplaner utredet etter forskrift om konsekvensutredninger (KU) siste år						VP2013_266 VP2013_8 VP2013_9		
2a1. Antall reguleringsplaner etter forskriften § 2 / Vedlegg I								V1603
2a2. Antall reguleringsplaner etter forskriften § 3 / Vedlegg II								VP2014_50
2b1. Antall detaljreguleringer fremmet som private forslag								
2b2. Antall detaljreguleringer fremmet av kommunen								
3. Hvor mange planer ble sendt på høring (med høringsfrist i rapporteringsåret)?		V2013_5	VP2013_6	VP2013_4	V607	VP2015_120	VP2013_262	VP2013_264
3a. Hvor mange av disse planene ble møtt med innsigelse?				VP2013_7	V608	VP2015_121	VP2013_263	VP2013_265
4. Har kommunen vedtatt handlingsdel til kommuneplan siste året?	Ja / nei VP2012_7							
4a. Hvis Ja i spørsmål 4 over: Inngår økonomiplan etter kommunelovens § 44 i handlingsdelen?	Ja / nei VP2012_8							
5. Har kommunen behandlet klagesaker til planer i rapporteringsåret?	Ja / nei VP2015_118							
Klagesaker	Klagesaker behandlet i kommunen				Klagesaker oversendt fylkesmannen			
	a. Antall klagesaker i alt	b. Antall klagesaker som ble behandlet i alt i kommunen	c. Antall klagesaker som er tatt til følge i kommunen	d. Antall klagesaker som IKKE er tatt til følge i kommunen	e. Antall klagsaker oversendt i alt	f. Antall vedtak som ble opprettholdt hos fylkesmannen	g. Antall vedtak som ble omgjort hos fylkesmannen	h. Antall klagesaker som ble sendt tilbake til kommunen for ny behandling
5a. Antall klagesaker i alt	VP2015_4 sumfelt b+e	VP2015_5 sumfelt 7a+7b	VP2015_6 sumfelt 7a+7b	VP2015_7 sumfelt 7a+7b	VP2015_8 sumfelt 7a+7b	VP2015_9 sumfelt 7a+7b	VP2015_10 sumfelt 7a+7b	Sumfelt
5a1. Antall klagesaker på område-reguleringer	VP2015_11 sumfelt b+e	VP2015_12	VP2015_13	VP2015_14	VP2015_15	VP2015_16	VP2015_17	
5a2. Antall klagesaker på detaljreguleringer	VP2015_18 sumfelt b+e	VP2015_19	VP2015_20	VP2015_21	VP2015_22	VP2015_23	VP2015_24	

D. Saksbehandlingstid for reguleringsarbeid

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for private forslag til detaljregulering, som ble vedtatt siste år	Kalenderdager
1. Forslagsstillerens tid fra oppstartmøte til innlevering av komplett planforslag	
2. Kommunens saksbehandlingstid fra mottatt komplett planforslag til vedtak om offentlig ettersyn (PBI §12-11)	
3. Tid til høring- og merknader (PBI §12-10)	
4. Kommunens saksbehandlingstid fra mottak og gjennomgang av merknader for oversending til forslagsstiller (PBI §12-10)	
5. Forslagsstillerens tid til gjennomgang av merknader før merknadsmøter	

Merk: Spørsmålene blir bare synlige dersom det er fylt ut et tall større enn 0 i spørsmål C2b1

Indikatorer (beregnes automatisk fra skjema-spørsmålene)	
Tid til saksbehandling i alt, alle aktører	Sum spørsmål 1 til 8 = VP2013_1
** Forslagsstillerens totaltid	Sum spørsmål 1 + 5 + 6
** Andre aktørers lovhemlede tidsbruk	Spørsmål 3
** Kommunens totaltid til administrativ og politisk behandling	VP2013_1 = sum spørsmål 2 + 4 + 7 + 8
**** Herav kommunens administrative tid	Sum spørsmål 2 + 4 + 7

Merk: Denne indikatoren vil ivareta tidsserien ift. tidligere skjema-spørsmål

6. Forslagsstiller til fra merknadsmele til innlevet plan til 2. gangs behandling	
7. Kommunens tid til saksbehandling, andre gang (pbl §12-10)	
8. Tid til saksbehandling i politiske organ fram til endelig vedtak i kommunestyret (pbl §12-12)	

**** Herav tid til kommunens politiske behandling	Spørsmål 8
---	------------

E: Kjønneteget ved planarbeidet; Tema som omfattes av politisk vedtatte overordnede planer

1. Hadde kommunen i rapporteringsåret vedtatte overordnede planer som omfatter følgende tema:	a. Er temaet (plan)forankret i en politisk behandling?	a. Fastsatt i kommuneplanens ansatsdel JA / NEI	b. Hvis ja, hvilket år ble dette vedtatt revidert?	c. Fastsatt i kommunedelplan arealet JA / NEI	d. Hvis ja, hvilket år ble dette vedtatt revidert?
a ...naturangfold?	VP2013_107	VP2013_10	VP2013_19	VP2013_27	VP2013_35
b ...friluftsliv?	VP2013_108	VP2013_12	VP2013_20	VP2013_28	VP2013_36
c ... kulturminner og kulturmiljø	VP2013_109	VP2013_13	VP2013_21	VP2013_29	VP2013_37
d ...landskap?	VP2013_111	VP2013_15	VP2013_23	VP2013_31	VP2013_39
e ...universell utforming?	VP2013_112	VP2013_16	VP2013_24	VP2013_32	VP2013_40
f ... klima og energi, som omfatter mål om å redusere klimagassutslippene?	VP2013_113	VP2013_17	VP2013_25	VP2013_33	VP2013_41
g ... overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet?	VP2013_114	VP2013_18	VP2013_26	VP2013_34	VP2013_42
2. Folkehelse					
2a. Har kommunen oversikt over folkehelsen? Jf. forskrift om oversikt over folkehelsen	Ja / nei vp2014_1				
2b. Hvis folkehelsearbeidet er fastsatt i kommune(del)plan (spørsmål 1f over), oppgi tema i de ulike plantypene		VP2013_115		VP2013_116	

Merknad: Justert spørsmåstilling

Merknad: Justert spørsmåstilling

Merknad: Justert spørsmåstilling

F1: Innsigelser til kommune(del)planer

0. Har det vært fremmet innsigelser til kommune(del)planer siste år?	Ja / nei VP2015_110	MERK: Matrisene nedenfor er skjult hvis det svares "nei"						
Til hvor mange kommune(del)planer med høringsfrist i rapporteringsåret ble det fremmet innsigelser?	Innsigelser i alt	a. Fylkesmannen	b. Fylkeskommunen	c. Riksantikvaren	d. Statens vegvesen	e. Jernbaneverket	f. Kystverket	g. NVE
1. Antall planer med innsigelse i alt	vp2014_6	V612	V611	V614	V617	V1401	V1402	V618
2. Antall innsigelses-begrunnelser i alt	vp2014_7	VP2013_121	VP2013_122	VP2013_123	VP2013_124	VP2013_125	VP2013_126	VP2013_127
a. Plankrav, herunder...	vp2014_8	VP2013_128	VP2013_129	VP2013_130	VP2013_131	VP2013_132	VP2013_133	VP2013_134
a1. Utbyggingsmønster, herunder SPR BATP	vp2014_9	V625	V624	V627	V630	V1404	V1405	V631
a2. Regional/kommunal planavklaring, plankvalitet	vp2014_10	V794	V793	V796	V799	V1443	V1444	V800
a3. Transport (vei, bane, sjø, luft)	vp2014_11	V716	V715	V718	V721	V1425	V1426	V722
a4. Kraftutbygging, ledninger	vp2014_12	V781	V780	V783	V786	V1440	V1441	V787
a5. Universell utforming	vp2014_13	V1201	V1200	V1205	V1208	V1446	V1447	V1209
a6. Barn og unges oppvekstforhold	vp2014_14	V638	V637	V640	V643	V1407	V1408	V644
b. Miljøvern, herunder...	vp2014_15	VP2013_142	VP2013_143	VP2013_144	VP2013_145	VP2013_147	VP2013_148	VP2013_149
b1. Vann og vassdrag, herunder RPR vermede vassdrag+A138	vp2014_16	V651	V650	V653	V656	V1410	V1411	V657
b2. Strandsone, herunder RPR Oslofjorden og SPR Strandsone langs sjøen	vp2014_17	V664	V663	V666	V669	V1413	V1414	V670
b3. Naturangfold, friluftsliv, landskap, grønstruktur	vp2014_18	V677	V676	V679	V682	V1416	V1417	V681
b4. Forurensning, støy	vp2014_19	V690	V689	V692	V695	V1419	V1420	V696
b5. Kulturminner, kulturmiljø, landskap	vp2014_20	V703	V702	V705	V708	V1422	V1423	V709
c. Næringsvirksomhet, herunder...	vp2014_21	VP2013_150	VP2013_151	VP2013_152	VP2013_153	VP2013_154	VP2013_155	VP2013_156
c1. Jord- og skogbruk	vp2014_22	V729	V728	V731	V734	V1428	V1429	V735
c2. Reindrift	vp2014_23	V742	V741	V744	V747	V1431	V1432	V748
c3. Fiskeri	vp2014_24	V755	V754	V757	V760	V1434	V1435	V761
c4. Massetak, andre næringsinteresser	vp2014_25	V768	V767	V770	V773	V1437	V1438	V774
d. Risiko og sårbarhet (ROS)	VP2015_25 sumfelt d1+d2	VP2015_26 sumfelt d1+d2	VP2015_27 sumfelt d1+d2	VP2015_28 sumfelt d1+d2	VP2015_29 sumfelt d1+d2	VP2015_30 sumfelt d1+d2	VP2015_31 sumfelt d1+d2	VP2015_32 sumfelt d1+d2
d1. Områdestabilitet / rasfare	VP2015_33	VP2015_34	VP2015_35	VP2015_36	VP2015_37	VP2015_38	VP2015_39	VP2015_40
d2. Flom	VP2015_41'	VP2015_42	VP2015_43	VP2015_44	VP2015_45	VP2015_46	VP2015_47	VP2015_48
e. Annet	vp2014_26	VP2013_301	VP2013_302	VP2013_303	VP2013_304	VP2013_305	VP2013_306	VP2013_307
e1. Folkehelse	vp2014_27	VP2013_135	VP2013_136	VP2013_137	VP2013_138	VP2013_139	VP2013_140	VP2013_141
e2. Opphoping av grupper med levekårsutfordringer								
e2. Drikkevann	sumfelt a-n							
e3. Annet	vp2014_28	V807	V806	V809	V812	V1449	V1450	V813

F2 - forts: Innsigelser til kommune(del)planer

Til hvor mange kommune(del)planer med høringsfrist i rapporteringsåret ble det fremmet innsigelser?	h. Forsvarsbygg	i. Fiskeridirektoratets regionkontor	j. Direktoratet for mineralforvaltning	k. Mattilsynet	l. Sametinget	m. Andre kommuner	n. Andre myndigheter
1. Antall planer med innsigelse i alt	V620	V619	V621		V613	V623	V622
2. Antall innsigelses-begrunnelser i alt	VP2013_157	VP2013_158	VP2013_159		VP2013_161	VP2013_162	VP2013_163
a. Plankrav, herunder...	VP2013_164	VP2013_165	VP2013_166		VP2013_168	VP2013_169	VP2013_170
a1. Utbyggingsmønster, herunder SPR BATP	V633	V632	V634		V626	V636	V635
a2. Regional/kommunal planavklaring, plankvalitet	V802	V801	V803		V795	V805	V804
a3. Transport (vei, bane, sjø, luft)	V724	V723	V725		V717	V727	V726
a4. Kraftutbygging, ledninger	V789	V788	V790		V782	V792	V791
a5. Universell utforming	V1211	V1210	V1212		V1202	V1204	V1203
a6. Barn og unges oppvekstforhold	V646	V645	V647		V639	V649	V648
b. Miljøvern, herunder...	VP2013_178	VP2013_179	VP2013_180		VP2013_182	VP2013_183	VP2013_184
b1. Vann og vassdrag, herunder RPR vermede vassdrag+A138	V659	V658	V660		V652	V662	V661
b2. Strandsone, herunder RPR Oslofjorden og SPR Strandsone langs sjøen	V672	V671	V673		V665	V675	V674
b3. Naturangfold, friluftsliv, landskap, grønstruktur	V893	V892	V894		V678	V688	V687
b4. Forurensning, støy	V698	V697	V699		V691	V701	V700
b5. Kulturminner, kulturmiljø, landskap	V711	V710	V712		V704	V714	V713
c. Næringsvirksomhet, herunder...	VP2013_185	VP2013_186	VP2013_187		VP2013_189	VP2013_190	VP2013_191
c1. Jord- og skogbruk	V737	V736	V738		V730	V740	V739
c2. Reindrift	V750	V749	V751		V743	V753	V752
c3. Fiskeri	V763	V762	V764		V756	V766	V765
c4. Massetak, andre næringsinteresser	V776	V775	V777		V769	V779	V778
d. Risiko og sårbarhet (ROS)	VP2015_49 sumfelt d1+d2	VP2015_50 sumfelt d1+d2	VP2015_51 sumfelt d1+d2	sumfelt d1+d2	VP2015_52 sumfelt d1+d2	VP2015_53 sumfelt d1+d2	VP2015_54 sumfelt d1+d2
d1. Områdestabilitet / rasfare	VP2015_55	VP2015_56	VP2015_57		VP2015_58	VP2015_59	VP2015_60
d2. Flom	VP2015_61	VP2015_62	VP2015_63		VP2015_64	VP2015_65	VP2015_66
e. Annet	VP2013_311 sumfelt e1 - e4	VP2013_312 sumfelt e1 - e4	VP2013_313 sumfelt e1 - e4	sumfelt e1-e4	VP2013_315 sumfelt e1 - e4	VP2013_316 sumfelt e1 - e4	VP2013_317 sumfelt e1 - e4
e1. Folkehelse	VP2013_171	VP2013_172	VP2013_173		VP2013_175	VP2013_176	VP2013_177
e2. Opphoping av grupper med levekårsutfordringer							
e2. Drikkevann							
e3. Annet	V815	V814	V816		V808	V818	V817

G1: Innsigelser til reguleringsplaner

0. Har det vært fremmet innsigelser til reguleringsplaner siste år?	Ja / nei VP2015_111	MERK: Matrisene nedenfor er skjult hvis det svares "nei"						
Til hvor mange kommune(del)planer med høringsfrist i rapporteringsåret ble det fremmet innsigelser?	Innsigelser i alt	a. Fylkesmannen	b. Fylkeskommunen	c. Riksantikvaren	d. Statens vegvesen	e. Jernbaneverket	f. Kystverket	g. NVE
1. Antall planer med innsigelse i alt	vp2014_29	V820	V819	V822	V825	V1452	V1453	V826
2. Antall innsigelses-begrunnelser i alt	vp2014_30	VP2013_192	VP2013_193	VP2013_194	VP2013_195	VP2013_196	VP2013_197	VP2013_198
a. Plankrav, herunder...	vp2014_31	VP2013_199	VP2013_200	VP2013_201	VP2013_202	VP2013_203	VP2013_204	VP2013_205
a1. Utbyggingsmønster, herunder SPR BATP	vp2014_32	V833	V832	V835	V838	V1455	V1456	V839
a2. Regional/kommunal planavklaring, plankvalitet	vp2014_33	V1002	V1001	V1004	V1007	V1494	V1495	V1008
a3. Transport (vei, bane, sjø, luft)	vp2014_34	V924	V923	V926	V929	V1476	V1477	V930

a4 Kraftutbygging, ledninger	vp2014_35	V989	V988	V991	V994	V1491	V1492	V930
a5 Universell utforming	vp2014_36	V1214	V1213	V1218	V1221	V1497	V1498	V1222
a6 Barn og unges oppvekstforhold	vp2014_37	V846	V845	V848	V851	V1458	V1459	V852
b. Miljøvern, herunder	vp2014_38	VP2013_213	VP2013_214	VP2013_215	VP2013_216	VP2013_217	VP2013_218	VP2013_219
b1 Vann og vassdrag, herunder RPR verneved vassdrag+A138	vp2014_39	V859	V858	V861	V864	V1461	V1462	V865
b2 Strandsone, herunder RPR Oslofjorden og SPR Strandsone langs sjøen	vp2014_40	V872	V871	V874	V877	V1464	V1465	V878
b3 Naturmangfold, friluftsliv, landskap, grønstruktur	vp2014_41	V885	V884	V879	V882	V1467	V1468	V883
b4 Forurensning, støy	vp2014_42	V898	V897	V900	V903	V1470	V1471	V904
b5 Kulturminner, kulturmiljø, landskap	vp2014_43	V911	V910	V913	V916	V1473	V1474	V917
c. Næringsvirksomhet, herunder	vp2014_44	VP2013_220	VP2013_221	VP2013_222	VP2013_223	VP2013_224	VP2013_225	VP2013_226
c1 Jord- og skogbruk	vp2014_45	V937	V936	V939	V942	V1479	V1480	V943
c2 Reindrift	vp2014_46	V950	V949	V952	V955	V1482	V1483	V956
c3 Fiskeri	vp2014_47	V963	V962	V965	V968	V1485	V1486	V969
c4 Massetak, andre næringsinteresser	vp2014_48	V976	V975	V978	V981	V1488	V1489	V982
d. Risiko og sårbarhet (ROS)	VP2015_67	VP2015_68	VP2015_69	VP2015_70	VP2015_71	VP2015_72	VP2015_73	VP2015_74
d1 Områdestabilitet / rasfare	sumfelt d1+d2	sumfelt d1+d2	sumfelt d1+d2	sumfelt d1+d2	sumfelt d1+d2	sumfelt d1+d2	sumfelt d1+d2	sumfelt d1+d2
d2 Flom	VP2015_75	VP2015_76	VP2015_77	VP2015_78	VP2015_79	VP2015_80	VP2015_81	VP2015_82
e. Annet	VP2015_83	VP2015_84	VP2015_85	VP2015_86	VP2015_87	VP2015_88	VP2015_89	VP2015_90
e1. Folkehelse	sumfelt e1 - e4	sumfelt e1 - e4	sumfelt e1 - e4	sumfelt e1 - e4	sumfelt e1 - e4	sumfelt e1 - e4	sumfelt e1 - e4	sumfelt e1 - e4
e2. Opphoping av grupper med levekårsutfordringer	vp2014_49	VP2013_321	VP2013_322	VP2013_323	VP2013_324	VP2013_325	VP2013_326	VP2013_327
e2. Drikkevann	vp2014_50	VP2013_206	VP2013_207	VP2013_208	VP2013_209	VP2013_210	VP2013_211	VP2013_212
e3. Annet	vp2014_51	V1015	V1014	V1017	V1020	V1500	V1501	V1021

G2 forts. - Innsigelse til reguleringsplaner

Til hvor mange kommune/delplaner med høringsfrist i rapporteringsåret ble det fremmet innsigelse?	h. Forsvarsbygg	i. Fiskeri- direktoratets regionkontor	j. Direktoratet for mineral- forvaltning	k. Mattilsynet	l. Sametinget	m. Nabo- kommune	n. Andre myndigheter
1. Antall planer med innsigelse i alt	V828	V827	V829	V613	V623	V622	V622
2. Antall innsigelses-begrunnelser i alt	VP2013_227	VP2013_228	VP2013_229	VP2013_161	VP2013_162	VP2013_163	VP2013_163
a. Plankrav, herunder...	VP2013_234	VP2013_235	VP2013_226	VP2013_168	VP2013_169	VP2013_170	VP2013_170
a1 Utbyggingstyper, herunder SPR BATP	V841	V840	V842	V626	V636	V635	V635
a2 Regional/kommunal planavklaring, plankvalitet	V1010	V1009	V1011	V795	V805	V804	V804
a3 Transport (vei, bane, sjø, luft)	V932	V931	V933	V717	V727	V726	V726
a4 Kraftutbygging, ledninger	V997	V996	V998	V782	V792	V791	V791
a5 Universell utforming	V1224	V1223	V1225	V1202	V1204	V1203	V1203
a6 Barn og unges oppvekstforhold	V854	V853	V855	V639	V649	V648	V648
b. Miljøvern, herunder	VP2013_248	VP2013_249	VP2013_250	VP2013_182	VP2013_183	VP2013_184	VP2013_184
b1 Vann og vassdrag, herunder RPR verneved vassdrag+A138	V867	V866	V868	V652	V662	V661	V661
b2 Strandsone, herunder RPR Oslofjorden og SPR Strandsone langs sjøen	V880	V879	V881	V665	V675	V674	V674
b3 Naturmangfold, friluftsliv, landskap, grønstruktur	V885	V884	V886	V678	V688	V687	V687
b4 Forurensning, støy	V906	V905	V907	V691	V701	V700	V700
b5 Kulturminner, kulturmiljø, landskap	V919	V918	V920	V704	V714	V713	V713
c. Næringsvirksomhet, herunder	VP2013_255	VP2013_256	VP2013_257	VP2013_189	VP2013_190	VP2013_191	VP2013_191
c1 Jord- og skogbruk	V945	V944	V946	V730	V740	V739	V739
c2 Reindrift	V958	V957	V959	V743	V753	V752	V752
c3 Fiskeri	V971	V970	V972	V756	V766	V765	V765
c4 Massetak, andre næringsinteresser	V984	V983	V985	V769	V779	V778	V778
d. Risiko og sårbarhet (ROS)	VP2015_91	VP2015_92	VP2015_93	VP2015_94	VP2015_95	VP2015_96	VP2015_96
d1 Områdestabilitet / rasfare	sumfelt d1+d2	sumfelt d1+d2	sumfelt d1+d2	sumfelt d1+d2	sumfelt d1+d2	sumfelt d1+d2	sumfelt d1+d2
d2 Flom	VP2015_103	VP2015_104	VP2015_105	VP2015_106	VP2015_107	VP2015_108	VP2015_108
e. Annet	VP2013_331	VP2013_332	VP2013_333	sumfelt e1-e3	VP2013_316	VP2013_316	VP2013_317
e1. Folkehelse	VP2013_241	VP2013_242	VP2013_243	VP2013_175	VP2013_176	VP2013_177	VP2013_177
e2. Opphoping av grupper med levekårsutfordringer							
e2. Drikkevann							
e3. Annet	V1023	V1022	V1024	V808	V818	V817	V817

H. Omfang av reguleringsplaner med særlige hensyn.

	Status		Tilgang:		Avgang:		Fjorårsstatus	
	a. Planer gjeldende per 31.12 i rapporteringsåret		b. Planer som ble vedtatt i løpet av siste år		c. Planer som ble omregulert til andre formål i løpet av siste år		d. Planer gjeldende per 31.12 året for rapporteringsåret	
	a1. Antall planer	a2. Areal omfattet, dekar	b1. Antall planer	b2. Areal omfattet, dekar	c1. Antall planer	c2. Areal omfattet, dekar	d1. Antall planer	d2. Areal omfattet, dekar
1. Reguleringsplaner som omfatter arealer for vern av kulturmiljø eller kulturminner	V313	V317	V1608	V1613	V518	V524	VP2015_112	VP2015_113
2. Reguleringsplaner som omfatter (1) areal med særlige landskaphensyn eller (2) hensynssone med særlig hensyn til landskap	V1609	V1614	V1610	V1615	V1611	V1616	VP2015_114	VP2015_115
3. Reguleringsplaner som omfatter arealformål naturvern	V315	V319	V1612	V1617	V519	V525	VP2015_116	VP2015_117

I. ROS-analyser

1. Er det utarbeidet "Risiko- og sårbarhetsanalyse" knyttet til gjeldende lovverk (ROS-analyser) ifm. kommuneplanens arealdel?	Ja / nei V1634
2. Hvis Ja i spørsmål 1, hvilke problemstillinger er omfattet av ROS-analysen(e)? Slett ett eller flere kryss	
2a. Sikred- / rasfare	Ja / nei V1636
2b. Avrenning (næringsstoffer, løsmasse)	Ja / nei V1637
2c. Temperatur	Ja / nei V1638
2d. Flom	Ja / nei V1639
2d1. Herunder overvann (urban flom)?	Ja / nei VP_2015_109
2e. Havnivå / bølger	Ja / nei V1640
2f. Vind	Ja / nei V1641
2g. Annet (spesifiser nedenfor)	Ja / nei V1642
V1642	

J. Utfylling av skjema

1. Er elektronisk sakssystem brukt som grunnlag for rapporteringen?	Ja / nei VP2012_1
1b. Hvis "ja" i spørsmålet over, Er tallene framkommet som resultat av maskinelle optegninger / summeringer?	Ja / nei VP2012_2
	Antall timer
2. Antall timer det tok å fylle ut skjema i alt	VP 2012_3
2a. Antall timer det tok å framkalle informasjonen	VP2012_4
2b. Antall timer det tok å rapportere informasjonen	vp2012_5
3. Kommentarer og merknader til skjema	

10.3 Skjema 23 (pdf)

Skjemaet kan lastes ned her:

http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/_attachment/248616?_ts=1516c5426a8

10.4 Skjema 51 (pdf)

Skjemaet kan lastes ned her:

http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/_attachment/248583?_ts=1516c4211c0

Klima og energi

1 Oppsummering og anbefaling

1.1. Oppsummering

Arbeidsgruppa for KOSTRA klima og energi leverer med dette sin fjerde rapport. Arbeidsgruppa har i 2016 bestått av følgende personer:

Henning Høie (leder)	SSB, seksjon for energi- og miljøstatistikk
Aksel Håkonsen	KS, Midtre Namdal samkommune
Per Hjalmar Svae	KS, Hordaland fylkeskommune
Simon James Loveland	KS, Trondheim kommune
Kjetil Bjørklund	KS
Nina Holmengen	Miljødirektoratet
Linn Ising	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Trond Sandmo	SSB, seksjon for energi- og miljøstatistikk
Marte Helliksen Hvamb	SSB, Seksjon for offentlige finanser

Det er i 2016 ikke avholdt møter i samlet arbeidsgruppe fordi det ikke skal gjøres utviklingsarbeid mens moderniseringsprosjektet for KOSTRA gjennomføres. Det har vært en workshop der moderniseringsprosjektet for KOSTRA ble gjennomgått. Her deltok Nina Holmengen, Miljødirektoratet, Kjetil Bjørklund, KS, og Marte Helliksen Hvamb, Torild Fløysvik og Henning Høie, SSB.

I 2016 ble det for fjerde gang gjennomført rapportering av energibruk i kommunenes og fylkeskommunenes egne bygninger foregående år. Alle de 18 fylkeskommunene rapporterte (Oslo rapporterer som kommune), mens 384 av landets 428 kommuner rapporterte². Det er om lag 10 flere enn i 2013 og 2014.

Det er publisert oppdaterte nøkkeltall som beskriver energibruk, energieffektivitet målt i forhold til ulike størrelser som bygningsarealer og brukere, klimagassutslipp (CO₂) i forhold til energibruken og fornybarandel i energibruken. Det er også publisert nøkkeltall som beskriver energikostnadene og hvordan disse er fordelt på ulike tjenesteområder og energityper. Det er ikke laget nye nøkkeltall i 2016.

1.2. Arbeidsgruppas anbefalinger

Ettersom arbeidsgruppa ikke har vært samlet, gis det ikke noen nye anbefalinger i 2016 til utvikling av innholdet. Arbeidsgruppa vil følge opp moderniseringsprosjektet høsten 2016 og våren 2017 slik at publiseringen tilrettelegges på en god måte for dette KOSTRA-området.

Forslaget fra 2014 om ny rapportering innen energibruk i vann- og avløpssektoren opprettholdes. Anbefalingen fra 2014 ble ikke gjennomført pga. manglende finansiering. En oppsummering av forslaget er gitt i [SSB \(2014\)](#), s. 92-93.

Forslaget til prioritering av videreutvikling av dette området opprettholdes, se [SSB \(2014\)](#), s. 101-102.

² I tillegg hadde tre kommuner rapportert bare 0.

2 Innledning

Arbeidsgruppa i KOSTRA for klima og energi leverer med dette sin fjerde rapport. Alle medlemmene i arbeidsgruppa stiller seg enstemmig bak forslagene i rapporten.

2.1. Arbeidsgruppas ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppa har i 2016 bestått av følgende personer:

Henning Høie (leder)	SSB, seksjon for energi- og miljøstatistikk
Aksel Håkonsen	KS, Midtre Namdal samkommune
Per Hjalmar Svae	KS, Hordaland fylkeskommune
Simon James Loveland	KS, Trondheim kommune
Kjetil Bjørklund	KS
Nina Holmengen	Miljødirektoratet
Linn Ising	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Trond Sandmo	SSB, seksjon for energi- og miljøstatistikk
Marte Helliksen Hvamb	SSB, Seksjon for offentlige finanser

De generelle føringene for arbeidet er i stor grad gitt i arbeidsgruppenes mandat (se <http://www.ssb.no/offentlig-sektor/kommune-stat-rapportering/mandat-for-arbeidsgruppene>). Dette mandatet gjelder generelt for arbeidsgruppene i KOSTRA, og den enkelte gruppe må derfor selv avklare hvor den faglige grensen for gruppas ansvarsområde går. Denne KOSTRA-gruppa skal støtte opp under kommunenes og fylkeskommunenes ansvar for oppfølging av Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene, som pålegger kommunene å utarbeide energi- og klimaplaner, (se <http://www.regjeringen.no/planretningslinje-klima-energi.html?id=575764>).

Grunnlaget for etableringen av denne arbeidsgruppa er gjort nærmere rede for i de to første arbeidsgrupperapportene (SSB 2013 og 2012a).

2.2. Prosjekt for modernisering av KOSTRA

I perioden 2015-2018 gjennomføres et større prosjekt i SSB for å modernisere KOSTRA. Moderniseringen vil medføre fullstendig nye løsninger for publisering og prosessene i forkant av publiseringen. I prosjektperioden kan det av kapasitets-hensyn i SSB ikke gjennomføres endringer i rapportering eller publisering for noen av KOSTRA-områdene.

Våren 2016 er det derfor ikke avholdt møter i arbeidsgruppa for KOSTRA-klima og energi. Det er imidlertid avholdt en workshop med deltakelse fra Miljødirektoratet, KS og SSB, der moderniseringsprosjektet for KOSTRA ble gjennomgått. Følgende personer deltok: Nina Holmengen, Miljødirektoratet, Kjetil Bjørklund, KS, og Torild Fløysvik, Marte Helliksen Hvamb og Henning Høie, SSB.

Noen av problemene med dagens publiseringsløsning i KOSTRA er at det er vanskelig å finne fram til tallene, og det er også liten fleksibilitet mht. å lage oppsett med de tallene man trenger. Arbeidsgruppa foreslår å jobbe videre på løsningsforslagene som er startet opp av eiendomsgruppa og KNNM-gruppa i KOSTRA:

- Løsningen til eiendomsgruppa er basert på et opplegg som gjør det enkelt for brukerne å lage egne nøkkeltall. Det forutsetter at en på forhånd bestemmer hvilke grunnlagsdata som skal inngå.
- KNNM-gruppa i KOSTRA har laget et oppsett for bruk som gjør det mer oversiktlig å trekke ut ønskede grunnlagsdata fra Statistikkbanken.

SSB vil innkalle Miljødirektoratet og KS til møte over sommeren for å lage et forslag som presenteres for arbeidsgruppa som kan tas opp på et arbeidsgruppemøte senhøstes 2016 eller tidlig 2017. I løpet av våren 2017 vil arbeidsgruppa utarbeide et endelig forslag til publiseringen for klima- og energiområdet i KOSTRA.

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Skjema 35 A, B, C og D er utarbeidet med de samme funksjonsinndelinger og utforming som skjema 34 A, B, C og D som gjelder arealrapportering. Dette er gjort både fordi en slik utforming allerede er kjent i kommunene/fylkeskommunene, og fordi data i de to skjemaene skal koples i nøkkeltall (energibruk/kvadratmeter).

3.2. Kontroller i skjema

Det ble ikke lagt inn kontroller i skjema. I skjemaet er det gitt følgende instruks: «Husk å fylle ut med "0" dersom forbruket er null.» Det er likevel noen oppgavegivere ikke fyller ut feltet når det skal være 0. Dermed vet vi ikke om et tomt felt betyr at kommunene mangler data, men har et energivareforbruk, eller at energivareforbruket er 0. I beregningene i KOSTRA regnes tomme felt som 0. Til tross for at det er fjerde år med disse skjemaene, vil det fortsatt være en del kommuner som mangler data. I den grad disse har sendt inn skjema, vil det være en del tomme felt som egentlig skulle hatt verdi, men som blir tolket som 0. Det betyr at totaltall og gjennomsnittstall kan være noe underestimert. Vi har fortsatt ikke funnet noen god måte å legge inn kontroll for dette, utenom at det i veiledningen og på skjema står tydelig at man skal fylle ut med 0 dersom de ikke har forbruk. I neste års revisjon av skjema bør, hvis mulig, undersøke omfanget av manglende rapportering av 0.

3.3. Innsamling av data

Skjemarapporteringen

Skjemarapporteringen fulgte vanlige rutiner for levering av skjema i KOSTRA. Dette var fjerde året med denne rapporteringen. Som en del av skjemarevisjonen ble det sendt ut purring til alle kommunene som ikke hadde sendt inn skjema 35A (se nærmere beskrivelse i kapittel 3.4). Det ble også sendt ut purring på foretaksskjema (B). Tabell 3.1 viser antall innkomne skjema.

Tabell 3.1. Antall innkomne skjema 35 i 2016 og 2015 (i parentes)

Skjema nr.	Antall innkomne skjema til 15. mars-publiseringen	Antall innkomne skjema ved revisjonsstart ca. 1. mai	Antall innkomne skjema til 15. juni-publiseringen	Antall skjemaer som er endret i revisjonen
35A Kommune	350 (319)	372 (362)	383 (375)	22 (83 ²)
35B Kommuneforetak	82 (74)	87 (85)	92 (85)	5 (16)
35C Fylkeskommune ¹	16 (17)	18 (18)	18 (18)	0 (4)
35D Fylkeskommuneforetak ¹	8 (5)	8 (6)	9 (6)	1 (0)

¹Oslo rapporterer som kommune.

²Inkluderer fjerning av dubletter.

Eksterne data

Følgende data fra kilder utenfor KOSTRA inngår i nøkkeltallene:

Antall personbiler

Totalt antall personbiler registrert i kommunen hentes fra SSBs statistikk basert på kjøretøyregisteret.

Antall elbiler

Totalt antall el-biler registrert i kommunen hentes fra SSBs statistikk basert på kjøretøyregisteret, og omfatter personbiler med drivstofftype elektrisitet.

Antall ladestasjoner

Data for antall ladepunkt hentes fra Norsk Elbilforening, www.elbil.no, og omfatter alle typer tilgjengelige ladepunkt for el-bil.

Energivareforbruk i fjernvarmeverk

En rekke ulike energivarer med forskjellige CO₂-utslipp og fornybarandel inngår i produksjonen av fjernvarme. Energivareforbruket i fjernvarmeverk er hentet fra grunnlagsdata i SSB fjernvarmestatistikk. Tallene brukes til å beregne CO₂-utslipp og fornybarandel i fjernvarmeproduksjonen. Se nærmere beskrivelser i kapittel 6.1.1.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Dette var fjerde års rapportering av energibruk i egne bygninger. Forbruket av de enkelte energivarene er langt på vei gjensidig substituerbare og kan ha store nivåforskjeller uten at det er feil, og det er derfor også begrenset hvilke kontroller man kan lage mot selve nivået i oppgitt forbruk. For likevel å kunne gi en fornuftig tilbakemelding til kommunene og fylkeskommunene, beregnet vi en del nøkkeltall basert på rapporteringen per 15. mars. Til hver enkelt kommune og fylkeskommune som hadde rapportert, sendte vi e-post med en tabell med hva de faktisk hadde rapportert siste år og foregående år (kommune og foretak i alt), og en tabell med beregnede nøkkeltall for den aktuelle kommune og gjennomsnitt for alle kommuner basert på rapporteringen per 15. mars. Stor forskjell i nøkkeltallsverdi mellom kommune og gjennomsnittet vil da indikere mulig feil.

Omtrent all kommunikasjon foregikk via e-post. 33 kommuner sendte inn rettelsler, enten via e-post eller ved å sende inn skjema på nytt. Tilbakerapporteringen gjorde også at det ble oppdaget feil i arealtall rapportert på skjema 34 for enkelte kommuner. Rettelsene førte dermed til bedre samsvar mellom rapporteringen på disse skjemaene.

Til de kommunene som ikke hadde rapportert ved revisjonsstart i begynnelsen av mai, ble det sendt en henvendelse via e-post til kommunens/fylkeskommunens oppgitte kontaktperson for KOSTRA. Det resulterte i at ytterligere 11 nye kommuner leverte skjema, slik at antall kommuner som rapporterte økte fra 373 til 384³, noe som innebærer en svarprosent på 90 målt i antall kommuner.

Ved revisjonsslutt i juni 2016 var det fremdeles 44 kommuner som ikke hadde rapportert energibruk på verken A- eller B-skjemaet. I 2015 manglet 53 kommuner. Alle fylkeskommunene hadde rapportert ved revisjonsstart.

---

³ I tillegg hadde tre kommuner sendt inn skjema der det ikke var rapportert annet enn 0.

3.5. Publisering

De rapporterte dataene er publisert som nøkkeltall og grunnlagsdata i KOSTRA databasen (faktaarkene) og i Statistikkbanken, første gang 15. mars, og endelige tall 15. juni. Det har ikke vært problemer med denne publiseringen.

Hovedresultatene fra kommunerapporteringen vil bli nevnt i SSBs DS-publisering av nærmiljøinnsats i kommunene (www.ssb.no/miljo_kostr) 30. juni 2016.

3.6. Brukerreaksjoner

Nøkkeltallene som er basert på energirapporteringen har vært tilgjengelige siden 15. juni. Siden da, og som kommentarer under revisjonen, har det vært relativt få brukerreaksjoner.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Det er ingen forslag til endringer i kontoplanen. Forslag til endringer ble lagt fram og begrunnet i rapport for 2013 (SSB 2013), og omfatter nye regnskapsarter fordelt på energitype tilsvarende det som rapporteres på skjema: strøm, fjernvarme, fyringsolje/parafin, naturgass og bioenergi. De nye regnskapsartene er rapportert første gang i 2014 for året 2013. Vi har ikke mottatt tilbakemeldinger fra denne rapportering.

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Forslag til endringer i eksisterende rapportering

Arbeidsgruppa anbefaler at den etablerte rapporteringen av energibruk i egne bygninger videreføres uten endringer. Veiledningen til skjemaene bør gjennomgås på grunnlag av innkomne kommentarer på rapporterings skjemaene og andre innspill.

5.2. Forslag til ny rapportering

I 2014 ble det lagt frem et forslag til ny rapportering. Det gjaldt *energi bruk i vann- og avløpssektoren*.

Forslaget, som gjelder energibruk i VA-sektoren, ble foreslått i 2013, og ble nærmere utredet i 2014 i forhold til bl.a. annen rapportering på området, først og fremst BedreVA. Rapporteringen ble imidlertid ikke etablert pga. manglende finansiering. Arbeidsgruppa opprettholder forslaget i 2016 med høyeste prioritet. Forslaget er gjort rede for i [SSB 2014](#), s. 96-99.

6 Ønskede endringer i faktaark

6.1. Nøkkeltall som allerede er publisert

Nøkkeltall for dette området ble publisert første gang i 2012 (KOSTRA-faktaark [U1. Konsern - Klima og energi - nivå 2](#)). Nøkkeltallene omfattet første året energikostnader for egne bygg, transport, avfall og planlegging. Fra og med 2013 omfatter nøkkeltallene også data fra energirapporteringen på skjema 35A-D. Det er gjort nærmere rede for disse nøkkeltallene i [SSB 2014](#), s. 99-101.

Alle nøkkeltallene for område U. KOSTRA-klima og energi er vist i vedlegg 2 og 3. I tillegg til nøkkeltallene, er også omtrent alle grunnlagsdataene som inngår i nøkkeltallene publisert på nivå 3 i KOSTRA-faktaarkene og statistikkbanken.

Forutsetninger om CO₂-utslipp og fornybarandel i nøkkeltallene

I tråd med prinsippene i det nasjonale klimagassregnskapet, er det for bioenergi og elektrisitet forutsatt 0 CO₂-utslipp ved bruk av energien. Utslipp forbundet med produksjonen rapporteres fra produsenten. For olje og naturgass er CO₂-utslippet er forutsatt å være beregnet til hhv. 268 og 201 g/kWh (se vedlegg 4). Selv om utslippet fra fjernvarme er knyttet til produksjonen, og ikke til sluttbruken, har vi i nøkkeltallene likevel forutsatt CO₂-utslipp ved bruk av fjernvarme. Vi har begrunnet det med at dette er et utslipp som kommunene kan påvirke, for eksempel gjennom å sortere ut plast fra restavfallet som går til forbrenning. De er også ofte eiere av fjernvarmeanleggene, og kan på den måten sette føringer for valg av energibærere til topplast. CO₂-utslippet fra fjernvarme i en kommune er beregnet på grunnlag av fossile energivarer som inngår i fjernvarmeproduksjonen basert på opplysninger i SSBs fjernvarmestatistikk for den aktuelle kommune. For kommuner som ikke har rapportert til SSBs fjernvarmestatistikk, er det beregnede landsgjennomsnitt på 143,7 g CO₂/kWh anvendt. Samme tall er også benyttet i beregningen av utslipp fra fylkeskommunal forbruk av fjernvarme.

Fornybarandelen er beregnet tilsvarende som CO₂-utslippet. Bioenergi forutsettes å være 100 prosent fornybart, mens for olje og naturgass er det forutsatt 0 prosent fornybarhet. Elektrisitet kan være basert på ikke-fornybare og fornybare kilder. Norsk elektrisitet er i hovedsak basert på vannkraft, og er i denne sammenhengen regnet som 100 prosent fornybar. For fjernvarme har fornybarhet blitt beregnet på grunnlag av energivarer som inngår i fjernvarmeproduksjonen basert på opplysninger i SSBs fjernvarmestatistikk. For kommuner som ikke har rapportert til SSBs fjernvarmestatistikk, er det beregnede landsgjennomsnitt for 2015 på 73 prosent anvendt. Denne fornybarandelen er også benyttet i beregningen av fornybarandel i fylkeskommunalt forbruk av fjernvarme.

Fjernvarmestatistikken skiller mellom forbrenning av fornybart og ikke-fornybart avfall, og denne informasjonen er brukt i beregningen av fornybarandelen i fjernvarme. I beregningen CO₂-utslippet fra avfallsforbrenning, benyttes imidlertid den gjennomsnittlige CO₂-faktor på 0,5498 (SSB 2015) som er benyttet de nasjonale beregningene av utslipp fra avfallsforbrenning. Dette er gjort for å få samsvar i grunnlaget for beregning av CO₂-utslipp i KOSTRA og i den nasjonale utslippsstatistikken. Det betyr imidlertid at for de kommunene som forbrenner avfall i fjernvarmeanlegg er det ikke de samme opplysningene om avfallsforbrenning som benyttes i beregningen av fornybarandel og CO₂-utslipp i fjernvarme. For kommunene som forbrenner større andel biologisk avfall enn det som ligger til grunn for den nasjonale CO₂-faktoren, vil beregnet CO₂-faktor være høyere enn fornybarandelen skulle tilsi. Og motsatt – de kommunene som forbrenner mer ikke-fornybart avfall enn gjennomsnittet, vil få en lavere CO₂-faktor enn fornybarandelen skulle tilsi.

Beregningen av CO₂-utslipp og fornybarandel i fjernvarme for 2015 forbedret ved at en bruker fjernvarmestatistikken fra det aktuelle rapporteringsåret. Tidligere måtte man bruke fjernvarmestatistikken fra året før rapporteringsåret. Denne forbedringen er blitt mulig etter at SSB har framskyndet publiseringen av sin fjernvarmestatistikk.

6.2. Ønskede endringer i faktaarkene

Forslagene om rapp ortering knyttet til energibruk i VA-sektoren vil også gi grunnlag for nye nøkkeltall, se 6.2.2. Dette er gjort rede for i [SSB 2014](#).

Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Ingen nøkkeltall er endret

6.3. Annen publisering i SSB

SSB mener som tidligere at datatilfanget i KOSTRA-rapporteringen på skjema 35 alene ikke har tilstrekkelig kvalitet eller omfang til å etablere klima og energi i KOSTRA som offisiell statistikk. Dette bør imidlertid vurderes dersom datatilfanget utvides. En kan også anta at kvaliteten i energirapporteringen vil bedres etter hvert.

7 Videreutvikling av KOSTRA-klima og energi

På grunn av moderniseringsprosjektet i KOSTRA, er det i 2016 låst for videreutvikling av innholdet i KOSTRA. Det er derfor bare avholdt en workshop våren 2016, der moderniseringsprosjektet og dets implikasjoner for KOSTRA-klima og energi ble behandlet. På dette møtet deltok Miljødirektoratet v/Nina Holmengen, KS v/Kjetil Bjørklund og SSB v/Marte Helliksen Hvamb, Torild Fløysvik og Henning Høie.

Det er av samme grunn ikke foreslått ny videreutvikling av innholdet innenfor dette KOSTRA-området. Det som tidligere er foreslått, har imidlertid fortsatt gyldighet, og er derfor referert i kapittel 7.1 og 7.2.

7.1. Kvalitetsindikatorer og kommunal tjenesteproduksjon

Anses ikke å være aktuelt for arbeidsområdet klima og energi siden dette ikke regnes som offentlig tjenesteyting.

7.2. Annet

Arbeidsgruppa opprettholder tidligere prioritering av videre utviklingsarbeid, se s. 101-102 i [SSB 2014](#). I tillegg er det kommet et nytt forslag som gjelder muligheten for å inkludere en del generelle spørsmål om kommunale klima- og energiplaner i KOSTRA rapporteringen.

8 Referanser

SSB (2015): Beregning av CO₂-faktor for utslipp fra fossil del av avfall brent i forbrenningsanlegg. Dokumentasjon av metode. Notater 2015/8, Statistisk sentralbyrå (http://www.ssb.no/natur-og-miljo/artikler-og-publikasjoner/_attachment/216702?_ts=14b3a6839a0)

SSB (2014): KOSTRA Arbeidsgrupperapporter 2014. Notater 2014/30, Statistisk sentralbyrå (http://www.ssb.no/offentlig-sektor/artikler-og-publikasjoner/_attachment/189254?_ts=1477c706ee8)

SSB (2013): KOSTRA Arbeidsgrupperapporter 2013. Notater 33/2013, Statistisk sentralbyrå. (http://www.ssb.no/offentlig-sektor/artikler-og-publikasjoner/_attachment/131123?_ts=1403f2ff410)

SSB (2012a): KOSTRA Arbeidsgrupperapporter 2012. Notater 48/2012, Statistisk sentralbyrå. (http://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/notat_201248/notat_201248.pdf)

SSB (2012b): The Norwegian Emission Inventory. Documents 2012/43, Statistisk sentralbyrå (<http://www.ssb.no/en/natur-og-miljo/artikler-og-publikasjoner/the-norwegian-emission-inventory-2012>)

9 Vedlegg

Vedlegg 1. Forslag til endringer i skjema 35A og 35B.

Følgende spørsmål om energibruk i VA-sektoren ønskes lagt inn i skjema 35A og 35B kommune (dette er det samme forslaget som ble presentert i 2014)

Energibruk innenfor funksjon 340 produksjon av vann

	El. kWh	Fjernvarme/fjern- kjøling. kWh	Fyringsolje. kWh	Naturgass. kWh	Bioenergi. kWh
Innkjøpt energi					
Egenprodusert energi					
Salg av energi					
Sum egen energibruk [regnes ut eller rapporteres?]					

Energibruk innenfor funksjon 345 distribusjon av vann

	El. kWh	Fjernvarme/fjern- kjøling. kWh	Fyringsolje. kWh	Naturgass. kWh	Bioenergi. kWh
Innkjøpt energi					
Egenprodusert energi					
Salg av energi					
Sum egen energibruk [regnes ut eller rapporteres?]					

Energibruk innenfor funksjon 350 Avløpsrensing

	El. kWh	Fjernvarme/fjern- kjøling. kWh	Fyringsolje. kWh	Naturgass. kWh	Bioenergi. kWh
Innkjøpt energi					
Egenprodusert energi					
Salg av energi					
Sum egen energibruk [regnes ut eller rapporteres?]					

Energibruk innenfor funksjon 353 Avløpsnett/innsamling av avløpsvann

	El. kWh	Fjernvarme/fjern- kjøling. kWh	Fyringsolje. kWh	Naturgass. kWh	Bioenergi. kWh
Innkjøpt energi					
Egenprodusert energi					
Salg av energi					
Sum egen energibruk [regnes ut eller rapporteres?]					

Vedlegg 2. Publiserte nøkkeltall 2016. U1. Konsern - Klima og energi, kommune

Energikostnader	
Kommunale energikostnader, per innbygger, konsern	Kroner
Andel energikostnader i prosent av kommunens samlede brutto driftsutgifter, konsern	Prosent
Herav energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter, konsern	Kroner
Energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning i prosent av brutto driftsutgifter til eiendomsforvaltning, konsern	Prosent
Herav energikostnader til administrasjonslokaler per kvadratmeter, administrasjonslokaler, konsern	Kroner
Energikostnader til administrasjonslokaler i prosent av brutto driftsutgifter til administrasjonslokaler, konsern	Prosent
Herav energikostnader til førskolelokaler per kvadratmeter, konsern	Kroner
Energikostnader til førskolelokaler per barn i kommunale barnehager, konsern	Kroner
Energikostnader til førskolelokaler i prosent av brutto driftsutgifter til førskolelokaler, konsern	Prosent
Herav energikostnader til skolelokaler per kvadratmeter, konsern	Kroner
Energikostnader til skolelokaler per elev i grunnskolen, konsern	Kroner
Energikostnader til skolelokaler i prosent av brutto driftsutgifter til skolelokaler, konsern	Prosent
Herav energikostnader til institusjonslokaler per kvadratmeter, konsern	Kroner
Energikostnader til institusjonslokaler per beboer, konsern	Kroner
Energikostnader til institusjonslokaler i prosent av brutto driftsutgifter til institusjonslokaler, konsern	Prosent
Herav energikostnader til kommunale idrettsbygg per kvadratmeter, konsern	Kroner
Energikostnader til kommunale idrettsbygg i prosent av brutto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg, konsern	Prosent
Herav energikostnader til kommunale kulturbygg per kvadratmeter, konsern	Kroner
Energikostnader til kommunale kulturbygg i prosent av brutto driftsutgifter til kommunale kulturbygg, konsern	Prosent
Andel av energikostnader i komm. eiendomsforv. brukt på fornybare energikilder, konsern	Prosent
Andel av energikostnader i komm. eiendomsforv. brukt på strøm, konsern	Prosent
Andel av energikostnader i komm. eiendomsforv. brukt på fjernvarme, konsern	Prosent
Andel av energikostnader i komm. eiendomsforv. brukt på fyringsolje og -parafin, konsern	Prosent
Andel av energikostnader i komm. eiendomsforv. brukt på fossile gasser, konsern	Prosent
Andel av energikostnader i komm. eiendomsforv. brukt på bioenergi, konsern	Prosent
Bto.dr.utg. i kr til gatebelysning pr. lyspunkt, kommunal vei og gate, konsern	Kroner
Bto. dr.utg. i kr til gatebelysn. pr. lyspunkt langs fylkes-/riksvei som kommunen betaler for	Kroner
Husholdningsavfall	
Husholdningsavfall per innbygger (kommune)	Kilo
Andel husholdningsavfall sendt til energiutnyttelse.	Prosent
Andel levert til materialgjenvinning inklusiv biologisk behandling	Prosent
Personbiler	
Antall innbyggere per personbil.	Antall
Andel el-biler.	Prosent
Antall innbyggere per el-bil.	Antall
Antall innbyggere per ladepunkt for el-bil.	Antall

Energibruk	
Samlet energibruk i kommunal eiendomsforv., egne bygg, per m2, konsern	kWh
Samlet energibruk i adm.lokaler, egne bygg, per m2, konsern	kWh
Samlet energibruk i komm. førskolelokaler, egne bygg, konsern, per barn i komm. barnehage	kWh
Samlet energibruk i komm. førskolelokaler, egne bygg, per m2, konsern	kWh
Samlet energibruk i komm. skolelokaler, egne bygg, konsern, per elev i komm. skole.	kWh
Samlet energibruk i komm. skolelokaler, egne bygg, per m2, konsern	kWh
Samlet energibruk i komm. institusjonslokaler, egne bygg, konsern, per beboer i institusjon.	kWh
Samlet energibruk i komm. institusjonslokaler, egne bygg, per m2, konsern	kWh
Andel strømforbruk av samlet energibruk i komm. eiendomsforv., egne bygg, konsern	Prosent
Andel fjernvarmeforbruk av samlet energibruk i komm. eiendomsforv., egne bygg, konsern	Prosent
Andel oljeforbruk av samlet energibruk i komm. eiendomsforv., egne bygg, konsern	Prosent
Andel naturgassforbruk av samlet energibruk i komm. eiendomsforv., egne bygg, konsern	Prosent
Andel bioenergiforbruk av samlet energibruk i komm. eiendomsforv., egne bygg, konsern	Prosent
Andel fornybar energi av samlet energibruk i kommunal eiendomsforv., egne bygg, konsern	Prosent
CO2-utslipp fra energibruk i komm. eiendomsforvalt., egne bygg.	g/kWh

Vedlegg 3. Publiserte nøkkeltall 2016 U1. Konsern - Klima og energi, fylkeskommune

Energikostnader	
Fylkeskommunale energikostnader per innbygger, konsern.	
Andel energikostnader av fylkeskommunens samlede brutto driftsutgifter, konsern.	
Herav energikostnader for fylkeskommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter, konsern	
Energikostnader for fylkeskommunal eiendomsforvaltning i prosent av brutto driftsutgifter til eiendomsforvaltning, konsern	
Herav energikostnader til administrasjonslokaler per kvadratmeter, administrasjonslokaler, konsern	
Energikostnader til administrasjonslokaler i prosent av brutto driftsutgifter til administrasjonslokaler, konsern	
Herav energikostnader til skolelokaler per kvadratmeter, konsern	
Energikostnader til skolelokaler per elev i videregående skoler.	
Energikostnader til skolelokaler i prosent av brutto driftsutgifter til skolelokaler, konsern	
Andel av energikostnader i fylkeskomm. eiendomsforv. brukt på fornybare energikilder, konsern	
Andel av energikostnader i fylkeskomm. eiendomsforv. brukt på strøm, konsern	
Andel av energikostnader i fylkeskomm. eiendomsforv. brukt på fyringolje/parafin, konsern	
Andel av energikostnader i fylkeskomm. eiendomsforv. brukt på fjernvarme, konsern	
Andel av energikostnader i fylkeskomm. eiendomsforv. brukt på fossile gasser, konsern	
Andel av energikostnader i fylkeskomm. eiendomsforv. brukt på bioenergi, konsern	
Finnes plan for klima/energi	

Energibruk
Samlet energibruk i f.komm. eiendomsforvaltn. egne bygg, per m2, konsern
Samlet energibruk i adm.lokaler, egne bygg, per m2, konsern
Samlet energibruk i f.komm. skolelokaler, egne bygg, per m2, konsern
Samlet energibruk i adm.lokaler, egne bygg, konsern, per avtalt årsverk adm.
Samlet energibruk i f.komm. skolelokaler, konsern, per elev i f.komm. skole
Andel strømforbruk av samlet energibruk i fylkeskomm. eiendomsforv., egne bygg, konsern
Andel fjernvarmeforbruk av samlet energibruk i fylkeskomm. eiendomsforv., egne bygg, konsern
Andel oljeforbruk av samlet energibruk i fylkeskomm. eiendomsforv., egne bygg, konsern
Andel naturgassforbruk av samlet energibruk i fylkeskomm. eiendomsforv., egne bygg, konsern
Andel bioenergibruk av samlet energibruk i fylkeskomm. eiendomsforv., egne bygg, konsern
CO2-utslipp fra energibruk i f.komm. eiendomsforvaltn., egne bygg, konsern
Andel fornybar energi av samlet energibruk i f.komm. eiendomsforv., egne bygg, konsern

Vedlegg 4. CO₂-faktorer for beregning av CO₂-utslipp per kWh brukt i beregningen av nøkkeltall 2016

	g CO ₂ /kWh
Olje	268 ¹
Naturgass	201 ²
Elektrisitet	0
Bioenergi	0
Fjernvarme	142,7 ²

Vedlegg 5. Fornybarandel brukt i beregningen av nøkkeltall 2016

	Fornybar-andel, prosent
Olje	0
Naturgass	0
Elektrisitet	100
Bioenergi	0
Fjernvarme	73 ²

¹ Kilde: SSB (2012b)

² Kilde: Egne beregninger for 2015. Verdien som er oppgitt her, er gjennomsnitt for alle fjernvarmeanlegg basert på fjernvarmestatistikken. Denne gjennomsnittsverdien brukes i kommuner som ikke har fjernvarmeanlegg og i alle fylkeskommuner. I kommuner som har fjernvarmeanlegg er CO₂-faktoren og fornybarandelen beregnet ut fra opplysninger i SSBs fjernvarmestatistikk for den aktuelle kommune.

Samferdsel

1 Innledning

Arbeidsgruppa for KOSTRA-Samferdsel ble opprettet våren 1999. Det har vært utarbeidet rapport hvert år siden. Gjennomføring av forvaltningsreformen i 2010 hvor blant annet om lag 17 000 kilometer riksvei ble omklassifisert til fylkesvei, økte bruken av KOSTRA-Samferdsel ytterligere. Statistikk av god kvalitet, er viktig både for kommunesektoren og staten og ikke minst i dialogen mellom forvaltningsnivåene. Samferdselsområdets betydning understrekes gjennom etableringen av nytt ASSS-nettverk for samferdsel i 2014. Det er gjennomført flere samlinger i nettverkets regi, senest ultimo april 2016 med deltagelse og innlegg fra arbeidsgruppa for KOSTRA-Samferdsel.

Årets KOSTRA-arbeid ble startet høsten 2015, med møte i arbeidsgruppa 8. september. Våren 2016 er det gjennomført to møter i arbeidsgruppa, og det tas sikte på et oppfølgende møte i september/oktober i år.

Charlotte Herje erstattet Sigurd Steinsund Pedersen som medlem av arbeidsgruppa våren 2016. Arne Gjerstad har sluttet i NHO Transport. Ny representant fra NHO vil bli vurdert.

Arbeidsgruppas sammensetning

Representant	Etat
Arnold Langaas og Dag Namtvedt	SD (Samferdselsdepartementet)
Arne Gjerstad (sluttet)	NHO Transport
Charlotte Herje	KMD (Kommunal- og moderniseringsdepartementet)
Bendix Gunvaldsen og Inger Andrea Thrane	SVV (Statens vegvesen Vegdirektoratet)
Grethe Hjelle	Akershus fylkeskommune
Turid Åsen Olsgård	VBT (Vegforum for byer og tettsteder)
Ingunn Monsen og Anne Johanne Enger	KS (Kommunesektorens organisasjon)
Jørn Kristian Undelstvedt	SSB, Seksjon for miljøstatistikk
Anni Fretheim	SSB, Seksjon for offentlige finanser
Jan Monsrud	SSB, Seksjon for transport-, reiselivs- og IKT-statistikk/leder
Asbjørn Wethal	SSB, Seksjon for transport-, reiselivs- og IKT-statistikk/sekretær

Arne Stenberg, Samferdselsdepartementet, deltok på ett møte.

2 Oppsummering og anbefalinger

2.1. Oppsummering

Skille mellom drift og vedlikehold – fylkes- og kommuneveier

Med bakgrunn i det sterke fokuset det er i dag på veienes beskaffenhet inklusive vedlikeholdsetterslepet, er det et ønske fra arbeidsgruppa og viktige brukere om å kunne skille mellom utgifter til drift og vedlikehold av kommune- og fylkesveier. Som det fremgår av tidligere rapporter til Samordningsrådet er dette noe arbeidsgruppa har arbeidet lenge med å få til, men som ennå ikke er på plass. Vår ambisjon, som omtalt i fjorårets rapport, om å publisere en indikator som viser i hvilken grad kommuner og fylkeskommuner (over tid) prioriterer veivedlikehold,

er foreløpig ikke blitt innfridd. Etter arbeidsgruppas oppfatning er dette skillet så viktig at arbeidet med å få det til fortsetter. Erfaringene med rapporteringen for 2015, nærmere begrunnelse for at arbeidet fortsetter og tiltak for å bedre kvaliteten på rapporteringen slik at det ønskede skillet er mulig, er beskrevet utførlig senere i rapporten (hhv. under punktene 3.7, 4.1, og 4.2). Stikkord for bedre kvalitet er forslag til justering av relevante arter (230, 240 og 250), samt ytterligere informasjon og motivasjon for etterfølgelse av å skille mellom utgifter til drift og vedlikehold gjennom korrekt utgiftsføring. Det er alltid en utfordring å få relevant informasjon til rett person – så også her, noe arbeidsgruppa vil drøfte på i møtet i september.

Antall kilometer kommunevei – delvis uensartet oppfatning (kvalitetssikring av NVDB/Vbase)

Utover at kilometer kommunevei publiseres som grunnlagsdata er det også to sentrale indikatorer hvor antall kilometer kommunevei inngår i brøkens/indikatorens nevner. Det er derfor viktig at alle berørte parter har samme oppfatning av lengden av de veiene som SSB henter fra Nasjonal veidatabank (NVDB) i SVV. Som omtalt i fjorårets rapport er det en del kommuner som har en annen oppfatning av kilometer vei enn hva som er registrert i NVDB. Dette har kommet frem gjennom at arbeidsgruppa to ganger har forhåndsutfylt registeropplysninger om veilengder basert på NVDB (V-base) og samtidig bedt om kommunens eget tall for kommunal veilengde. Arbeidsgruppa konkluderte i fjor med at denne problemstillingen med fordel burde diskuteres med Statens kartverk.

Møtet med kartverket ble gjennomført i februar 2016. Det kom fram at det kan være flere grunner til avvik. Noen kommuner kan ha tatt med gang- og sykkelveier i tallgrunnlaget. Ulike definisjoner kan også forekomme, f.eks. ved at kjørebaner i rundkjøringer kan telles dobbelt. Det er også en problemstilling at enkelte kommuner kan inkludere privat vei, hvis den driftes av kommunen. Enkelte kan også inkludere blindveier (kun blindveier <50 meter skal være med).

Kartverket lovte å orientere kommunene om viktigheten av å innrapportere endringer til NVDB og om definisjonene som skal nyttes ved uttrekket, i samarbeidsmøter hvor kommunene deltar. Det ble også påpekt at problemet gradvis vil bli mindre, etter hvert som de fleste kommunene legger ned egne registreringsdatabaser og i stedet baserer seg på bruk av Nasjonal vegdatabank. Arbeidsgruppa betrakter derfor at problemstillingen i denne omgang er tilstrekkelig utredet og belyst.

Skjema

Det ble i fjorårets rapport foreslått å fjerne tre spørsmål vedrørende kommunevei i skjema 24 samtidig som det ble tatt inn fire nye spørsmål knyttet til produksjon- og tilstandsdata:

- 2.10.a. Antall km kommunevei åpnet for trafikk siste år
- 2.10.b. Antall km dekkelagt kommunevei siste år
- 2.10.c. Antall km vei tilrettelagt for gående og syklende som kommunen har ansvaret for ved ferdigstillelse, åpnet siste år.
- 2.10.d. Antall holdeplasser langs kommunevei som er universelt utformet åpnet for trafikk siste år.

Fra tidligere inneholdt skjemaet et spørsmål (2.8.) om antall kilometer gang- og sykkelvei kommunen har ansvar for (status ved utgangen av året).

Det viste seg at de tre første nye spørsmålene voldte en del kommuner besvær ved utfyllingen – ikke minst på grunn av en noe uheldig rettleidningstekst. I rettleidningen til spørsmål 2.10.a. og 2.10.c. slås det for eksempel fast at tallene som oppgis skal fange opp endringer som skjer etter gjennomføring av investerings tiltak. For noen kommuner var det uklart når virkningen skal tas ut for investerings-

prosjekter som har gått over flere år. Det vil bli presisert i rettleddningen for 2016 at virkningen skal tas ut først det året veien åpnes. Det skal også fokuseres mindre på finansieringsform.

Flere kommuner hadde fylt ut et høyere tall i spørsmål 2.10.c enn i 2.8. Hovedårsaken til dette var at det i rettleddningen til førstnevnte spørsmål nevnes at også sykkelvei med fortau skal inngå, mens «fortau» ikke nevnes i rettleddningen til spørsmål 2.8. Det ble også tydelig at uttrykket «kommunalt ansvar» (spørsmål 2.10.c.), ble misforstått av enkelte kommuner. I lys av at det er mange varianter av eierskap for gang- og sykkelveier (og belysning), bør det i stedet presiseres at det er gang- og sykkelveier der kommunen har eierskap til veien som skal rapporteres.

Den reviderte rettleddningen er ennå ikke klar, men vil bli nøye gjennomgått i arbeidsgruppas møte i september.

Rapportering fra fylkeskommunene om omsetning og produksjon

SD og SVV presenterte i notat av 25. mars 2014 et forslag til rapportering fra fylkeskommunene til KOSTRA. Økonomiske data, skjema-data og registerdata (tilstandsdata) var omtalt samt forslag til nye indikatorer. Dessuten var tilstandsdata som hittil hadde vært rapportert fra SVV direkte til SD i stedet foreslått implementert i KOSTRA-rapporteringen.

Arbeidsgruppa for KOSTRA Samferdsel har innfridd SDs ønsker i den grad det har vært mulig. Fylkesskjemaet er utvidet og ytterligere data er hentet fra register. Som en del av dette publiseres det nå også både grunnlagsdata og indikatorer som viser fylkenes bruk av bompenginntekter.

Publisering 15. mars

Publiseringen av foreløpige tall for 2015 gikk i hovedsak etter planen. Registerdataene fra SVV ble levert til avtalt tid. Bestilte data som ikke ble levert i 2016 (og heller ikke tidligere år) grunnet kvalitetsproblemer var:

- Fylkesveg med vegbredde mindre enn 6 meter
- Holdeplasser langs fylkesveg
- Holdeplasser langs fylkesveg som er universelt utformet

Km kommunevei med fartsgrense 40 km/t eller lavere ble levert, men viste seg i etterkant å ha for dårlig kvalitet. Hverken indikator eller nøkkeltall kunne følgelig publiseres.

Endringer i skjema og filuttrekk

Fjorårets kommuneskjema (skjema 24) ble utvidet med fire spørsmål knyttet til kommuneveier tilsvarende utvidelsen knyttet til riksveier året før. Arbeidsgruppa foreslår ikke ytterligere utvidelse av skjemaet for 2016. Som tidligere omtalt vil rettleddningen til spørsmålene bli gjennomgått innen skjemaet skal ferdigstilles (september).

Fylkesskjemaet (skjema 50) ble betydelig utvidet for både 2013 og 2014. Skjemaet ble ikke endret for 2015, men rettleddningen ble justert høsten 2015 grunnet utvidelsen i tilknytning til produksjonsdata (ny veg, dekkelegging, ny fire-feltsvei m.m.). Arbeidsgruppa foreslår ikke ytterligere utvidelse av fylkesskjemaet for 2016.

Justering av nøkkeltall og faktaark

For kommunene og fylkeskommunene er det ikke forslag til nye indikatorer for 2016-dataene. Forslaget for 2015 om å publisere en indikator for andel utgifter til vedlikehold av brutto driftsutgifter for henholdsvis kommunevei og fylkesvei

oppretholdes. Av årsaker omtalt tidligere i rapporten ble indikatoren ikke publisert for 2015 for hverken kommuner eller fylkeskommuner.

Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppa har i tråd med mandatet de siste årene hatt en grundig gjennomgang av mulige kvalitetsindikatorer på området Samferdsel. Det er ikke foreslått noen nye indikatorer, men når datagrunnlaget om holdeplasser er av tilstrekkelig kvalitet i NVDB, vil en indikator om universell utforming av holdeplasser bli tatt inn. Det er fortsatt usikkert når holdeplassregisteret er operativt med tilstrekkelig kvalitet.

2.2. Arbeidsgruppas anbefalinger

- Skille mellom drift og vedlikehold – fylkes- og kommuneveier
  - For fylkesveiene er et opplegg fastlagt og første publisering var planlagt i 2016. Dette forutsatte at fylkene hadde fulgt retningslinjene og inkludert egne utgifter i tillegg til oversikten de har mottatt fra SVV. Som beskrevet i rapporten ble retningslinjene i liten grad fulgt. Med ytterligere fokus på informasjon og forslag om å justere veiledningstekstene for de berørte artene, håper vi at dette vil bli gjort for 2016 slik at første publisering av andel utgifter til vedlikehold kan publiseres i 2017.
  - For kommuneveiene foreslår arbeidsgruppa å publisere en indikator som viser hva andelen brutto driftsutgifter til veivedlikehold utgjør av totale brutto driftsutgifter til veiformål. Dette kunne sannsynligvis vært gjort i 2016, men publisering avventes til også tall for fylkeskommune kan publiseres.
- Revisjon av veiledningstekster knyttet til art 230 og 240
  - Det har vist seg at mye av utgiftene til veiformål som var ført på art 240 for 2015 skulle vært ført på art 230. En justering av rettledningen vil sannsynligvis forbedre grunnlaget for å få til et godt skille mellom utgifter til henholdsvis drift og vedlikehold – både for fylkesveier og kommuneveier.
- Møte med Statens kartverk angående avvik i kilometer kommunevei i NVDB vs. kommunens egen oversikt ble gjennomført på Hønefoss 12. februar 2016. Kartverket vil informere i aktuelle fora om viktigheten av at kommunene oppdaterer sine veilengder ved endringer. Utover dette vil arbeidsgruppa informere om dette i 1. november-brevet til kommunene.
- Det er fortsatt bestilte registerdata som SVV ikke kan levere pga. problemer med kvaliteten i NVDB. I etatsmøte mellom SSB og SVV våren 2016 ble problemstillingen drøftet, uten at SVV kunne tidfeste leveranser av de manglende dataene. Dette gjelder:
  - Fylkesveg med vegbredde mindre enn 6 meter
  - Holdeplasser langs fylkesveg
  - Holdeplasser langs fylkesveg som er universelt utformet
  - Km kommunevei med fartsgrense 40 km/t eller lavere
- Skjema 24 ble utvidet med 4 spørsmål i fjor (mens tre gikk ut som kan hentes fra register):
  - Antall km kommunevei åpnet for trafikk siste år
  - Antall km dekkelagt kommunevei siste år
  - Antall km vei tilrettelagt for gående og syklende siste år som kommunen har ansvaret for ved ferdigstilling
  - Antall holdeplasser langs kommunevei som er universelt utformet åpnet for trafikk siste år.

Som tidligere omtalt vil arbeidsgruppa anbefale at rettleidingen må tydeliggjøres/ forbedres. Dette vil bli et tema på arbeidsgruppas møte i september, og et nytt forslag vil foreligge innen fristen for utarbeiding av nytt skjema for 2016.

3 Evaluering av siste rapportering (for 2015)

3.1. Utarbeiding av skjema

Det ble tatt inn fire nye spørsmål knyttet til produksjon- og tilstandsdata:

- 2.10.a. Antall km kommunevei åpnet for trafikk siste år
- 2.10.b. Antall km dekkelagt kommunevei siste år
- 2.10.c. Antall km vei tilrettelagt for gående og syklende som kommunen har ansvaret for ved ferdigstillelse siste år.
- 2.10.d. Antall holdeplasser langs kommunevei som er universelt utformet åpnet for trafikk siste år.

For fylkesskjemaet (skjema 50) var det ingen endringer.

Fylkesskjemaet fungerte fint, mens det var en del problemer og spørsmål grunnet uklar rettleiding knyttet til de nye spørsmålene i kommuneskjemaet. Arbeidet med å oppdatere spørreskjemaene i Designer gikk fint.

3.2. Kontroller i skjema

Det ble ikke laget noen nye kontroller i skjemaet for 2015.

3.3. Innsamlingen av data (rapporteringen)

Tabellen nedenfor viser antall innkomne skjema og regnskap for 2015- publiseringen per 15. mars og 15. juni 2016:

	15.03.16				15.06.16			
	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel
Fylke	18	94,7 %	19	100 %	19	100 %	19	100 %
Kommune ¹	387	90,4 %	403	94,2 %	413	96,5 %	428	100 %

¹ Bydelsregnskap er ikke inkludert.

15.03.16

I 2016 ble 387 skjema mottatt innen publisering av foreløpige tall. Dette er noe høyere enn de to siste årene. Antall regnskap utgjorde 403. Svarinngangen må sies å være tilfredsstillende.

15.06.16

Tabellen viser full dekning i både tjeneste- og regnskapstall for fylkeskommunene etter revisjonen. For kommunene er dekningsgraden på nesten 97 prosent for skjema, mens dekningsgraden for regnskap er 100 prosent.

Det er som vanlig sendt og mottatt et stort antall e-post. Det er i tillegg et betydelig antall henvendelser over telefon.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Ved mistanke om feil, ble det sendt e-post til skjemaansvarlig kontaktperson. Manglende svar på henvendelsen ble purret, men det er fortsatt noen kommuner som ikke følger opp revisjonshenvendelser fra SSB. For fylkene har alle våre henvendelser blitt fulgt opp.

3.5. Publisering

Publiseringen av 2015-tall gikk i hovedsak etter planen. Hverken grunnlagsdata eller indikator for km kommunevei med fartsgrense 40 km/t eller lavere kunne publiseres grunnet for dårlig kvalitet på registerleveransen fra SVV. Det ble også gjort en opprydding i hvilke indikatorer som kan ha estimater for landstall. Det var heller ikke mulig å publisere en indikator for andel utgifter til vedlikehold av fylkesveiene grunnet at mange fylker ikke fulgte den oppskriften som arbeidsgruppa hadde lagt opp til. Det ble også rettet noen mindre feil i indikator- og grunnlagstekster, fortrinnsvis for fylkes-KOSTRA.

3.6. Brukerreaksjoner

Det har kommet en del brukerreaksjoner for 2015-rapporteringen, spesielt knyttet til de nye spørsmålene i kommuneskjemaet. De er blitt besvart fortløpende.

3.7. Skille mellom drift og vedlikehold. Erfaringer fra rapporteringen i 2015

I 2014 konkluderte arbeidsgruppa at det var stor variasjon i hvordan fylkeskommuner og kommuner regnskapsførte utgifter til drift og vedlikehold av veier. I 2015 ble det etablert et felles rapportoppsett fra Vegdirektoratet til alle landets fylkeskommuner med et felles grunnlag for å skille utgifter til vedlikehold og utgifter til drift av fylkesveger. Målet var få bedre KOSTRA-tall for hva fylkeskommunene faktisk bruker på vedlikehold og drift av fylkesveier. Det finnes i dag tilstrekkelig informasjon i de enkelte fylkesregnskapene (basert på bevilgningskoder i SVV) til å gjøre et skille mellom drifts- og vedlikeholdsutgifter knyttet til fylkesveier, men denne informasjonen går tapt ved konverteringen til artskontoplanen i KOSTRA.

Arbeidsgruppa for KOSTRA Samferdsel tok derfor initiativet til å utarbeide en konverteringstabell som koblet SVVs kontoplan (basert på bevilgningskoder) og KOSTRAs artskontoplan. Konverteringstabellen var også grunnlaget for en ny rapport fra Vegdirektoratet til fylkeskommunene. Det ble i tillegg presisert i brev til fylkeskommunene at det er viktig at fylkeskommunene legger til øvrige utgifter til fylkesveg som ikke regnskapsføres av Statens vegvesen, slik at de samlede utgiftene til fylkesveg blir rapportert i KOSTRA. Arbeidsgruppa ville se an erfaringene med fylkeskommunene før arbeidet med kommunenes skille mellom drift og vedlikehold av kommunale veier ble ferdigstilt. Ved at «parkering» ble flyttet fra funksjon 332 til 330 slik at veifunksjonen (332) er blitt mer rendyrket, er det tatt et viktig grep for bedre skille mellom drift og vedlikehold også for kommuneveier.

Innrapporterte KOSTRA-tall for 2015 viser imidlertid at kvaliteten på innrapporterte regnskapstall knyttet til drift og vedlikehold av fylkesveier ikke har blitt bedret med innføringen av konverteringstabellen og den nye regnskapsrapporten fra Vegdirektoratet til fylkeskommunene. Pr i dag framstår det som at en for stor andel av regnskapsførte utgifter blir ført på art 240 (drift).

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1. Bakgrunn for ønsket endring

Arbeidsgruppa KOSTRA Samferdsel mener fortsatt at det er viktig å få bedre informasjon i KOSTRA knyttet til skillet mellom drift og vedlikehold av fylkesveier og kommunale veier. Arbeidsgruppa foreslår på bakgrunn av erfaringene som er gjort i 2015 (jf. punkt 3.7. ovenfor) at veiledningstekstene knyttet til art 230, art 240 og art 250 forbedres og presiseres (jf. punkt 4.2.).

Bakgrunnen for ønsket om bedre kvalitet i skillet mellom drift og vedlikehold av veier, er at staten årlig bevilger rundt 1 milliard kroner til innhenting av vedlikeholdsetterslep på fylkesveier. Informasjon om hvor mye fylkeskommunene faktisk bruker til vedlikehold av fylkesveier er viktig statlig styringsinformasjon som ett ledd i oppfølging av statlige bevilgninger. I tillegg er det også i fylkeskommunenes interesse å kunne ha pålitelig informasjon om prioriteringene på fylkesveiområdet for de øvrige av landets fylkeskommuner. Pr i dag har fylkeskommunene informasjon om egne utgifter til drift og vedlikehold av fylkesveier, men har dårlig grunnlag for å sammenligne seg med andre fylkeskommuner.

4.2. Forslag til endring

Skille mellom drift og vedlikehold

Arbeidsgruppa foreslår at tekstlig omtale av artsbeskrivelsene 230/240 i KOSTRA tar utgangspunkt i definisjoner av drift/vedlikehold på riksveg i Prop. 1. S (2015-2016) Samferdselsdepartementet og Handlingsprogram 2014-2017 (SVVs gjennomføringsplan for NTP 2014-2023), se faktaboks nedenfor. Tekstene settes inn under henholdsvis art 230 og 240 (som følger deretter).

Drift er tiltak for å opprettholde veiens funksjonelle kvalitet. Det vil si løpende tiltak for trafikantenes sikkerhet og framkommelighet. Som driftstiltak regnes også tiltak for å redusere miljøbelastningen fra veien. Typiske driftstiltak er brøyting, strøing, sluktømming, feiing, renhold ol. Denne typen tiltak gir en umiddelbar effekt for

Vedlikehold er tiltak for å opprettholde veiens strukturelle kvalitet. Vedlikeholdstiltak utføres med sikte på å opprettholde verdien av investert kapital. Typiske vedlikeholdstiltak er reparasjon og utskifting av kantstein, sandfang, veidekker, stikkrenner ol.

Det er økende fokus på kvalitet og samfunnsøkonomi. Investerte midler skal forvaltes på en beste mulig måte. Det er registrert et betydelig vedlikeholdsetterslep på veinettet.

Driftstiltak vil i utgangspunktet ikke bidra til et redusert etterslep. For å få fram innsatsen for reduksjon i vedlikeholdsetterslepet trenger vi å skille ut kostnadene til vedlikehold slik at det kan utvikles nøkkeltall som viser innsatsen til bevaring av veikapital

Endringene i KOSTRA artene er vist med blå tekst.

230 Vedlikehold, bygg-/anleggstjenester og nybygg/nyanlegg

Art 230 skal kun omfatte innkjøp av varer/tjenester fra andre

- Vedlikeholdsavtaler anlegg og bygninger, innvendig og utvendig
- ~~Innvendig vedlikehold og utvendig vedlikehold~~ Kommentar: Dekkes av forrige kulepunkt
- Vedlikehold og nyanlegg av kummer og rør og anlegg?
- ~~Vedlikehold av ytre anlegg~~ Kommentar: Dekkes av første kulepunkt
- Vedlikehold og nyanlegg av veier
- ~~Utgifter vedrørende drift av veibommer~~ Kommentar: Tas ut! (Drift føres på 240 og dette er en svært liten aktivitet som ikke bør nevnes spesielt.)
- Byggetjenester ifm. påkostning eller nyanlegg/nybygg (rivning, rigging, grunnarbeider, ombygging, utvikling mv.)

- Rådgivingstjenester som er nødvendige for å gjennomføre konkrete vedlikeholdstiltak/nybygg/nyanlegg (byggeledelse, prosjektering mv.)

Under art 230 plasseres alle utgifter knyttet til kjøp av tjenester for vedlikehold av bygg, nybygg, anlegg og nyanlegg, inkl. eksempelvis veier og installasjons-tjenester, men ikke inventar og utstyr til nybygg/nyanlegg (jf. art 200). Det kreves ingen oppsplitting av entreprenørfakturaer på eksempelvis arbeid og materialer. Utgiftene føres samlet. Art 230 omfatter ikke vedlikehold av utstyr som ikke er direkte relatert til bygg eller anlegg. Dette føres på art 240.

Vedlikehold av vegnettet består av tiltak for å ta vare på og sikre funksjonaliteten på den fysiske infrastrukturen. Dette innebærer tiltak for å opprettholde standarden på veidekker og veifundament, grøfter, bruer, tunneler, støyskjermer, holdeplasser og andre tekniske anlegg i tråd med fastsatte kvalitetskrav.

Art 230 har ulik betydning i drifts- og investeringsregnskapet. I driftsregnskapet gir arten uttrykk for utgifter til vedlikehold. I investeringsregnskapet gir arten uttrykk for utgifter til bygge- eller anleggstjenester tjenester ved påkostninger eller investering i nybygg/nyanlegg.

Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 *Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet*, se www.gkrs.no.

240 *Driftsutgifter*, serviceavtaler, reparasjoner og vaktmestertjenester
Art 240 skal kun omfatte innkjøp av driftstjenester fra andre. *Vedlikehold av bygg og anlegg* knyttes til art 230 og 250. (Siste setning i nåværende 4. ballpunkt i veileder for 2016)

- Driftsavtaler for brannvarslingsanlegg, heiser og andre eiendeler.
Kommentar: Slått sammen de tre første ballpunktene i veileder for 2016.
- Driftsavtaler for teknisk infrastruktur, IT sentraler og programmer, kontormaskiner og annet inventar/utstyr som ikke er direkte byggrelatert.
- Driftsavtaler med datasentraler/vedlikeholdsavtaler/supportavtaler dataprogrammer
Kommentar: Dekkes av punktet over.
- Kontormaskiner
Kommentar: Se 2. ballpunkt.
- Skadedyrforebygging og lignende
- Vaktmesteravtaler (kjøp fra andre).
- Kommunens lønnsutgifter til egne vaktmestere og annet driftspersonell skal rapporteres på artsserie 0 i KOSTRA (art 070 skal benyttes for andelen som gjelder drift av bygg/eiendom).
- Avtaler for drift av veier (f.eks. brøyting, strøing, feiing, tømning av sandfang og sluk). Kommunens lønnsutgifter til egne brøytemannskaper eget driftspersonell skal rapporteres på artsserie 0 i KOSTRA. Kommunens utgifter til drift av eget brøytemateriell driftsmateriell skal føres på art 170 for transportmaterieill.

250 *Materialer til vedlikehold, påkostning og nybygg*

Utgifter til materialer ved vedlikehold av bygninger/anlegg og materiell ved påkostning/investeringer i kommunal regi.

Eksempelvis maling, betong, trevirke, ledninger mv. Vedlikeholdsmateriell til utstyr ~~som ikke er del av bygningen~~ føres på art 120.

Driftsmateriell ~~som ikke er vedlikeholdsmateriell~~ førest på art 120. Arten har ulik betydning i drifts- og investeringsregnskapet.

- I driftsregnskapet gir arten uttrykk for utgifter til vedlikeholdsmateriell.
- I investeringsregnskapet gir arten uttrykk for utgifter til materiell benyttet til påkostning eller investering i nybygg.

Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet, se www.gkrs.no.

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for ønsket endring

Arbeidsgruppa har hatt en grundig behandling av spørreskjemaene samt registerdataene som foreslås hentet inn i 2017 for rapporteringsåret 2016.

5.2. Forslag til endring

Skjema kommune (skjema 24)

Det foreslås ingen endringer i skjemaomfanget. Det viste seg imidlertid at de tre første nye spørsmålene som ble introdusert for 2015-rapporteringen, voldt en del kommuner besvær ved utfyllingen (2.10.a - 2.10.c vedrørende nye kommunale veier m.m.). I spørsmålene 2.10.a. og 2.10.c., slås det for eksempel fast at tallene som oppgis skal fange opp endringer som skjer etter gjennomføring av investeringstiltak. For noen kommuner har det vært uklart når virkningen skal tas ut for investeringsprosjekter som har gått over flere år. Det vil bli presisert i rettleddningen for 2016 at virkningen skal tas ut først det året veien åpnes. Det skal også fokuseres mindre på finansieringsform.

Flere kommuner hadde fylt ut et høyere tall i spørsmål 2.10.c enn i 2.8. Hovedårsaken til dette var at det i rettleddningen til førstnevnte spørsmål nevnes at også sykkelvei med fortau skal inngå, mens «fortau» ikke nevnes i rettleddningen til spørsmål 2.8. Det ble også tydelig at uttrykket kommunalt ansvar» (spørsmål 2.10.c.), ble misforstått av enkelte kommuner. I lys av at det er mange varianter av eierskap for gang- og sykkelveier (og belysning), bør det i stedet presiseres at det er gang- og sykkelveier der kommunen har eierskap til veien som skal rapporteres.

Den reviderte rettleddningen er ennå ikke klar, men vil bli nøye gjennomgått i arbeidsgruppas møte i september.

Skjema fylke (skjema 50)

Det foreslås ingen endringer hverken i skjemaomfang eller rettleddning for 2016-rapporteringen.

Filuttrekk/registerdata

Følgende data bestilles fra SVV for rapporteringsåret 2016, med rapporteringsfrist 15.2.2017.

Bestilling av filuttrekk fra den nasjonale vegdatabanken i Statens vegvesen i 2017 for statistikkåret 2016. Frist for rapportering 15.2.2017. Felter mer rosa bakgrunn ble ikke levert i 2016 pga. kvalitetsproblemer

	Måle- enhet	Fordeling på regionalt nivå			Merknader
		Hele landet	Fylke	Kommune	
Riks-, fylkes-, kommune-, privat- og skogsbilveg	Km	x	x	x	
Fylkesveg uten fast dekke	Km	x	x		
Fylkesveg med 4 felt	Km	x	x		
Fylkesvei med tillatt aksellast <10 tonn	Km	x	x		
Fylkesvei med begrensning på totalvekt <50 tonn	Km	x	x		
Fylkesveg med fartsgrense 50 eller lavere	Km	x	x		
Kommunal vei og gate med fartsgrense 40 km/t eller lavere	Km	x	x	x	Ble levert men senere trukket tilbake
Fylkesveg med vegbredde mindre enn 6 meter	Km	x	x		
Fylkesvei med begrensning på kj.t.lengde <19,5m	Km	x	x		
Underganger på fylkesveg med høydebegrensning lavere enn 4 m	Antall	x	x		
Fylkesveg med dårlig eller svært dårlig dekketilstand	Km	x	x		
Fylkesveg uten fast dekke >5000 ADT	Km	x	x		
Fylkesveg i alt >5000 ADT	Km	x	x		
Tunneler på fylkesveg	Km	x	x		
Tunneler på fylkesveg	Antall	x	x		
Tunneler på fylkesveg med lengde 500 m og over	Antall	x	x		
Tunneler på fylkesvei med høydebegrensning <4m	Antall	x	x		
Vegbruer på fylkesveg	Antall	x	x		
Bruer på fylkesvei med tillatt aksellast <10 tonn	Antall	x	x		
Bruer på fylkesvei med høydebegrensning <4m	Antall	x	x		
Midtrekkverk på to og trefelts fylkesveger	Meter	x	x		
Gang- og sykkelveger (statlig eller fylkeskommunalt ansvar) langs fylkesvei	Km	x	x		
Gang- og sykkelvei i byer/tettsteder >5000 innbyggere	Km	x	x		
Forsterket midtoppmerking (rumlefelt), på fylkesveg	Meter	x	x		
Støyskjermer og voller langs fylkesvei	Meter	x	x		
Kollektivfelt langs fylkesvei	Antall	x	x		
Holdeplasser langs fylkesvei	Antall	x	x		
Holdeplasser langs fylkesvei som er universelt utformet	Antall	x	x		

6 Ønskede endringer i faktaark

6.1. Ønskede endringer

Faktaarkene for både kommune og fylkeskommune ble nøye gjennomgått for noen år siden, og en del endringer for bedre lesbarhet ble gjort. For 2017-publiseringsen av 2016 data, foreslås i prinsippet ingen nye indikatorer og nye grunnlagsdata i faktaarkene. Målsettingen er imidlertid å publisere tall knyttet til vedlikehold av hhv. fylkes- og kommuneveier.

Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Ingen nøkkeltall foreslås fjernet for 2016.

Nye nøkkeltall

For fullstendig oversikt over faktaarket for kommunene, og med forslag til endringer, se vedlegg 8.7. For fullstendig oversikt over forslaget til faktaark for fylkene, se vedlegg 8.8.

Endring av innhold i eksisterende nøkkeltall

Det foreslås ingen endringer i innholdet i eksisterende nøkkeltall.

7 Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Status på omstrukturering av tabeller og utvelgelse til kommune- og fylkesfakta

Det ble gjennomført 2 arbeidsseminarer i forbindelse med moderniseringsprosjektet for KOSTRA våren 2016. I seminaret 26.4. fikk arbeidsgruppa presentert hovedlinjene i arbeidet med kommune- og fylkesfakta og prinsippene for omstrukturering av dagens tabeller. Det er avtalt et møte i månedsskiftet september/oktober hvor arbeidet med ny tabellstruktur i Statistikkbanken samt hvilke indikatorer som skal inngå i de nye kommune- og fylkesfaktaarkene blir sentrale tema.

7.2. Kvalitetsindikatorer

Det nye ASSS-nettverket for samferdsel har ennå ikke kommet med noe konkret forslag til endring/utvidelse/nye indikatorer i KOSTRA Samferdsel, men vi ser ikke bort fra at det etter hvert vil komme. Så langt kan det nok virke som om ASSS-kommunene ønsker detaljer det kan bli vanskelig å ta høyde for i KOSTRA

- så sant det ikke åpnes for differensiert rapportering.

Arbeidsgruppa har over flere år hatt en omfattende prosess med å utvikle kvalitetsindikatorer innen KOSTRA-Samferdsel. Status for kvalitetsindikatorer innen KOSTRA-Samferdsel er:

Dagens kvalitetsindikatorer

- Andel kilometer fylkesvei med dårlig eller svært dårlig dekketilstand (fylke)
- Indikatoren sier noe om standarden på fylkesveinettet. Dataene fås fra Nasjonal vegdatabank.
- Antall setekilometer for buss per innbygger (fylke)
- Indikatoren sier noe omfanget på busstilbudet. Dataene hentes fra SSBs kollektivtransportundersøkelse.
- Andel kommunale veier og gater uten fast dekke (kommune)
- Indikatoren sier noe om kvaliteten på kommuneveinettet. Dataene fås fra skjema 24 og Nasjonal vegdatabank.
- Antall parkeringsplasser skiltet for bevegelseshemmede per 10 000 innbyggere
- Indikatoren sier noe om tilgjengeligheten til parkeringsplasser for forflytningshemmede. Dataene hentes fra KOSTRA-skjema 24.

Vurdering av nye kvalitetsindikatorer og status fagregistre

Arbeidsgruppa har ingen forslag til nye kvalitetsindikatorer for 2017-publiseringsen.

SSB og SVV hadde etatsmøte våren 2016, hvor ett av temaene var kvaliteten på registerdataene i NVDB. Spesielt ble det drøftet hva som kan gjøres med

fagregistre som ønskes brukt i KOSTRA men som foreløpig ikke er blitt levert. Det kom fram at problemene først og fremst er knyttet til holdeplassregisteret. Dette er en del av arbeidet med å etablere en Nasjonal reiseplanlegger. Prosjektet pågår initiert av SD, og det er uklart når et nasjonalt holdeplassregister kan ferdigstilles.

7.3. Annet

Havneavgifter

Vi har mottatt en del forespørsler om datagrunnlaget i KOSTRA Samferdsel gir mulighet for å kvantifisere havneavgifter. Svaret er benektende. Riktignok inngår havnevesen i funksjon 330 (Samferdselsbedrifter/transportiltak), men som navnet antyder er denne funksjonen for omfattende til innhold for at tallene kan knyttes til havnevesen alene. Dessuten er funksjonen i senere tid utvidet med både parkering/parkeringshus og ladestasjoner for el-biler. I den grad arbeidsgruppa skal fokusere på havnevesen, må funksjonen splittes i to/flere funksjoner.

Arbeidsgruppa vil vurdere henvendelsen i forbindelse med neste års arbeid.

8 Vedlegg

8.1. Utkast til skjema 24 Samferdsel for 2016

Tekst markert med * skal utgå i skjema for 2016

1. Opplysninger om kommunen og ansvarlig for rapporteringen		
Kommunenr <input type="text"/>		
Kommunens navn <input type="text"/>		
Navn skjemaansvarlig <input type="text"/>		
E-post skjemaansvarlig <input type="text"/>		
Tlf nr <input type="text"/>		
2. Kommunale veier og gater (Funksjon 332)		
Private veier med kommunalt tilskudd		
2.1	Før opp kommunens samlede tilskudd i hele 1 000 kroner til veiene som inngår i spørsmål 2.2 (private veier)	<input type="text"/>
2.2	Før opp antall km private veistreknings som er kjørbare med personbil og som det ytes kommunalt tilskudd til	<input type="text"/>
Kontroll	Tilskudd i kroner per km privat vei som er kjørbare med personbil <i>Kontrollen er basert på svar i spm. 2.1. og 2.2.</i>	<input type="text"/> kr per km
Belysning langs kommunale veier og gater som er kjørbare med personbil		
2.3	Før opp brutto driftsutgifter (inkl. utgifter som senere blir refundert) til gatebelysning langs kommunale veier og gater som er kjørbare med personbil i hele 1 000 kroner ekskl. mva.	<input type="text"/>
2.4	Før opp antall kilometer kommunale veier og gater med gatebelysning som er kjørbare med personbil	<input type="text"/>
Kontroll	Brutto driftsutgifter i kroner til gatebelysning langs kommunale veier og gater i kommunen per kilometer <i>Kontrollen er basert på svaret på spm. 2.3. og 2.4.</i>	<input type="text"/> kr per km
2.5	Før opp antall lyspunkt langs kommunale veier og gater som er kjørbare med personbil	<input type="text"/>
Kontroll	Brutto driftsutgifter i kroner per lyspunkt langs kommunale veier og gater i kommunen. <i>Kontrollen er basert på svaret på spm. 2.3. og 2.5.</i>	<input type="text"/> kr per lysp.
Belysning langs riks- og fylkesveier som kommunen betaler for		
2.6	Før opp brutto driftsutgifter (inkl. utgifter som senere blir refundert) til gatebelysning langs riks- og fylkesveier som kommunen betaler for, i hele 1 000 kroner ekskl. mva.	<input type="text"/>
2.7	Før opp antall lyspunkt langs riks- og fylkesveier som kommunen betaler for	<input type="text"/>
Kontroll	Brutto driftsutgifter i kroner per lyspunkt langs riks- og fylkesveier som kommunen betaler for. <i>Kontrollen er basert på svaret i spm. 2.6. og 2.7.</i>	<input type="text"/> kr per lysp.

Gang-, sykkel- og kommunale veier		
2.8	Før opp antall kilometer gang- og sykkelveier som er et kommunalt ansvar	<input type="text"/>
2.9	Før opp antall kilometer kommunale veier og gater med fast dekke som er kjørbare med personbil	<input type="text"/>
Kontroll	Antall kilometer kommunal vei i kommunen i alt (med og uten fast dekke) i følge registerda i Nasjonal vegdatabank (NVDB)	<input type="text"/> km
Kontroll	Andel kommunal vei og gate med fast dekke. Prosent. Kontrollen er basert på svaret i spm. 2.9. og registerdata over det totale kommunale veinettet fra Nasjonal vegdatabank (NVDB)	<input type="text"/> %
*2.10	Antall kilometer kommunale veier og gater med fartsgrense 40km/t eller lavere som er kjørbare med personbil*	<input type="text"/>
2.10.a	Antall km kommunevei åpnet for trafikk siste år	<input type="text"/> km
2.10.b	Antall km dekkelagt kommunevei siste år	<input type="text"/> km
2.10.c	Antall km vei tilrettelagt for gående og syklende som kommunen har ansvaret for ved ferdigstillelse	<input type="text"/> km
2.10.d	Antall holdeplasser langs kommunevei som er universelt utformet åpnet for trafikk siste år	<input type="text"/> km
Offentlig regulerte biloppstillingsplasser		
2.11.a	Før opp antall offentlig regulerte biloppstillingsplasser i alt i kommunen, ekskl. innfartsparkeringsplasser	<input type="text"/>
2.11.b	Av dette avgiftsbelagte biloppstillingsplasser	<input type="text"/>
2.12	Før opp antall offentlig regulerte biloppstillingsplasser for forflytningshemmede (HC)	<input type="text"/>
2.13	Før opp antall utstedte parkeringstillatelser for forflytningshemmede i alt	<input type="text"/>
Kontroll av registeropplysninger		
*2.14	I følge registerdata i Nasjonal vegdatabank er antall km kommunal vei per 31.12.2014*	<input type="text"/> km
*2.15	I følge kommunens egne oppgaver er antall km kommunal vei per 31.12.2014*	<input type="text"/> km

8.2. Utkast til rettleiding for skjema 24 Samferdsel for 2016

Tekst markert med mørk grått foreslås endret/er nytt. Denne teksten vil bli kvalitetssikret i forbindelse med skjemaproduksjonen høsten 2016. Nummereringen vil også bli endret

Generelt

Formålet med skjemaet er å hente inn oppgaver om kommunal tjenesteproduksjon innenfor området.

Kommunale veier og gater. Andre opplysninger som er relevante for å belyse området, hentes inn fra andre kilder og skjer utenom KOSTRAs innsamlingsrutiner. Nasjonal vegdatabank i Vegdirektoratet (NVDB) er f.eks. en viktig kilde for opplysninger om veinettet.

Oversikt over organisasjonsformer som skal rapportere i KOSTRA:

Organisasjonsform	Regnskap	Rapportering i KOSTRA
Kommunal etat/enhet	Kommuneregnskap	Ja
Kommunal institusjon	Kommuneregnskap	Ja
Kommunalt foretak (KF)	Særregnskap	Ja
Interkommunalt samarbeid (§ 27)	Kommuneregnskap	Ja
Interkommunalt samarbeid (§27) m/særregnskap	Særregnskap	Ja
Interkommunalt selskap (IKS)	Særregnskap	Ja
Kommunalt aksjeselskap	-	Nei
Annet	-	Nei

Det fylles ut ett skjema pr. kommune. Kommunenummer og -navn registreres. Navnet og telefonnummeret til den som har fylt ut skjemaet føres opp, samt e-post adresse.

2.1 Før opp sum tilskudd i hele 1 000 kroner som kommunen har ytt til private veier som er kjørbare med personbil (jf. spm. 2.2). Ta med faste/årlige tilskudd og engangstilskudd utbetalt i rapporteringsåret (2014). Dersom kommunen selv står for vedlikeholdet, skal ikke disse kostnadene tas med.

2.2 Før opp sum kilometer private veistrekninger (ekskl. skogsbilveier) som er kjørbare for personbil og som det ytes kommunalt tilskudd til. Ta med veier som får faste/årlige tilskudd og engangstilskudd som er utbetalt i rapporteringsåret (2014).

2.3 ..2.6 Brutto driftsutgifter til gatebelysning kommunen betaler for hhv. langs kommunale veier og gater kjørbare for personbil (spm. 2.3) og langs riks- og fylkesveier (spm. 2.6) vil blant annet omfatte legging av kabler, oppsetting av master og armaturer, inkl. materiell, rehabilitering og utskifting (utskifting av eksisterende luftstrekk til jordkabler, utskifting av master og armaturer, inkl. materiell og utbedring av skader forårsaket av trafikanter), vedlikehold (løpende vedlikehold i henhold til avtale med energiverk, for eksempel utskifting av enkeltlamper, sikringer, tidsur og fotocelle), nettleie (avtale med nettleier om å føre kraft fra produsent til gatelys) og kraft (kjøp av strøm fra leverandør). Utgiftene skal føres eks. mva. Ta med alle kommunens driftsutgifter, også støtte/tilskudd/refusjoner som gis helt eller delvis til velforeninger eller andre. Ta også med eventuelle utgifter som andre enn kommunen forskutterer.

2.4 Før opp det totale antallet km kommunale veier og gater kjørbare med personbil med belysning i kommunen, også i de tilfeller der ansvaret for vedlikehold mv. av enkelte strekninger er satt bort til velforeninger eller andre.

2.5 ..2.7 Før opp antall lyspunkter langs kommunale veier og gater kjørbare for personbil (spm. 2.5) og riks- og fylkesveier (spm. 2.7), også i de tilfeller der ansvaret for vedlikehold m.v. av enkelte strekninger er satt bort til velforeninger eller andre.

2.8 Før opp antall kilometer gang- og sykkelvei som kommunen har ansvaret for. Ta med summen av anleggene for gang- og sykkelvei på begge sider av bilveien, armer til busstoppesteder, tunneler, bruer og trapper som inngår som del av det sammenhengende gang- og sykkelveinettet

2.10.a. Indikatoren skal måles i kilometer kjøreveilengde. Den skal fange opp endringer som skjer etter gjennomføring av investeringstiltak. Både anlegg av ny veg og utbedringsanlegg skal inngå. Veilengder på strekninger med enkelt punkt utbedringer som for eksempel siktforbedring eller kurveutretting medregnes ikke. Eksisterende vei som blir avløst av ny veilinje regnes ikke med, selv om den får en miljømessig opprusting. Ramper og rundkjøringer inngår ikke. For det enkelte prosjekt skal både hovedlengde og eventuell sideveislengde inngå. Gang- og sykkelveilengder inngår ikke i måleindikatoren.

2.10.b. Antall kilometer fast dekke skal oppgis iht. strekninger som er dekkelagt. Stedvis lapping skal ikke inngå her.

2.10.d. Før opp hvor mange (konkret antall) holdeplasser for kollektivtransport på kommuneveinettet som er oppgradert/ombygd til/med universell utforming siste år. Nye holdeplasser regnes ikke med, da det forutsettes at nye anlegg utformes med universell utforming. En holdeplass defineres som ett stoppested. For at en holdeplass skal defineres å være universelt utformet, må kravene til stoppunkt/holdeplass i Statens vegvesen håndbok N100 være oppfylt. Dette gjelder hovedkrav knyttet til:

- Plattform (kantsteinhøyde 16-18 cm) og tilstrekkelig fri bredde
- Ved busslomme: Tilstrekkelig lengde på inn-/ut- kjøring for bussen slik at den kommer inntil plattformkant
- Taktil markering av stoppunkt
- Leskur (der det er behov, jf. Statens vegvesen håndbok V123)
- Belysning av holdeplassen inkl. belyst ruteinformasjon

2.11.a Før opp alle offentlig regulerte biloppstillingsplasser, både avgiftsbelagte og ikke-avgiftsbelagte. Ta også med offentlig regulerte biloppstillingsplasser (både oppmerkede og ikke-oppmerkede) ved barnehager, skoler, kirker, idrettsanlegg, institusjoner og lignende. Ta ikke med biloppstillingsplasser anlagt for privat næring/arbeidsplasser, og som ikke er offentlig regulerte. Hvis parkeringsarealet ikke er oppmerket, beregnes antall plasser ut fra at hver plass krever 2,5*5 m.

2.11.b Før opp **de avgiftsbelagte**, offentlig regulerte biloppstillingsplassene i kommunen, jf. 2.11.a.

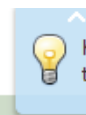
2.12 Oppgi antall offentlig regulerte biloppstillingsplasser for forflytningshemmede (HC), som kommunen har ansvaret for.

2.12 Oppgi det totale antallet gyldige parkeringstillatelser for forflytningshemmede som er utstedt i alt i kommunen per 31.12., uavhengig av hvilket år utstedelsen er foretatt. Hvis kommunen bare har oversikt over utstedte tillatelser det siste året, må det totale antallet gyldige tillatelser i kommunen **beregnes**.

2.13 *Tallet for antall kilometer kommunal vei er hentet fra Nasjonal vegdata-bank i Statens vegvesen. Oppgi kommunenes eget tall for lengde kilometer kommunal vei i kommunen. Oppgi tallet selv om lengden er den samme som det trykte tallet*

8.3. Utkast til fylkesskjema for 2016

50. Samferdsel

1. Opplysninger om fylkeskommunen	
Fylkenr	<input type="text"/>
Fylkeskommunens navn	<input type="text"/>
Navn skjemaansvarlig	<input type="text"/>
Tlf nr	<input type="text"/>
E-post skjemaansvarlig	<input type="text"/>
2. Funksjonene 730-734 samlet	
2.1.a. Antall skyssberettigede elever i grunnskolen i alt	<input type="text"/>
2.1.b. Antall skyssberettigede elever i videregående skole i alt	<input type="text"/>
2.2.a. Antall elever i grunnskolen med lukket skoleskyss	<input type="text"/>
2.2.b. Antall elever i videregående skole med lukket skoleskyss	<input type="text"/>
2.2.c. Brutto driftsutgifter til lukkede skolebarntransporter i alt i hele 1 000 kroner ekskl. mva.	<input type="text"/>
Kontroll: Brutto driftsutgifter til lukket skoleskyss i kroner per elev i grunnskole og videregående skole. Utgiftene er beregnet ut fra svaret i spm. 2.2.c dividert på summen av svarene i spm. 2.2.a. og 2.2.b.	<input type="text"/> kr per elev
3. Bilruter (funksjon 730)	
3.1.a. Antall påstigninger i alt	<input type="text"/>
3.1.b. Av dette påstigninger for elever i grunnskolen	<input type="text"/>
3.1.c. Av dette påstigninger for elever i videregående skole	<input type="text"/>
3.2. Antall rutekilometer	<input type="text"/>
3.3. Antall passasjerkilometer	<input type="text"/>
3.4. Antall setekilometer	<input type="text"/>
Kontroll for kapasitetsutnyttning: Passasjerkilometer (spm. 3.3.) dividert på setekilometer (spm. 3.4.). Prosent	<input type="text"/> %
Kontroll for gjennomsnittlig busstørrelse: Setekilometer (spm. 3.4.) dividert på rutekilometer (spm. 3.2.)	<input type="text"/> seter
Kontroll: Gjennomsnittlig antall skoledager hver elev i grunnskolen har reist. Antall skoledager er beregnet ut fra svaret i spm. 2.1.a. og 3.1.b. ((3.1.b. dividert på 2.1.a.)/2), se flere detaljer i hjelpfeltet.	<input type="text"/> gj.sn. ant. skoledg.
Kontroll: Gjennomsnittlig antall skoledager hver elev i den videregående skolen har reist. Antallet skoledager er beregnet ut fra svaret i spm. 2.1.b. og 3.1.c. ((3.1.c. dividert på 2.1.b.)/2), se flere detaljer i hjelpfeltet.	<input type="text"/> gj.sn. ant. skoledg.

Kontroll: Gjennomsnittlig transportlengde i km. Gjennomsnittlig transportlengde er beregnet ut fra tallet på passasjerkilometer (spm. 3.3.) dividert på tallet på påstigninger (spm. 3.1.a.)		<input type="text"/> km						
4. Fylkesveifergesamband (funksjon 731)								
4.1. Antall fylkesveifergesamband i alt		<input type="text"/>						
4.1.a. Av dette antall fylkesveifergesamband med inntil 4,2 meter gjennomkjøringshøyde		<input type="text"/>						
4.1.b. Av dette antall fylkesveifergesamband som kun kan trafikkeres av kjøretøy med inntil 13 tonn aksellast		<input type="text"/>						
4.2. Antall påstigninger i alt		<input type="text"/>						
4.2.a. Av dette påstigninger for elever i grunnskolen		<input type="text"/>						
4.2.b. Av dette påstigninger for elever i videregående skole		<input type="text"/>						
4.3. Utseilt distanse		<input type="text"/>						
4.4. Antall passasjerkilometer		<input type="text"/>						
4.5. Antall fraktete kjøretøy i alt		<input type="text"/>						
4.5.a. Antall fraktete kjøretøy målt i PBE (personbilenheter)		<input type="text"/>						
4.6. Fordel antall samband etter åpningstid og PBEÅDT (OBS. Legg vintertilbudet til grunn for rapporteringen)								
	I alt	21,5 - 24 t	18 - 21,4 t	16 - 17,9 t	10 - 15,9 t	6 - 9,9 t	<6 t	
PBEÅDT								
I alt	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
>2500	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
1000 - 2500	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
500 - 999	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
100 - 499	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
<100	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
4.7 Fordel antall samband etter antall avganger i døgnet (frekvens) og PBEÅDT. (OBS. Legg vintertilbudet til grunn for rapporteringen).								
	I alt	>35	30 - 35	20 - 29	15 - 19	10 - 14	<10	Kontinuerlig drift
PBEÅDT								
I alt	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
>2500	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
1000 - 2500	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
500 - 999	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Av dette takstzone 1 - 4	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Av dette takstzone 5-	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
100 - 499	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Av dette takstzone 1 - 4	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Av dette takstzone 5 - 9	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Av dette takstzone 10 - 21	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Av dette takstzone 22-	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<100	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
4.8. Gjensetting (OBS. Målt samlet hele året)								
					<2%	2 - 4%	>4%	
Gjensetting PBE (i %)								
Antall samband					<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
5. Båtruter (funksjon 732)								
5.1 a. Antall påstigninger i alt								<input type="text"/>
5.1.b. Av dette påstigninger for elever i grunnskolen								<input type="text"/>
5.1.c. Av dette påstigninger for elever i videregående skole								<input type="text"/>
5.2. Utseilt distanse								<input type="text"/>
5.3. Antall passasjerkilometer								<input type="text"/>
5.4. Antall setekilometer								<input type="text"/>
6. Transport for funksjonshemmede (funksjon 733)								
6.1. Antall påstigninger						<input type="text"/>		
6.2. Antall brukere						<input type="text"/>		
7. Sporveier og forstadsbaner (funksjon 734)								
7.1.a. Antall påstigninger i alt								<input type="text"/>
7.1.b. Av dette påstigninger for elever i grunnskolen								<input type="text"/>
7.1.c. Av dette påstigninger for elever i videregående skole								<input type="text"/>
7.2. Antall rutekilometer								<input type="text"/>

7.3. Antall passasjerkilometer	<input type="text"/>
7.4. Antall setekilometer	<input type="text"/>
8. Fylkesveier (funksjon 722)	
8.1. Antall km fylkesvei åpnet for trafikk siste år	<input type="text"/>
8.2. Antall km dekkelagt fylkesvei siste år	<input type="text"/>
8.3. Antall km stedvis lapping av veidekke på fylkesvei siste år	<input type="text"/>
8.4. Antall km gang-/sykkelvei tilrettelagt for gående og syklende langs fylkesvei siste år	<input type="text"/>
8.5. Antall skredutsatte punkt på fylkesvei utbedret siste år	<input type="text"/>
8.6. Antall km ny 4-felts fylkesvei med fysisk adskilte kjørebaner åpnet for trafikk siste år	<input type="text"/>
8.7. Antall km midtrekkverk ferdig bygd på eksisterende og nye 2- og 3-felts fylkesveier siste år	<input type="text"/>
8.8. Antall km med forsterket midtoppperking utført på eksisterende og ny fylkesvei siste år	<input type="text"/>
8.9. Antall holdeplasser langs fylkesvei som er universelt utformet åpnet for trafikk siste år	<input type="text"/>

8.4. Utkast til rettleiding for skjema 50 Samferdsel for 2016

Generelt

Formålet med skjemaet er å hente inn tjenstedata om den tilskudsberettigede delen av fylkeskommunenes virksomhet innen kollektivtransport. Det vil si de transporttjenestene fylkeskommunen kjøper og som erstatter fylkeskommunal tjenesteproduksjon. Andre opplysninger som er relevante for å belyse området, hentes inn fra administrative registre og skjer således utenom KOSTRAS innsamlingsrutiner.

Det fylles ut ett skjema pr. fylkeskommune. Fylkesnummer og -navn registreres automatisk i den elektroniske blanketten. Navnet og telefonnummeret til den som har fylt ut skjemaet føres opp, samt e-post adresse hvis den er tilgjengelig.

2.1.a.Før opp antall skyssberettigede grunnskoleelever samlet for transportformene bilruter, fylkesveiferge, båtruter, sporveis- og forstadsbaner og transport for funksjonshemmede. Ta også med antall skyssberettigede til ordningen med lukkede skoletransporter/tilleggsskyss.

2.1.b.Før opp antall skyssberettigede elever i den videregående skolen samlet for transportformene bilruter, fylkesveiferge, båtruter, sporveis- og forstadsbaner og transport for funksjonshemmede. Ta også med antall skyssberettigede til ordningen med lukkede skoletransporter/tilleggsskyss, samt elever som har ungdomskort (selv om dette kortet kan brukes på vanlige ruter utover skoletid).

2.2.a. Også elever transportert i henhold til kommunale vedtak skal tas med her.

2.2.c. Før opp brutto driftsutgifter til lukkede skoletransporter/tilleggsskyss (utgifter til drosjetransport, direkte skyssgodtgjørelse mv.). Også utgifter knyttet til kommunale vedtak skal tas med. Oppgi beløpet i hele 1 000 kroner ekskl. mva.

3.1.a. Før opp antall tilskudsberettigede påstigninger med bilruter i alt, dvs. både ordinære og i skoletransport inkl. lukket transport. For fylkeskommuner som henter opplysninger fra elektroniske billetteringssystem, skal disse tallene benyttes, korrigert for ev. manglende validering (for eksempel at 6-åringer ikke har fått tildelt kort, nedetid på elektronisk system osv.) Hvis tallene ikke ble hentet fra elektroniske billetteringssystem skal denne formelen brukes: Antall skoledager (190) – forventet fravær (10 dager) multiplisert med 2 (tur/retur) multiplisert med tallet for skyssberettigede elever.

3.2. Rutekilometer defineres som summen av avstanden som kjøres i rute. Ved kjøring av assistanse-/dubleringsbuss, regnes produksjon i rute fra den holdeplass kjøringen starter til den holdeplass kjøringen avsluttes.

3.3. Antall påstigninger (passasjerer) multiplisert med gjennomsnittlig reiselengde.

3.4. Setekilometer er definert som sum sitteplasser multiplisert med rutekilometer per kjøretøy. Det er bussens tillatte antall sitteplasser i henhold til kjøretøyforskriften/ vognkort som skal legges til grunn. Rutekilometer defineres som summen av den avstanden som kjøres i rute (jf. 3.2). Hvis eksakt informasjon mangler må gjennomsnittstall benyttes.

4.1. En fergestrekning er en strekning mellom to fergekaier der det er lagt til rette for å reise med ferge. Et fergesamband kan ha to eller flere stoppesteder, oftest trafikkert med samme fartøy.

4.2. Før opp antall tilskuddsberettigede påstigninger (inkl. fører av bil) med fylkesveiferges i alt, dvs. både ordinære og i skoletransport. For behandling av elevpåstigninger, se mer utfyllende informasjon under 3.1.a

4.3. Utseilt distanse defineres som utseilte kilometer i rute.

4.4. Antall påstigninger (passasjerer) multiplisert med gjennomsnittlig reiselengde.

4.5.a. PBE er en måleenhet som sier noe om hvor stor plass og hvor stor belastning det enkelte kjøretøy utgjør for fergen/fergedekket. Omregningsfaktoren for PBE er basert på kjøretøyets lengde som følger:

Kjøretøyets (ekvipasjens) lengde i meter	Antall PBE
<4,9	1,025
5,0-5,9	1,025
6,0-6,9	2,435
7,0-7,9	2,899
8,0-9,9	4,009
10,0-11,9	5,040
12,0-13,9	6,125
14,0-16,9	7,315
17,0-18,9	8,954
19,0-22,0	10,682
MC, moped	0

Kilde: SVVs Fergestatistikk

4.6. Det skal rapporteres for hverdager (mandag – fredag), og det er vintertilbudet som skal legges til grunn. Et døgnåpent samband (24 t) er et samband der det er maksimalt 2,5 t mellom to avganger. Vær oppmerksom på at summen her skal korrespondere med tallet på strekninger oppgitt under pkt. 4.1 ÅDT (årsdøgntrafikk) er gjennomsnittlig døgntrafikk i året, dvs. sum totaltrafikk gjennom året dividert med antall dager i året.

4.7. Det skal rapporteres for hverdager (mandag – fredag), og det er vintertilbudet som skal legges til grunn. Det er KUN for PBEÅDT 500-999 og 100-499 det også skal oppgis takstzone for («av dette-post»).

4.8. Biler som ikke kommer med ønsket avgang av totalt antall transporterte biler i sambandet, målt samlet hele året.

5.1.a. Før opp antall tilskuddsberettigede påstigninger med båtruter i alt, dvs. både ordinære og i skoletransport. For behandling av elevpåstigninger, se mer utfyllende informasjon under 3.1.a.

- 5.2. Utseilt distanse defineres som utseilte kilometer i rute.
- 5.3. Antall påstigninger (passasjerer) multiplisert med gjennomsnittlig reiselengde.
- 5.4. Setekilometer er definert som sum sitteplasser multiplisert med utseilt distanse (utseilte kilometer i rute). Hvis eksakt informasjon mangler må gjennomsnittstall benyttes.
- 6.1. Før opp antall påstigninger, dvs. antall personer reist med transportordningen for funksjonshemmede og andre bevegelseshemmede (i hovedsak eldre).
- 6.2. Før opp antall brukere av transportordningen for funksjonshemmede og andre bevegelseshemmede.
- 7.1.a. Før opp antall tilskuddsberettigede påstigninger med sporveier og forstadsbaner i alt, dvs. både ordinære og i skoletransport. For behandling av elevpåstigninger, se mer utfyllende informasjon under 3.1.a.
- 7.2. Rutekilometer er definert som summen av den avstanden som kjøres i rute.
- 7.3. Antall påstigninger (passasjerer) multiplisert med gjennomsnittlig reiselengde.
- 7.4. Setekilometer er definert som sum sitteplasser multiplisert med rutekilometer. Hvis eksakt informasjon mangler må gjennomsnittstall benyttes.
- 8.1. Indikatoren skal måles i kilometer kjøreveilengde. Den skal fange opp endringer som skjer både etter gjennomføring av strekningsvise investeringstiltak og tiltak på vei som inngår i programområdene. Både anlegg av ny veg og utbedringsanlegg skal inngå. Veilengder på strekninger med enkeltpunkt utbedringer som for eksempel siktforbedring eller kurveutretting medregnes ikke. Eksisterende vei som blir avløst av ny veilinje regnes ikke med, selv om den får en miljømessig opprusting. Ramper og rundkjøringer inngår ikke. For det enkelte prosjekt skal både hovedlengde og eventuell sideveislengde inngå. Veilengder som ligger på fylkesvei eller kommunal vei som måtte inngå i riksveiprojekt, inkluderes imidlertid ikke. For firefelts vei må veilengden settes til en gjennomsnittsverdi for lengden av kjørebane i de to kjøreretningene. Gang- og sykkelveilengder inngår ikke i måleindikatoren.
- 8.2. Antall kilometer fast dekke skal oppgis iht. strekninger som er dekkelagt. Stedvis lapping skal ikke inngå her.
- 8.3. Dersom det er lengre strekninger der det kun foretas lapping, bes det om at det opplyses om antall kilometer det gjelder.
- 8.4. Som tilrettelegging for gående og syklende regnes tradisjonelle gang- og sykkelveger, sykkelveg med fortau, egne tosidige sykkelfelt og gater med fartsgrænse skiltet med 30 km/t eller 40 km/t dersom de er i henhold til vedtatt hovednett for sykkel. Fortau langs riksveg skal nå regnes med. Gang- og sykkelveger som unntaksvis blir brukt som biladkomst til et fåtall boliger, kan imidlertid også regnes med (jf. vegnormalene). Tosidige sykkelfelt rapporteres med 1 x veglengden. Hva som skal oppgis: antall km tilrettelagt som følge av investeringstiltak.
- 8.5. Før opp antall skredutsatte punkt som utbedres hvert år på fylkesveinettet. Skredutsatt punkt regnes her som et sted hvor et tiltak er nødvendig/hensiktsmessig for å gi en skredsikringseffekt. Det vises til de regionvise skredsikringsplanene som omfatter både riks- og fylkesvei hvor de skredutsatte punktene er angitt. Data hentes fra det enkelte prosjekt/tiltak.

8.8. Forsterket midtoppmerking kan utføres ved hjelp av følgende alternativer: 1. Oppmerket sperreområde Profilert veioppmerking og fresing i veidekket (jf. dimensjoneringsklasse S4 i Håndbok 017) 2. Midtmarkering Midtkonsoll forsynt med markeringsskilt for å hindre forbikjøring eller 3. Rumleriller Løsning der midtlinjeoppmerkingen enten er innenfor eller i freste spor (rumleriller).

8.9. Før opp hvor mange (konkret antall) holdeplasser for kollektivtransport på fylkesveinettet som er oppgradert/ombygd til/med universell utforming siste år. Nye holdeplasser regnes ikke med, da det forutsettes at nye anlegg utformes med universell utforming. En holdeplass defineres som ett stoppested. For at en holdeplass skal defineres å være universelt utformet, må kravene til stoppunkt/holdeplass i Statens vegvesens håndbok N100 være oppfylt. Dette gjelder hovedkrav knyttet til:

- Plattform (kantsteinhøyde 16-18 cm) og tilstrekkelig fri bredde
- Ved busslomme: Tilstrekkelig lengde på inn-/ut- kjøring for bussen slik at den kommer inntil plattformkant
- Taktil markering av stoppunkt
- Leskur (der det er behov, jf. Statens vegvesen håndbok V123
- Belysning av holdeplassen inkl. belyst ruteinformasjon

8.5. Utviklingen i funksjonsinndelingen på området Samferdsel 1999- 2016

1999	Vedtatt for 2000	Forslag for 2002	Vedtatt for 2002	Vedtatt for 2012	Vedtatt for 2013
Kommune-Kostra					
330 Samferdselsbedrifter/ansporttiltak	330 Samferdselsbedrifter/transporttiltak	330 Samferdselsbedrifter/transporttiltak Uendret	330 Uendret		
333 Veier og gater	Flyplasser/flyruter inkludert vedlikehold, nyanlegg	333 Kommunale veier - drift, vedlikehold, fornyelse og nyanlegg for framkommelighet Ny tekst og forslag til opplegg for å skille 333 og 334 gjennomført i 2001	333 Opplegget knyttet til å styre tiltakene via prosesskoder til funksjonen vil ventelig få full effekt først i regnskapet for 2002.	Funksjonene 333 og 334 blir slått sammen til en ny funksjon 332 Kommunale veier og gater	
	334 Kommunale veier - miljø- og trafikksikkerhetstiltak (inkl. gatelys)	334 Kommunale veier, drift, vedlikehold og nye tiltak som fremmer miljø samt sikkerhet og trygghet for myke trafikanter Ny tekst og forslag til opplegg for å skille 333 og 334 gjennomført i 2001	334 Opplegget knyttet til å styre tiltakene via prosesskoder til funksjonen vil ventelig få full effekt først i regnskapet for 2002.		
		33X Gatelys Forslag til ny funksjon	Forslaget om ny funksjon ble ikke akseptert/vedtatt		
Fylkes-KOSTRA					
720 Fylkesveier	720 Fylkesveier - nyanlegg, drift og vedlikehold	720 Fylkesveier - nyanlegg, drift og vedlikehold Gitt mer detaljert forklaring til føring. Gjennomføres fom. 2002	720 Opplegget knyttet til å styre tiltakene via prosesskoder til funksjonen vil ventelig få full effekt først i regnskapet for 2002..		Funksjonene 720 og 721 blir slått sammen til en ny funksjon 722 Fylkesveier
	721 Fylkesveier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak	721 Fylkesveier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak Gitt mer detaljert forklaring til føring. Gjennomføres fom. 2002	721 Opplegget knyttet til å styre tiltakene via prosesskoder til funksjonen vil ventelig få full effekt først i regnskapet for 2002		
730 Kollektivtransport	730 Bilruter	730 Bilruter Uendret fra 2000	730 Uendret (forslag til nye undertekster fom. 2003)		
	731 Fylkesveierferjer	731 Fylkesveierferjer Uendret fra 2000	731 Uendret (forslag til nye undertekster fom. 2003)		
	732 Båtruter	732 Båtruter Uendret fra 2000	732 Uendret (forslag til nye undertekster fom. 2003)		
	733 Transport for funksjonshemmede skoleelever	733 Transport for funksjonshemmede. Endret innhold i forhold til 2000. Foreslås å omfatte transportordningen for funksjonshemmede (ekskl. transport av funksjonshemmede skoleelever)	Forslaget til endret innhold ble vedtatt. Full effekt fom. regnskapsåret 2002		
	734 Sporveier og forstadsbaner	734 Sporveier og forstadsbaner Uendret fra 2000	734 Uendret		
		73x Lukket skoletransport/tillegsskyss (drosje, direkte skyss/godtgjørelse mv.) Nytt funksjonsnummer	73x Forslaget til ny funksjon for tillegsskyssen ble ikke akseptert/vedtatt		

8.6. Funksjonsinndelingen for regnskapsåret 2017

Funksjonsinndelingen som gjelder for regnskapsåret 2016 for KOSTRA-funksjonene innen Samferdsel finnes her:

https://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/_attachment/260532?_ts=1537a24e298

Veiledningen for regnskapsåret 2017 vil normalt bli gjort tilgjengelig på KMDs WEB-sider i november 2016.

8.7. Forslag til nøkkeltall for kommunene for 2016

Indikator merket med grått er nytt forslag for 2016-årgangen.

Prioritering

- Nto. dr.utg. i kr pr. innb., samferdsel i alt, konsern
  - Nto. dr.utg. i kr pr. innb., komm. veier og gater, konsern
  - Nto. dr.utg. i kr pr. km kommunal vei og gate, konsern
  - Nto. dr.utg. i kr pr. innb., samferdselsbedr./transportiltak, konsern
  - Andel nto. dr.utg. for samf. i alt av samlede nto. dr.utg., konsern
  - Nto. dr.utg. ekskl. avskrivninger i kr pr. innb., samferdsel i alt, konsern
  - Nto. dr.utg. ekskl. avskrivninger i kr pr. innb., kommunale veier og gater, konsern
  - Nto. dr.utg. ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate, konsern
  - Bto. inv.utg. i kr pr. innbygger, samferdsel i alt, konsern
  - Bto. inv.utg. i kr pr. innb., komm. veier og gater, konsern
  - Bto. inv.utg. i kr pr. innb., samferdselsbedr./transportiltak, konsern
  - Bto. dr.utg. i kr til gatebelysn. pr. km komm. vei
  - Bto.dr.utg. i kr til gatebelysning pr. lyspunkt, kommunal vei og gate, konsern
  - Bto. dr.utg. i kr til gatebelysn. pr. lyspunkt lang fylkes- /riksvei som kommunen betaler for, konsern
  - Kommunalt tilskudd i kr pr. km privat vei
  - Andel utgifter til vedlikehold av brutto driftsutgifter. Kommuneveier. Prosent
-
- *Dekningsgrad*
  - Gang- og sykkelvei i km som er et kommunalt ansvar pr. 10 000 innb.
  - Andel kommunale veier og gater med fartsgrense 40 km/t eller lavere
-
- *Produktivitet*
  - Bto. dr.utg. i kr pr. km kommunal vei og gate, konsern
  - Bto. dr.utg. i kr pr. innb., for komm. veier, konsern
  - Bto. dr.utg. i kr pr. km kommunal vei og gate inkl. gang/sykkelvei, konsern
  - Bto. dr.utg. ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate, konsern
  - Bto. dr.utg. ekskl. avskrivninger i kr pr. innb. for komm. veier og gater, konsern
  - Korr. bto. dr.utg. i kr pr. km komm. vei og gate, konsern
-
- ### Tilleggsdata
- Andel kommunale veier og gater uten fast dekke
  - Antall parkeringsplasser skiltet for forflytningshemmede pr. 10 000 innb.
  - Antall utstedte parkeringstillatelser for forflytningshemmede pr. 10 000 innb.
  - Andel komm. veier og gater med fartsgrense 40 km/t eller lavere

Merk: Det vil bli vurdert om publisering av andel km kommunevei med fartsgrense 40 km/t eller lavere kan publiseres igjen for 2016.

8.8. Forslag til nøkkeltall for fylkene for 2016

Indikator merket med grått er ny for 2016-årgangen Indikatorer merket med * foreslås tatt ut. **Samferdsel i alt - konsern (funksjonene 722-734) Prioritering**

- Nto. dr.utg. i kr pr. innb., samferdsel i alt, konsern
- Andel nto. dr.utg. for samferdsel i alt av samlede nto. dr.utg, konsern
- Bto. inv.utg. i kr pr. innb., samferdsel i alt, konsern
- Bto. dr.utg. til lukkede skoletransp. i alt per elev transp. i lukket skoletransp., konsern

Dekningsgrad

- Andel skyssberettigede elever i grunn- og videreg. skole av alle elever
- Andel skolereiser i grunn- og videreg. skole av alle reiser
- Andel skolereiser i grunnskolen av alle reiser
- Andel skolereiser i videreg. skole av alle reiser
- Andel elever med lukkede skoletransporter i grunn- og videreg. skole av alle skyssberettigede elever
- Andel elever i grunnskolen med lukket skoleskyss av alle skyssberettigede elever i grunnskolen
- Andel elever i videreg. skole med lukket skoleskyss av alle skyssberettigede elever i videreg. Skole

Produktivitet

- Bto. dr.utg. i kr for kollektivtransport i alt

Fylkesveier (funksjon 722)

Prioritering

- Nto. dr.utg. i kr pr. innb., fylkesveier, konsern
- Andel nto. dr.utg. for fylkesveier av nto. dr.utg. samf. ialt, konsern
- Bto. inv.utg. i kr pr. innb., fylkesveier, konsern
- Bompenginnt. i invest. i % av brutto investeringsutg. for fylkesvei, konsern
- Andel utgifter til vedlikehold av brutto driftsutgifter. Fylkesveier. Prosent

Dekningsgrad

- Andel fylkesvei uten fast dekke
- Andel fylkesvei med tillatt aksellast under 10 tonn. Prosent
- Andel fylkesvei med tillatt totalvekt under 50 tonn. Prosent
- Andel fylkesvei med tillatt kjøretøylengde mindre enn 19,5 meter. Prosent
- Andel fylkesvei med hastighet = 50 km/t
- Andel kilometer fylkesveg med dårlig eller svært dårlig dekketilstand
- Andel kilometer kollektivfelt langs fylkesvei. Prosent

Produktivitet

- Bto. dr.utg. i kr pr. km. fylkesvei, konsern

Bilruter (funksjon 730)

Prioritering

- Andel nto. dr.utg. for bilruter av samlede nto. dr.utg., samf. i alt, konsern
- Nto, dr,utg, i kr pr. innb., bilruter, konsern
- Nto. dr.utg. per reise, bilruter, konsern

Dekningsgrad

- Reiser pr. 1 000 innb., bilruter
- Andel skolereiser av alle reiser, bilruter
- Andel skolereiser i grunnskolen av alle reiser, bilruter
- Andel skolereiser i videreg. skole av alle reiser, bilruter
- Rutekilometer pr. 1000 innb., bilruter
- Setekm per innb., bilruter
- Kapasitetsutnyttning målt som passasjerkm/setekm, bilruter
- *Andel busser i fylkesintern transport med lavgulv/laventre/heis*

*Fylkesveifergesamband (funksjon 731)***Prioritering**

- Andel nto. dr.utg. for fylkesveifergesamband av nto. dr.utg. samf. i alt, konsern
- Nto. dr.utg. i kr pr. innb., fylkesveifergesamband, konsern
- Nto. dr.utg. per reise, fylkesveifergesamband, konsern

Dekningsgrad

- Reiser pr. 1 000 innb., fylkesveifergesamband
- Andel skolereiser av alle reiser, fylkesveifergesamband
- Andel skolereiser i grunnskolen av alle reiser, fylkesveifergesamband
- Andel skolereiser i videreg. skole av alle reiser, fylkesveifergesamband
- Utseilt distanse i km pr. 1 000 innb., fylkesveifergesamband
- Antall kjøretøy fraktet i gjennomsnitt per fylkesveifergesamband
- Antall påstigninger i alt i gjennomsnitt per fylkesveifergesamband
- Andel fylkesveifergesamband med tillatt gjennomkjøringshøyde inntil 4,0 meter. Prosent
- Andel fylkesveifergesamband som kan trafikkeres av kjøretøy med inntil 10 tonn aksellast. Prosent
- Personbilheter (PBE) av antall fraktete kjøretøy i alt (faktor)
- Andel fylkesveifergesamband hvor antall kjøretøy som kom med ønsket avgang var 98 prosent eller høyere
- Andel fylkesveifergesamband hvor antall kjøretøy som kom med ønsket avgang var mellom 96 og 98 prosent
- Andel fylkesveifergesamband hvor antall kjøretøy som kom med ønsket avgang var under 96 prosent
- Andel fylkesveifergesamband med trafikk PBEÅDT over 2500
- Andel fylkesveifergesamband med trafikk PBEÅDT mellom 1000 og 2500
- Andel fylkesveifergesamband med trafikk PBEÅDT mellom 500 og 999
- Andel fylkesveifergesamband med trafikk PBEÅDT under 500

Båtruter (funksjon 732)**Prioritering**

- Andel nto. dr.utg. for båtruter av nto. dr.utg. samf. i alt, konsern
- Nto. dr.utg. i kr pr. innb., båtruter, konsern
- Nto. dr.utg. per reise, båtruter, konsern

Dekningsgrad

- Reiser pr. 1000 innb., båtruter
- Andel skolereiser av alle reiser, båtruter
- Andel skolereiser i grunnskolen av alle reiser, båtruter
- Andel skolereiser i videreg. skole av alle reiser, båtruter
- Utseilt distanse i km pr. 1 000 innb., båtruter
- Kapasitetsutnyttning målt som passasjerkm/setekm, båtruter

*Transport for funksjonshemmede (funksjon 733)***Prioritering**

- Andel nto. dr.utg. for transp. for funksjonsh. av netto dr.utg. samf. i alt, konsern
- Nto. dr.utg. i kr pr. innb., transport for funksjonshemmede, konsern

Dekningsgrad

- Reiser pr. 1000 innb., transport for funksjonshemmede
- Transportordningen for funksjonshemmede. Antall brukere pr. 1000 innb.
-

*Sporveier og forstadsbaner (funksjon 734)***Prioritering**

- Andel nto. dr.utg. for sporv. og forstadsb. av nto. dr.utg. samf. i alt, konsern
- Nto. dr.utg. i kr pr. innbygger, sporveier og forstadsbaner, konsern
- Nto. dr.utg. per reise, sporveier og forstadsbaner, konsern

Dekningsgrad

- Reiser pr. 1000 innb., sporveier og forstadsbaner
- Andel skolereiser av alle reiser, sporveier og forstadsbaner
- Andel skolereiser i grunnskolen av alle reiser, sporveier og forstadsbaner
- Andel skolereiser i videreg. skole av alle reiser, sporveier og forstadsbaner
- Rutekilometer pr. 1 000 innb., sporveier og forstadsbaner
- Kapasitetsutnyttning målt som passasjerkm/setekm, sporveier og forstadsbaner

Utdypende tjenesteindikatorer

- Reiselengde i km, bilruter. Gjennomsnitt
- Reiselengde i km, fylkesveiferge. Gjennomsnitt
- Reiselengde i km, båtruter. Gjennomsnitt
- Reiselengde i km, sporveier og forstadsbaner. Gjennomsnitt

Tilleggsdata

- Andel 2 og 3 felts fylkesvei med midtrekkverk
- Andel av fylkesveinettet som har støyskjermer/voller
- Andel bruer på fylkesvei med tillatt aksellast under 10 tonn
- Andel bruer på fylkesvei med høydebegrensning under 4 meter. Prosent
- Andel tunneler på fylkesvei med høydebegrensning under 4 meter. Prosent

Brann- og ulykkesvern

1 Innledning

1.1. Arbeidsgruppens sammensetning

Arbeidsgruppen består av følgende:

Magne Bjerkseth, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)

Frode Sandvin Folkedal, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)

Bjørn Sigmund Andersen, KS (Tønsberg kommune)

Trygve Lennavik, KS (Norsk brannbefals landsforbund/Molde kommune)

Fram til mai 2016

Stein Gjørund, KS (Norsk brannbefals landsforbund/ Os kommune)

Fra og med mai 2016

Olav Solli, SSB (Seksjon for offentlige finanser) Trond Ekorud, SSB (Seksjon for helsestatistikk) Linda M. Allertsen, SSB (Seksjon for helsestatistikk)

Det ble avholdt et arbeidsgruppemøte i desember 2015 og et i mai 2015. Sistnevnte møte ble avholdt i Oslo, i forbindelse med gjennomføring av workshop om KOSTRA-modernisering.

Gruppens arbeidsfelt dekker følgende funksjoner i KOSTRA: 338 Forebygging av branner og andre ulykker
339 Beredskap mot branner og andre ulykker

Arbeidsgruppen skal blant annet følge utviklingen på sitt område, vurdere og ev foreslå endringer i rapporteringen sitt omfang og innretning, foreslå hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres, og sikre en hensiktsmessig og effektiv dataflyt. Arbeidsgruppen skal blant annet også ta hensyn til oppgavebyrden og grunngi eventuelle endringer i rapporteringen fra et år til et annet, samt vurdere og å utvikle kvalitetsindikatorer.

2 Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Fra og med 2016 har det kommet ny rapporteringsløsning, for data som rapporteres til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Det er behov for en videre gjennomgang av datamaterialet, og å vurdere hvilke nye indikatorer som er aktuelle for området brann- og ulykkesvern. Et mål er å publisere mer data over oppgaver og aktivitet som utføres av brannvesen. Arbeidsgruppen jobber videre med dette utover høsten, og DSB og SSB spesielt samarbeider om muligheter for ev sammenslåinger av kategorier og hva som skal med.

Det er ønskelig med publisering av flere indikatorer på området medio 2017.

Det er en stor omlegging av KOSTRAs publiseringsløsning på gang, og arbeidsgruppen arbeider videre med hva som bør med i Kommunefakta, og ev. nye tabeller i Statistikkbanken.

2.2. Arbeidsgruppens anbefalinger

Arbeidsgruppen ønsker å publisere noen indikatorer, som i dag publiseres på området for kommuneregnskap, på tjenesteområdet. Dette gjelder Brutto driftsutgifter, kommunekonsern, fordelt på funksjon 338 og 339.

Arbeidsgruppen anbefaler en nøye gjennomgang av nye data til DSB, for å utvikle flere og nye indikatorer på området. Dette vil også danne grunnlag for videre arbeid med KOSTA-modernisering og kvalitetsindikatorer.

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Det er ikke skjema for statistikken over brann- og ulykkesvern i SSB. All personell- og tjenesterapportering skjer til DSB, som sender over data i Excel format til SSB. Dataene danner grunnlaget for publisering av data i faktaark, og tilsvarende tabeller i statistikkbanken.

DSB har tidligere samlet inn datagrunnlaget fra «Melding om brannvern» (MOB) og «Rapport om hendelser (ROH).

Fra og med 1.1 2016 trådte den nye rapporteringsløsningen, BRIS, i kraft. BRIS står for Brann, Redning, Innrapportering og Statistikk, og ble tatt i bruk av alle kommuner med unntak av 110-sentralen og de 35 brann- og redningsvesenene i Salten. Salten tok i bruk BRIS i slutten av april, samtidig som nødnett var fullt operativt og 110-sentralene tok i bruk oppdragshåndteringsverktøyet Vision.

I 2015 ble KOSTRA-arbeidsgruppen involvert i arbeidet med de nye systemene, i den grad at indikatorer og innhold ble diskutert. SSB kom med anbefalinger om automatiske summeringer mv ved innrapportering. SSB fikk også oversikt over nye indikatorer, og arbeidsgruppen fikk gitt innspill til disse, og ev ønsker til videre indikatorer.

3.2. Kontroller i skjema

Data blir kontrollert i DSB, i form av valideringer og krav til felt som må fylles inn før innsending. Rettledning og informasjon ligger tilgjengelig for de enkelte felt som skal fylles ut. I tillegg har kommunene fått tilsendt et grunnlag (med fjorårets tall). Ved tallbehandling i SSB rapporteres det tilbake til DSB dersom store avvik fra fjoråret for enkeltkommuner oppdages.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen);

15. mars 2016 ble foreløpige tall for 2015 publisert. Foreløpige tjenestedata ble tilsendt fra DSB, og foreløpige regnskapsdata ble henta fra kommuneregnskap.

SSB mottok foreløpige data i god tid før foreløpig publisering av marsdata. Formatet i Excel var nytt, noe som medførte en del ekstra arbeid for å bearbeide filene, for å kunne ta dem videre i systemet i SSB. Ved tall for juni var Excelformatene mer lik tidligere årganger, noe som medførte noe mindre jobb med datamaterialet enn til marspubliseringen. Det var likevel en god del jobb med å formatere, klipp og lim, for å få riktige format til saskjøring og innlasting.

236 av 287 brannvesen, 82 prosent, hadde levert innen fristen. For 110-sentraler hadde 15 av 18 levert MOB, - 83 prosent. En lavere svarprosent enn tidligere år var ventet, på grunn av nytt skjema og økt arbeidsbyrde ved utfylling første gang.

Tall for erstatninger er innhentet fra Finansnæringsens fellesorganisasjon (FNO) og er fortløpende, - det vil si at de hele tiden baserer seg på estimerte erstatninger.

Til marspubliseringen var det 15 IKS for brann- og redningsvesen som ikke hadde levert regnskapsdata.

Det nye datasystemet ble tatt i bruk 1. januar 2016, av alle kommuner med unntak av Salten (der det trådte i kraft 1. april 2016).

Når en hendelse oppstår og meldes til 110-sentralen, oppretter 110-operatøren et oppdrag i oppdragshåndteringsverktøyet til 110-sentralene, Vision. Informasjonen fra Vision overføres deretter automatisk til web-applikasjonen BRIS. Dette betyr at informasjon som adresse, tidspunkter og ressurser automatisk er tilgjengelig i rapporteringsløsningen for alle oppdrag brann- og redningsvesenet utfører. Det er 110-sentralen som velger oppdragstype.

Oppdragene kanaliseres inn i BRIS-innboksen til ansvarlig brannvesen, ut fra hvor hendelsen fant sted og hvilke brannvesens ressurser som deltok i håndteringen. Det går ikke an å opprette oppdrag direkte i BRIS, alle oppdrag må komme fra 110-sentralene. En del oppdrag automatbehandles i BRIS. For oppdragene som ikke blir automatbehandlet, skal brann- og redningsvesenet registrere ytterligere informasjon om oppdraget. Dette gjelder i første rekke branner og ulykker.

For den reviderte publiseringen, 15. juni, fikk SSB tilsendt tjenestedata fra DSB i slutten av april, og i god tid før publisering. Etter flere purringer fra DSB hadde alle kommuner levert melding om brannvern (MOB).

SSB fikk opprettinger for noen indikatorer og enkelte kommuner i etterkant, - og det gikk fint å få med disse opprettingene til publisering.

Den nye rapporteringsløsningen, BRIS, har fungert bra, og DSB har informert om at henvendelser til brukerstøtte i stor grad dreide seg om tekniske spørsmål.

Datakvaliteten ved ny rapportering skal gjennomgås og vurderes fortløpende. Det er noen forbedringspunkter som kan implementeres til neste år. Det skal også opprettes et nasjonalt brukerforum for BRIS, med deltakere fra 110-sentraler, brannvesen og DSB. DSB ønsker å opprette en ny publiseringsløsning på sine nettsider, og et mål på sikt er å kunne publisere hovedtall og halvårsdata.

I BRIS fylles altså en god del opplysninger om sakene ut av 110-sentraler. For noen saker og oppdrag må Brann- og redningsvesen inn i etterkant å registrere ytterligere informasjon. Informasjon hentes også fra andre system; Ved bygningsbrann hentes info om bygning fra Martrikkelen, ved trafikkulykker hentes info om vei og tunneller fra Statens Vegvesen, og ved næringsbranner hentes info fra Brønnøysundregisteret.

Når alle spørsmål er besvart, sendes oppdragsrapporten til godkjenning av det ansvarlige brann- og redningsvesen. Etter godkjenning av oppdrag, som er obligatorisk, sendes informasjon til DSB.

Det er noen brann- og redningsvesen som har etterslep for godkjenninger. DSB har informert om at endelig frist for oppdateringer i 2016 var 30. mai. Dette er en måneds tid etter at data til junipubliseringen ble oversendt til SSB.

Et mål for brann- og ulykkesvern bør være å få publisert endelige tall for forutgående år, i juni.

SSB har spilt inn spørsmål til DSB om mulighet for å flytte endelig frist for godkjenning fra brann- og redningsvesen et par uker fram i tid, slik at det er mulighet for at SSB mottar endelige tall i god tid før junipubliseringen.

Arbeidsgruppen diskuterer dette, og ev andre løsninger, nærmere på møtet i høst.

I etterkant av publiseringen 15. juni, ble det som tidligere år, publisert en Dagens statistikkartikkel (DS) som omhandlet hovedtall og endringer på området:

http://www.ssb.no/offentlig-sektor/statistikker/brann_kontra/aar

Datoen for publisering av artikkel, og oppdatert hovedtallstabell, var 23. juni.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Det har gjennom årene vært varierende kvalitet på utfylling av Melding om brannvern, og det ser ut som om det har bedret seg noe de siste årene. De siste årene har DSB hatt tett oppfølging med kommuner der det har vært mistanke om feilrapportering. Det har også vært tilknyttet usikkerhet tilknyttet årsverk til funksjon 339 (beredskap), der flere kommuner har urimelige avvik mellom tall på personer og tall på årsverk.

Samtidig stemmer det ofte at det er stor forskjell på antall personer og årsverk. I brannvesenet er det utbredt at en enkelt person kan ha tre til fire forskjellige funksjoner, med hver sine små stillingsprosent. For eksempel kan en person være ti prosent brannsjef, tjue prosent leder forebyggende, ti prosent leder beredskap, ti prosent utrykningsleder, til sammen i dette eksempelet femti prosent stilling. I små kommuner kan det være personer med forsvinnende liten stillingsprosent, for eksempel brannsjef i 0,05 prosent stilling.

Det er kjørt noen kontroller, for årsverk beredskap, og det ser ut til at det er bra samsvar med tidligere rapporteringer.

SSB orienterte i fjor DSB om produksjons- og editeringssystem for statistikk. Målsetningen er at også DSB kan dra nytte av den i revideringsperioden mellom februar og mai hvert år. SSB ønsker å produsere rapporter med oversikt over de kommunene/brannvesener med størst endring mellom årets og fjorårets på sentrale variabler. Rapportene vi også kunne påvise de kommunene som har størst påvirkning for landstall. På den måten kan det være enklere å prioritere i hvilken rekkefølge DSB bør kontakte kommuner, i tillegg til at det kan avdekke andre typer feil. SSB prioriterte ikke rapportene i årets statistikk. Det er en omlegging på gang på området, med ny rapporteringsløsning, og SSB jobber videre med dette til neste år (for 2016-data).

3.5. Publisering

Ved den foreløpige publiseringen i mars ble foreløpig tjenestedata og regnskapstall fra kommuneregnskapet for 2015 publisert.

Ved publiseringen i juni kom det reviderte tall for tjenestedata og regnskapstall. SSB ble gjort oppmerksom på, like før publisering, at intern frist hos DSB for oppdatering av data var etter at endelige data ble sendt inn til SSB (Se punkt 3.3). Dette var fjerde år på rad området publiserte oppdaterte årganger for både tjeneste- og regnskapsdata ved den foreløpige og reviderte publiseringen.

3.6. Brukerreaksjoner

Det har ikke kommet spesielle brukerreaksjoner eller etterspørslar. Arbeidsgruppen ser selv behov for å publisere flere grunnlagsdata, samt å publisere flere indikatorer

om regnskapsdata på tjenesteområdet. Dette diskuteres nærmere på framtidig arbeidsgruppemøter, og sees i sammenheng med en omlegging av brann- og ulykkesområdet, tilknyttet endring av fagsystem fra og med rapporteringsåret 2016. Det har kommet innspill fra representant fra Norsk brannbefals landsforbund om at koblinger mot andre tjenesteområder kan være relevant, samt behov for mer informasjon om statistikken i Statistisk sentralbyrå ut til brannvesen. Dette arbeides også videre med.

3.6.1 Fordeling mellom funksjonene 338 og 339

I 2007 kontaktet arbeidsgruppen Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) vedørende feilføring av kostnader og inntekter i sammenheng med funksjonene 338 og 339, og mulige løsninger på dette problemet. KRD ønsket en mer detaljert oversikt, og arbeidsgruppen har siden dette fulgt opp føringen mellom de to funksjonene.

Funksjon 338 inneholder feietjenester som er en tjeneste hvor kommunene krever inn feiegebyret og på den måten vil inntekter «nulle ut» utgifter til funksjon 338. De kommunene som har rapportert funksjon 338 i null eller med netto inntekt vil trolig bare inkludere feietjenester til funksjon 338, mens resten av det forebyggende arbeidet som foregår i det enkelte brannvesen ikke blir fordelt mellom funksjon 338 og 339, men blir bokført på funksjon 339.

I tillegg har det i årets arbeidsgruppemøter kommet innspill og blitt diskutert at også årsverk kan være vanskelig å fordele på funksjonene 338 og 339.

Beredskapspersonell kan utføre oppgaver innen forebygging. I tillegg er det knyttet usikkerhet hvor administrativt personell registres, og det kan være grunn til å tro at det er ulik praksis.

Arbeidsgruppen ble i fjor enige i å utarbeide et notat til KOSTRA-regnskapsgruppe som synliggjorde utfordringen med fordelingen mellom funksjonene 338 og 339, samt funksjon 120 Administrasjon. Spesielt er det ønskelig å få klargjort hva som skal føres på funksjon 120 administrasjon av utgifter tilknyttet brannpersonell. Det kunne være aktuelt å sende brev til alle brannvesen med økonomiavdelingene i de involverte kommunene. Dette ble ikke utført, men det blir opplyst i novemberbrev om viktigheten at funksjonsfordelingen følger oppgitte rammer.

Det må avklares om notat skal utarbeides, og oversendes til regnskapsgruppen i år. Årsverksdata hentes inn til DSB, og her er det rapportørene som fordeler på funksjon 338 og 339, med informasjon fra DSB.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1. Bakgrunn for ønsket endring

Det er ingen konkrete ønsker om endringer nå. Samtidig er det fortsatt ønsker om å presisere ovenfor rapportørene hvor viktig skillet mellom funksjon 338 og 339 er. Det er mistanke om at flere kommuner ikke splitter slik hensikten er tenkt. For brann- og ulykkesområdet kan det være noen diffuse skiller, - da også personer som jobber med beredskap arbeider med forebyggende arbeid. Det har blitt diskutert om et skille mellom beredskap og forebygging er hensiktsmessig, uten at arbeidsgruppen har konkludert med et forslag om sammenslåing av funksjonene.

4.2. Forslag til endring

Ikke relevant

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endring

Arbeidsgruppen avholdt et arbeidsgruppemøte høsten 2015 der ny rapporteringsløsning var tema. Den nye rapporteringsløsningen til DSB har medført endringer i datagrunnlag, og muligheter for nye indikatorer. Det er ønskelig å publisere flere indikatorer på området. Slik området presenteres per nåværende tidspunkt, er det stor grad av brannvern og lite grad av ulykker.

Spesielt er ønskelig å publisere indikatorer tilknyttet oppdrag. SSB har fått oversendt en liste på 88 ulike kategorier for oppdrag som blir registrert, heriblant en liste på 22 punkter for sted for brann. Per nå er det kun bygningsbranner, inkludert boligbranner, som publiseres. Arbeidsgruppen ønsker først og fremst å publisere antall branner totalt.

I tillegg må det vurderes om andre kategorier kan tas med, ev sammenslåinger og om ev det kan være aktuelt å publiseres noe på et høyere nivå enn kommune. DSB har spilt inn ønske om at også data for brannvesen, i tillegg til kommuner, publiseres.

Arbeidsgruppen ønsker også å publisere informasjon om antall utrykninger, bistand til politi og helseoppdrag, dersom kvaliteten på data er god.

SSB har allerede mottatt utvidete filer fra DSB, og vil i løpet av høsten samarbeide om materialet, og vurdere hvilke sammenslåinger som kan være aktuelle og hva som kan publiseres.

5.2. Forslag til endring

Arbeidsgruppen arbeider utover høsten med en spesifisering av nye indikatorer.

6 Ønskede endringer i faktaark

6.1. Ønskede endringer

Faktaarkene ser ut til å fungere rimelig bra i forhold til de data DSB og SSB samlet sett har tilgjengelige. Faktaarkene skal, fra og med 2018 utgå. Det er likevel behov for noen justeringer, og ev for det som publiseres i Statistikkbanken:

Følgende indikatorer hentes per nåværende tidspunkt fra Kommuneregnskap: (<https://www.ssb.no/statistikkbanken/SelectVarVal/Define.asp?MainTable=Kostra3KDetaljer&KortNavnWeb=kommregnko&PLanguage=0&checked=true>)

- Brutto driftsutgifter, kommunekonsern, til funksjon 338
- Brutto driftsutgifter, kommunekonsern, til funksjon 339

Ovennevnte indikatorer er ønskelig å publisere i grunnlagsdata for Brann- og ulykkesvern. I tillegg er følgende indikatorer ønskelig å publisere som nøkkeltall:

- Brutto driftsutgifter per innbygger, etter tjeneste og fylke. (Her: kommunekonsern og fordeling på funksjon 338 og 339).

Det er også ønskelig å publisere følgende indikatorer, grunnlagsdata:

Årsverk totalt

Årsverk f 338

Årsverk f 339

Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Informasjon om andel personer med kompetanse som utfører tilsyn med særskilte objekter (A-objekter) blir i den nye rapporteringsløsningen ikke samlet inn. Dette har medført at kvalitetsindikatorene på dette utgikk fra og med 2015- data, og at indikatoren ble prikket for 2015 ved publiseringer i 2016.

Nye nøkkeltall

Se punkt 6.1.

Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Det er ingen konkrete forslag til endringer av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall. Samtidig kan det nevnes at endringer av dimensjonsforskrifter innebærer at tilsyn med A-objekt gjøres mer etter behov framover. Per nå publiseres indikatorene som tidligere, men det kan tenkes at det på sikt blir behov for å endre dette. Det rapporteres, til DSB, også om B- og C-objekt og tilsyn med disse.

7 Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Status på omstrukturering av tabeller og utvelgelse til kommunefakta

Arbeidsgruppen gjennomførte i mai en workshop, der det ble informert om prosjektet med å modernisere publiseringsløsningen for KOSTRA. Den nye løsningen medfører at faktaarkene forsvinner, og blir erstattet av Kommunefakta og Statistikkbanken. KOSTRA-tall skal bli lettere tilgjengelige på ssb.no, og enklere å bruke. Det blir trolig en trinnvis lansering, der kommuneprofil kommer først med dagens faktaark, og fra 2018: Kommuneprofil med Kommunefakta.

Arbeidsgruppens oppgaver tilknyttet moderniseringen:

- Velge ut tall til Kommunefakta-tabell for tjenestområdet
- Finne fram til ønskelig tabellstruktur i Statistikkbanken

SSB spilte inn at et utgangspunkt for Kommunefakta kan være tabellen, med hovedtall, som følger årlig publisering med artikkel og figurer:

https://www.ssb.no/brann_kostr

Tallene i denne tabellen har tidligere blitt drøftet og funnet som viktige for statistikken brann- og ulykkesvern:

Brutto driftsutgifter:

- Utgifter totalt, funksjon 338 og 339
- 338 Førebygging av brannar og andre ulukker
- 339 Beredskap brannar og andre ulukker

Netto driftsutgifter:

- Utgifter totalt, funksjon 338 og 339
- 338 Førebygging av brannar og andre ulukker
- 339 Beredskap brannar og andre ulukker

Årsverk:

- Årsverk i brann- og ulykkesvern per 1000 innbyggjarar
- Årsverk til funksjon 338 per 1000 innbyggjarar
- Årsverk til funksjon 339 per 1000 innbyggjarar

Aktivitet:

- Talet på bygningsbrannar

- Talet på piper feia
- Talet på A-objekt med tilsyn i løpet av året

Arbeidsgruppen mener det er få tabeller og en oversiktlig tabellstruktur for området Brann- og ulykkesvern i dagens Statistikkbank.

Arbeidsgruppen diskuterte behov for både brutto og netto driftsutgifter i Kommunefakta, og vil diskutere dette nærmere på senere arbeidsgruppemøter. Det er grunn til å tro at å kjøre omtrent samme linje som andre fagområder kan være nyttig.

Med overgangen til nye rapporteringsløsninger, og muligheter for data, er det behov for å få på plass nye indikatorer på området, før man spikrer hva som skal være med i Kommunefakta. Det er noen nye indikatorer som kan være aktuelle, for eksempel antall branner totalt, og antall utrykninger. Det vil først og fremst være nye indikatorer tilknyttet *aktivitet* som vil være aktuelle.

7.2. Kvalitetsindikatorer

Kvalitetsindikatoren «Delen personer med kompetanse som fører tilsyn med særskilte brannobjekt» er fra og med 2016-data prikket, da data ikke innhentes lengre. Denne fjernes fra tabell over kvalitetsindikatorer, og følgende kvalitetsindikatorer gjenstår:

- Andel A-objekt som har fått tilsyn
- Andel boligbranner pr. 1000 innbyggere

Førstnevnte indikator, Andel A-objekt som har fått tilsyn, kan på sikt tenkes at fjernes. Dette med bakgrunn i nye forskrifter, som tilsier at tilsyn kan gjøres med etter behov (se for øvrig punkt 6.1.3).

I fjorårets rapport til Samordningsrapport ble det informert om følgende ny indikator, som på sikt kan bli en kvalitetsindikator: «Delen brannpersonell med relevant kompetanse». På grunn av ny rapporteringsløsning, samt arbeid med KOSTRA-modernisering der det vil være behov for store endringer på området, har ikke denne blitt publisert.

Kvalitetsindikatorer har blitt diskutert på arbeidsgruppemøter, der det har blitt spilt inn at omfang av informasjonsarbeid og arbeid mot ulike sårbare grupper (f.eks. eldre) kan si noe om kvalitet. Det er for øvrig enighet i gruppen at fullt fokus må være på indikatorer som er mulig å få etter omleggingen av rapportering til DSB, og at vi ser nærmere på om ev nye indikatorer som publiseres også kan være aktuelle for å si noe om kvalitet. Et mål vil være å få nye indikatorer og ev kvalitetsindikatorer til publisering i 2017, dersom dette lar seg gjøre samtidig som prosessen med KOSTRA-modernisering.

7.3. Kommunal tjenesteproduksjon - Hvordan få med hele bildet?

For brann- og ulykkesområdet er det et mangfold at organiseringsmodeller, og kommunene kan enten produsere tjenester selv (finansiert gjennom kommune-kassen eller organisert i KF og IKS), kjøpe tjenester av andre kommuner, eller kjøpe tjenester fra private aktører. Det er ut fra dette relevant å se kommunal produksjon ut fra flere perspektiv; fra et produsentperspektiv, fra et «sørge-for»-perspektiv og fra et konsumentperspektiv.

Når det gjelder regnskapstall er «konsern» en KOSTRA-konstruksjon, hvor man trekker inn særregnskap både fra IKS og KF i tillegg til kommunekasse.

Interkommunalt samarbeid hjemlet i KommuneLOvens § 27 er bare rapporteringspliktige når de fører særregnskap, og det gjør populasjonsforvaltningen vanskelig. En utfordring er hvordan man skal sikre samsvar mellom teller og nevner i indikatorer som setter sammen regnskapstall med personelltall, tjenestedata og befolkning.

Arbeidsgruppen for Brann- og ulykkesvern vil framover se på hvordan man endra bedre enn i dag kan oppfylle målsetningen i KOSTRA om å vise aktuell, relevant og sammenliknbar styringsinformasjon uavhengig av kommunal organisering.

Målet, også for brann- og ulykkesvern, bør være å gi et bredere og mer helhetlig bilde av tjenestene som blir produsert. Med omleggingen av rapporteringsløsning, og ved å publisere flere indikatorer på området som viser mer av hva brannvesenet arbeider med, vil vi nærme oss.

Mange kommuner velger å organisere brannvesen utenfor kommunen sin virksomhet i ulike organisasjonsformer, ofte IKS. Dette gir utfordringer i forhold til å presentere et reelt bilde av situasjonen i en kommune.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har spilt inn ønske om publisering av tabeller på det nivået som data innhentes for noen indikatorer: Brannvesen.

Fordelingsnøkkelen i Konsern-faktaarket når det gjelder splitting på kommuner som inngår i et IKS er eierandelen som er oppgitt i Bedrift- og foretaksregisteret (BOF) for regnskapsdata. Dette ser i stor grad ut til å gi et rett bilde av forholdene ute i kommunene. Arbeidsgruppen vet at noen vertskommuner tar på seg større eierandeler enn hva som faktisk er tilfelle.

Personelldata for kommuner som inngår i et IKS blir fordelt likt på alle eierkommunene som inngår i samme IKS/KF. Tallet på årsverk som er rapportert for alle kommunene i samme IKS blir summert opp, det samme gjelder for befolkningstallet i kommunene. Dette gjør at indikatorer som inkluderer årsverk og befolkningstall vil ha lik verdi for alle kommuner som inngår i samme IKS på konsernfaktaarket. Arbeidsgruppen mener at denne ordningen vil være den beste måten å presentere disse tallene på, også i tiden som kommer.

8 Annet

Høsten 2014 ble en vurdering av muligheter for å erstatte årsverksopplysningen fra «Melding om brannvern» med registerdata. Tidligere gjennomganger, flere år tilbake, konkluderte med at kvaliteten på splitting mellom funksjon 338 og 339 var for dårlig. Den nye gjennomgangen viste også at kvaliteten på tallene ikke er gode nok. Hovedårsaken til det var at det ikke har kommet inn nye opplysninger i registeret som gjør det mulig å splitte funksjon 338 og 339. Så lenge det er et ønske å splitte årsverk mellom disse funksjonene kan det bli en utfordring å gjøre en overgang til registerdata også i framtiden. SSB vurderte at det var hensiktsmessig å fortsette med å hente årsverksopplysninger fra DSB og deres «Melding om brannvern».

Det ble i forrige rapport skrevet at det kan tenkes at nytt register for sysselsetting, A-ordningen, kan bedre kvaliteten på disse tallene i framtiden. På sikt får arbeidsgruppen, i samråd med seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk, vurdere når det er hensiktsmessig med en ny gjennomgang.

Eiendomsforvaltning

1 Innledning

1.1. Arbeidsgruppens sammensetning

Arild Kormeseth (leder)	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Vilni Verner Holst Bloch	Statistisk sentralbyrå, seksjon for bygg- og tjenestestatistikk
Knut Holter	Kartverket
Kristin Thoresen	Asker kommune
Erik Viken	Møre og Romsdal fylkeskommune
Trine Hagen	Nord-Trøndelag fylkeskommune
Tina Williams	Trondheim kommune
Fredrik Horjen	Direktoratet for byggkvalitet
Espen Rymoene (vikarierende rep.)	KS
Marte Helliksen Hvamb (sekretær)	Statistisk sentralbyrå, seksjon for offentlige finanser

2 Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Datakvaliteten ble gradvis forbedret etter 2008, spesielt i kommuner og fylkeskommuner som har et aktivt forhold til tallene. Datakvaliteten for kommunene de siste årene bærer preg av svært mye feil regnskapsføring (både på funksjoner og arter) og påfølgende feilrapportering. Dette til tross for at det er lagt ned betydelige ressurser fra SSB, KMD og fylkesmennene med å gjøre kommunene oppmerksom på feilrapporteringen og med anmodning om å korrigere feil.

Datainngangen har vært noe dårligere i år enn tidligere, det er manglende arealrapportering for 19 kommuner.

Arbeidsgruppen har i flere år jobbet for at matrikkelen som register skal erstatte skjemaene for arealdata (BTA). Arbeidsgruppen har også et ansvar knyttet til å vurdere om tilstandsgrader og universell utforming i kommunale bygg på sikt skal registreres i Matrikkelen. Det midlertidige skjemaet har eksistert i åtte år. Kartverket har vært positive til en utvikling som åpner opp for å registrere bruttoareal for identifiserte bygninger i (fylkes)kommunesektorene i matrikkelen, men det ser ikke ut til å la seg gjøre som følge av manglende ressurser til å gjøre systemtilpasninger i matrikkelen. Arbeidsgruppen må derfor komme fram til og vurdere alternative løsninger for innhenting av areal fra kommunale eiendommer

2.2. Arbeidsgruppens anbefalinger

Arbeidsgruppen vurderer at manglende muligheter for å hente ut brutto areal fra matrikkelen, samt dårlig kvalitet på regnskapsdataene som rapporteres fra kommunene kan være til hinder for å fortsette med rapporteringen av brutto areal på skjema og rapportering etter de inndelinger som er i regnskapet. Dersom arbeidsgruppen ikke kommer fram til en mer langsiktig og bærekraftig alternativ løsning til rapportering av areal kan det i fremtiden bli aktuelt å be om Samordningsrådets samtykke til å avvikle statistikken og arbeidsgruppen.

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Det er ikke gjort endringer i skjemaene 34A, 34B, 34C eller 34D siden forrige rapportering.

3.2. Kontroller i skjema

Det ligger kun enkle kontroller i skjemaene som sørger for at kommunene fyller ut informasjonsfeltene riktig og at kontaktinformasjon er på riktig format. Disse kontrollene fungerer etter intensjonen.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen); Kommune:

Skjema 34

Det var 390 kommuner som hadde rapportert brutto arealtall ved publiseringen 15.mars. Dette er 17 kommuner mer enn ved foreløpig publisering i fjor, og utgjør en svarprosent på 91,1.

Til publiseringen av reviderte tall i juni hadde 409 kommuner rapportert bruttoareal. Det mangler rapportering av bruttoareal fra 19 kommuner.

Skjema 34B skal rapporteres av kommunale foretak (KF) som forvalter kommunale formålsbygg. Noen kommuner som har eiendomsforetak rapporterer areal kun via skjema 34B. Ved årets rapportering ble det levert inn 95 34B-skjemaer. Det finnes ingen fullstendig oversikt med hvilke kommunale foretak som forvalter kommunale formålsbygg. Uten en slik oversikt er det ikke mulig å gi en svarprosent, men det ble innrapportert areal fra tilsvarende antall foretak i år som i fjor.

Det ble sendt ut tre purringer på e-post sentralt for skjema 34A og 34B, en før publiseringen 15. mars og to før publiseringen 15. juni.

Regnskap

Til mars ble det rapportert regnskap fra 404 kommuner. Ved publiseringen i juni var alle kommuneregnskap rapportert inn.

Funksjon 121 (forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen) ble tatt i bruk i 2008. Det er kun 371 av 428 kommuneregnskap som tatt i bruk funksjon 121. Det er med andre ord 57 kommuner som ikke har ført utgifter på funksjon 121. I tillegg er det omtrent like mange kommuner som har verdier som er så lave (og noen høye) at de umulig kan være korrekte.

Art 075 (lønn renhold), ble tatt i bruk i 2013. Det er kun 351 av 428 kommuner som har tatt i bruk art 075. Det er med andre ord 77 kommuner som ikke har ført utgifter på art 075. I tillegg er det ett titalls kommuner som har så lave verdier at det er tvilsomt om det kan være korrekt.

Kommuner som leier mye av bygningsmassen får færre gode nøkkeltall. Leie av bygg føres kun på en art i kommunenes KOSTRA-regnskap, og det vil variere hvilke utgifter til det leide bygget som dekkes av leieutgiftene og hvilke som blir regnskapsført andre steder.

Utgifter til f.eks. vaktmester og renhold (som i noen tilfeller ikke dekkes av husleien) blir fordelt på de kvadratmeterne som kommunen selv eier innenfor den gitte funksjonen.

De siste årene har det blitt lagt ned en betydelig ressursbruk både fra KMD, SSB og fylkesmennene med å få kommunene til å føre korrekt regnskap og rapportere korrekte tall i KOSTRA. I 2015 og 2016 har fylkesmennene ved flere anledninger henvendt seg målrettet til de kommunene som ikke har rapportert eller som åpenbart har feil i tallene. Hensikten har vært å gjøre kommunene oppmerksomme på feil slik at feilene kan korrigeres til påfølgende rapportering, og samtidig få kommunene til å føre korrekt i regnskapet slik at det ikke blir feil i senere rapporteringer.

Arbeidsgruppen vil gi uttrykk for at kommunenes manglende rapportering på skjema 34 A/B, samt manglende og feil rapportering både på forvaltning (F121) og renhold (A075) gir dårlig datakvalitet for om lag en tredel av landets kommuner. Arbeidsgruppen er tvilende til at landstallene gir et korrekt bilde av eiendomsforvaltningen i kommunene og stiller spørsmål ved om kommunene som ikke rapporterer korrekt, har tilstrekkelig styringsdata som grunnlag for å ivareta et verdibevarende vedlikehold og eiendomsforvaltning.

Fylkeskommune:

Skjema 34

Til publiseringen 15. mars hadde alle 19 fylkeskommunene levert skjema 34C. Svarprosenten for fylkeskommunene samlet var dermed på 100 prosent.

Ellers er de fleste fylkeskommunale eiendomsforetak rapporterte inn brutto areal til publiseringen i mars. Undervisningsbygg i Oslo KF sine arealer er rapportert på fylkeskommunens skjema 34C fremfor 34D.

Regnskap

Det var fulltelling på rapporterte regnskap fra fylkeskommunene allerede i mars.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Revisjonen av arealdataene ble gjort ved å se på kommunene med ”ekstremverdier” på enkelte viktige indikatorer i regnskapsstørrelsene og på arealrapporteringen ved hjelp av den statistiske HB-metoden.

Regnskapsrevisjonen har bestått av å ta stikkprøver av aktuelle regnskapsbegrep og identifisere og følge opp uregelmessigheter og ekstremverdier. Som nevnt ovenfor har mange kommuner ikke tatt i bruk den nye renholdsarten 075 (ny fra 2013) som inngår i indikatorene for produktivitet i faktaarkene. I 2014 hadde 327 kommuner tatt den nye arten i bruk. I 2015 har 351 kommuner arten med. Kanskje mer oppsiktsvekkende er den manglende bruken av F121, som ble innført i 2008.

Det var en grov revisjon, men de største avvikene ble rettet opp. SSB har gått gjennom 50 kommuners arealtall og sendt ut spørsmål om hvorvidt det er riktig rapportert. Revisjonsarbeidet vil i noen grad fortsette utover sommeren og høsten dersom det blir avdekket feil.

I tillegg til revisjonen foretatt av SSB, er det som nevnt i avsnitt 3.3, tatt kontakt med kommuner som har unaturlige verdier eller manglende rapportering.

3.5. Publisering

Nøkkeltallene for eiendomsforvaltning ble publisert i faktaarkene «Eiendomsforvaltning for utvalgte formålsbygg» for fylkeskommunen og kommunene, samt (fylkes)kommunekonsern. På grunn av tekniske problemer i SSB ved foreløpig publisering i mars var det noe mangler i arealtallene som ble publisert ved foreløpig publisering på kommunenivå, dette ble rettet opp til juni- publiseringen.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1. Bakgrunn for ønsket endring

Arbeidsgruppen har ingen foreslåtte endringer i kontoplanen.

4.2. Forslag til endring

Ikke aktuelt.

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endring

Arbeidsgruppen har ingen foreslåtte endringer i skjema.

5.2. Forslag til endring

Ikke aktuelt.

6 Ønskede endringer i faktaark

6.1. Ønskede endringer

Innholdet i faktaarkene er tilfredsstillende, og det er ikke fremmet ønsker om endringer.

7 Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Status på omstrukturering av tabeller og utvelgelse til kommunefakta

I perioden 2015 – 2018 gjennomføres prosjektet KOSTRA modernisering i SSB. KOSTRA skal over på en ny produksjonsløsning internt i SSB, og faktaarkene skal erstattes av en ny formidlingsløsning på ssb.no. Arbeidsgruppen ble våren 2016 informert om arbeidet, og hva det vil innebære for gruppen og fremstillingen av KOSTRA eiendomsforvaltning statistikken.

I løpet av høsten 2016 vil SSB og KMD utarbeide et forslag for omstrukturering av KOSTRA-tabellene gruppen er ansvarlig for, samt hvilke tall som skal ligge i nye Kommunefakta. Forsaget vil sendes ut på høring til arbeidsgruppen. I fellesskap skal gruppen komme fram til en ny tabellstruktur i statistikkbanken, og tabell i Kommunefakta innen april 2017. Innholdet skal legges fram i neste års arbeidsgrupperapport. Første publisering av KOSTRA på ny løsning blir 15. mars 2018 for de foreløpige 2017-tallene.

7.2. Overgang til matrikkelen

Samordningsrådet i KOSTRA fikk høsten 2007 forelagt et forslag om rapportering av areal og tilstand på bygningsnivå. Forslaget innebar at kommunene skulle rapportere inn på skjema (1) arealet og (2) tilstanden på kommunesektorens bygninger. Samordningsrådet ga ikke tilslutning til forslaget om rapportering om tilstand, blant annet på bakgrunn av usikkerhet om omfanget av rapporteringspliktene. Det ble på samme møte opprettet en KOSTRA- arbeidsgruppe for eiendommer med mandat på lik linje med de andre arbeidsgruppene i KOSTRA.

Matrikkelen, som forvaltes av Kartverket, er det sentrale registeret for informasjon om bygninger.

Samordningsrådet ønsket også at Kommunaldepartementet orienterte alle kommuner og fylkeskommuner om at rapportering av tilstand på kommunale bygg var utsatt, og det var en målsetting om å registrere informasjon om tilstand i Matrikkelen. Videre ble det lagt til grunn en midlertidig rapportering på skjema om BTA på byggfunksjonene i påvente av at denne informasjonen ble lagt inn i matrikkelen. Denne rapporteringen har SSB gjort som et betalt oppdrag fra KMD.

Kartverket har gjentatte ganger - i arbeidsgruppen for eiendommer og i Samordningsrådet - gitt uttrykk for at de er positive til å gjøre tilpasninger i matrikkelen slik at matrikkelen kan erstatte den midlertidige rapporteringen i skjema 34. Kartverket viser til at det skal registreres bruttoareal i matrikkelen i dag, men at dette har en lav utfyllingsprosent (12,4). Det kan skyldes at den interne kommunikasjonen i kommunene er svært mangelfull (typisk at eiendomsforvaltere og matrikkelfører er adskilte). Selv om bruttoarealet er registrert i matrikkelen, er det en forutsetning at bygningen identifiseres slik at SSB kan trekke ut data og koble disse mot byggtyper (funksjoner). Kartverket melder at ressursene til å gjøre systemtilpasninger ikke er tilstede og peker på mulige alternative løsningene som ligger innenfor dagens system. Dette kan eksempelvis være å benytte bruksarealet (BRA), som har en utfyllingsgrad for alle bygg på 98%, og å benytte bygnings-typene for funksjonsdeling selv om disse ikke fullt ut dekker formålet.

Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) som også sitter i arbeidsgruppen, har informert om at skjemaene som benyttes i forbindelse med byggesøknad i dag har eget felt i søknadsskjema for bruksareal som ansvarlig søker fyller ut og at det i dag ikke finnes eget felt for å registrere bruttoareal. Manglende tall er viktig årsak til at bruttoareal ikke blir registrert av matrikkelfører i Matrikkelen. DiBK arbeider med nye digitale søknadsløsninger som vil kunne hente bruttoareal automatisk. DiBK sier det er ikke aktuelt å gjøre endringer i dagens søknadsløsninger for å ivareta registrere bruttoareal i byggesøknaden.

7.3. Mulig avvikling av statistikk om eiendomsforvaltning og arbeidsgruppen

Det vises til avsnitt 7.2 over. SSB har i utgangspunktet ikke nytte av dataene som samles inn til annen statistikkproduksjon. KMD har finansiert oppdraget under forutsetning av at det var midlertidig og at informasjon om areal og tilstand ble hentet fra matrikkelen som register. Kommunene har en svært lav registrering av bruttoareal i matrikkelen i dag. Svært mange kommuner klarer av forskjellige 34B. Eiendomsforvaltning – areal på utvalgte kommunale formålsbygg (KF) grunner ikke å føre utgifter og inntekter korrekt i regnskapene og rapporterer feil tall, som igjen fører til feil nøkkeltall for eiendomsforvaltning. Siden det for eksempel ikke føres utgifter for eiendomsforvaltningen, vil utgiftene blir ført en annen plass i regnskapene og dermed blir det feil i andre nøkkeltall.

Det er lagt ned et betydelig arbeid de siste årene med å tilpasse rapporteringen slik at kommunene skal ha best mulig styringsdata for å få et bedre verdibevarende vedlikehold. Det er i dag kun et fåtall kommuner som benytter dataene aktivt.

Det kan stilles spørsmål ved om den samlede ressursbruken og manglende datakvaliteten gjør det forsvarlig å opprettholde innsamlingen av data, produksjon av nøkkeltall og drift av arbeidsgruppen slik det er i dag. I året fremover vil gruppen derfor arbeide med å finne en god og langsiktig alternativ løsning for areal rapportering og eiendomsforvaltning statistikken. Dersom en ikke kommer fram til

en tilfredsstillende løsning kan det bli aktuelt med en mulig avvikling av arbeidsgruppen og statistikken.

8 Annet

Rapporten ble ikke sendt ut på høring før mandag 27.06. noe som ga arbeidsgruppemedlemmene kort tid på å komme med svar, i tillegg til ferieavvikling for mange.

9 Vedlegg

9.1. Lenke til skjemaene

Skjema 34A. Eiendomsforvaltning – areal på utvalgte kommunale formålsbygg

Skjemaet kan lastes ned her: http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/_attachment/248626?_ts=1516c64b8d8

Skjema 34B. Eiendomsforvaltning – areal på utvalgte kommunale formålsbygg (KF)

Skjemaet kan lastes ned her: http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/_attachment/248622?_ts=1516c635948

Skjema 34C. Eiendomsforvaltning – areal på utvalgte fylkeskommunale formålsbygg (FKF)

Skjemaet kan lastes ned her: http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/_attachment/248576?_ts=1516c3a8428

Skjema 34D. Eiendomsforvaltning – areal på utvalgte fylkeskommunale formålsbygg

Skjemaet kan lastes ned her: http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/_attachment/248577?_ts=1516c3ada18

Eiendomsskatt

1 Innledning

1.1. Arbeidsgruppens sammensetning

Arbeidsgruppen har ansvaret for KOSTRA-skjema 33 "Eiendomsskatt i kommunene" og de to regnskapsartene 874 "Eiendomsskatt annen eiendom" og 875 "Eiendomsskatt boliger og fritidseiendommer".

Arbeidsgruppen består per juni 2016 av:

Arild Kormeseth (leder)	Kommunal- og moderniserings- departementet
Andreas Tveitereid	Finansdepartementet
Liv Elin Vermundsberget	KS
Helge Høve	Ibestad kommune
Else Bredeli (sekretær)	Statistisk sentralbyrå, seksjon for offentlige finanser

2 Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Arbeidsgruppen er generelt godt fornøyd med både datainngangen og publiseringen. I år leverte samtlige kommuner skjema 33 tidsnok til å bli med i KOSTRA-publiseringen 15. juni.

2.2. Arbeidsgruppas anbefalinger

Arbeidsgruppen anbefaler ingen endringer kontoplanen.

Arbeidsgruppen foreslår å ta inn et nytt spørsmål om fritak for eiendomsskatt på fritidsboliger (jf. ny § 7 e i eiendomsskatteloven).

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Årets skjema hadde ingen nye spørsmål. Eneste endring var at det ble lagt inn noen flere kontroller med feilmeldinger: skattesatsen må ligge mellom 2 og 7 promille og at den differensierte satsen må være forskjellig fra den generelle satsen. Videre at antall fritaksår for eiendomsskatt på nye boliger maksimalt kan være 20 år.

3.2. Kontroller i skjema

Det er lagt inn ulike kontroller i skjemaet, blant annet en kontroll som låser spørsmål som ikke er relevante for kommuner som kun har eiendomsskatt på verk og bruk eller på næringsseiendommer, inkludert verk og bruk. Kontrollene som ligger i skjemaet gjør at man eliminerer en del logiske feil før innsending.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

Til publiseringen 15. mars 2016 hadde 401 kommuner rapportert skjema 33, noe

som tilsvarende 94 pst. Til publiseringen 15. juni 2016 hadde alle 428 kommuner rapportert på skjema 33. Til publiseringen i juni, har også alle 428 kommuner levert regnskapsfiluttrekkene med eiendomsskattartene 874 og 875 for 2015. Det ble foretatt tre purrerunder på e-post fra KOSTRA sentralt (for alle KOSTRA-skjema). En runde før publisering 15. mars og to runder før publiseringen 15. juni. Det var 17 kommuner som fagseksjonen måtte følge opp med flere purringer før publiseringen 15. juni. Alle 17 sendte imidlertid skjemaet inn på egenhånd.

Tidligere år har det vært et par kommuner som ikke leverte i det hele tatt men der SSB fylte ut skjema 33 på kommunens vegne, ved å sjekke opplysninger om eiendomsskatt på kommunenes nettsider, samt opplysninger fra skjemaer for tidligere år.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Kontrollene i skjemaet eliminerer de fleste feil, for eksempel at kommuner med eiendomsskatt kun på verk og bruk, ikke kan ha fritak for eiendomsskatt for nye boliger. Videre kontroll i SSB søker å avdekke feilføring av regnskapstallene på artene 874 og 875, feil i oppgitt takstør, bunnfradrag og i differensiert skattesats.

Det er fremdeles flere kommuner som ikke fordeler på «eiendomsskatt annen eiendom» (art 874) og «eiendomsskatt boliger og fritidseiendommer» (art 875), noe vi følger ekstra opp under revisjonen.

Kommunene kontaktes hovedsakelig per e-post ved mistanke om feilføring.

3.5. Publisering

Regnskapstallene for eiendomsskatt blir publisert i SSBs statistikkbank i følgende tabeller: de to faktaarkene "A. Finansielle nøkkeltall og adm., styring og fellesutgifter" og "A1. Konsern - Finansielle nøkkeltall og adm., styring og fellesutgifter". Eiendomsskatt publiseres "totalt" av brutto driftsinntekter og to indikatorer, «eiendomsskatt på annen eiendom» og «eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer»

Dataene fra skjemaet blir publisert i et eget faktaark på nivå 3 (T. Eiendomsskatt).

Landstall blir også publisert med tabeller, samt artikkel om lag en uke etter 15.juni-publiseringen i KOSTRA, i år den 20.juni.

3.6. Brukerreaksjoner

Ved publisering er det mye oppmerksomhet om og etterspørsel etter hvilke og hvor mange kommuner som har innført eiendomsskatt, og da spesielt eiendomsskatt på boliger.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1. Bakgrunn for ønsket endring

Arbeidsgruppen har ikke ønsker om endringer kontoplanen.

4.2. Forslag til endring

Ikke aktuelt.

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endring

Stortinget vedtok 13. juni 2016 to endringer i eiendomsskatteloven, hvor den ene var ny § 7 e om fritak av eiendomsskatt på fritidsboliger.

Arbeidsgruppen foreslår å ta inn et nytt spørsmål i skjemaet som dekker fritak for eiendomsskatt på fritidsboliger. Bakgrunnen for dette er å få informasjon om de viktigste unntakene for eiendomsskatt og hva effekten av lovendringen vil være framover i tid.

5.2. Forslag til endring

Arbeidsgruppen foreslår å ta inn et nytt spørsmål om fritak for eiendomsskatt på fritidsboliger.

6 Ønskede endringer i faktaark

6.1. Ønskede endringer

Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Arbeidsgruppen ønsker ikke å fjerne noen nøkkeltall

Nye nøkkeltall

Arbeidsgruppen vil publisere tall for den nye variabelen som følger av nytt spørsmål: kommuner som gir fritak for eiendomsskatt på fritidseiendom.

Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Arbeidsgruppen ønsker ikke å gjøre endringer i eksisterende nøkkeltall.

7 Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Status på omstrukturering av tabeller og utvelgelse til kommunefakta

I og med at opplysningene som hentes inn via eiendomsskatteskjemaet bare publiseres som grunnlagstall (absolutte tall) og ikke nøkkeltall (relative tall) er det ikke aktuelt med utvelgelse til kommunefakta. Det vil heller ikke bli store omstruktureringer i de publiserte grunnlagstabellene.

7.2. Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppen ser det som ikke relevant med kvalitetsindikatorer innenfor dette området.

7.3. Kommunal tjenesteproduksjon - hvordan få med hele bildet?

Ikke relevant.

8 Annet

9 Referanser

10 Vedlegg

Skjema 33. Eiendomsskatt i kommunene for 2016

Skjemaet kan lastes ned her: http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/_attachment/248621?_ts=1516c62d860

Landbruk

1 Innledning

1.1. Arbeidsgruppens sammensetning

KOSTRAs arbeidsgruppe for landbruk ble opprettet våren 2004, og har levert rapport til KOSTRAs Samordningsråd i juni hvert år siden rapporteringsåret 2005.

Arbeidsgruppa har hatt to møter i perioden 1. juli 2015-30. juni 2016. Begge møtene ble holdt i SSBs lokaler i Oslo, hhv. 14.9.2015 og 17.3.2016.

Arbeidsgruppa for KOSTRA Landbruk er satt sammen slik:

Ole O. Moss, Statistisk sentralbyrå (SSB),	Primærnæringsstatistikk (leder)
Berit Bjørlo, SSB,	Primærnæringsstatistikk (sekretær)
Aud-Sissel Meringdal,	Landbruks- og matdepartementet (LMD)
Anne Berit Ulstad,	Landbruks- og matdepartementet (LMD)
Morten Ingvaldsen,	Fylkesmannen i Oslo og Akershus (representant for LMD)
Anne-Beate Hekland,	Tønsberg kommune (representant for KS)
Gudbrand Johannessen,	Gran kommune (representant for KS)
Sissel Ferstad,	Kommunal og moderniseringsdepartementet (KMD)
Jan Terje Strømsæther,	Landbruksdirektoratet
Astrid Elin Halse,	Landbruksdirektoratet
Anne Brit Thorud, SSB,	Offentlige finanser
Svein Homstvedt, SSB,	Naturressurs og miljøstatistikk

Arbeidsgruppa er underlagt LMD som fagdepartement, og i samråd med SSB er ledelses- og sekretariatsfunksjon i arbeidsgruppa overlatt SSB. De deltakende parter i arbeidsgruppene dekker selv utgiftene ved deltakelsen.

KOSTRA skjema 32 - Forvaltning av landbruksarealer - dekker følgende emneområder:

- Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord etter jordloven og etter plan- og bygningsloven
- Saksbehandling etter jordloven og konsesjonsloven
- Nydyrking
- Omdisponering
- Deling av landbrukseiendom
- Driveplikt
- Konsesjon for erverv av fast eiendom

I tillegg legger SSB inn opplysninger om antall landbrukseiendommer, antall jordbruksbedrifter og jordbruksareal i drift i hver enkelt kommune.

Arbeidsgruppa for KOSTRA Landbruk er satt sammen i henhold til direktivene for arbeidsgruppene i KOSTRA. Landbruks- og matdepartementet (som fagdepartement) har ansvaret for gruppa, og det er departementet sammen med KS, KMD, SSB og fagdirektorater som fatter gruppens vedtak. SSBs ledelse av

faggruppa er mer operativ enn besluttsende, samtidig som SSB har et selvstendig ansvar for Norges offisielle statistikk.

Landbruks- og matdepartementet vedtok å benytte KOSTRA som hovedkanal for innrapportering og publisering av styringsinformasjon på arealforvaltning fra kommunene til staten fra og med 2005. Avgjørelsen må ses i sammenheng med overføringen av flere oppgaver på landbruksområdet til kommunene. Det er et mål å forenkle og modernisere offentlig forvaltning, bl.a. ved bruk av elektroniske løsninger, enklere regler og mindre detaljert styring. Gjennom kommunenes KOSTRA-rapportering på skjema 32 gikk en over fra rapportering på enkeltsaksnivå til rapportering på aggregert nivå på de områder som dekkes av skjemaet.

1.2. Arbeidsgruppens mandat

Retningslinjer for KOSTRA arbeidsgruppens arbeid gis av Samordningsrådet hvert år med et generelt mandat. Arbeidsgruppen skal holde oversikt over og gjennomgå rapporteringsordninger fra kommunene og fylkeskommunene innenfor egne funksjonsområder (jf. forskrift fra KMD).

Arbeidsgruppa har ansvar for funksjonskonto 329, Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling. Funksjonskonto 329 ble opprettet i 2007, med virkning fra og med regnskapsåret 2008.

2 Oppsummering og anbefaling

Arbeidsgruppa foreslår ingen endring i spørsmålene på Skjema 32 – Kommunal forvaltning av landbruksarealer for rapporteringsåret 2016, og heller ingen endring i tilknytning til funksjonskonto 329 Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling.

I rapporten «Forenkling av rapporterings-, dokumentasjon og rutinekrav» fra mai 2015 har Rambøll og Vista Analyse, på oppdrag av KS, kartlagt og vurdert rapportering, dokumentasjon og rutinekrav i kommunenes helse- og omsorgssektor og rapporteringskrav innenfor fysisk planlegging, areal og miljø. I rapporten listes blant annet opp utfordringer og forenklingsforslag i KOSTRA Skjema 32 i tabell 3-4, side 51. Lista ble gjennomgått på møtene i arbeidsgruppa i september 2016 og mars 2017, og følgende tiltak er iverksatt:

Punkt 2

- Skjema er endret slik at arealene oppgis med en desimal.
- Dyrkbar jord er tilgjengelig som eget kartlag under «Rapportering i KOSTRA» på internettsiden til NIBIO. Dette står beskrevet både i veiledning og på skjema.

Punkt 3 og 5

- ARTYPE-kodene er lagt inn i definisjonen av jordbruksareal, på skjema og i veiledning
- Det pekes på at omdisponering etter jordloven og etter plan- og bygningsloven bør settes opp i en felles matrise. De første årgangene av skjema hadde felles matrise for omdisponering etter jordloven og etter plan- og bygningsloven. Det er imidlertid ofte ulike etater i kommunen som fyller ut omdisponeringsspørsmålene. Kommunen har mulighet til å delegere utfyllingen av spørsmålsgrupper til forskjellige personer i kommunen, og vi ser det derfor som mest hensiktsmessig at de to spørsmålene er adskilt, og det er ikke endret i skjema for 2015- rapporteringen.

Punkt 6

- Bruk av begrepene *naturmangfold* eller *biologisk mangfold* under spørsmålene om nydyrking er vurdert av LMD og Landbruksdirektoratet.

De har kommet fram til at *biologisk mangfold* opprettholdes inntil videre, da begrepet brukes i nydyrkingsforskriften som det henvises til under spørsmål 4.

Punkt 7

- Det var enighet i arbeidsgruppa om at rapporteringen på A- og B-områder beholdes, og det er ikke endret i skjema for 2015-rapporteringen. En definisjon bør imidlertid inn i veiledningen.

Punkt 8

- Det er foreslått at det bør legges inn et filterspørsmål før antall vedtak om mislighold og hvilke pålegg som er gitt. Det er lagt inn i skjema for 2015-rapporteringen.

Reguleringsformål- Punkt 1

- Arbeidsgruppa har vurdert rapporteringen på formål med tanke på forenklinger. Det er henstillingen i Rambøll-rapporten om å følge SOSI- standarden som arbeidsgruppa har behandlet. Det var enighet i arbeidsgruppa om at det ikke er hensiktsmessig å endre formålsinndelingen før det ligger til rette for elektronisk rapportering. SOSI er et viktig og ryddig kodesystem, men slik det fungerer i dag vil det ikke være til hjelp for kommunene å endre, det vil snarere føre til merarbeid så lenge ikke rapporteringen kan foregå elektronisk. Den dagen elektronisk rapportering er en realitet, må SSB foreta den nødvendige sammenslåing av kodene for å aggregere opp til den formålsinndelingen som benyttes i SOSI- standarden..

Tabell 3-4 Utfordringer og forenklingsforslag i KOSTRA-skjema 32 Forvaltning av landbruksarealer i 2014

Nr.	Beskrivelse av utfordring	Forenkling
1	Generelt Kommunene opplever dette skjemaet som krevende å svare på, men at skjemaet omfatter en viktig politiske spørsmål som omdisponering av dyrket jord. I følge Landbruksdirektoratet (2014) er innrapportering av uriktig størrelse på areal, samt antall og utfall av saker, fra de kommunene som har rapportert en større feilkilde enn manglende rapportering fra enkeltkommuner.	Det er behov for en forbedret rapporteringsløsning for dette skjemaet. 2014-rapporten til Landbruksdirektoratet utpeker en overgang fra manuell rapportering til arealrapportering via digitale reguleringsplaner og direkte uttak fra kommunenes saksystemer som det tiltaket som vil ha størst effekt på datakvaliteten.
2	Spørsmål 2.3 – Oppgi areal av dyrka eller dyrkbar jord som er godkjent omdisponert i 2014 etter jordlova Kan ikke oppgi mindre enn 1 dekar også er det utfordrende å beregne dyrkbar jord. Utfordrende å vite forskjellen mellom dyrka og dyrkbar jord – ARS-kartet viser dette, men dyrka jord er ikke et begrep der.	Vi mener det må vurderes å åpne opp for å legge inn tall med en desimal, og SSB kan gjøre en jobb med å tilrettelegge for beregning av dyrkbar jord.
3	Spørsmål 3 – omdisponering av dyrka eller dyrkbar jord etter plan- og bygningsloven i 2014. Endelig vedtatte reguleringsplaner (område- eller detaljregulering) Begrepsforvirring: "Jordbruksareal" som de henviser til er ikke entydig definert i kartet (ARS), men består av tre kategorier. En må velge ut de tre kategorier basert på "ARTYPE". "Dyrka jord" finner en i ARS-kartet ved å velge ARTYPE 21, 22 og 23. Her er ARTYPE 21 fulldyrka jord, 22 er overflatedyrka jord og 23 er innmarksbeite. Disse kategoriene står spesifisert under spørsmålet i skjemaet, men det hadde vært enklere å forstå om de hadde oppgitt "ARTYPE-kodene" direkte i spørsmålet.	Her vil det være til stor hjelp for kommunene om beregningsløsningene var bedre utviklet. Det å legge in ARTYPE-kodene i definisjon og samkjøre kategorier med SOSI-standard representere forenklinger som enkelt kan gjennomføres. Det er også mulig å samkjøre spørsmål 2.3 og 3.2 til en felles matrise siden det er de samme kategoriene i begge.
4	Spørsmål 3.1 – har kommunen vedtatt omdisponering av dyrka eller dyrkbar jord i reguleringsplan etter plan- og bygningsloven i 2014? Mange unntak i teksten, slik at ikke kartet/hjelpemiddelet til Skog og Landskap kan brukes.	SSB kunne gjort en jobb med å tilrettelegge for beregning av dyrkbar jord via GIS.
5	Spørsmål 3.2 – oppgi areal av dyrka og dyrkbar jord som er godkjent som omdisponert i reguleringsplan i 2014. Alle aktuelle reguleringsformål skal tas med i skjemaet Er delvis hovedkategorier etter PBL, men begrepsbruken korresponderer ikke med hovedkapitler i PBL.	Burde heller spørre etter hovedkategorier i SOSI-standard. Kan også samkjøre spørsmål 2.3 og 3.2 til en matrise.
6	Spørsmål 4.2 – Oppgi antall søknader behandlet i 2014, etter resultat (vedtak)	Endre begrepsbruken til naturmangfold.

	Det heter ikke biologisk mangfold, men naturmangfold	
7	Spørsmål 4.3 – Oppgi omsøkt nydyrka areal ifølge behandlede søknader i 2014 Kan være uklart hva som menes med A- og B-områder.	Bør presiseres i skjemaet og ev. fjernes gitt at kommunene rapporterer lite på A- og B-områder.
8	Spørsmål 6.3 og 6.4 – Oppgi antall vedtak om å gi pålegg etter jordloven §8 tredje ledd i 2014, som følge av brudd på driveplikten: 6.3 bor være et filter til 6.4.	Vi mener det må legges inn foreslåtte filter.
9	Om spørsmål 7.3 Konesjon aksjeselskap (AS/ASA) i 2014 Henviser til feil spørsmål (fjorårets spørsmålsnummerering?) Skal henviser til 7.2)	Skjema må kvalitetssikres, og henviser til rette spørsmål.

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Det var ingen endringer i skjema fra 2014 til 2015.

3.2. Kontroller i skjema

Skjema 32 – Forvaltning av landbruksarealer – inneholder spørsmål om omdisponering av dyrka og dyrkbar jord og saksbehandling etter jord- og konsesjonsloven. Alle spørsmålsgrupper på skjema innledes med spørsmål om kommunen har hatt saker til behandling på det aktuelle fagfeltet. Ved avkryssing for ja i ja/nei- spørsmålene åpnes de påfølgende spørsmål for utfylling. Svares det nei, åpnes ikke spørsmålene for utfylling. Dersom det unnlates å svare på de innledende spørsmålene, varsles dette med feilmelding.

Det er lagt inn automatiske summeringer i skjema der dette lar seg gjøre. Skjema kan sendes inn med feil, men avgiver varsles om at det er feil i skjema.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

Til publiseringen av foreløpige tall 15. mars hadde 397 kommuner levert skjema, og ved publiseringen av endelige tall 425 kommuner.

Det blir lagt ned et betydelig arbeid i å purre manglende kommuner. I midten av april purret seksjonen kommuner som ikke hadde levert skjema. Alle kommuner ble kontaktet per telefon, og de ble fulgt opp jevnlig fram mot endelig frist 6.juni.

Tabellen under viser skjemainngangen i perioden 2005-2015, ved publisering 15. mars (foreløpige tall) og 15. juni (endelige tall).

Referanseår	Kommuner i alt	Med svar, foreløpige tall	Svarprosent, foreløpige tall	Med svar, endelige tall	Svarprosent, endelige tall
2005	433	..	..	416	96,1
2006	431	352	81,7	428	99,3
2007	431	397	92,1	423	98,1
2008	430	371	86,3	425	98,8
2009	430	377	87,7	422	98,1
2010	430	376	87,4	419	97,4
2011	430	403	93,7	426	99,1
2012	429	397	92,5	422	98,4
2013	428	396	92,5	422	98,6
2014	428	384	89,7	426	99,5
2015	428	397	92,7	425	99,3

Ved publisering 15. mars 2016 manglet opplysninger fra 31 kommuner. Ved publisering 15. juni manglet opplysninger fra 3 kommuner. Tabellen under viser hvilke kommuner som ikke har levert skjema innen fristen for publisering av endelige tall i perioden 2005-2015.

Referanseår	Kommuner med manglende rapportering	Antal l
2005	1145, 1260, 1264, 1265, 1266, 1439, 1532, 1545, 1572, 1742, 1849, 1850, 1856, 1874, 1928, 2004, 2017	17
2006	1264, 4620, 1836	3
2007	1238, 1438, 1439, 1534, 1818, 1834, 1859, 1928	8
2008	0904, 1418, 1430, 1438, 1854	5
2009	0828, 1245, 1438, 1547, 1812, 1849, 1856, 2027	8
2010	0211, 1145, 1245, 1266, 1430, 1438, 1511, 1703, 1849, 1874, 2027	11
2011	1145, 1438, 1856, 1860	4
2012	1438, 1620, 1662, 1860, 1917, 2011, 2027	7
2013	0616, 1245, 1438, 1620, 1856, 1917	6
2014	0631, 1632	2
2015	0631, 1613, 2028	3

Det er 3 kommuner som ikke har sendt inn skjema for 2015: Flesberg (0631) i Buskerud, Snillfjord (1613) i Sør-Trøndelag og Båtsfjord (2028) i Finnmark. Jordbruksmessig var Snillfjord den største av disse kommunene, med 12 500 dekar jordbruksareal i drift og vel 50 aktive jordbruksbedrifter i 2015. Det er ikke registrert noen jordbruksbedrifter i Båtsfjord. De 3 kommunene hadde til sammen 0,2 prosent av jordbruksareal i drift og 0,2 prosent av jordbruksbedriftene i landet.

Uten rapportering for 2014	Antall landbruks-eiendommer ¹ (2014)	I % av landbruks-eiendommer i Norge	Antall jordbruks-bedrifter (2015)	I % av jordbruks-bedrifter i Norge	Jordbruks-areal i drift (2015)	I % av jordbruks-areal i drift i Norge
0631 Flesberg	403	0,2	52	0,1	10 300	0,1
1613 Snillfjord	242	1	53	0,1	12 500	0,1
2028 Båtsfjord	14	0	0	0	0	0
alt	577	0,3	99	0,3	20 000	0,2

¹ Eiendommer med minst 5 dekar jordbruksareal og/eller minst 25 dekar produktivt skogareal

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Skjema 32 er opprettet i SSBs system for integrert databearbeiding (ISEE), og revisjonen er foretatt med verktøyet Dynarev. Det ligger kontroller i skjemaet som er til hjelp i revisjonsarbeidet. Det er enkelt å hente opp skjema som ikke er godkjente enda, og opptellingene som ligger i tilknytning til innkomst og revisjon er til stor hjelp for å holde oversikt over skjemainngangen og framgangen i revisjonsarbeidet.

3.5. Publisering

Det er ikke foretatt endringer i nøkkeltallene fra 2014 til 2015.

I KOSTRA publiseres tall fordelt på tjenesteområder for hver enkelt kommune/fylkeskommune. Det er et problem, spesielt i mars, men også i juni, at flere kommuner ikke rapporterer sine data tidsnok til at de kommer med i publiseringen. Frafallet gjør det vanskelig å si noe om verdien på nasjonalt nivå. For å bøte på dette er det for en del skjema og registerdata beregnet et anslag for verdien for de kommunene/fylkeskommunene som mangler data, slik at en kan presentere estimerte verdier på nasjonalt og regionale nivåer.

Dette egner seg best der variabelens verdi ikke varierer mye fra år til år; og det er derfor ikke estimert nasjonale verdier på landbruksområdet.

3.6. Brukerreaksjoner

Arbeidsgruppa har ikke mottatt kommentarer eller spørsmål knyttet til nøkkeltallene.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Arbeidsgruppa har ingen forslag til endringer i kontoplanen for 2016.

Funksjonskonto 329 – Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling – ble første gang tatt i bruk i regnskapsåret 2008.

Det er stadig flere kommuner som tar i bruk funksjonskonto 329 i regnskapsføringen, men fortsatt er det kommuner med et visst omfang av landbruk som ikke benytter seg av funksjonskonto 329.

For å øke bruken av funksjonskonto 329 i kommunene utarbeidet LMD, med innspill fra fylkesmennene og arbeidsgruppa for KOSTRA landbruk, en mer presis definisjon av oppgaver som hører innunder kommunal landbruks-

forvaltning til KOSTRA-veilederen for 2014, med ytterligere presiseringer i veilederen for 2015.

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endring

Arbeidsgruppa foreslår ingen endringer i spørsmålene på skjema 32 for 2016.

6 Ønskede endringer i faktaark

6.1. Ønskede endringer

I forbindelse med omstrukturering av tabeller i statistikkbanken og utvelgelse av nøkkeltall til kommunefakta vil arbeidsgruppa foreslå justeringer i forhold til de eksisterende faktaarkene på landbruk. Det er satt ned en ad hoc-arbeidsgruppe som skal se på hvilke opplysninger som er aktuelle for kommunefakta, og gruppa skal også se på omstrukturering av tabellene i statistikkbanken. Resultatet fra gjennomgangen i ad hoc-gruppa vil bli lagt fram for arbeidsgruppa høsten 2016/vinteren 2017, slik at en tidsplan for gjennomføring kan gis i neste rapport fra Arbeidsgruppa for KOSTRA Landbruk i juni 2017.

7 Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Status på omstrukturering av tabeller og utvelgelse til kommunefakta

På møtet i arbeidsgruppa 17.3.2016 ble det satt ned ei ad-hoc arbeidsgruppe som skulle se på nøkkeltall til kommunefakta og omstrukturering av tabeller i statistikkbanken. Deltagere i ad hoc-gruppa er Anne Beate Hekland, Jan Terje Stømsæther, Anne Berit Ulstad og Berit Bjørlo. Gruppa har hatt et møte våren 2016, og arbeidet med forslag til nøkkeltall til kommunefakta og struktur på tabellene i statistikkbanken på området landbruk er i gang. Ad-hoc-gruppa skal i løpet av høsten 2016 utarbeide et forslag som legges fram på neste møte i arbeidsgruppa høsten 2016 eller tidlig vinter 2017.

Det nye publiseringsopplegget skal være klart til publiseringen av foreløpige tall i KOSTRA i mars 2018. Tidsplan for implementering av nøkkeltall og omstrukturering av tabeller i statistikkbanken skal innarbeides i arbeidsgruppe-rapportene som skal leveres i juni 2017.

7.2. 7.2. Kvalitetsindikatorer

Systemet med utarbeidelse av kvalitetsindikatorer og indikatorer for universell utforming er utviklet for tjenesteområdene, og synes å passe dårlig for landbruksområdet. Selv om skjema 32 i prinsippet dekker tjenestekvalitet, er det vanskelig å avlede entydige kvalitetsopplysninger.

For alle indikatorene vil resultatene være avhengig av om en ser på utfallet for kommunen eller for den enkelte søker, og resultatene kan komme i konflikt med hverandre. Indikatorer med tvetydig utsagnskraft egner seg dårlig for formålet. Arbeidsgruppa mener at kvalitetsindikatorer ikke er relevant på området landbruk så lenge det ikke kan hentes ut informasjon om effektivitet på skjema 32.

8 Annet

Arbeidsgruppa for KOSTRA Landbruk ser det som svært viktig at det utvikles rutiner som kan erstatte kommunenes manuelle rapportering på skjema 32 – Forvaltning av landbruksarealer. Et elektronisk alternativ vil på sikt omfatte arealrapportering fra digitale planer og filuttrekk fra kommunenes saksbehandlingssystem. Gruppa følger derfor nøye med på utviklingsprosjektet SPARK som går i regi av KNNM-gruppa. Målet for prosjektet er å få leverandører av saks- og arkivsystemer til å bygge inn mulighet for registrering av variabler og rapportfunksjonalitet i deres produkter som er tilpasset deler av den informasjonen det spørres om i KOSTRA-skjemaene 20 og 20Plan. Prosjektet SPARK har også inkludert behovene til KOSTRA landbruk i sin kravspesifikasjon.

9 Referanser

Referanse til rapporten «Forenkling av rapporterings-, dokumentasjon og rutinekrav»:

Dato **2015/05/13**

*Utarbeidet av Rambøll Management Consulting og Vista Analyse:
Marianne Holmesland, Simen Pedersen og Vibeke Wøien Hansen
Beskrivelse Rapport*

Forenkling av rapporterings-, dokumentasjons- og rutinekrav i helse- og omsorgssektoren og fysisk planlegging, areal og miljø
http://www.ks.no/contentassets/557a8a1ecd4f40a486fa5f1ddead71b3/r_apport-forenkling-av-dokumentasjons--rapporterings--og-rutinekrav_final.pdf

10 Vedlegg

10.1. Skjema 32 – Forvaltning av landbruksarealer 2015

Skjemaet kan lastes ned her:

<http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/attachment/248620?ts=1516c626b00>

Kultur, barne- og ungdomstiltak

1 Innledning

Arbeidsgruppens sammensetning

Arbeidsgruppen for kultur, barne- og ungdomstiltak har ansvaret for følgende funksjoner:

Kommune

231 Aktivitetstilbud barn og unge
370 Bibliotek
373 Kino
375 Muséer
377 Kunstformidling
380 Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg
381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg
383 Musikk- og kulturskoler
385 Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg
386 Kommunale kulturbygg

Fylke

740 Bibliotek
760 Muséer
771 Kunstformidling
772 Kunstproduksjon
775 Idrett
790 Andre kulturaktiviteter

Arbeidsgruppen består per juni 2016 av:

Grete Indahl	Kulturdepartementet (KUD)
Einar Saga	Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD)
Øivind Pedersen	Lillehammer kommune
Tormod Reiersen	Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)
Randi Langøygjelten	Hedmark Fylkeskommune
Øyvind Stenvik Andersen	Kristiansand kommune
Anne Brit Thorud	SSB, Seksjon for offentlige finanser
Liv Taule	SSB, Seksjon for utdanningsstatistikk (leder)

2 Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Arbeidsgruppen har avholdt tre arbeidsgruppemøter i inneværende perioder, samt en workshop i forbindelse med KOSTRA moderniseringsprosjekt. Arbeidsgruppen har ansvar for skjema 17 - *Barne- og ungdomstiltak og støtte til frivillige lag og organisasjoner*. Arbeidet har blant annet bestått i å gå gjennom alle kulturfunksjonene og definisjonene. Foreløpig er det ikke foreslått noen endringer i definisjoner i eksisterende funksjoner. Arbeidsgruppen har også arbeidet med etablering av nye funksjoner og nøkkeltall, pkt. 4. og 6.

2.2. Arbeidsgruppens anbefalinger

Arbeidsgruppen har foreslått:

- Kultur Kommune To nye funksjoner for arkivfeltet
  - 387 *Daglig arkiv og dokumentasjonsforvaltning*
  - 388 *Bevaring, tilgjengeliggjøring og formidling av arkiver*
  - 4 nye nøkkeltall knyttet til nye funksjoner 387 og 388

Arbeidsgruppen har konsultert arkivmiljøene og våre forslag er i tråd med de signaler arbeidsgruppen har fått.

- Kultur Fylke Ny funksjon:
  - **773 Den kulturelle skolesekken** (Splitting av funksjon 771)
  - Tre nye nøkkeltall knyttet til funksjon 773
- Kultur Kommune Folkebibliotek:
  - Nye nøkkeltall:
- «Antall deltakere på arrangement per 1000 innbygger»
  - *Utlån alle e-medier fra folkebibliotek per innbygger*
  - *Nedlastinger av e-bøker per innbygger*
  - Endring av nøkkeltall (endret til, jf. pkt.6):
    - *Førstegangslån bøker fra folkebibliotek per innbygger i alt*
    - *Barnelitteratur, antall bokutlån skjønnlitteratur per innbygger 0-13*
    - *Voksenlitteratur, bokutlån skjønnlitteratur for voksne per innbygger 14 år og over*
    - *Omløpshastighet skjønnlitteratur for barn i folkebibliotek*

Arbeidsgruppen har konsultert Nasjonalbiblioteket og våre forslag er i tråd med de signaler arbeidsgruppen har fått.

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Skjema 17 ble endret på noen punkter for 2015. Det ble lagt inn noen nye felt, areal på fritidssenter, medlemskap i fritidsklubber. Erfaringen fra årets skjema tilsier at neste års skjema trenger noe mer presisering på disse punktene. Det er også etterlyst en klarere definisjon på åpningstid. Skjema 17 for 2016 blir ikke vesentlig endret.

3.2. Kontroller i skjema

Skjema 17 inneholder ingen absolutte kontroller, kun varslinger. Jf. Pkt. 3.4.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen);

Tjenestedata for deler av kulturområdet samles inn ved hjelp av skjema 17 (funksjon 231, 380 og 385), samt eksterne data for: funksjon 373 kino - fra Film & Kino, funksjon 370 bibliotek - fra Nasjonalbiblioteket og funksjon 383 Musikk- og kulturskoler fra GSI-data -. Til marspubliseringen 2016 hadde vi mottatt 408 skjema 17, vi hadde mottatt foreløpige data fra eksterne kilder; Film & Kino og GSI-data for kulturskoler. Data fra Nasjonalbiblioteket ble mottatt og publisert til marspubliseringen, men det var mange kommuner som manglet (135 av 428). Til publiseringen i juni hadde vi mottatt 437 skjema 17 (98 prosent, 7 kommuner manglet). Det ble gjennomført to purrerunder for skjema 17, samt flere telefonhenvendelser. Data fra Nasjonalbiblioteket for folkebibliotek ble mottatt og publisert 15. juni (to kommuner manglet). Dataene for kino ble ikke lastet på nytt da det ikke var noen endringer i tallene.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Skjema 17 benytter ISEE/Dynarev som revisjonssystem. Dette har vært benyttet i flere år.

Kontroller mot tidligere års data gjør revisjon enklere og sikrere. Skjema 17 er ikke så omfattende. Det er derfor ikke behov for så mange logiske kontroller i selve utfyllingen av skjema. Beløpsfeltene skal være i hele 1000 kroner. Fremdeles blir 1000-feil fanget opp, men dette har blitt bedre og bedre de siste årene. Det er også en del feil i feltet for åpningstidider. De nye feltene i 2015-skjema var ikke gjenstand for kontroll i Dynarev, men kontroller blir lagt inn for neste år.

3.5. Publisering

Ingen endring i nøkkeltall og heller ingen spesielle problemer knyttet til publisering. Egen statistikkpublisering for kulturKOSTRA ble publisert 22.6.2016. En del henvendelser fra media og kommuner etter publiseringen. Statistikkpubliseringen for kulturKOSTRA publiserer lett tilgjengelig oversikt nøkkeltall for fylke og kommune kulturKOSTRA, samt at kulturtabellene i KOSTRA også er lettere å finne fram til.

3.6. Brukerreaksjoner

Det er utfordrende å få fram mer presise nøkkeltall samtidig som det er et generelt ønske om forenkling hos så vel oppdragsgivere som kommunene som rapporterer. Det vil alltid være rom for tolkninger, særlig knyttet til at man bruker kvantitative indikatorer også for å synliggjøre kvalitet.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Arbeidsgruppen ønsker nye «kulturfunksjoner» for to områder som er viktig å synliggjøre i KOSTRA, to funksjoner for kommuneKOSTRA og en funksjon for fylkesKOSTRA.

4.1. Bakgrunn for ønsket endring

To nye funksjoner for å synliggjøre arkivfeltet i kommunene

Arbeidsgruppen har i flere år hatt arkivfeltet på dagsorden uten at det har munnet ut i noen konkrete forslag. Arbeidsgruppen har i 2016 mottatt konkret henvendelse og forslag fra Arkivverket om å inkludere arkivfunksjoner i KOSTRA. Våre forslag er i tråd med Arkivverkets anbefalinger, samt at noen kommuner er blitt konsultert. Disse kommunene har gitt tilbakemelding på at det kan være mulig å skille ut arkiv som egne funksjoner, men at definisjonene må være klare på hva som skal føres hvor. Imidlertid ser arbeidsgruppen at dette også kan innebære merarbeid for kommuner og fylkeskommuner, men mener nå at tiden er inne for opprettelse av nye funksjoner for å synliggjøre det kulturelle arkivarbeidet i kommunene. KMDs representant i arbeidsgruppen hadde imidlertid visse betenkeligheter med å fremme forslaget. Begrunnelse for ønske om opprettelse av arkivfunksjoner:

- Det finnes ikke noen opplysninger i dag noen steder om utgifter/kostnader til arkiv i kommunene (KUD, møtereferat 6. januar 2016).
- Arkivfunksjoner kan ha stor nytteverdi som styringsindikatorer for kommunen. Kan bli et politisk område i kommunens budsjett dersom dette området blir løftet fram og ut i lyset. (KUD, møtereferat 6. januar 2016). I dag vet man lite om pengebruken i arkivsammenheng.
- Arkivfunksjoner kan ha verdi som fremtidig analysefaktor i kommunene.
- F 120 Administrasjon blir unaturlig høy i mange kommuner som har store

depotsamlinger, som blir mer og mer av kulturhistorisk verdi. Noen kommuner forvalter også store kulturhistoriske privatarkiv i depot.

- Gjennom egen(ne) arkivfunksjoner i KOSTRA, synliggjøre arbeidet (kostnaden med kulturdelen eller den kulturhistoriske delen) som blir utført i kommunene. 90 prosent av kommunene har depotfunksjon. Det er ikke snakk om ny rapportering, det finnes allerede en rapportering av kommunale arkivtjenester til Arkivverket.
- Benchmarking også på arkivområdet.
- Kommunal sektor står for en betydelig dokumentasjonsproduksjon (Arkivverket.no)
- Stort etterslep i kommunal sektor for klargjøring av eldre og avsluttet arkiver (Arkivverket.no)

- **Funksjon 387 Daglig arkiv og dokumentasjonsforvaltning**

Forslag til definisjon/veiledningstekst:

Utgifter til lovhjemlet arkivarbeid som gjelder dagligarkiv med arkivdanning, dokumentasjonsforvaltning, bortsettings-/mellomarkiv, samt klargjøring for avlevering til arkivdepot uavhengig av medium. Hjemmel i arkivloven § 6. Omfatter også alle utgifter knyttet til sak- og arkivsystemer og arkivfunksjonen i andre IT-systemer, samt utgifter til uttrekk av bevaringsverdig informasjon fra IT-systemer (Arkivverket).

- Funksjon 388 Bevaring, tilgjengeliggjøring og formidling av arkiver

Forslag til definisjon/veiledningstekst

Utgifter til bevaring, tilgjengeliggjøring og formidling av offentlige og private arkiver uavhengig av medium, samt utgifter til kommunale og fylkeskommunale arkivinstitusjoner. Hjemmel i arkivloven § 6. Omfatter også utgifter til drift av arkivdepot, generelt arkivdepotarbeid samt arbeid knyttet til håndtering av uttrekk av bevaringsverdig informasjon fra IT-systemer, tilgjengeliggjøring og formidling av arkiver (Arkivverket).

fordi:

- Alle kommunens utgifter til arkivfeltet inngår i dag i funksjon 120 Administrasjon. Det finnes ikke kunnskap om kommunenes utgifter til arkivfeltet i dag, og arkivfeltet er et felt som bør løftes fram som et viktig felt for framtiden. Både arkivsektoren og Kulturdepartementet etterspør slike data. Det er per i dag ikke mulig å anslå hvor stor andel av hverken f120 eller av totale kulturutgifter arkivfeltet utgjør eller vil utgjøre.
- De fleste kommunene har tilgang til en eller annen form for depotinstitusjon – for tiden 87 prosent av kommunene. De resterende 13 prosent mangler dette pr. 2015.
- Arkivloven - hjemmel i arkivloven § 6 som sier at *Offentlege organ pliktar å ha arkiv, og desse skal vera ordna og innretta slik at dokumenta er tryggja som informasjonskjelder for samtid og ettertid.*
- Det er viktig å synliggjøre at arkivansvaret er mer enn det daglige praktiske arkivarbeidet. Arkivansvaret i digital forvaltning omfatter koordinering av det arkivfaglige arbeidet i organet og å forvalte organets arkiv så lenge organet har ansvaret for arkivene. Dvs. at i kommunal sektor må kommuner og fylkeskommuner også ha strategier for langtidsbevaring og tilgjengeliggjøring av sine arkiv. *Hva med fylke?*
- Arkivfeltet er blitt mer komplekst med moderne dokumentasjonsforvaltning i mange systemer, hvorav et utvalg av fagsystemene har arkivdokumenter som skal bevares og brukes også etter de er gått ut av aktiv bruk. Arkivstatistikk i kommunene 2015.

En ny funksjon for å synliggjøre Den kulturelle skolesekken i fylkeskommunene

Funksjon 773 Den kulturelle skolesekken

Begrunnelse for ønske om opprettelse av ny funksjon for Den kulturelle skolesekken:

- Den kulturelle skolesekken er et kulturpolitisk virkemiddel som har vært permanent i flere år
- Vise fylkenes prioriteringer til dette arbeidet (utenom mottatte spillemidler)
- Fordi det finnes gode tjenestetall fra Kulturtanken, er det nå mulig å gi en produktivitetsindikator
- Kan utvides med flere tjenestetall, f.eks. antall møter med DKS en elev i videregående skole har i løpet av et år.

Forslag til definisjon/veiledningstekst funksjon 773

Utgifter og inntekter knyttet til formidling av profesjonell kunst gjennom Den kulturelle skolesekken til grunnskoler og videregående skoler. Den kulturelle skolesekken er et samarbeidsprosjekt mellom kultur- og opplæringssektoren på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå, og omfatter alle skoler i Norge. Fylkeskommunen er ansvarlig for koordineringen regionalt (Den kulturelle skolesekken). Det er stor variasjon i hvordan skolesekken organiseres på regionalt og lokalt nivå. Den kulturelle skolesekken

fordi:

Den kulturelle skolesekken (DKS) inngår i dag i funksjon 771 Kunstformidling. Det er fremmet ønske om å synliggjøre kostnader og aktivitet for Den kulturelle skolesekken. En ny funksjon for Den kulturelle skolesekken har vært diskutert i mange år, men er nå blitt mer aktuell fordi vi nå også har mulighet til å presentere også tjenestetall for DKS. Statistikk for DKS har i mange år blitt rapportert til sekretariatet for DKS; Kulturtanken (tidligere Rikskonsertene). Data regnes nå å ha god kvalitet. SSB har utført en «mini»-undersøkelse blant fylkeskommunene på hvor stor andel av f771 som er utgifter til DKS. 9 fylkeskommuner svarte på forespørselen. Andelen til DKS varierer i fylkeskommunene fra 25 til 80 prosent av f771. Total er brutto driftsutgifter f771 i 2014 på nær 672 millioner kroner. Det er stor variasjon i hvordan DKS organiseres på regionalt og lokalt nivå. De fylkeskommunene som har lavest andel, har kommuner som mottar spillemidlene direkte fra KUD. Dette forholdet må eventuelt beskrives nærmere i fotnote som forklaring til den nye funksjonen.

4.2. Forslag til endring

Arkiv

- f387 Daglig arkiv og dokumentasjonsforvaltning
  - Netto driftsutgifter til Daglig arkiv og dokumentasjonsforvaltning (f387) per innbygger
  - Lønnsutgifter til Daglig arkiv og dokumentasjonsforvaltning (f387) per innbygger
- f388 Bevaring, tilgjengeliggjøring og formidling av arkiver
  - Netto driftsutgifter til Bevaring, tilgjengeliggjøring og formidling av arkiver (f388) i prosent av totale netto driftsutgifter til kultur
  - Brutto driftsutgifter til f373 i prosent av brutto driftsutgifter til kultur (fylke)
- Den kulturelle skolesekken (DKS)
  - f773 Den kulturelle skolesekken (DKS)
    - Brutto driftsutgifter til f373 i prosent av brutto driftsutgifter til kultur (fylke)
    - Brutto driftsutgifter til f373 per innbygger i aldersgruppen 6-20 år
    - Brutto driftsutgifter til DKS 373 per deltaker i DKS»

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endring

Ingen endringer foreløpig vedtatt for 2016-skjema. Arbeidsgruppen gjorde endringer i 2015-skjema 17. På bakgrunn av erfaringer gjort i årets innrapportering, ønsker arbeidsgruppen å vurdere spørsmålene og presiseringer.

6 Ønskede endringer i faktaark

Som beskrevet under pkt. 4, ønsker Arbeidsgruppen flere endringer i faktaarket for Kultur.

Nye funksjoner, gir forslag om nye nøkkeltall, både på kommune og fylkesarket. I tillegg ønskes flere endringer på folkebibliotek data, både nøkkeltall og grunnlagtall.

6.1. Ønskede endringer

Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Ingen nøkkeltall fjernet.

Nye nøkkeltall

Arkiv – to nye funksjoner - fire nøkkeltall

«Netto driftsutgifter til Daglig arkiv og dokumentasjonsforvaltning (f387) per innbygger»

Teller: <u>Netto driftsutgifter f387</u>
--

Nevner: Befolkning i alt

Betinging ny mellomregning: netto driftsutgifter til f387.

Kilde: Kommuneregnskap (konsern)

«Lønnsutgifter til Daglig arkiv og dokumentasjonsforvaltning (f387) per innbygger»

Teller: <u>Lønnsutgifter f387</u>

Nevner: Befolkning i alt

Betinging ny mellomregning: Lønnsutgifter f387). Kilde:

Kommuneregnskap (konsern)

«Netto driftsutgifter til Bevaring, tilgjengeliggjøring og formidling av arkiver (f388) i prosent av totale netto driftsutgifter til kultur»

Teller: <u>Netto driftsutgifter f388</u>
--

Nevner: netto driftsutgifter til kultur i alt

Betinging ny mellomregning: netto driftsutgifter til f388.

«Netto driftsutgifter til Bevaring, tilgjengeliggjøring og formidling av arkiver (f388) per innbygger»

Teller: <u>Netto driftsutgifter f388</u>
--

Nevner: Befolkning i alt

Betinging ny mellomregning: netto driftsutgifter til f388. Kilde:

Kommuneregnskap (konsern)

Den kulturelle skolesekken (DKS) – ny funksjon 373 – tre nøkkeltall

«Brutto driftsutgifter til f373 i prosent av brutto driftsutgifter til kultur (fylke)»

Teller: Brutto driftsutgifter funksjon 373 DKS

Nevner: brutto driftsutgifter totalt til kultur Kilde:

Fylkeskommunalt regnskap konsern

«Brutto driftsutgifter til f373 per innbygger i aldersgruppen 6-20 år»

Teller: Brutto driftsutgifter funksjon 373 DKS

Nevner: Befolkning i aldersgruppen 6-20 år

Betinging ny mellomregning: brutto driftsutgifter til f373DKS. Kilde:

Fylkeskommunalt regnskap konsern

«Brutto driftsutgifter til DKS 373 per deltaker i DKS»

Teller: Brutto driftsutgifter funksjon 373 DKS

Nevner: Antall deltakere i DKS-tilbud

Betinging ny mellomregning: Antall deltakere i DKS-tilbud

Man kan også tenke seg splittelse av deltakere i fylkeskommunale tilbud i vg og fylkeskommunale tilbud i grunnskolen.

Kilde: Den kulturelle skolesekken, Kulturtanken

Folkebibliotek

«Antall deltakere på arrangement per 1000 innbygger»

Teller: deltakere på alle typer arrangement gjennomført i folkebibliotek

Nevner: Befolkning i 1000

Betinging nye mellomregning; antall deltakere på arrangement i folkebibliotek. Også som grunnlagstall, antall arrangement. Kilde: Nasjonalbiblioteket.

Begrunnelse: Folkebibliotekene er ikke lenger bare utlån av bøker, men også et sted/en arena for mange typer arrangement. Det er viktig å vise også denne aktiviteten i folkebibliotekene for å få et mer helhetlig bilde av aktiviteten. Derfor vil det være relevant å legge inn én eller flere indikator i KOSTRA som speiler dette, enten det går på antall arrangementer som er gjennomført eller besøkende på arrangementer.

«Utlån alle e-medier fra folkebibliotek per innbygger»

Teller: Utlån alle e-medier

Nevner: Befolkning i alt

Betinging ny mellomregning: utlån alle e-medier. Kilde: Nasjonalbiblioteket. Data finnes tilgjengelig i dag og kan lastes som eksterne data.

«Nedlastinger av e-bøker per innbygger»

Teller: Nedlasting av e-bøker totalt

Nevner: Befolkning i alt

Betinging ny mellomregning: nedlastinger av e-bøker.

Kilde: Nasjonalbiblioteket. Data finnes tilgjengelig i dag og kan lastes som eksterne data.

Begrunnelse: Begge disse to siste indikatorene gjenspeiler ny teknologi og nye måter å bruke bibliotek tjenester på. Vil bli viktige å synliggjøre i fremtiden

Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

- «*Bokutlån fra folkebibliotek per innbygger i alt*» endres til
«*Førstegangslån bøker fra folkebibliotek per innbygger i alt*»

Begrunnelse: I dag inkluderer tallene for utlån både førstegangslån og fornyelser. Her vil det være hensiktsmessig å gjøre en endring, slik at man følger ISO-standarden for bibliotekstatistikk fra 2013, ISO 2789. Nasjonalbiblioteket foreslår at det gjøres et skille mellom førstegangslån og fornyelser i rapporteringen i KOSTRA, og at det rapporteres på førstegangslån. En viktig grunn for å dele opp tallene for førstegangslån og fornyelser, er at måten brukerne fornyer lån på har endret seg i takt med den digitale utviklingen. Ved at man kan fornye lån digitalt uten å besøke biblioteket, vil det være enklere å fornye lån på alle bøkene man har lånt, fremfor kun de bøkene man ikke har lest. Denne endringen i hvordan man gjennomfører fornyelser, kan gi et kunstig høyt utlånstall så lenge fornyelser er inkludert i utlånstallet. I bibliotekstatistikken som hentes inn fra bibliotekene rapporteres førstegangslån og fornyelser separat, og Nasjonalbiblioteket kan tilby SSB tidsserier for førstegangslån og fornyelser separat tilbake til 2010.

- “*Barnelitteratur, antall bokutlån barnelitteratur per innbygger 0-13* ” erstattes av “*Barnelitteratur, antall bokutlån skjønnlitteratur per innbygger 0-13 år Enhet: Bøker*”
- “*Voksenlitteratur, bokutlån voksenlitteratur per innbygger 14 år og over*” erstattes av “*Voksenlitteratur, bokutlån skjønnlitteratur for voksne per innbygger 14 år og over Enhet: Bøker*”
- “*Omløpshastighet barnebøker i folkebibliotek* ” erstattes av “*Omløpshastighet skjønnlitteratur for barn i folkebibliotek «. Enhet: Bøker*”

Begrunnelse: Per i dag finnes et nøkkeltall «omløpshastighet **skjønnlitteratur** for voksne i folkebibliotek». Det er ønskelig at alle utlånsindikatorerne måler det samme; utlån av skjønnlitteratur. Disse forslagene innebærer også at grunnlagstallene (nivå 3) blir mer detaljert, da det per i dag ikke er splittet mellom skjønnlitteratur og faglitteratur. En synergieffekt av mer detaljerte tall i KOSTRA, vil være at vi kan produsere tall til den årlige publikasjonen Kulturstatistikk uten å måtte innhente disse tallene eksplisitt fra Nasjonalbiblioteket.

7 Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Status på omstrukturering av tabeller og utvelgelse til kommunefakta

Deltakere fra Arbeidsgruppen har deltatt på en workshop med representanter fra moderniseringsprosjektet. Forslagene fra workshopen ble videre behandlet på siste møte 30.5.16.

- Utvalgte nøkkeltall til kommunefakta er vurdert, men endelig forslag H-2016.
- Omstrukturering av tabellene både for grunnlagstall og nøkkeltall, ikke vedtatt endelig.
- Fleksibel tabell til statistikkbanken er også vurdert

7.2. Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppen har ikke jobbet spesielt med kvalitetsindikatorer i året som har gått. Det er meget krevende å utarbeide objektive kvalitetsindikatorer. Kommunene organiserer tjenester ulikt, kompetanse og kvalitet i utføring av arbeidet kan være

personavhengig, de som skal rapportere kan ha ulike referanser og prosess- og resultatmål kan/bør ha elementer av individuell vurdering. Derfor er det «lett» å ty til kvantitative indikatorer også for å beskrive kvalitet!(?) Arbeidsgruppen trenger mer tid til å vurdere kvalitetsindikatorer på kulturområdet.

7.3. Kommunal tjenesteproduksjon - Hvordan få med hele bildet?

KulturKOSTRA benytter konsernfaktaarkene i publiseringen, og anbefaler bruk av konsernarkene.

7.4. Annet

Arbeidsgruppen har lagt ned et betydelig arbeid i 2015/2016 for å videreutvikle KOSTRAkultur. Jf. punktene 4 og 6 over, samt pkt. 7.3 i rapporten for 2015.

8 Annet

9 Referanser

I arbeider med nye funksjoner har arbeidsgruppen vært i kontakt med ulike fagmiljøer som etterspør ny og mer detaljert statistikk i KOSTRA. Arkivfeltet: Arkivverket og Arkivstatistikk i kommunene 2015
Den kulturelle skolesekken: Kulturtanken: Den kulturelle skolesekken
Folkebibliotek: Nasjonalbiblioteket: Statistikk for folkebibliotek, samt innspill fra Nasjonalbiblioteket, jf. pkt. 10.1.2.

10 Vedlegg

Skjema 17 – Barne- og ungdomstiltak og tilskudd til frivillige lag og foreninger

Skjemaet kan lastes ned her:

<http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/attachment/248610?ts=1516c516788>

Innspill fra Nasjonalbiblioteket

Notat om endringer i bibliotekstatistikk i KOSTRA

Statistisk sentralbyrå har invitert Nasjonalbiblioteket til å komme med innspill til endringer i bibliotekstatistikken som skal rapporteres i KOSTRA.

Indikatorer i KOSTRA

Dagens KOSTRA omfatter 13 nøkkelindikatorer for folkebibliotek: Tabell: 04909: K. Kultur - nivå 2 (K)

1. Netto driftsutgifter til folkebibliotek i forhold til kommunens totale driftsutgifter (i prosent) Enhet : Prosent
2. Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger Enhet : Kroner
3. Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger Enhet : Media
4. Bokutlån fra folkebibliotek per innbygger i alt Enhet : Bøker
5. Barnelitteratur, antall bokutlån barnelitteratur per innbygger 0-13 år Enhet : Bøker
6. Voksenlitteratur, bokutlån voksenlitteratur per innbygger 14 år og over Enhet : Bøker

7. Utlån, andre media i alt fra folkebibliotek per innbygger Enhet : Media
8. Omløpshastighet barnebøker i folkebibliotek Enhet : Bøker
9. Omløpshastighet skjønnlitteratur for voksne i folkebibliotek Enhet : Bøker
10. Tilvekst alle medier i folkebibliotek per 1000 innbygger Enhet : Media
11. Besøk i folkebibliotek per innbygger Enhet : Personer
12. Medie- og lønnsutgifter i folkebibliotek per innbygger Enhet : Kroner
13. Årsverk, antall innbyggere per årsverk i folkebibliotek Enhet : Personer

Det er fire kvalitetsindikatorer for kultur i KOSTRA, hvor de tre første er hentet fra nøkkelindikatorer for folkebibliotek:

1. Besøk i folkebibliotek per innbygger Enhet: Personer
2. Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger Enhet: Media
3. Tilvekst alle medier i folkebibliotek per 1000 innbygger Enhet: Media
4. Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner Enhet: Kroner

Det er flere indikatorer fra bibliotekstatistikken i KOSTRA, men de rapporteres som grunnlagsdata:

1. Bokbestand, total bokbestand i folkebibliotek Enhet: Bøker
2. Bokbestand, total bokbestand barnebøker i folkebibliotek Enhet: Bøker
3. Bokbestand, total bokbestand voksenbøker i folkebibliotek Enhet: Bøker
4. Bokbestand, skjønnlitteratur for voksne Enhet: Bøker
5. Bokutlån, totalt bokutlån fra folkebibliotek Enhet: Bøker
6. Barnelitteratur, totalt bokutlån barnelitteratur fra folkebibliotek Enhet: Bøker
7. Voksenlitteratur, totalt bokutlån voksenlitteratur fra folkebibliotek Enhet: Bøker
8. Skjønnlitteratur, voksne, totalt bokutlån Enhet: Bøker
9. Utlån andre medier, totalt utlån andre media fra folkebibliotek Enhet: Medier
10. Andre utlån fra folkebibliotek Enhet: Annet bibliotekmateriale
11. Lydbøker, totalt utlån lydbøker fra folkebibliotek Enhet: Lydbøker
12. Musikkinnspillinger, totalt utlån musikkinnspillinger fra folkebibliotek Enhet: Musikkinnspillinger
13. Videoprogram, totalt utlån videoprogram fra folkebibliotek Enhet: Videoprogram
14. Utlån alle medier fra folkebibliotek Enhet: Bøker
15. Tilvekst alle medier i folkebibliotek Enhet: Media
16. Besøk i folkebibliotek, totalt antall besøk Enhet: Personer
17. Utgifter til mediekjøp og lønnsutgifter i folkebibliotek Enhet: 1000 kr
18. Medieutgifter i folkebibliotek Enhet: 1000 kr
19. Lønnsutgifter i folkebibliotek Enhet: 1000 kr
20. Årsverk i alt folkebibliotek Enhet: Årsverk

Innspill fra Nasjonalbiblioteket

Videre følger forslag til hva som bør endres. Det skilles mellom endringer som bør gjennomføres så snart som mulig og endringer som bør gjennomføres noe lenger frem i tid.

*Endringer i statistikken for 2016:*Utlån

I dag inkluderer tallene for utlån både førstegangslån og fornyelser. Her vil det være hensiktsmessig å gjøre en endring, slik at man følger ISO-standarden for bibliotekstatistikk fra 2013, ISO 2789. Nasjonalbiblioteket foreslår at det gjøres et skille mellom førstegangslån og fornyelser i rapporteringen i KOSTRA, og at det rapporteres på førstegangslån.

En viktig grunn for å dele opp tallene for førstegangslån og fornyelser, er at måten brukerne fornyer lån på har endret seg i takt med den digitale utviklingen. Ved at man kan fornye lån digitalt uten å besøke biblioteket, vil det være enklere å fornye lån på alle bøkene man har lånt, fremfor kun de bøkene man ikke har lest. Denne endringen i hvordan man gjennomfører fornyelser, kan gi et kunstig høyt utlånstall så lenge fornyelser er inkludert i utlånstallet. I bibliotekstatistikken som hentes inn fra bibliotekene rapporteres førstegangslån og fornyelser separat, og Nasjonalbiblioteket kan tilby SSB tidsserier for førstegangslån og fornyelser separat tilbake til 2010.

Forslag til endring i nøkkelindikator:

- *“Bokutlån fra folkebibliotek per innbygger i alt” endres til “Førstegangslån bøker fra folkebibliotek per innbygger i alt”.*

Faglitteratur/skjønnlitteratur

I dagens nøkkeltall i KOSTRA skilles det ikke mellom fagbøker og skjønnlitteratur når det rapporteres utlånstall. Det rapporteres omløpshastighet for skjønnlitteratur for voksen, men det skilles ikke mellom fag- og skjønnlitteratur for barn.

Forslag til endringer i nøkkelindikatorer:

- *“Barnelitteratur, antall bokutlån barnelitteratur per innbygger 0-13 år Enhet : Bøker” erstattes av “Barnelitteratur, antall bokutlån skjønnlitteratur per innbygger 0-13 år Enhet: Bøker”*
- *“Voksenlitteratur, bokutlån voksenlitteratur per innbygger 14 år og over Enhet: Bøker” erstattes av “Voksenlitteratur, bokutlån skjønnlitteratur for voksne per innbygger 14 år og over Enhet: Bøker”*
- *“Omløpshastighet barnebøker i folkebibliotek Enhet: Bøker” erstattes av “Omløpshastighet skjønnlitteratur for barn i folkebibliotek Enhet : Bøker”*

Nå ligger det tall for skjønnlitteratur for voksne inne i grunnlagsdata, men ikke for faglitteratur eller for skjønnlitteratur og faglitteratur for barn. Her mener vi at alle kategorier bør inkluderes.

Forslag til nye indikatorer i grunnlagsdata:

- *“Bokbestand, faglitteratur for voksne Enhet: Bøker”*
- *“Bokbestand, skjønnlitteratur for barn Enhet: Bøker”*
- *“Bokbestand, faglitteratur for barn Enhet: Bøker”*
- *“Voksenlitteratur, antall bokutlån skjønnlitteratur for voksne Enhet : Bøker”*
- *“Barnelitteratur, antall bokutlån skjønnlitteratur for barn Enhet : Bøker”*
- *“Barnelitteratur, antall bokutlån faglitteratur for barn Enhet : Bøker”*

Arrangement og besøk

I Nasjonal Bibliotekstrategi er det vektlagt at bibliotekene skal fungere som en arena for arrangement. Derfor vil det være relevant å legge inn én eller flere indikator i KOSTRA som speiler dette, enten det går på antall arrangementer som er gjennomført eller besøkende på arrangementer.

Forslag til nye nøkkelindikatorer:

- *“Antall arrangement (alle typer) gjennomført i folkebibliotek”*
- *“Antall deltakere på (alle typer) arrangement pr. 1000 innbyggere”*

Utgifter

I dag inneholder indikatoren “netto driftsutgifter” husleie, i tillegg til lønn og medieutgifter. Indikatoren oppfattes som problematisk, da kostnader knyttet til leie og drifting av lokale varierer mellom bibliotekene, og det er vanskelig å sammenligne de reelle kostnadene i biblioteket basert på dagens indikator.

Forslag til endring:

- *“Medie- og lønnsutgifter i folkebibliotek per innbygger” beholdes som nøkkelindikator*
- *“Netto driftsutgifter til folkebibliotek i forhold til kommunens totale driftsutgifter (i prosent)” og “Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger” flyttes fra nøkkelindikator til grunnlagsdata*

Endring i kvalitetsindikator

Det er fire kvalitetsindikatorer i dagens KOSTRA, hvor tre indikatorer er hentet fra nøkkelindikatorer for folkebibliotek. Vi foreslår å gjøre en endring i kvalitetsindikatorene. Vi mener at kvalitetsindikatoren “Tilvekst alle medier i folkebibliotek per 1000 innbygger Enhet: Media” bør erstattes av den nye nøkkelindikatoren “Antall deltakere på (alle typer) arrangement pr. 1000 innbyggere”. Den vil være en mer relevant indikator for å vise kvaliteten på tilbudet i norske folkebibliotek.

Forslag til endring:

- *“Tilvekst alle medier i folkebibliotek per 1000 innbygger Enhet: Media” erstattes av nøkkelindikatoren “Antall deltakere på (alle typer) arrangement pr. 1000 innbyggere”*

E-bøker

Det bør legges inn statistikk for e-bøker i KOSTRA, men navnene på indikatorene må diskuteres videre. Det bør skilles mellom e-bøker og andre e-ressurser, samt være en egen indikator som viser samlet utlån av e-ressurser.

Forslag til nye indikatorer:

- *“Utlån alle e-medier fra folkebibliotek per innbygger”*
- *“Nedlastinger av e-bøker per innbygger”*

Langsiktige endringer:

Digitalt bruk

På sikt vil det være ønskelig å få inn tall for bruk av digitale tjenester. Det utvikles nå en tjeneste som skal måle trafikken på nettsidene, men det kan også være andre indikatorer det kan være relevant å trekke inn her. Eventuelle indikatorer på dette området må diskuteres videre.

Kirke og gravplasser

1 Innledning

Arbeidsgruppen har ansvar for KOSTRA-funksjonene 390 Den norske kirke 392 Tilskudd til tros- og livssynssamfunn 393 Gravplasser og krematorier.

1.1. Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Sigmund Tveit,	NSD - Norsk Senter for forskningsdata (ny april 2016)
Hanna Vangen Nordbø,	Kirkerådet
Ellen Ur,	Kulturdepartementet (KUD)
Hanne Thonstad,	Kommunal- og moderniserings- departementet (KMD)
Martin Hill Oppegaard,	Kirkegårdsforeningen
Pål Kjetil Botvar,	Institutt for kirke-, religions- og livssyns- forskning, KIFO (ny april 2016)
Hans Jørgen Paulsen,	Drammen kirkelige fellesråd
Stina Hansteen Solhøy,	KA – Kirkelig arbeidsgiver- og interesse- organisasjon
Corretta Arodi,	Statistisk sentralbyrå
Elin Bjørkli,	Statistisk sentralbyrå
Liv Taule,	Statistisk sentralbyrå (leder)

2 Oppsummering og anbefaling

Arbeidsgruppen har avholdt to ordinære arbeidsmøter siden forrige rapport, samt en workshop i forbindelse med KOSTRA moderniseringsprosjekt. Ut over møtene har ideer og kommentarer blitt utvekslet over e-post.

2.1. Oppsummering

- Årsstatistikk for Den norske kirke – skjema 28. Oppsummering av innrapportering 2016.
- Skjema 28 for 2016 ble ferdig revidert høsten 2015(vedlegg).
- Gravferdsfeltet, jf. Pkt. 2.2 og pkt. 6 – forslag om nye nøkkeltall

2.2. Arbeidsgruppens anbefalinger

Arbeidsgruppen anbefaler følgende endringer for KOSTRA-kirke

- Skjema 28 – flere spørsmål fjernes i skjemaet, noe omstrukturering i skjemaet, samt noen nye spørsmål jf. pkt. 5
- Gravferdsfeltet – nye nøkkeltall, jf. Pkt. 6
  - Andel kremasjoner av totale gravlegginger per år:
  - Andel utenbygds gravlegginger av totale gravlegginger per år
  - Fellesrådenes brutto driftsutgifter til gravplassforvaltning per gravlegging/avdød
  - Fellesrådenes andel av brutto driftsutgifter til gravplassforvaltning i prosent av totale driftsutgifter
  - Andel av fellesrådenes utgifter til gravplassforvaltningen finansiert gjennom brukerbetaling
  - Fellesrådenes andel av vedlikeholdsutgifter for gravplasser, investering i prosent av bruttoutgifter investering

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Skjema 28 – Årsstatistikk for Den norske kirke 2015. Noen endringer: Noen spørsmål ble tatt ut av skjemaet, og noen nye er kommet til. Spørsmålet som ble innført i 2014 om deltakelse i gravferder ble fjernet i 2015 skjemaet, da det viste seg vanskelig å få gode tall på denne variabelen, samt at data var vanskelig å fremskaffe. Spørsmålet fjernes inntil videre.

3.2. Kontroller i skjema

Skjemaet ser ut til å fungere greit, i og med at det har vært få endringer og kontroller ser også ut til å fungere. Kontroller og dynamikken i skjema har vært uendret en del år. Noen av kontrollene justert i årets skjema.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

Alle skjema 1224 skjema (sokn) var innsendt til 9. mars 2016 og dannet grunnlaget for foreløpig publisering 15. mars 2016. Rapporteringsfristen for skjema 28 (Årsstatistikk for Den norske kirke) var 20. januar 2016, det samme som årene før. Per 21.1 var det kommet inn 932 skjema, 76 prosent, litt færre enn på samme tidspunkt de to foregående årene. Det ble avtalt med Kirkerådet at de deltok i purringen. Kirkerådet tok selv ut lister fra rapporteringsportalen (innrapporteringsstatus) og fulgte opp med å kontakte de som manglet. Denne ordningen var effektiv. Per 26.1 hadde 1093 sokn rapportert. De resterende 131 ble videre kontaktet av SSB. Siste skjema kom inn 9. mars 2016.

SSB har i år, som tidligere år, tilrettelagt for at det skal være mulig med direkte import fra kirkelige administrative systemer. Dataleverandøren(e) fikk i år god tid til å oppdatere ny årgang av skjemaet og vi opplevde ikke noen forsinkelser i forhold til importfunksjonen. Det foreligger ikke tall på hvor mange som har benyttet seg av denne muligheten, men inntrykket er at det er mange.

Eksterne data: Til marspubliseringen ble det hentet inn en fil med eksterne data fra Den norske kirkes medlemsregister, denne ble også benyttet til juni publiseringen. Som nevnt over var noen spørsmål fjernet i årets skjema da disse blir registrert andre steder (trosopplæringsrapportering). For å videreføre tidsserier ble disse dataene innhentet og lastet til KOSTRA-publisering. Til juni-publisering ble det også hentet inn en fil med eksterne data fra seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk (sysselsettingstall for kirken). En av kildene for sysselsettingsdata er fra 2015 a-ordningen, ikke som tidligere Aa-registeret.

Kirkelige fellestråd: Fristen for innrapportering av regnskapsdataene for Kirkelige fellestråd var 17. mars 2016. Per 17.3 hadde til sammen 330 av de 418 fellestrådene rapportert bevilgningsregnskap og 323 balanser til SSB. Det er purret i flere runder både på epost og telefon og KA bidro med puringer i slutfasen. Dagens statistikk og nasjonale tall for Kirkelige fellestråd ble publisert 24.6.2016. Datagrunnlaget for publiseringen var 392 av 418 bevilgningsregnskap og 390 av 418 balanser. Det er mulig å rapportere på et senere tidspunkt og innen 15. oktober før innrapporteringsportalen stenges for året. Regnskapene som er sendt etter publiseringsdato korrigeres og oppdateres i neste års publisering.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Revisjonssystemet ISSE/DynaRev har vært benyttet i flere år for årsstatistikken. I dette systemet er det lagt inn kontroller for å fange opp logiske feil, samt at vi har lagt inn sjekk/kontroller mot fjorårets tall på stort sett alle variablene. Systemet gjør det nå også mulig å se flere årganger på samme variabel. De fleste variablene inngår sjekken. Vi får feilmeldinger dersom avvikene er store (grenseverdier er

definert). Dersom melding slår ut, blir soknene stort sett kontaktet fortløpende etter innsending av skjemaet, per e-post eller telefon, for å hente inn manglende/feil opplysninger. Feil blir korrigert direkte i revisjonsrutinen i SSB. Mange sokn har blitt kontaktet, om lag 200 e-poster/telefoner. Det er tastefeil, data som mangler, data med store avvik fra året før osv. Men ikke alltid er de oppgitte verdiene feile, det er forklarlige avvik, særlig gjelder dette pkt. 11.3 i skjema (gaver). Det er tidkrevende og vanskelig å oppdage og rette feil i innkomne data. Det er også en del store variasjoner som har naturlige forklaringer. Mange sokn sender inn skjema flere ganger med korrigerede data. En viktig del av kvalitets-sjekken for dataene er at også fellesråd, prost, bispedømme osv. har mulighet til å kontrollere data, og eventuelt ber soknene om å korrigere. Feilrettinger kan foretas helt fram til like før publisering som i år var 6. mai på bispedømmenivå.

Regnskap fra fellesråd og sokneråd i kommuner med bare ett sokn har også blitt revidert, og de enhetene med mangelfull føring, særlig tilskudd fra kommunen og manglende føring på festeavgifter, ble kontaktet og tallene korrigert. Fellesråd med tall i 1 000 kroner ble også kontaktet og tallene har blitt korrigert. 24. juni 2016 ble det også publisert 2 nye tabeller for investerings- og bevilgnings-regnskapet.

Tabellene omfatter tall fra årene 2012-2015.

3.5. Publisering

Selve publiseringen gikk greit. Ingen endring verken på nivå 2 (nøkkeltall) eller nivå 3 (absolutte tall).

Men publisering av sysselsettingstall for Den norske kirke (data fra seksjon for arbeidsmarked), ble ikke publisert før i uke 26.

Nasjonale tall samt fylkes- og KOSTRA-gruppetall, ble estimert, både til mars- og junipubliseringen. Dette har blitt gjort i flere år nå og er blitt positivt mottatt.

Synliggjøring av kirketallene i KOSTRA er blitt bedre da det er direkte link til Statistikkbanken fra «kirkesiden» http://www.ssb.no/kirke_kostr.

3.6. Brukerreaksjoner

Per 25.6.2016 ingen spesielle brukerreaksjoner, bortsett fra reaksjoner på at Dnk- medlemstallet også inneholder tilhørende. Teksten i publiseringen er endret til «Medlem og tilhørig i Dnk».

Nøkkeltallene for kirken er interessante for media og ble gjengitt i flere aviser og radio. I flere år har det vært hyppig etterspørsel etter kirke- og liknende område (annen tros- og livssynsstatistikk).

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Ingen endringsforslag er fremmet.

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Årsstatistikkskjema for Den norske kirke 2016, KOSTRA-skjema 28, er betydelig endret, se vedlegg.

5.1. Bakgrunn for endring

Flere av spørsmålene i tidligere års skjema er fjernet. Noen av de fjernede datafelt fra skjema vil fremdeles være viktige til nøkkeltallene i KOSTRA, men

disse kan fra 2016 hentes inn som eksterne data (fra Kirkens administrative systemer). Dette bidrar til at dobbeltarbeid for oppgavegiverne unngås i fremtiden. Feltene som omhandler diakoni og ulike tilbud i menighetens regi, er endret og tilpasset aldersinndelingen ellers i samfunnet (skole) og i trosopplæringen og. Skjema er også endret på andre punkter for å synliggjøre endret aktivitet og satsing i soknene/menighetene.

5.2. Forslag til endring

– Fjernet i skjema innrapportering

- hele pkt. 2, Innmeldte og utmeldte
- pkt. 3; Dåpshandlinger, og av disse med bostedsadresse i soknet

– Endret

- Pkt. 6 i skjema;
  - endret aldersinndeling, samt mer detaljert aldersinndeling på noen spørsmål.

Nye spørsmål

- om det er utført soknebud i menigheten
- om det er avholdt sjelesorgsamtaler i menigheten
- pkt. 9 i skjema – innført spørsmål om land (rullegardin) menigheten har misjonsavtaler med.

6 Ønskede endringer i faktaark

- Arbeidsgruppen går inn for å endre teksten i prioriteringsvariabelen: Netto driftsutgifter, kirke, i % av totale netto driftsutgifter til:

Netto driftsutgifter, kirke, tro og livssyn i prosent av totale netto driftsutgifter

Dette nøkkeltallet inneholder funksjonene 390 Den norske kirke, funksjon 392 Tilskudd til tros- og livssynssamfunn og 393 Gravplasser og krematorier.

- Arbeidsgruppen ønsker betydelige endringer i faktaarket for kirke. Gravplassfeltet er en viktig offentlig oppgave som man har lite kunnskap om. Datakilder vil bli basert på eksterne data (utnyttelse av andre administrative systemer). Arbeidsgruppen ser det som naturlig at data om gravplassforvaltning i KOSTRA blir synliggjort på faktaarket for kirke og gravplasser. Faktaarket gjør seg ellers nytte av ulike type data for feltet.

6.1. Ønskede endringer

Arbeidsgruppen har i flere år arbeidet for å kunne gi informasjon og data i forbindelse med gravferdsfeltet. Arbeidsgruppen skiftet navn i 2015 til: KOSTRA- arbeidsgruppen for kirke og gravplasser (jf. Arbeidsgrupperapport 2015).

Gravplasser er regnet som en offentlig oppgave, selv om ansvaret i hovedsak er lagt til de kirkelige fellestrådene. Mye av bakgrunnen for ønsket om bredere kunnskap på dette feltet er føringer lagt i NOU 2014:2 Lik og likskap.

Kommuneregnskapene gir per i dag liten eller ingen informasjon om gravferdsfeltet da kommunene iflg. KOSTRA-veilederen og foreliggende lovverk ikke er pålagt å splitte/spesifisere hva som skal føres på f390 Den norske kirke og f393 Gravplasser og krematorier. Jf. Referat fra arbeidsgruppemøter 19.5.2016 og 19.6.2016. Ifl. KUD vil ikke forskriften bli endret, og «*det er fellestrådenes regnskap som skal og bør gi samfunnet den nødvendige kunnskap om gravferdsfeltet*». Om lag 50 prosent av kommunene fører hele overføringsbeløpet

til kirkelige fellesråd på f390 i kommuneregnskapet, og i flg. KUD kan ikke kommunene pålegges å splitte beløpet.

På denne bakgrunn ønsker arbeidsgruppen betydelige endringer i faktaarket for 2017. Endringen gjelder stort sett gravferdsfeltet.

Begrunnelse for endringen:

- Det finnes ikke noe samlet informasjon om gravferdsfeltet i dag
- Gravferdsfeltet er et viktig tjenestetilbud for kommunens innbyggere
- Gravferdsfeltet hører naturlig under KirkeKOSTRA
- Behov for å synliggjøre gravferdsfeltet, både som styringsinformasjon for kommunene og, fellesrådene, samt informasjon til kommunens innbyggere og for samfunnet ellers
- Gravferdsfeltet er et viktig samfunnsområde som også er i rask endring, det være seg praksis og holdninger

Det er ønske om både nye grunnlagstall og nøkkeltall for å synliggjøre gravferdsfeltet bredt. Til økonomiske tall brukes uttrekk fra fellesrådenes regnskap på gitte arter og funksjoner. Fellesrådenes regnskap har vært rapportert via KOSTRA-portalen siden begynnelsen på 2000-tallet. Fellesrådene følger i hovedsak kommunestrukturen. Fellesrådenes regnskap er bygget opp etter KOSTRA-prinsipp med bl.a. egen funksjon for gravplasser. I 2015 utgjorde totale utgifter til gravplasser 711 millioner kroner. Data regnes å ha tilfredsstillende kvalitet, samtidig som det arbeides med å forbedre veiledning til funksjonsfordeling. Noen metodiske utfordringer må løses ved bruk av fellesrådenes regnskap, bl.a. sammenslåtte fellesråd og manglende rapportering.

I tillegg til økonomitall ønsker arbeidsgruppen å utnytte data fra eksisterende administrative registre som inneholder et stort omfang data på gravferdsfeltet. Det er to fagsystemer som dekker nær 100 prosent av fellesrådene (kommune) på gravferdsfeltet, Ecclesia og Gravlund. Data innhentes med hjemmel i statistikkloven. Uttrekk fra systemene gjøres etter nærmere spesifikasjoner. Det legges til grunn at definisjoner på enkeltvariabler er like i begge systemene.

Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Ingen nøkkeltall ønskes fjernet (få eksisterende nøkkeltall)

Nye nøkkeltall

- *«Andel kremasjoner av totale gravlegginger per år»:*

Teller: Urnegravlegginger per år

Nevner: totalt antall kistegravlegging+urnegravlegging

Data fra fagsystemene Gravlund og Ecclesia. Defineres nærmere.

- *«Andel utenbygds gravlegginger av totale gravlegginger per år»*

Teller: Utenbygds gravlegginger per år

Nevner: totalt antall Kistegravlegging+urnegravlegging

Data fra fagsystemene Gravlund og Ecclesia. Defineres nærmere

- *«Fellesrådenes brutto driftsutgifter til gravplassforvaltning per gravlegging/avdød»*

Teller: Brutto driftsutgifter til gravplassforvaltning

Nevner: døde i året

Data fra kirkelig fellesråds regnskap og befolkningstall

Prioriteringsindikator:

- «Fellesrådenes andel av brutto driftsutgifter til gravplassforvaltning i prosent av totale driftsutgifter»

<p>Teller: <u>Brutto driftsutgifter til gravplassforvaltning</u>   Nevner: Totale driftsutgifter fellesråd   Data fra kirkelig fellesråds regnskap</p>
--

- «Andel av utgiftene til gravplassforvaltningen finansiert gjennom brukerbetaling»

<p>Teller: <u>Brukerbetaling gravplassforvaltning</u>   Nevner: Totale driftsutgifter fellesråd   Data fra kirkelig fellesråds regnskap</p>

- «Fellesrådenes andel av vedlikeholdsutgifter for gravplasser, investering i prosent av bruttoutgifter investering»

<p>Teller: <u>Vedlikeholdsutgifter til gravplassforvaltning, investering</u>   Nevner: Brutto investeringsutgifter totalt   Data fra kirkelige fellesråds regnskap</p>
--

Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Ingen endring av innhold i eksisterende nøkkeltall. Kun tekstlige endringer på to indikatorer.

7 Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Deltakere fra Arbeidsgruppen har deltatt på en workshop med representanter fra moderniseringsprosjektet. Forslagene fra workshopen ble videre behandlet på siste møte 30.5.16.

- Utvalgte nøkkeltall til kommunefakta er vurdert, men endelig forslag H-2016.
- Omstrukturering av tabellene både for grunnlagstall og nøkkeltall, ikke vedtatt endelig.
- Fleksibel tabell til statistikkbanken er også vurdert, videre arbeid H-2016.

7.2. Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppen gikk i 2013 gjennom kvalitetsindikatorerne. KirkeKOSTRA har 7 kvalitetsindikatorer. Arbeidsgruppen fant i 2013 at disse fremdeles er relevante og dekker feltet på en tilfredsstillende måte, gitt de data som eksisterer per i dag.

Arbeidsgruppeleders kommentar: Kvalitetsindikatorerne oppleves som lite brukt og spørsmålet er hvorvidt kvalitetsarket bør kuttes ut etter at moderniseringen er gjennomført.

7.3. Kommunal tjenesteproduksjon - Hvordan få med hele bildet?

Har ikke eget konsernfaktaark.

7.4. Annet

Arbeidsgruppen for kirke og gravplasser har lagt ned et betydelig arbeid i 2015/2016 for å videreutvikle skjema 28, samt videreutvikle KOSTRA-kirke til

også å kunne gi kunnskap om gravferdsfeltet som er et viktig tjenestetilbud for kommunenes innbyggere, selv om det er de kirkelige fellestråd som har det praktiske ansvaret.

8 Annet

9 Referanser

10 Vedlegg

10.1 Skjema 28 –årsstatistikk for Den norske kirke 2016.

Årsstatistikk for Den norske kirke 2016 - per 11.4.2016

1 Opplysninger om soknet			
1.1	Soknets kommunenummer		
1.2	Fellesrådets navn	Fellesrådets organisasjonsnummer	
1.3	Soknets navn	Soknets organisasjonsnummer	
1.4	Soknets adresse	Postnummer	Poststed
1.5	Navn skjemaansvarlig	E-post skjemaansvarlig	Telefonnummer
2 Kirkelige handlinger			
For føring av de kirkelige handlingene skal registrerings- og meldingsrutinene følges, og tallene herfra danner grunnlaget for føring i årsstatistikkskjemaet.			
2.1	Hvor mange ble konfirmert i soknet?	Antall handlinger	
2.2	Hvor mange kirkelige vielser ble utført i soknet?		Antall deltakere
2.3	Hvor mange forbønns handlinger for borgerlige inngåtte ekteskap ble utført i soknet?		
2.4	Hvor mange kirkelige gravferder/jordpåkastelser ble utført i soknet?		
2.4.b	...hvor mange av gravferdene ble forrettet i soknets kirke(r)?		
3 Gudstjenester			
3.A Antall gudstjenester og deltakere			
3.A.1	Avholdt på søn- og helligdager?	Antall gudstjenester	Antall deltakere
3.A.2	Avholdt utenom søn- og helligdager?		
3.A.3	Totalt (sumfelt)		
3.B Fordel totalt antall gudstjenester på nytt, etter hvilket sted de foregikk			
3.B.1	.... i soknets kirke(r)?	Antall gudstjenester	
3.B.2	.... på institusjon i soknet?		
3.B.3	.... på et annet sted, verken i soknets kirke(r) eller på institusjon i soknet?		
3.B.4	Totalt antall gudstjenester(NB!! Summen skal være lik 3.A.3)		
3.C Hvor mange av følgende typer gudstjenester ble gjennomført? (Skriv tallet 0 når data er manglende)			
3.C.1	Gudstjenester med nattverd	Antall gudstjenester	Totalt antall til nattverd
3.C.2	Gudstjenester med skriftemål		Totalt antall til skriftemål
3.C.3	Hovedgudstjenester særlig tilrettelagt for barn		Totalt antall deltakere
3.C.4	Gudstjenester for ungdom		
3.C.5	Gudstjenester for barnehagebarn		

3.C.6 Gudstjenester for skoleelever				
3.C.7 Gudstjenester med dåp				
3.C.8 Konfirmasjonsgudstjenester				
3.C.9 Julaftensgudstjenester				
3.C.10 Gudstjenester i påsken				
3.C.11 Gudstjenester Kristi Himmelfartsdag				
3.C.12 Gudstjenester i pinsen				
3.C.13 Gudstjenester med samisk innslag				
3.C.14 Allehelgensgudstjenester				
3.C.15 Økumeniske gudstjenester				
3.C.16 *Temagudstjenester med fokus på miljø, internasjonal diakoni og/eller misjon				

3.D Felles gudstjenester

Ble det arrangert felles gudstjeneste(r) med andre sokn? Ja Nei Antall gudstjenester Antall sokn

4 Kontakt med barnehage og skole

4.A Besøk i kirken utenom gudstjeneste?

		Antall besøk (ikke personer)	
4.A.1 Av barnehage	☐ Ja ☐ Nei	<input type="text"/>	Antall avdelinger <input type="text"/>
4.A.2 Av skoleklasse	☐ Ja ☐ Nei	<input type="text"/>	Antall klasser <input type="text"/>

4.B Besøk av prest, kateket eller annen menighetsarbeider?

		Antall besøk (ikke personer)	
4.B.1 I barnehage	☐ Ja ☐ Nei	<input type="text"/>	Antall avdelinger <input type="text"/>
4.B.2 I skoleklasse	☐ Ja ☐ Nei	<input type="text"/>	Antall klasser <input type="text"/>

4.C Drev menigheten barnehage? Hvor mange barnehager ble drevet i menighetens regi?

Dette gjelder barnehager som Den norske kirke/menigheten ved menighetsrådet driver, eller hvor menigheten er inne som eier, sitter i stiftelsen og lignende, og som menigheten betrakter som "sin barnehage".

		Antall barnehager	Totalt antall barn
4.C.1	☐ Ja ☐ Nei	<input type="text"/>	<input type="text"/>

5 Diakoni

I delene (5-10) skal ein føre opplysningar om verksemda som soknerådet, dei tilsette og/eller prestane har ansvar for, og som inngår i soknerådets planar og rapportar. Dersom fleire sokn samarbeider om eit tiltak/tilbud, skal det først i eitt sokn. Hovedregelen er at det skal først i det soknet der aktiviteten fann stad. SJÅ OGSÅ RETTLEIINGA. Talet på medverkande sokn først opp under pkt. 10 felles verksemd, pkt. 10.1.2. SE OGSÅ VEILEDNINGEN.

5.1 Har menigheten vedtatt lokal diakoniplan? Ja Nei

6 Ulike tilbud til barn og voksne

I delene (6-9) skal det føres opplysninger om virksomheten som menighetsrådet, de ansatte og/eller prestene har ansvar for, og som inngår i menighetsrådets planer og rapporter. Dersom flere sokn samarbeider om et tiltak/tilbud, skal det føres i ett sokn. Hovedregelen er at det skal først i soknet hvor aktiviteten fant sted. * SE OGSÅ VEILEDNINGEN.

6.A Tilbud til barn 0-12 år

	Samarbeid med andre sokn ☐ Ja ☐ Nei	Antall tilbud <input type="text"/>	Antall deltakere <input type="text"/>
--	---	------------------------------------	---------------------------------------

6.A.1 Arrangerte menigheten <u>babysang</u> eller <u>småbarnsang</u> for barn 0-5 år?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		
6.A.2 Drev menigheten søndagsskole?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		
6.A.3 Hadde menigheten kontinuerlige tilbud for barn 0-5 år?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		
6.A.4 Gjennomførte menigheten enkeltarrangement for barn 0-5 år?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		
6.A.5 Hadde menigheten kontinuerlige tilbud for barn 6-12 år?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		
6.A.6 Gjennomførte menigheten enkeltarrangement, leirer o.l. for barn 6-12 år?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		
6.A.7 Dersom det er svart ja for samarbeid med andre sokn, vennligst spesifiser hvilke sokn det gjelder og i hvilke sokn deltakerne er ført (ikke samme personene flere ganger):				
6.B Tilbud til unge 13-17 år				
Her føres tilbud til ungdom i alderen 13-17 år. Unntatt opplæring for konfirmanter. Siden oppmøtet kan variere fra gang til gang skal det gis et anslag på hvor mange barn (unike personer) som benyttet seg av tilbudene i løpet av året.				
		Samarbeid med andre sokn ☐ Ja ☐ Nei	Antall tilbud	Antall deltakere
6.B.1 Hadde menigheten kontinuerlige tilbud for unge i alderen 13-17 år?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		Deltakere 13-15år Deltakere 16-17år
6.B.2 Gjennomførte menigheten enkeltarrangement, leirer o.l. for unge 13-17 år?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		Deltakere 13-15år Deltakere 16-17år
6.B.3 Arrangerte menigheten lederkurs o.l. for unge 13-17 år?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		
6.B.4 Dersom det er svart ja for samarbeid med andre sokn, vennligst spesifiser hvilke sokn det gjelder og i hvilke sokn deltakerne er ført (ikke samme personene flere ganger):				
6.C Tilbud til unge voksne 18-30 år				
		*Samarbeid med andre sokn ☐ Ja ☐ Nei	Antall tilbud	Antall deltakere
6.C.1 Hadde menigheten kontinuerlige tilbud for unge i alderen 18-30 år?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		
6.C.2 Gjennomførte menigheten enkeltarrangement, leirer o.l. for unge i alderen 18-30 år?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		
6.C.3 Arrangerte menigheten lederkurs o.l. for unge 18-30 år?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		
6.C.4 Dersom det er svart ja for samarbeid med andre sokn, vennligst spesifiser hvilke sokn det gjelder og i hvilke sokn deltakerne er ført (ikke samme personene flere ganger):				
6.D Ulike tilbud til voksne				
		Samarbeid med andre sokn ☐ Ja ☐ Nei	Antall grupper/tilbud	
6.D.1 Hadde menigheten tilbud om bibelgrupper, bibelringer, samtalegrupper eller husfellesskap for voksne?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		
6.D.2 Organiserte menigheten bibelkurs for voksne?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		Personer som benyttet tilbudet
6.D.3 Hadde menigheten andre opplæringstilbud?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		
6.D.4 Hadde menigheten tilbud om ekteskapsgrupper/samlivsgrupper?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		
6.D.5 Hadde menigheten tilbud om sorggrupper?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		
6.D.6 Hadde menigheten tilbud om eldretreff/-kvelder?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		
6.D.7 Holdt soknet/menigheten andakter på institusjon eller aldershjem?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		Antall andakter
6.D.8 Hadde menigheten besøkstjeneste?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		Antall besøk
6.D.9 *Ble det utført soknebud i menigheten?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		Antall besøk
6.D.10 *Ble det avholdt sjelesorgsamtaler i menigheten?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		Antall samtaler
6.D.11 Ble det arrangert turer for menigheten?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		Antall turer
6.D.12 Hadde menigheten tilbud i forbindelse med integreringsarbeid? Antall tilbud.	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		... rettet mot innvandrere ☐ Ja ☐ Nei
6.D.13 Hadde menigheten tilbud rettet mot mennesker med utviklingshemming?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		... rettet mot andre utsatte grupper ☐ Ja ☐ Nei
6.D.14 Hadde menigheten andre diakonale tilbud?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei		Andre diakonale tilbud
6.D.15 Dersom det er svart ja for samarbeid med andre sokn, vennligst spesifiser hvilke sokn det gjelder og i hvilke sokn deltakerne er ført (ikke samme tiltak/ personene flere ganger):				
7 Kirkemusikk og kulturarbeid				
Har menigheten vedtatt lokal plan for kirkemusikk?		☐ Ja ☐ Nei		
Hadde soknet fellestiltak med andre sokn innen kirkemusikk, kor og/eller kulturarbeid?		☐ Ja ☐ Nei		Antall sokn
7.A Kor og korgrupper				
Hvor mange kor og korgrupper ble drevet i menighetens regi? Dersom flere sokn har kor, korgrupper eller gjennomfører annet kulturarbeid sammen, skal det føres i <u>ett sokn</u> . Hovedregelen er at det skal føres i soknet hvor aktiviteten fant sted. Alle medvirkende sokn føres opp under pkt. 10 felles virksomhet, pkt. 10.1.3. I pkt 7a føres antall kor og antall medlemmer i korene. Antall medlemmer telles enten ved hvor mange som betaler medlemskontingent eller går i koret noenlunde fast.				
	Antall kor/korgrupper	Antall medlemmer		
7.A.1 Kor for barn og unge				
7.A.2 Kor for voksne/familiekor				
7.B Konserter, musikkandakter o.l.				
	Antall konserter og musikkandakter	Antall personer som benyttet seg av tilbudene		
7.B.1 Hvor mange konserter, musikkandakter ble avholdt i regi av menigheten?				
7.B.2 Hvor mange konserter, musikkandakter ble avholdt i regi av andre?				
7.C Hvor mange andre kulturarrangementer ble avholdt?				

	Antall kulturarrangementer	Antall personer som benyttet seg av tilbudene	Spesifiser tilbud/arrangement
7.C.1 ... I regi av menigheten	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
7.C.2 ... I regi av andre	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
7.D Var det i statistikkåret (2016) tilbud om åpen kirke i soknet?			
7.D.1 Åpen kirke	☐ Ja ☐ Nei	<input type="text"/>	
7.D.2 Veikirke	☐ Ja ☐ Nei	<input type="text"/>	
8 Frivillige medarbeidere			
8.A Totalt antall frivillige			
Hvor mange frivillige medarbeidere var totalt engasjert i menighetens arbeid? (En person telles en gang i dette feltet).			Totalt antall frivillige <input type="text"/>
8.B Hvor mange frivillige medarbeidere (15 år eller eldre) var med i:			
8.B.1 ...planlegging og gjennomføring av gudstjenester?	Antall frivillige <input type="text"/>		
8.B.2 ...menighetens barnarbeid/trosopplæringstiltak (0-12 år)?	<input type="text"/>		
8.B.3 ...menighetens ungdomsarbeid/trosopplæringstiltak (13 år og over)?	<input type="text"/>		
8.B.4 ...menighetens diakonale arbeid?	<input type="text"/>		
8.B.5 ...menighetens kultur- og konsertarrangementer?	<input type="text"/>		
8.B.6 ...komité- og utvalgsarbeid?	<input type="text"/>		
..... herav medlemmer og varamedlemmer i menighetsrådet?	<input type="text"/>		
8.B.7 ...annet menighetsarbeid som ikke er tatt med under pkt. 8.B.1-8.B.6?	<input type="text"/>		
8.C Opplæring og samlinger			
8.C.1 Gav menigheten tilbud om opplærings- eller motivasjonssamlinger for frivillige voksne medarbeidere?	☐ Ja ☐ Nei	Antall samlinger/tilbud <input type="text"/>	Antall personer som benyttet tilbudene <input type="text"/>
8.C.2 Arrangerte menigheten fest for frivillige, medarbeiderfest o.l.?	☐ Ja ☐ Nei	<input type="text"/>	<input type="text"/>
9 Misjons-, vennskaps- og solidaritetsarbeid			
9.1 Hadde menigheten en (eller flere) misjonsavtale(r)?	☐ Ja ☐ Nei	Samarbeid med andre sokn? ☐ Ja ☐ Nei	Dersom det er svart ja for samarbeid med andre sokn, vennligst spesifiser hvilke sokn det gjelder <input type="text"/>
9.2 Hadde menigheten en (eller flere) vennskapsrelasjon (er) til en menighet eller organisasjon i et annet land?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei	Antall misjonsavtaler <input type="text"/>
9.3 Hadde menigheten arrangementer med miljø, internasjonal diakoni og/eller misjon som tema?	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei	Antall vennskapsavtaler <input type="text"/>
			Spesifiser tiltak <input type="text"/>
			Land 1 <input type="text"/> Land 2 <input type="text"/> Land 3 <input type="text"/>
10 Ofringer, innsamlinger og gaver			
10.1 Hvor stort beløp ble samlet inn ved offer/kollekt i kirken?	Totalt beløp, hele kroner <input type="text"/>	Hvor stor del av beløpet var til egen virksomhet? Hele kroner <input type="text"/>	
10.2 Hvor stort beløp ble samlet inn via menighetens givertjeneste?	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
10.3 Hvor stort beløp ble samlet inn av menigheten ved andre innsamlinger, ved gaver, basarer, messer og lignende?	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
11 Merknader:			
Her kan en for eksempel oppgi/presisere forhold ved enkelte av postene dersom verdiene avviker vesentlig fra året før. Det bør også nevnes her hvilke felter/tall som gjelder for flere sokn.			
<input type="text"/>			
12 Kontroll mot forrige år - fyller ut automatisk.			
I denne seksjonen gir vi dere mulighet til å gjøre en sammenligning mot tall fra forrige år på enkelte felt i skjema. Det er lagt inn noen kontroller (grenseverdier) mot fjorårstall-tall. Dersom disse kontrollene slår ut for enkelte felt, ber vi dere ta en ekstra sjekk av årets tall. Eventuelt forklarer store avvik i pkt. 11 merknader.			

Tannhelsetenesta

1 Innleiing

1.1. Arbeidsgruppa sitt ansvar og samansetjing

Arbeidsgruppa for tannhelsetenester har ansvar for å halda oversikt over og gjennomgå rapporteringsordningane for fylka innanfor tannhelseområdet. Vidare har arbeidsgruppa ansvar for å vidareutvikla skjemastatistikken og vurdere bruk av register for innsamling av informasjon og presentasjon av informasjonen innanfor følgjande KOSTRA-funksjonar:

660 Tannhelseteneste - Fellesfunksjonar

665 Tannhelseteneste -
Pasientbehandling

Skjema 43 *Tannhelsetenesta* dekker tenesterapporteringa for desse funksjonane. I tillegg nyttar ein SSB sine register for å henta inn talet på årsverk og befolkning. Det totale talet på eldre, uføre og langtidssjuka i institusjonspleie og det totale talet på eldre, uføre og langtidssjuka i heimesjuka-pleie blir henta frå IPLOS. Det blir også publisert tal over personar som mottar tannhelserefusjonar der KUHR (Kontroll og utbetaling av helserefusjonar) er datakjelde.

Arbeidsgruppa for tannhelsetenester har følgjande medlemmer:

Othilde Skjøstad,	Statistisk sentralbyrå (leiar)
Trond Ekornrud,	Statistisk sentralbyrå
Marianne Moi,	Buskerud fylkeskommune
Peter Marstrander,	Troms Fylkeskommune
Geir Fjerdingen,	Vestfold fylkeskommune
Odd Sigurd Vegsund,	Kommunal og moderniserings- departementet
Cecilie Mo Batalden,	Helse - og omsorgsdepartementet
Linda Haugan,	Helsedirektoratet
Siri Christine Rødseth,	Helsedirektoratet
Øyvind Asmyhr,	Den norske tannlegeforening
Marie Helen Hagle,	Nasjonalt folkehelseinstitutt

Arbeidsgruppa har hatt eitt møte våren 2016, den 03.05.16.

2 Oppsummering og tilrådingar

2.1. Oppsummering

Følgjande blir gjennomgått i rapporten:

- Evaluering av rapportering og publisering for statistikkåret 2015
- Forslag til endringar i skjema, rapportering og publisering for statistikkåret 2016

2.2. Arbeidsgruppa sine anbefalingar

Arbeidsgruppa anbefalar ei meir detaljert rapportering av kariesforekomsten blant barn og unge i KOSTRA skjema 43. Bakgrunnen er eit ønske frå helsemyndighetene om betre oversikt over tannhelsetilstanden i heile gruppe A (3- 18 år), slik at ein betre kan planleggja førebygging i framtida og minske sosiale skilnader i tannhelse. Dette inneber mellom anna å auke dagens rapportering til også å gjelda 3- og 15-åringar. I tillegg er det ønskeleg å be om rapportering på initialkaries (påbyrja karies) for 3-, 5-, 12-, 15- og 18-åringar. Grunna godt datagrunnlag i

fagsystema skal det ikkje føra til vesentleg meirarbeid for rapportørane. Bakgrunnen for rapportering er mellom anna at dette betre fangar opp kariessituasjonen blant dagens barn og unge.

For at dette skal kunna inkluderas i skjema 43 f.o.m. 2016-rapporteringa er ein nøydd å utreia det vidare med fagsystemleverandørane OPUS/Nextsys. Sjølv om grunnlagsdata ligg på plass, vil det krevja ei endring av uttrekks- og presentasjonsform i journalsystemet. Funna frå utreiinga vil avgjera om det er mogleg å inkludera alle forslaga eller berre delar av det. Helsedirektoratet i samarbeid med fylkestannlegane har ansvaret for denne oppfølginga. Vidare vil kva som kjem til inngå i skjema vera avgjerande for kva indikatorar som kan bli etablerte.

Arbeidsgruppa anbefaler å utsetja arbeidet med å innhenta tannhelsesdata på kommunenivå via KOSTRA til ein veit konsekvensane av forslaget i ny kommuneproposisjon om å flytta forvaltningsnivået til den offentlege tannhelsetenesta frå fylkeskommunane til kommunane. Ein bør òg sjå prosjektet i samanheng med arbeidet med etablering av eit nytt kommunalt pasient- og brukarregister (KPR).

Arbeidsgruppa anbefaler to endringar i publisering frå og med 2016-rapportering. Den første er å endra bruken av KUHR-dataa. I 2015 blei det for første gang publisert indikatorar i KOSTRA som viser tannhelserefusjonar over folketrygda. Målet med å publisera desse indikatorane var å få eit meir heildekkande bilete av tannhelsetenesta, og særleg betre kunnskap om den vaksne befolkninga, som i hovudsak bruker den private tannhelsetenesta. Koplinga mellom KUHR-data og utdanningsdata slik den er gjort i dag, er likevel ikkje heilt hensiktsmessig med tanke på målsetjinga med indikatorane. Arbeidsgruppa meiner difor at desse indikatorane bør endrast, og at KUHR-dataa bør brukast på ein annan måte enn i dag. Forslaget til ny bruk av KUHR-dataa er at det frå og med 2017-publiseringa blir publisert:

- Delen i gruppe A/prioriterte grupper som mottar refusjon etter innslagspunkt 8
- Delen i befolkninga over 21 år totalt som mottar refusjon, og eventuelt fordelt etter utdanning

Arbeidsgruppa anbefaler også å publisere bekymringsmeldingar til barnevernet, som blir spurt om under punkt 7 i skjema 43. Spørsmåla under dette punktet i skjemaet blir ikkje publisert i dag. Dette var det full einighet om å publisere i arbeidsgruppa.

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Nytt i 2015-versjonen av skjema 43, var at følgjande spørsmål var fjerna:

Tannlege A(m/årsverk 1282,5 t) (tidlegare tannlege I) talet på besette årsverk

Årsaka til at dette spørsmålet ble fjerna i årets rapportering var at det ikkje lenger er relevant styringsinformasjon, og at opplysningar om personell i størst mogleg grad bør hentast ut får register.

3.2. Kontrollar i skjema

Skjema 43 har enkelte logiske kontrollar. Desse gir oppgåvegjevar beskjed om at utfyllinga ikkje er rett, logisk sett. Det er mogleg å fylla ut felte og senda inn skjemaet sjølv om desse kontrollane slår ut. Kontrollane ser ut til å fungera tilfredsstillande, og det er ikkje rapportert om problem knytt til kontrollane frå

oppgåvegivarane si side. Samstundes ser SSB på moglegheitene for å få inn endå fleire kontrollar i skjemaet.

SSB opplever framleis ein del feilrapporteringar under punkt 2 i skjema, der det blir spurd om talet på undersøkte/behandla i løpet av dei tre siste åra for personar i gruppe B (psykisk utviklingshemma over 18 år), i tillegg til 12- og 18-åringar. Feilrapporteringane kjem i all hovudsak av at rapportørane misforstår spørsmålet. I staden for å rapportera kor mange av årets 12-, 18-åringar og personar i gruppe B som har vore hos tannlege i løpet av dei tre siste åra, rapporterer dei summen av undersøkt/behandla i dei tre gruppene for 2015, 2014 og 2013. Fagsystema skal ha etablert ein rapport som gjer det enkelt å henta ut talet SSB etterspør, men det kan verka som at ikkje alle fylka har denne funksjonaliteten, eller kjenner godt nok til den.

Det er ei målsetjing å fanga opp mest mogleg feilrapporteringar ved hjelp av kontrollar når rapportørane fyller ut skjema første gong. Difor kan det vere aktuelt å få inn ein kontroll på dette punktet i neste års rapportering. Det kan også vere aktuelt å få inn kontrollar som samanliknar med førre års rapportering.

3.3. Innsamling av data

Skjema 43 blir rapportert inn av fylkestannlegane i dei enkelte fylka. Fylkestannlegane hentar på si side informasjon frå dei enkelte tannklinikane i fylka. Til 15.mars-publiseringa hadde alle utanom eitt fylke sendt inn skjema til den gitte tidsfristen. Dette fylket blei følgt opp per e-post, og leverte eit par dagar etter frist. Nokre fylke hadde manglande eller feil rapportering i delar av skjema. Dette gjaldt særleg dei delane av skjemaet med spørsmåla knytt til undersøkt/ behandla i løpet av dei tre siste åra og SIC-indeks.

Reint teknisk fungerte årets rapporteringsskjema tilfredsstillande både for oppgåvegivarane og SSB. Det blei ikkje meldt om problem frå fylkeskommunane når det gjaldt sjølve utfyllinga av skjema 43.

3.4. Publisering

Publisering av tal frå skjema 15. mars og 15. juni har for tannhelse fungert tilfredsstillande reint teknisk. Tala kom inn på rett måte i faktaark og statistikkbank.

Små endringar i publiserte nøkkeltal frå 2014 til 2015. Blant tala i hovudtals-tabellen er den største prosentvise endringa at gjennomsnittleg tal på tenner med karieserfaring blant 12-åringane er redusert frå 1 til 0,9 frå 2014 til 2015. Det utgjer ein reduksjon på 10 prosent.

Rapportering og publisering av registerbaserte årsverk – frå Aa-register til A-ordning

Unntaket til tilfredsstillande publisering er at overgangen frå Aa-registeret til a-ordninga medførte at det ikkje var mogleg å publisere registerbaserte tal for tilsette og årsverk for 2015 ved marspubliseringa. Ved junipubliseringa blei det publisert 2015-tall for avtalte årsverk. Samtidig var opplysningar om legemeldte fråvær ikkje tilgjengeleg. Det medførte at avtalte årsverk eksklusive lange fråvær (utførte årsverk) og tal for legemeldt sjukefråvere ikkje blei publisert. Det er ennå ikkje fastsett tidspunkt for når tal for dette vil bli publisert.

A-ordninga – ny datakjelde for registerbaserte årsverk

Det nye A-ordninga er knytt mot lønnsutbetalingar og skattetrekk, og gir på mange måtar eit betre datagrunnlag enn tidlegare. Men, overgang til ny datakjelde gjer at tal for 2015 ikkje kan samanliknast direkte med tidlegare år. Det vil heller ikkje vere mogleg å skaffe tilsvarande årsverkstal som for 2015, bakover i tid.

I den nye A-ordninga skal alle arbeidsgivarar sende melding om alle arbeids- og ytingsforhold siste månad innan 5. i månaden etter. Dette er ein eigen modul i løns- og personalsystema i kommunane. Melding blir sendt inn via Altinn, mens NAV sender melding om ytingar. SSB får uttak av data 15. kvar månad. Dette inneber hyppigare informasjon enn tidlegare. I tillegg inneheld den nye a-ordninga meir informasjon om arbeidsforhold enn tidlegare. Den nye ordninga vil gi meir korrekte tal for kven som tel som tilsett. I tillegg er det fleire med rapportert yrke. Her blir det også brukt same standard for alle som rapporterer. Den nye ordninga vil også gi meir presise tall fordelt på verksemd.

Utfordringar med den nye A-ordninga

Utfordringa med den nye rapporteringa gjeld berekninga av årsverk. I gamle Aa-registeret blei det rapportert avtalt arbeidstid per veke. 37,5 timar blei tald som heiltid, med unntak av innanfor helse- og omsorg der 35,5 timar ble regnet som heiltid. Årsverkstala publisert i KOSTRA fram til og med 2014 blei utleia av opplysningane om avtalt arbeidstid. I den nye ordninga blir årsverk utleia frå innrapporterte opplysningar om stillingsprosent. Utfordringa her med ny ordning er at mange timelønte står med uoppgitt stillingsprosent. For disse skal det rapporterast talet på timeverk. Ein gjennomgang av tala viser usannsynlig låge timetal for fleire timelønte. Mange står oppført med 0 timar. Dette kjem blant anna av at det ikkje har vore obligatorisk å fylle ut denne opplysninga i a-meldinga. I tillegg har enkelte løns- og personalsystem hatt 0 timar som default, og for kommunar med enkelte fagsystem har det heller ikkje vore mogleg å endre dette.

Det gjer det utfordrande å gi korrekte årsverkstal. Det vil spesielt være utfordrande innanfor helse- og omsorgstenesta kor det er mange timearbeidarar.

Ein gjennomgang av 2015-data viser at talet på lønstakarar er høgare enn i 2014, på grunn av at fleire bedrifter er med. Samstundes viser tala at det i ny a-ordning er omtrent 500 000 personar som manglar stillingsprosent, av desse er vel 100 000 knytt til helse- og omsorgstenestene. SSB jobbar i samarbeid med NAV og Skatteetaten for å gjere kvaliteten på rapporteringa betre i tida som kjem.

Forhåpentlegvis vil det gi færre mangelfulle opplysningar om timelønte arbeidarar.

3.5. Revisjon og kontroll

Etter 15.mars publiseringa blei det gjennomført automatiske kontrollar av dei innrapporterte tala via editeringssystemet. Editeringssystemet gjer det mogleg å køyra logiske kontrollar til revideringsføremål på alle innrapporterte variablar i skjema. Kontrollane sjekkar samsvar mellom ulike tal og sumeringar, og endringar frå tidlegare år. Systemet kommuniserer både med Dynarev og responssystemet.

Responssystemet er eit system som skal gjere kontakten mellom oppgåvegivarane og SSB lettare. Feilrapporteringar som blir oppdaga blir sendt til dei aktuelle fylkeskommunane via responssystemet. Fylkeskommunane melder så tilbake om dette, og nye oppretta tal blir lagt inn i systemet før junipubliseringa.

Editeringssystemet, saman med responssystemet, gjer det enklare å sende ut eventuelle feilmeldingar til oppgåvegivarane.

Inntrykket er at dei fleste oppgåvegivarane som har nytta systemet har skjønna korleis det skal brukast. Tilbakemeldingane frå rapportørane er at dette er eit nyttig verktøy for dei til å kontrollere kvaliteten på tala dei sjølve har sendt inn. Det er difor grunn til å tru at feilrapporteringar har vorte retta opp tilfredstillande.

Den manglande rapporteringa eller feilrapporteringa kjem i hovudsak av ein skilnad mellom fylkeskommunane når det gjeld kor lett dei kan henta ut dei

naudsynte dataa til KOSTRA-rapporteringa frå fagsystemet Opus. Nokre fylkeskommunar har problem med tidsfristen før 15. marspubliseringa når det gjeld rapportering av tal i enkelte delar av skjemaet.

Elles er det viktig å understreke at SSB er avhengig av at spørsmål knytt til registreringar i fagsystema (Opus og Nextsys) og rapporteringar i skjema 43 blir følgt opp av fylkestannlegane i samråd med SSB og resten av arbeidsgruppa.

Målsetjinga bør vera å få til ei felles forståing av kva dei ulike omgrepa betyr og korleis opplysningar knytt til kvar enkelt pasient faktisk skal registrerast ute på klinikkane. Det vil bidra til at kvaliteten på tala blir betre og meir samanliknbare på tvers av fylke.

Publisering av registerbaserte årsverkstall frå A-ordninga 15.juni

I forkant av 15.junipubliseringa jobba SSB med et imputeringsopplegg for sysselsette med mangelfulle opplysningar. Kort fortalt inneber metoden for imputering å gi timeverdiar til sysselsette med mangelfulle opplysningar, som er lik den nærmaste «naboen» med dei same kjenneteikna i registeret. Målet med metoden er at årsverkstala på overordna nivå skal bli mest mogleg korrekte.

Samstundes kan metoden føre til usikkerheit i årsverkstala for enkeltkommunar på enkelte tenesteområde, deltenesteområde og for enkelte yrkes- og utdanningsgrupper. Dette vil særleg gjelde der kor delen sysselsette med mangelfulle opplysningar er stor.

I forkant av publiseringa 15.juni gjennomførte seksjon for helsestatistikk ei rimelegheitsvurdering av årsverkstala for 2015, som dels er faktiske tal og dels er imputerte verdiar, for følgjande KOSTRA-område:

- KOSTRA Kommunehelsetenesta
- KOSTRA Pleie- og omsorgstenesta
- KOSTRA Psykisk helsearbeid og rusarbeid i kommunane
- KOSTRA Tannhelsetenesta

Rimeligheitsvurderinga blei gjort ved å bruke eit produksjons- og editerings-system som gir høve til å sjå årsverkstala i samheng med fjorårets tal samt befolkningstal, generelle utgiftstal og tal for lønnsutgifter for dei ulike KOSTRA-områda og brote ned på ulike KOSTRA-funksjonar. Vurderinga viste at det var god konsistens mellom årsverkstala for 2015 og tala for 2014a, befolkningstala, utgiftstal og lønnsutgiftene for alle områda. Konklusjonen blei difor at årsverkstala kunne publiserast 15. juni for alle dei nemnde KOSTRA-områda.

3.6. Brukarreaksjonar

Ulik innkallingspraksis for bestemte aldersgrupper i ulike fylke kan gjera det utfordrande å samanlikna tala. Fleire brukarar ønskjer at dette er noko helsemyndigheitene må sjå nærmare på i tida som kjem. Fleire ønskjer at det skal etablerast felles retningslinjer for innkalling for dei såkalla indikatorårskulla (5-, 12- og 18-åringar) i heile den offentlege tannhelsetenesta. På denne måten ønskjer ein å sikra at tal som gjeld kariesforekomst vil bli meir samanliknbare på tvers av fylke. Vidare meiner fleire at det vil gi eit meir dekkande bilete av tilstanden i dei bestemte aldersgruppene. Helsedirektoratet har desse innspela frå arbeidsgruppa med seg i det pågåande arbeidet med utvikling av klinisk rettleiar for tannhelsetenester til barn og unge. Fram til denne føreligg vil det ikkje bli gjort noko endringar i skjema eller rettleiar.

Ein gjennomgang av innrapporterte data for 2014 viser at det er relativt store variasjonar mellom fylka når det gjeld delen som er undersøkt/behandla i dei ulike

alderskulla (5-, 12- og 18-åringar). Ein konsekvens av ulik innkallingspraksis kan vere at det er problematisk å samanlikna kariesførekomen på tvers av fylka. Det er vanleg å ha lengre innkallingsintervall for barn og unge som har lite kariesførekomen. I dei fylka kor dette også er praksis for indikatorårskulla, er det rimeleg å anta at barna med høgast kariesførekomen er overrepresenterte blant dei innkalla.

Per i dag finst det ikkje særskilde retningslinjer når det gjeld dette, og det er opp til kvar enkelt fylkeskommune korleis ein vel å gjera dette. Samstundes har helsemyndighetene signalisert at det kan koma anbefalingar og rettleiingar på området i samband ny tannhelselov og rettleiar. Inntil vidare vil kartlegging av innkallingar halde fram som no, og vil i realiteten vera ei kartlegging av ulik praksis mellom fylka. Når ein skal samanlikna kariesførekomen på tvers av fylke bør ein ha dette i mente.

Det er samstundes viktig å presisera at fylkeskommunane sjølve står fritt til å velja innkallingspraksis for alderskulla det blir rapportert kariesførekomen på i skjema 43. Det er heller ikkje semje i arbeidsgruppa blant fylkestannlegane kva som er den rette vegen å gå. Truleg vil eit forslag om krav til å kalla inn alle i bestemte alderskull møta motstand frå enkelte fylke, og bli sett på som lite hensiktsmessig ressursbruk.

Helsedirektoratet har utarbeidd eit vedleggsnotat om dette temaet. Dette er vedlagt som vedlegg 2. Dei er i ferd med å utarbeida nye retningslinjer for innkallingspraksis i tannhelsetenesta. I notatet anbefalar Helsedirektoratet at alle barn og unge i indikatorårskulla skal kallast inn til undersøking.

4 Ønska endringar i kontoplanen (funksjon og art)

Arbeidsgruppa ønskjer ingen endringar på det nåverande tidspunkt.

Arbeidsgruppa er einig i at funksjonskontoplanen med den funksjonsinndelinga som er i dag er ryddig og eintydig, og inneheld klare definisjonar og avgrensingar for kva som skal bli inkludert på dei ulike funksjonane. Funksjonskontoplanen dekkjer såleis alt når det gjeld rekneskapsføringa. Utfordringa er at kontoplanen ikkje fangar opp eller klarer å dekke organisatoriske skilnader mellom fylka. I nokre fylkeskommunar tannhelsetenesta sett bort nokre tenester til andre delar av fylkeskommunen, medan andre utfører dei same tenestene sjølve. SSB er kjend med at dette er ei utfordring for rapportørane på fleire KOSTRA-område, og at det gjer det vanskeleg å rapportera korrekt. Det er likevel vanskeleg å sjå at ei endring av funksjonskontoplanen vil bøta på desse problema.

Det blei gjort ei endring i tannhelselova hausten 2014. Lovendringa tredde i kraft f.o.m. 1.januar 2015, og er eit tiltak for å unngå kryss-subsidiering innanfor den fylkeskommunale tannhelsetenesta. I første omgang gjeld dette behandling av vaksne betalande pasientar. Dei nye forskriftene gjer at fylkeskommunane må føre fråskilte rekneskap (todelte eller tredelte i eigne noter), som blant anna synleggjer at fylkeskommunane oppfyller krava i EØS-avtalen og EU-kommisjonens avgjerd 20.desember 2013. Det er rett nok ingen planar om at dette skal inn som ei tilleggssrapportering eller endra den nåverande rekneskapsrapporteringa i KOSTRA på området.

5 Ønska endringar i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endring

På arbeidsgruppemøtet 27.05.15 blei det vedteke å inkludere følgjande spørsmål i skjema 43 under punkt 4 frå og med 2015-rapporteringa:

- Talet på tenner med initialkaries, dvs. tenner med karies grad 1-2; d/D₁₋₂.
- Talet på personar med initialkaries, dvs. talet på personar med karies grad 1-2; d/D₁₋₂
- Rapportering av tannhelsedata på fleire indikatorårskull, dvs. 3- og 15-åringar, i tillegg til 5-, 12- og 18-åringar
- Rapportering av dmft/DMFT score > 9 for 15-åringar, i tillegg til 5-, 12- og 18-åringar som allereie blir rapportert
- Rapportering av dmft/DMFT score > 4 for 3- og 15-åringar, i tillegg til 5-, 12- og 18-åringar

Grunngjevinga for å utvida rapporteringa av dmft/DMFT for fleire årskull er eit ønske frå helsemyndigheitene om å få betre oversikt over tannhelsetilstanden for Gruppe A (0-18 år) gjennom heile perioden. Utvida rapportering vil gjera det lettare å planleggja best mogleg prioritering av tid og ressursar til førebygging og behandling av karies blant barn og unge (0-18 år).

Grunngjeving for å innføra rapportering av initialkaries er blant anna at informasjon om påbyrja karies på nasjonalt nivå er eit mål som er meir i tråd med dagens kariessituasjon blant barn og unge. Betre kjennskap til talet på barn og unge med initialkaries i ulike aldersgrupper vil mogleggjera betre planlegging og førebyggjande behandling både nasjonalt og lokalt.

Karies utviklar seg i fleire stadium. Initialkaries blir definert som dei første to stadia i utviklinga. Grad 1 karies er karies på yttarste halvdel av emaljen, medan grad 2 karies er karies på innarste halvdel av emaljen. Initialkaries blir behandla med «non-operativ» behandling. Det vil seia hyppige fluorpenslingar, bruk av andre fluorpreparat eller fissurforsøgling. Samstundes vil ein ved initialkaries setja i verk tiltak for å endre åtferda til pasienten for å oppnå god tannhelseåtferd og eigenomsorg.

Hausten 2015 kom det rett nok fram ny informasjon om at fagsystemleverandøren OPUS ikkje hadde naudsynt funksjonalitet på plass for at dei nye spørsmåla kunne inkluderast. Det blei derfor bestemt å utsetje rapporteringa av dei nye spørsmåla med eitt år, til OPUS hadde fått på plass naudsynt funksjonalitet.

På arbeidsgruppemøtet 03.05.16 var alle einige om at ein må bli heilt einige om definisjonane som skal leggjast til grunn når det gjeld initialkaries. I det nye forslaget til ny rapportering var det einigheit om at det berre skal rapporterast initialkaries på 3-, 5, 12-, 15- og 18-åringane som har dmft/DMFT=0. På bakgrunn av dette ser nytt forslag til matrise i skjema 43 under punkt 4 slik ut:

	Antall personer undersøkt og behandlet i rapportåret	Antall friske tenner st/ST	Antall tenner med initialkaries dt/DT 1-2 og DMFT=0	Antall tenner med fyllingskrevende karies dt/DT 3-5	Antall tapte tenner pga karies mt/MT	Antall fylte tenner pga karies ft/FT	Antall tenner med karieserfaring dmft/DMFT	Antall personer uten ny karieserfaring dt/DT=0	Antall personer med initialkaries etter dmft/DMFT score=0	Frekvensfordeling av antall personer etter dmft/DMFT score: 0	Frekvensfordeling av antall personer etter dmft/DMFT score: 1-4	Frekvensfordeling av antall personer etter dmft/DMFT score: 5-9	Frekvensfordeling av antall personer etter dmft/DMFT score: >9	SIC-indeks
3 år														X
5 år														X
12 år														
15 år														X
18 år														X

Det er felte merka med gult som vil vere ny rapportering.

5.2. Forslag til endring

Arbeidsgruppa føreslår at følgjande spørsmål blir inkludert i skjema 43 under punkt 4:

- Talet på tenner med initialkaries, dvs. tenner med karies grad 1-2; d/D₁₋₂.
- Talet på personar med initialkaries, dvs. talet på personar med karies grad 1-2; d/D₁₋₂
- Rapportering av tannhelsesdata på fleire indikatorårskull, dvs. 3- og 15-åringar, i tillegg til 5-, 12- og 18-åringar
- Rapportering av dmft/DMFT score > 9 for 15-åringar, i tillegg til 5-, 12- og 18-åringar som allereie blir rapportert
- Rapportering av dmft/DMFT score > 4 for 3- og 15-åringar, i tillegg til 5-, 12- og 18-åringar

Vedtaket om ny rapportering frå arbeidsgruppemøtet 27.05.15 blir dermed oppretthalde med justeringane ein blei einige om på arbeidsgruppemøtet 03.05.16 (sjå ny matrise ovanfor). Ny rapportering fordrar at fagsystemleverandøren OPUS blir følgd opp for å få på plass nødvendig funksjonalitet. Om ny rapportering skal innlemmast f.o.m. 2016-rapporteringa er avhengig kva tid funksjonaliteten er på plass. Helsedirektoratet i samarbeid med Fylkestannlegane følgjer opp OPUS/Nextsys.

6 Ønska endringar i publisering og faktaark

6.1. Ønska endringar

Arbeidsgruppa har to forslag til endringar i publisering. Det første er knytt til endra bruk av KUHR-dataa, det vil seie ein endring i allereie eksisterande nøkkeltal.

Arbeidsgruppa meiner at dei indikatorane som blir publisert frå KUHR i dag ikkje er heilt hensiktsmessig med tanke på målsetjinga med indikatorane. Årsaka til det er blant anna at talet på pasientar ikkje er avgrensa i alder. Å inkludera alle pasientar slik det er gjort i dag, vil gi misvisande resultat, spesielt i dei lågaste utdanningsgruppene fordi det vil vera ei opphoping av yngre mottakarar i gruppa med lågast utdanning. Arbeidsgruppa meiner derfor at ny bruk av KUHR-dataa og nye indikatorar bør vera:

- Delen i gruppe A/prioriterte grupper som mottar refusjon etter innslagspunkt 8
- Delen i befolkninga over 21 år totalt som mottar refusjon, og eventuelt fordelt etter utdanning

Arbeidsgruppa sitt andre forslag til endring i publisering er knytt til publisering av bekymringsmeldingar til barnevernet under punkt 7 i skjema 43. Spørsmåla under dette punktet i skjemaet blir ikkje publisert i dag, og det ønskjer arbeidsgruppa å gjere noko med.

Nye nøkkeltal

Arbeidsgruppa ønskjer altså å publisere bekymringsmeldingar til barnevernet under punkt 7 i skjema 43. Spørsmåla under dette punktet i skjemaet blir ikkje publisert i dag. Arbeidsgruppa blei einige om at det frå 2017 skal publiseraast følgjande variablar henta frå punkt 7 i skjema 43:

- Meldingar til barnevernet: Talet på bekymringsmeldingar som er sendt til barnevernet, jf. Helsepersonelloven § 33.
- Meldingar til føresette: Talet på barn det er sendt varslingar om til føresette, jf. Pasient- og brukerrettighetsloven § 3-4 (når barnet er under 16 år) om pasientens gjentekne uteblivingar frå time på tannklinikken og at det vil bli vurdert å senda bekymringsmelding til barnevernet dersom pasienten ikkje møter

Data som inngår er altså upubliserte data frå skjema 43.

Endring av innhald i allereie eksisterande nøkkeltal

Arbeidsgruppa har også eit forslag til endring i publisering. Dette er knytt til endra bruk av KUHR-dataa. I 2015 blei det for første gang publisert indikatorar i KOSTRA som viser tannhelserefusjonar over folketrygda. Tala er henta frå KUHR (kontroll og utbetaling av helserefusjonar), og er fordelt etter ulike utdanningsnivå (grunnskole, vidaregåande skule og universitets- og høgskuleutdanning). I løpet av 2015 blei både tal for 2013 og 2014 publisert. Det er SSB som har utført koplinga mellom KUHR- og utdanningsopplysningar. Indikatorane for 2015-årgangen blei publisert 15.mars 2016 er følgjande. Det er følgjande indikatorar som blir publisert p.t.:

- Talet på pasientar per 1000 innb. som utløyser tannhelserefusjonar frå folketrygda, utdanningsnivå i alt
- Talet på pasientar per 1000 innb. som utløyser tannhelserefusjonar frå folketrygda, grunnskule
- Talet på pasientar per 1000 innb. som utløyser tannhelserefusjonar frå folketrygda, vidaregåande skule
- Talet på pasientar per 1000 innb. som utløyser tannhelserefusjonar frå folketrygda, universitets- og høgskuleutdanning

Målet med å publisera desse indikatorane var å få eit meir heildekkande bilete av tannhelsetenesta, og særleg betre kunnskap om den vaksne befolkninga, som i hovudsak bruker den private tannhelsetenesta. I ettertid ser ein at koplinga mellom KUHR-data og utdanningsdata slik den er gjort i dag, ikkje er heilt hensiktsmessig med tanke på målsetjinga med indikatorane. Årsaka til det er blant anna at talet på pasientar ikkje er avgrensa i alder. Å inkludera alle pasientar slik det er gjort i dag, vil gi misvisande resultat, spesielt i dei lågaste utdanningsgruppene. Årsaka til det er at det vil vera ei opphoping av yngre mottakarar i gruppa med lågast utdanning.

Arbeidsgruppa meiner difor at desse indikatorane bør endrast, og at KUHR-dataa bør brukast på en annan måte enn i dag. Arbeidsgruppa ønskjer at følgjande indikatorar blir publisert f.o.m. 2017 (2016-rapporteringa):

- Delen i gruppe A/prioriterte grupper som mottar refusjon etter innslagspunkt 8
- Delen i befolkninga over 21 år totalt som mottar refusjon, og eventuelt fordelt etter utdanning

Desse vil erstatta KUHR-indikatorane som blir publisert p.t.

7 Vidareutvikling av KOSTRA

7.1. Status på omstrukturering av tabellar og indikatorval til kommundefakta

SSB skal modernisera produksjons- og formidlingsløysinga for KOSTRA-tal. Bakgrunnen for prosjektet er at KOSTRA si faktaarkløysing byggjer på gammal og ustabil teknologi som er vanskeleg å vedlikehalda. I tillegg inneheld mange av faktaarkene store mengder nøkkeltal eller grunnlagsdata, slik at det er vanskeleg å finna fram til det viktigaste for kvart tenesteområde. Målet med prosjektet er difor meir effektive og robuste løysingar med lågare brukarterskel, som sikrar at alle brukarar på ein best mogleg måte får tilgang til tala dei har behov for.

SSB jobbar med ei løysing som skal erstatta faktaarkløysinga, og byggja på SSB si offisielle formidlingsløysing, Statistikkbanken. I tillegg skal den nye løysinga

vera ein portal for å henta kommunedata utover dei som i dag blir definert som KOSTRA-data. Portalen skal heite Kommunefakta. Her er det tenkt at ein frå tabellane i Statistikkbanken kan henta ut de viktigaste indikatorane (ca. 10-15) for kvart enkelt tenesteområde.

Sidan arbeidsgruppene i fellesskap har bestemt kva som skal publiserast og korleis dette skal strukturerast, er arbeidsgrupperepresentantane viktige bidragsytarar i det vidare arbeidet framover. Arbeidet med å omstrukturera data slik dei i dag ligg i Statistikkbanken er i gang.

Status for arbeidet er per 29.06 er at SSB har hatt ein workshop i samarbeid med utvalde arbeidsgruppemedlemmar for å diskutera og utarbeida eit forslag til dei viktigaste indikatorane for tannhelsetenesta som skal inngå på den nye portalen for kommunefakta. Forslaget til dei viktigaste indikatorane blei presentert for resten av arbeidsgruppa på arbeidsgruppemøtet, og forslaget blei deretter drøfta.

Arbeidsgruppa blei einige om 12 indikatorar frå tannhelseområdet som skal inngå i den nye kommunefaktaportalen. Desse er lista opp i tabellen under:

	2014	Prosentvis endring	
	Absolutte tal	2013 - 2014	2010 - 2014
Tannhelsetilstand			
Andel 5-åringar uten karieserfaring (DMFT=0)			
Andel 18-åringar DMFT<4 Andel 18-åringar DMFT>9			
SIC-indeks for 12-åringar			
Aktivitet			
Prioriterte personar, undersøkt/behandla			
Andel barn og ungdom 3-18 år under tilsyn			
Andel eldre langtidssjuka og uføre på insititusjon under tilsyn			
Andel eldre langtidssjuka og uføre i heimesjukepleie under tilsyn			
Utgifter			
Netto driftsutgifter tannhelsetenesta totalt per innbyggjarar			
Dekningsgrad			
Tannlegeårsverk per 10 000 innbyggere, avtalte (offentleg og privat)			
Tannpleiarårsverk per 10 000 innbyggere, avtalte (offentleg og privat)			
Tannlegespesialistar per 10 000 innbyggere (offentleg og privat)			

Etter planen skal den nye formidlingsløysinga vera på lufta frå og med den førebelse publiseringa 15.mars 2018.

7.2. Kvalitetsindikatorar

Følgjande kvalitetsindikatorar er etablert og publisert på tannhelseområdet i 2015:

- Talet på innbyggjarar per tannlegeårsverk
- Talet på innbyggjarar per tannpleieårsverk
- Talet på innbyggjarar per tannlegespesialist
- 18-åringar, delen undersøkt heilt utan karieserfaring
- 18-åringar, delen behandla med DMFT>9
- SIC-indeks for 12-åringar
- Psykisk utviklingshemma over 18 år, delen undersøkt/behandla i løpet av dei siste tre åra
- 12-åringar - delen undersøkt/behandla i løpet av dei siste tre åra
- 18-åringar, delen undersøkt/behandla i løpet av dei siste tre åra

Det var ikkje kome forslag til endringar i forkant av arbeidsgruppemøtet 03.05.16. På møtet blei indikatoren «Delen 2-åringar som har blitt tilvist frå 2-årskontroll til tannhelsetenesta» nemnd. Dette har tidlegare vore ein planlagt kvalitetsindikator. Grunnen til at den ikkje har vore teke med før, er at det ikkje har blitt samla inn data for den. Meininga er at dette skal samlast inn via KOSTRA skjema 1 Personell og verksem i den kommunale helse- og omsorgstenesta. Arbeidsgruppa for KOSTRA helse- og omsorgstenester har tidlegare gjeve klarsignal til å ta inn spørsmålet i skjemaet, men eitt fagsystema ved helsestasjonane i kommunane har enno ikkje lagt til rette for registrering av dette. Helsedirektoratet fekk i oppgåve å følgja opp dette med fagsystemleverandøren, og gi tilbakemelding til SSB. Dersom det er i orden og er mogleg å ta det inn i skjema 1 f.o.m. 2016-rapporteringa.

7.3. Kommunal tenesteproduksjon – Korleis få med heile billedet?

For KOSTRA-tannhelse er det tre fylkeskommunar som er organiserte i ulike fylkeskommunale føretak. Dette er Oslo, Rogaland og Buskerud. Ein gjennomgang av indikatorar som inkluderer utgifter viser forskjellar i tala for dei tre fylkeskommunane mellom fylkeskommunekassa- faktaarket og Konsern- faktaarket. Grad av forskjell ser ut til å variera mellom dei ulike fylkeskommunane etter kva organisering dei ulike har valt.

Arbeidsgruppa meiner framleis det vil vera lite hensiktsmessig å gjera endringar for indikatorar som omhandlar tenestetilbodet i fylket. Desse indikatorene har til no vore identiske i vanleg faktaark (fylkeskommunekassa) og konsern-faktaark. Arbeidsgruppa meiner at ein per i dag bør halda fram med dette.

Arbeidsgruppa ønskjer å følgja ekstra med på dei nyleg etablerte kompetansesentra innanfor tannhelse. Kompetansesentra er samarbeid mellom fleire fylkeskommunar og er organiserte som IKS. Følgjeleg vil desse vera lovpålagde å rapportera inn rekneskap. Det er venta at dette vil få konsekvensar for rekneskapstal for dei fylkeskommunane som er inkluderte i same IKS.

Per i dag er det særleg utgifter det vil vera relevant å fordela ulikt i vanleg- og konsern-faktaark. For personell og tenesteindikatorane vil det ikkje vera særleg hensiktsmessig med ei fordeling, sidan det ikkje er snakk om samarbeid med andre fylkeskommunar, så sant det ikkje omhandlar dei oppstarta kompetansesentra.

8 Vedlegg

8.1. Vedlegg 1: Referat frå arbeidsgruppemøte i KOSTRA tannhelse 03.05.16

Referat frå arbeidsgruppemøte i KOSTRA tannhelsetenesta 03.05.16

eko, 27.05.16

Til stades:

Siri Christine Rødseth	(Helsedirektoratet),
Linda Haugan	(Helsedirektoratet),
Ragnhild Elin Nordengen	(Helsedirektoratet) (under sak 3.),
Arne Åsan	(Fylkestannlegen i Hordaland),
Marianne Moi	(Fylkestannlegen i Buskerud),
Geir Fjerdingen	(Fylkestannlegen i Vestfold),
Øyvind Asmyhr	(Den norske Tannlegeforening),
Marie Helen Hagle	(Folkehelseinstituttet),
Othilde Skjøstad	(SSB),
Marte Hvamb	(SSB) (under sak 7.),
Trond Ekornrud	(SSB)

Ikkje til stades:

Cecilie Mo-Batalden	(Helse- og omsorgsdepartementet),
Peter Marstrander	(Fylkestannlegen i Troms),
Odd Sigurd Vegsund	(Kommunal- og moderniseringsdepartementet).

Sak 1. Arbeidsgruppas mandat v/SSB

Sak 2. Presentasjon av foreløpige 2015-tal frå mars publiseringa av tannhelsetenesta v/SSB

Sak 3. Orientering om retningsliner for TannBarn v/Helsedirektoratet

Sak 4. Forslag til endring i rapportering og publisering

Sak 5. Oppfølging av fagsystemleverandøren OPUS v/Helsedirektoratet

Sak 6. Orientering frå Fylkestannlegane v/Fylkestannlegane

Sak 7. Kostra modernisering. Presentasjon av prosjektet og nye indikatorar v/SSB

Sak 8. Orientering om nordisk kvalitetsindikatorarbeid v/Helsedirektoratet

Sak 9. Status for arbeidet med nytt KPR register v/Helsedirektoratet

Sak 10. Kommunal tannhelseteneste? Status v/HOD

Sak 11. Rapportering av kommunedata på enkeltindikatorer. Status v/HOD

Sak 12. Eventuelt

Sak 1. Arbeidsgruppas mandat

Dokumentasjon: Ppt-presentasjon og lenkje til [mandatet](#)

Gruppas arbeidsfelt dekker følgjande funksjonar i

KOSTRA:

660 Tannhelsetenesta - Fellesfunksjonar 665

Tannhelsetenesta - Pasientbehandling

Grappa arbeider også etter det generelle mandatet for KOSTRA sine arbeidsgrupper:

<http://www.ssb.no/offentlig-sektor/kommune-stat-rapportering/mandat-for-arbeidsgruppene>

Ei av dei viktigaste oppgåvene til arbeidsgruppa er å halda oversikt over og gjennomgå rapporteringsordninga for fylkeskommunane innanfor dei ovannemnde funksjonsområda. Vidare skal arbeidsgruppa følgja utviklinga på området sitt for å sikra god kvalitet på nøkkeltala. Dei skal også vurdere og gi forslag til endringar i rapporteringa sitt omfang og innretting, gi forslag til kva for nokre nøkkeltal og grunnlagsdata som skal publiserast. Dei skal elles sikra ein hensiktsmessig og effektiv dataflyt frå fylkeskommunane til staten. I tillegg skal dei sikra at rapporteringsomfanget for fylkeskommunane ikkje blir for stort, og at oppgavebyrda blir halde på eit akseptabelt nivå.

Forslag til vedtak: Inga vedtakssak

Sak 2. Presentasjon av foreløpige 2015-tall for KOSTRA tannhelsetjenesten

Dokumentasjon: www.ssb.no/tannhelse

15. mars blei det publisert foreløpige tal for kommunane og fylkeskommunane si verksemd i 2015 for alle KOSTRA-område (Kommune-Stat-Rapportering). For KOSTRA Tannhelsetjenesten blei det publisert foreløpige 2015 tal for både rekneskap (KOSTRA fylkesrekneskapen) og tenestedata (tal frå skjema 43 og diverse register). Alle fylkeskommunane leverte inn tal for sin fylkeskommune.

Den førebelse publiseringa viser mellom anna at det, målt i brutto driftsutgifter, blei brukt om lag 3,3 milliardar i den fylkeskommunale tannhelsetenesta i 2015. Dette utgjør 632 kroner per innbyggjar og er ein liten nedgang frå 2014. Utgiftene gjekk mellom anna med til 1,3 millionar personar under tilsyn (89 prosent), undersøking/ behandling av 860 000 personar i prioriterte grupper.

I indikatorårskulla var det delen undersøkt/behandla om lag 76 prosent. Samstundes er det store variasjonar mellom fylka når det gjeld innkallingspraksis for 5-, 12- og 18-åringar. Dei førebelse tala 2015 tyder på at kariesførekomsten går noko ned. Det er både ein nedgang i gjennomsnittleg tal på tenner med karieserfaring for alle årskulla og ein nedgang i delen med DMFT>9 blant 18-åringar. Dei foreløpige tala viser elles at om lag 8 av 10 5-åringar, 6 av 10 12-åringar og 2 av 10 18-åringar har null hol (DMFT=0).

Publiseringa 15.mars mangla rett nok tal for talet på avtalte årsverk. Årsaka er at overgangen frå Aa-registeret til a-ordninga har skapt problem med å berekna talet på årsverk for dei ulike tenesteområda. Ved publiseringa 15.mars blei det berre publisert overordna tal for talet på sysselsette i eigne tabellar i statistikkbanken. Ein oversikt finst [her](#). Etter planen skal tala for årsverk koma i publiseringa av endelege tal 15.juni.

I framkant av publiseringa av endelege tal 15.juni, er SSB også i gang med å kontrollere tala som er komne inn. Det har blitt sendt ut kontrollspørsmål via responssystemet til dei fleste fylkeskommunar. Bakgrunnen for kontrollspørsmåla er store avvik mellom rapporterte 2014 og 2015-tall. Avvikta gjeld blant anna store endringar i talet på personar under tilsyn eller undersøkt/behandla i ulike prioriterte grupper, og talet på personar undersøkt/behandla i løpet av dei tre siste åra (12-åringar, 18-åringar og Gruppe B). Eventuelle endringar vil bli retta opp i før publiseringa 15.juni.

I samband med 15.juni publiseringa vil det også bli publisert ein DS-artikkel den 20.juni. Her vil dei viktigaste tala og hovudfunn bli presentert. Artikkelen blir publisert på www.ssb.no/tannhelse.

Forslag til vedtak: Inga vedtakssak

Sak 3. Orientering om retningslinjer for TannBarn v/Helsedirektoratet

Dokumentasjon: <https://helsedirektoratet.no/tannhelse/pagaende-satsningsomrader>

Ragnhild Elin Nordengen frå Helsedirektoratet orienterte om status i arbeidet med nye nasjonale faglege retningslinjer om tannhelsetenester til barn og unge. Det er Hdir som har mandat til å utvikla slike retningslinjer i samspel med fagfolk og brukarar i ei arbeidsgruppe. Målet er å medverka til kunnskapsbasert praksis, for slik å sikra eit felles kvalitets- og prioriteringsgrunnlag og ein heilskapleg pasientgang. Det skal òg leggjast til rette for god samhandling.

Hdir har laga ei rettleiing om utvikling av kunnskapsbaserte retningslinjer (IS-1870). Arbeidsgruppa for dei nye retningslinjene baserer seg på desse, og gangen i desse er:

- Systematiske søk etter kunnskap basert på forskning (skal ikkje vera tilfeldig)
- Denne kunnskapen skal så graderast
- Ut frå kunnskapsgrunnlag basert på forskning skal arbeidsgruppa utarbeide tilrådingar. Det skal takast òg omsyn til røynslebasert kunnskap og brukar-kunnskap/synspunkt
- Tilrådingane graderast – sterk eller svak
- Grunngevinga for tilrådingane og korleis den blei til (prosessen) skal vera synleg i retningslina.

Helsedirektoratet har delt opp arbeidet med retningslinjene i to delar. Del 1 vil omfatta helsefremjande arbeid, tann- og munnundersøkingar, behandling av initialkaries, reduksjon av ulikskap i tannhelse og helsepersonells opplysningsplikt til barnevern og politi ved mistanke om mishandling eller andre former for alvorlig omsorgssvikt. Etter planen skal del 1 av retningslinjene vera klar før sommaren.

Denne vil bli sendt ut på ekstern høyring i løpet av hausten.

Del 2 skal mellom anna omfatta diagnostikk og oppfølging, barn med samansette behov, tannlegeskrekk og erosjonar. Denne skal etter planen vera klar til publisering i 2017.

I samband med arbeidet med retningslinjene blei det gjennomført to rådslag i 2015 med relevante aktørar. Det er også planlagt rådslag hausten 2016.

Det blei elles informert om at retningslinjene ikkje er juridisk bindande, men normerande og tek sikte på å representera det som fagmiljøa meiner er beste praksis.

Når det gjeld innkallingspraksis for indikatorårskulla orienterte Helsedirektoratet om at dei kjem til å anbefala at alle 3-, 5-, 12-, 15- og 18-åringar blir kalla inn til undersøking. Det blir anbefalt å ta røntgen ved undersøkingane. Utanom disse nemnde årskulla blir det anbefalt å gjere ei individuell vurdering av undersøking-intervall, men med minimum 1 år og maksimum 2 års undersøkingintervall. Helsedirektoratet har forankra anbefalingane faglig i forskning og ekspert-vurderingar, samt i behovet for god statistikk.

Fylkestannlegen i Buskerud opplyste om at ein då vil bruka mykje tid på å undersøka/behandla barn og unge som er friske. Dette er tid som kunne ha vore brukt på personar med presumptivt dårlegare tannhelse og større behov for tannbehandling.

SSB vil ikkje å ha ei formeining om innkallingspraksisen ute i tenesta. Dette er noko helsemyndigheitene må koma med tilrådingar om. På generelt grunnlag bør ein likevel understreka at det er viktig at statistikken tilpassar seg røynda og ikkje omvendt. Dette gjeld særleg dersom det er snakk om endringar i innkalling og behandlingspraksis. I dette tilfelle kan det sjå ut som teneste blir

tilpassa statistikken. På den andre sida vil ei felles innkallingspraksis i tenesta for dei aktuelle årskulla gi meir samanliknbare tal.

Forslag til vedtak: Inga vedtakssak

Sak 4. Forslag til endring i rapportering og publisering

Dokumentasjon: sak 4 i sakspapir og referat frå arbeidsgruppemøtet 27.05.15.

Arbeidsgruppa må årleg ta stilling til om dei ønskjer endringar i publiserte indikatorar i faktaarka og statistikkbanken. Gruppa må også vurdere om det skal etablerast nye rapporteringar i skjema, eventuelt om det skal hentast ut relevante styringsindikatorar frå andre datakjelder. I tillegg må arbeidsgruppa ta stilling til om dei ønskjer endringar i funksjonskontoplanen.

Rapportering:

På arbeidsgruppemøtet 27.05.15 blei det vedtatt å inkludera følgjande spørsmål i skjema 43 under punkt 4 frå og med 2015-rapporteringa:

- Talet på tenner med initialkaries, dvs. tenner med karies grad 1-2; d/D₁₋₂.
- Talet på personar med initialkaries, dvs. talet på personar med karies grad 1-2; d/D₁₋₂
- Rapportering av tannhelsedata på fleire indikatorårskull, dvs. 3- og 15-åringar, i tillegg til 5-, 12- og 18-åringar
- Rapportering av dmft/DMFT score > 9 for 15-åringar, i tillegg til 5-, 12- og 18-åringar som allereie blir rapportert
- Rapportering av dmft/DMFT score > 4 for 3- og 15-åringar, i tillegg til 5-, 12- og 18-åringar

Med dei nye spørsmåla inkludert, vil punkt 4 i skjema 43 sjå slik ut:

		Antall kariøse tenner													
	Antall personer undersøkt og behandlet i rapportåret	Antall friske tenner st/ST	Antall tenner med initialkaries dt/DT 1-2	Antall tenner med fyllingskrevende karies dt/DT 3-5	Antall tapte tenner mt/MT	Antall fylte tenner pga karies ft/FT	Antall tenner med karieser uten ny karieserfaring dmft/DMFT	Antall personer med initialkaries	Antall personer med initialkaries	Frekvensfordeling av antall personer etter dmft/DMFT-score. 0	Frekvensfordeling av antall personer etter dmft/DMFT-score. 1-4	Frekvensfordeling av antall personer etter dmft/DMFT-score. 5-9	Frekvensfordeling av antall personer etter dmft/DMFT-score. >9	SIC-indeks	
3 år														x	
5 år														x	
12 år															
15 år														x	
18 år														x	

Grunngjevinga for å utvida rapporteringa av dmft/DMFT for fleire årskull er eit ønske frå helsemyndigheitene om å få betre oversikt over tannhelsetilstanden for Gruppe A (0-18 år) gjennom heile perioden. Utvida rapportering vil gjera det lettare å planleggja best mogleg prioritering av tid og ressursar til førebygging og behandling av karies blant barn og unge (0-18 år).

Grunngjeving for å innføra rapportering av initialkaries er blant anna at informasjon om påbyrja karies på nasjonalt nivå er eit mål som er meir i tråd med dagens kariessituasjon blant barn og unge. Betre kjennskap til talet på barn og unge med initialkaries i ulike aldersgrupper vil mogleggjera betre planlegging og førebyggjande behandling både nasjonalt og lokalt.

Karies utviklar seg i fleire stadium. Initialkaries blir definert som dei første to stadia i utviklinga. Grad 1 karies er karies på yttarste halvdel av emaljen, medan grad 2 karies er karies på innarste halvdel av emaljen. Initialkaries blir behandla med «non-operativ» behandling. Det vil seia hyppige fluorpenslingar, bruk av

andre fluorpreparat eller fissurforsøgling. Samtidig vil ein ved initialkaries setja i verk tiltak for å endra åtferda til pasienten for å oppnå god tannhelseåtfærd og eigenomsorg.

Hausten 2015 kom det rett nok fram ny informasjon om at fagsystemleverandøren OPUS ikkje hadde naudsynt funksjonalitet på plass for at dei nye spørsmåla kunne inkluderast. Det blei derfor bestemt å utsetja rapporteringa av dei nye spørsmåla med eitt år, til OPUS hadde fått på plass naudsynt funksjonalitet.

På møtet var alle einige om at ein må bli heilt einige om definisjonane som skal leggjast til grunn når det gjeld initialkaries. I det nye forslaget til ny rapportering var det einigheit om at det berre skal rapporterast initialkaries på 3-, 5, 12-, 15- og 18-åringane som har dmft/DMFT=0. På bakgrunn av dette ser nytt forslag til matrise i skjema 43 under punkt 4 slik ut:

	Antall personer undersøkt og behandlet i rapportåret	Antall friske tenner st/ST DMFT=0	Antall tenner med initialkaries dt/DT 1-2 og fyllingskrevende karies dt/DT 3-5	Antall tapte tenner pga karies mt/MT	Antall fylte tenner pga karieseraring ft/FT dmft/DMFT	Antall tenner uten ny karieseraring dt/DT=0	Antall personer med initialkaries etter dmft/DMFT score, 0	Antall personer med initialkaries etter dmft/DMFT score, 1-4	Antall personer med initialkaries etter dmft/DMFT score, 5-9	Antall personer med initialkaries etter dmft/DMFT score, >9	SIC-indeks
3 år											X
5 år											X
12 år											
15 år											X
18 år											X

Felta merka med gult er det som vil vera ny rapportering.

Publisering:

SSB har to forslag til endringar i publisering. Det første er knytt til endra bruk av KUHR-dataa. I 2015 blei det for første gang publisert indikatorar i KOSTRA som viser tannhelserefusjonar over folketrygda. Tala er henta frå KUHR (kontroll og utbetaling av helserefusjonar), og er fordelt etter ulike utdanningsnivå (grunnskole, vidaregåande skule og universitets- og høgskuleutdanning). I løpet av 2015 blei både tal for 2013 og 2014 publisert. Det er SSB som har utført koblinga mellom KUHR- og utdanningsopplysningar. Indikatorane for 2015-årgangen blei publisert 15.mars 2016 er følgjande Det er følgjande indikatorar som blir publisert p.t.:

- Talet på pasientar per 1000 innb. som utløyser tannhelserefusjonar frå folketrygda, utdanningsnivå i alt
- Talet på pasientar per 1000 innb. som utløyser tannhelserefusjonar frå folketrygda, grunnskule
- Talet på pasientar per 1000 innb. som utløyser tannhelserefusjonar frå folketrygda, vidaregåande skule
- Talet på pasientar per 1000 innb. som utløyser tannhelserefusjonar frå folketrygda, universitets- og høgskuleutdanning

Målet med å publisera desse indikatorane var å få eit meir heildekkande bilete av tannhelsetenesta, og særleg betre kunnskap om den vaksne befolkninga, som i hovudsak bruker den private tannhelsetenesta. SSB ser rett nok i ettertid at koplinga mellom KUHR-data og utdanningsdata slik den er gjort i dag, ikkje er heilt hensiktsmessig med tanke på målsetjinga med indikatorane. Årsaka til det er blant anna at talet på pasientar ikkje er avgrensa i alder. Å inkludera alle pasientar slik det er gjort i dag, vil gi misvisande resultat, spesielt i dei lågaste utdanningsgruppene. Årsaka til det er at det vil vera ei opphoping av yngre mottakarar i gruppa med lågast utdanning.

SSB meiner difor at desse indikatorane bør endrast, og at KUHR-dataa bør brukast på en annan måte enn i dag. Forslag til ny bruk av KUHR-dataa og nye indikatorar kan vera:

- Delen i gruppe A/prioriterte grupper som mottar refusjon etter innslagspunkt 8
- Delen i befolkninga over 21 år totalt som mottar refusjon, og eventuelt fordelt etter utdanning

SSBs andre forslag til endring i publisering er knytt til publisering av bekymringsmeldingar til barnevernet under punkt 7 i skjema 43. Spørsmåla under dette punktet i skjemaet blir ikkje publisert i dag. Dei aktuelle spørsmåla er:

- Meldingar til barnevernet: Talet på bekymringsmeldingar som er sendt til barnevernet, jf. Helsepersonelloven § 33.
- Meldingar til føresette: Talet på barn det er sendt varslingar om til føresette, jf. Pasient- og brukerrettighetsloven § 3-4 (når barnet er under 16 år) om pasientens gjentekne uteblivingar frå time på tannklinikken og at det vil bli vurdert å senda bekymringsmelding til barnevernet dersom pasienten ikkje møter

Kvalitetsindikatorar:

Følgjande kvalitetsindikatorar er etablert og publisert ved den foreløpige publiseringa 15.mars på tannhelseområdet:

- Talet på innbyggjarar per tannlegeårsverk
- Talet på innbyggjarar per tannpleieårsverk
- Talet på innbyggjarar per tannlegespesialist
- 18-åringar, delen undersøkt heilt utan karieserfaring
- 18-åringar, delen behandla med DMFT>9
- SIC-indeks for 12-åringar
- Psykisk utviklingshemma over 18 år, delen undersøkt/behandla i løpet av dei siste tre åra
- 12-åringar - delen undersøkt/behandla i løpet av dei siste tre åra
- 18-åringar, delen undersøkt/behandla i løpet av dei siste tre åra

Det var ikkje kome forslag til endringar i forkant av møtet. På møtet blei indikatoren «Delen 2-åringar som har blitt tilvist frå 2-årskontroll til tannhelsetenesta» nemnd. Dette har tidlegare vore ein planlagt kvalitetsindikator. Grunnen til at den ikkje har vore teke med før, er at det ikkje har blitt samla inn data for den. Meininga er at dette skal samlast inn via KOSTRA skjema 1 Personell og verksem i den kommunale helse- og omsorgstenesta. Arbeidsgruppa for KOSTRA helse- og omsorgstenester har tidlegare gjeve klarsignal til å ta inn spørsmålet i skjemaet, men eitt fagsystema ved helsestasjonane i kommunane har enno ikkje lagt til rette for registrering av dette. Helsedirektoratet fekk i oppgåve å følgja opp dette med fagsystemleverandøren, og gi tilbakemelding til SSB. Dersom det er i orden og er mogleg å ta det inn i skjema 1 f.o.m. 2016-rapporteringa.

Funksjonskontoplan:

Ingen forslag til endringar i funksjonskontoplanen.

Forslag til vedtak: *Vedtaket om ny rapportering frå arbeidsgruppemøtet 27.05.15 blir oppretthalde med justeringane ein blei einige om på arbeidsgruppemøtet (sjå forslag til ny matrise ovanfor). Ny rapportering fordrar at fagsystemleverandøren*

OPUS blir følgd opp for å få på plass nødvendig funksjonalitet. Om ny rapportering skal innlemmast f.o.m. 2016-rapporteringa er avhengig kva tid

funksjonaliteten er på plass. Helsedirektoratet i samarbeid med Fylkestannlegane følgjer opp OPUS.

SSB føreslår at følgjande indikatorar blir publisert f.o.m. 2017 (2016- rapporteringa):

- *Delen i gruppe A/prioriterte grupper som mottar refusjon etter innslagspunkt 8*
  - *Delen i befolkninga over 21 år totalt som mottar refusjon, og eventuelt fordelt etter utdanning*
- Desse vil erstatta KUHR-indikatorane som blir publisert p.t.*

Arbeidsgruppa blei einige om at det frå 2017 skal publiserast følgjande variablar henta frå punkt 7 i skjema 43:

- *Meldingar til barnevernet: Talet på bekymringsmeldingar som er sendt til barnevernet, jf. Helsepersonelloven § 33.*
- *Meldingar til føresette: Talet på barn det er sendt varslingar om til føresette, jf. Pasient- og brukerrettighetsloven § 3-4 (når barnet er under 16 år) om pasientens gjentekne uteblivingar frå time på tannklinikken og at det vil bli vurdert å senda bekymringsmelding til barnevernet dersom pasienten ikkje møter*

Sak 5. Oppfølging av fagsystemleverandøren OPUS

v/Helsedirektoratet På arbeidsgruppemøtet til KOSTRA tannhelsetjenesten 27.05.15, blei gruppa blant anna einige om å ta inn rapportering av talet på tenner med initialkaries (dt/DT 1- 2), samt uttrekk av tannhelsesresultat for de nye indikatorårskullene 3- og 15- åringer. Hausten 2015 blei det likevel bestemt at rapporteringa måtte utsetjast på grunn av manglande funksjonalitet hos fagsystemleverandøren OPUS til å få denne informasjonen ut.

Fagsystemleverandøren OPUS må difor følgjast opp for å få på plass nødvendig funksjonalitet. Helsedirektoratet orienterte om at dei har vore i kontakt med OPUS. Vidare stadfesta dei at det ikkje er tilstrekkeleg med funksjonalitet per i dag.

Helsedirektoratet har samstundes bedd OPUS om eit nytt møte for å drøfta vidare oppfølging.

Fylkestannlegane meinte det var viktig at kravspesifikasjonen, med alle dei nødvendige definisjonane, er på plass før ein går i dialog med OPUS. Dei meinte elles at Nasjonal brukargruppe kan bistå Helsedirektoratet i arbeidet med følgja opp OPUS. Det blei elles understreka at fylkestannlegane er i dialog med OPUS om å få anna funksjonalitet i fagsystema på plass. Funksjonalitet dei ser på som viktigare enn den nye rapporteringa på initialkaries. Dette omfattar t.d. ein direkte kontakt med folkeregisteret for å få betre oversikt over personar som er under tilsyn. Dei meinte difor at det er viktig at arbeidet med ny rapportering i KOSTRA ikkje kjem i vegen for dette arbeidet.

Utifrå diskusjonane på møtet og tidlegare erfaringar med å få lagt inn ny funksjonalitet i OPUS, er det lite sannsynleg at dette kan innlemmast i KOSTRA-skjemaet f.o.m. 2016-rapporteringa. Det er likevel naudsynt å starta oppfølginga av OPUS.

Forslag til vedtak:

Arbeidsgruppa var einige om at Helsedirektoratet og Fylkestannlegane følgjer opp vidare dialog med OPUS på eiga hand, straks det føreligg kravspesifikasjon med definisjonar (revidert utkast til matrise under punkt 4 i skjema 43, sjå sak 4). Arbeidsgruppa og SSB blir haldne orientert om vidare arbeid.

Sak 6. Orientering fra Fylkestannlegene v/Fylkestannlegene

Arne Åsan orienterte om relevante saker. Saka om at den offentlege tannhelsetenesta skal flyttast frå fylkeskommune til kommunenivå skal behandlast i Stortinget før sommaren. Det skal vera høyring og vurdering i Kommunalkomiteen neste veke. Kva som blir utfallet i saka vil vera avhengig av kva samarbeidspartia Venstre og KrF vel å gjera. Ei eventuell overføring av tenesta frå fylkeskommune til kommune er sett til 1.1.2020.

Når det gjeld brukarundersøkingar har fylkestannlegane utarbeidd eit konkret forslag som er sendt til Helsedirektoratet. Det blir nå opp til Helsedirektoratet korleis dei vel å følgja det opp vidare. System for brukarundersøkingar har mellom anna vore planlagt som eigen kvalitetsindikator i KOSTRA i fleire år. I og med at det ikkje har vore utarbeidd ein felles nasjonal undersøking, som alle fylke har kunna bruka, har det ikkje vore aktuelt å rapportera på det. Dersom arbeidet med gjennomføring av brukarundersøkingar kjem i gong kan det etter kvart bli aktuelt å vurdere igjen.

Forslag til vedtak: Inga vedtakssak

Sak 7. Kostra modernisering. Presentasjon av prosjektet og nye indikatorer v/SSB

Dokumentasjon: Sakspapir til møte og forslag til nye indikatorar utarbeidet av SSB, i samarbeid med utvalde gruppemedlemmar

Marte Hvamb frå SSB orienterte. SSB skal modernisera produksjons- og formidlingsløysinga for KOSTRA-tal. Bakgrunnen for prosjektet er at KOSTRA si faktaarkløysing byggjer på gammal og ustabil teknologi som er vanskeleg å vedlikehalda. I tillegg inneheld mange av faktaarkene store mengdar nøkkeltal eller grunnlagsdata, slik at det er vanskeleg å finna fram til det viktigaste for kvart tenesteområde. Målet med prosjektet er difor meir effektive og robuste løysingar med lågare brukarterskel, som sikrar at alle brukarar på ein best mogleg måte får tilgang til tala dei har behov for.

SSB jobbar med ei løysing som skal erstatta faktaarkløysinga, og byggja på SSB si offisielle formidlingsløysing, Statistikkbanken. I tillegg skal den nye løysinga vera ein portal for å henta kommunedata utover dei som i dag blir definert som KOSTRA-data. Portalen skal heite Kommunefakta. Her er det tenkt at ein frå tabellane i Statistikkbanken kan henta ut de viktigaste indikatorane (ca. 10-15) for kvart enkelt tenesteområde.

Sidan arbeidsgruppene i fellesskap har bestemt kva som skal publiserast og korleis dette skal strukturerast, er arbeidsgrupperepresentantane viktige bidragsytarar i det vidare arbeidet framover. Arbeidet med å omstrukturera data slik dei i dag ligg i Statistikkbanken er i gang.

I tillegg har SSB i samarbeid med utvalde arbeidsgruppemedlemmar hatt ein workshop for å diskutera og utarbeida eit forslag til dei viktigaste indikatorane for tannhelsetenesta som skal inngå på den nye portalen for kommunefakta. Forslaget

til dei viktigaste indikatorane blei presentert for resten av arbeidsgruppa, og forslaget blei deretter drøfta.

Etter planen skal den nye formidlingsløysinga vera på lufta frå og med den førebelse publiseringa 15.mars 2018. For arbeidsgruppene er det viktig at dei i samordningsrådsrapporten for 2017 legg fram forslag til indikatorar som skal inkludera i nye Kommunefakta og eventuelt ny strukturering av statistikk-banktabellane. Det blir elles oppmoda om at arbeidsgruppa orienterer om status for

moderniseringsarbeidet i samordningsrapporten som skal leverast til samordningsrådet i 2016.

Basert på forslaget utarbeidd på workshopen og diskusjonane på møtet var det einigheit om at følgjande indikatorar skal inkluderast i kommunefakta:

	2014	Prosentvis endring	
	Absolutte tal	2013 - 2014	2010 - 2014
Tannhelsetilstand			
Andel 5-åringar uten karieserfaring (DMFT=0)			
Andel 18-åringar DMFT<4 Andel 18-åringar DMFT>9			
SIC-indeks for 12-åringar			
Aktivitet			
Prioriterte personar, undersøkt/behandla			
Andel barn og ungdom 3-18 år under tilsyn			
Andel eldre langtidssjuka og uføre på insititusjon under tilsyn			
Andel eldre langtidssjuka og uføre i heimesjukepleie under tilsyn			
Utgifter			
Netto driftsutgifter tannhelsetenesta totalt per innbyggjarar			
Dekningsgrad			
Tannlegeårsverk per 10 000 innbyggere, avtalte (offentleg og privat)			
Tannpleiarårsverk per 10 000 innbyggere, avtalte (offentleg og privat)			
Tannlegespesialistar per 10 000 innbyggere (offentleg og privat)			

Forslag til vedtak: *Arbeidsgruppa orienterer om arbeidet med KOSTRA modernisering under eige punkt i rapport til samordningsrådet for 2016.*

Sak 8. Orientering om nordisk kvalitetsindikatorarbeid v/Helsedirektoratet

Dokumentasjon: siste publiserte rapport frå arbeidsgruppa er tilgjengelig på: <http://helsedirektoratet.no/publikasjoner/quality-indicators-in-oral-health-care-a-nordic-project-proceedings-in-2012/Sider/default.aspx>

Helsedirektoratet orienterte. I 2015 var Danmark sekretariat for den nordiske arbeidsgruppa for kvalitetsindikatorar innanfor tannhelse. Det blei halde eitt møte i København i mai 2015, og eitt på Færøyane i september 2015.

Planen var at arbeidsgruppa skulle publisera ein felles rapport med oppdaterte indikatortall i løpet av hausten 2015/våren 2016. For å få til dette skulle alle land rapportera inn oppdaterte tal til møtet i september. Danmark har rett nok gitt beskjed om at dei ikkje har tid og ressursar til å ha hovudansvaret for rapporten, som ennå ikkje er publisert. Gruppa ønskjer likevel å få utarbeida ein rapport, om noko forkorta samanlikna med den førre frå 2012 der Noreg stod som forfattar.

Finland har sekretariatet i arbeidsgruppa i år. Dei har teke initiativ til eit møte i gruppa i Helsinki i løpet av hausten 2016. Forhåpentlegvis vil ein då kunna bli einige om arbeidsfordeling for å sy i saman ein ny oppdatert rapport. Dei fleste nordiske landa ønskjer at samarbeidet skal halda fram. Rapportane har også vore nyttige i det nasjonale arbeidet i fleire land sidan fleire av landa ikkje publiserer årleg statistikk på same måte som Noreg.

Forslag til vedtak: Inga vedtakssak

Sak 9. Status for arbeidet med nytt KPR register v/Helsedirektoratet
Helsedirektoratet har fått i oppdrag frå Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) å setja i gang arbeidet med å etablere eit kommunalt pasient- og brukarregister (KPR).

Føremåla med å etablere eit slikt register er fleire, men «hovedformålet med registeret er å gi grunnlag for planlegging, styring, finansiering og evaluering av kommunale helse- og omsorgstjenester for sentrale og kommunale myndigheter. Helseregisteret vil også være en viktig datakilde for statistikk, helseanalyser, lokalt kvalitets-forbedringsarbeid og forskning.»

Med registeret vil ein kunna følgja pasientføreløp og samhandling internt i ein kommune. Ved å samanstillja opplysningar frå KPR med opplysningar frå Norsk pasientregister (NPR), er det også mogleg å følgja pasientføreløp og samhandlinga mellom spesialisthelsetenesta og dei kommunale helse- og omsorgstenestene. Dette er viktig for å kunna planleggja gode helse- og omsorgstenester. Eit framtidig kommunalt helse- og omsorgsregister vil samstundes vera ein viktig kjelde for statistikk, helseanalyser, lokalt kvalitetsforbedringsarbeid og forskning.

I samband med etableringa av KPR-registeret har det vore sett ned fleire arbeidsgrupper. Ei av desse for tannhelsetenesta. Arbeidsgruppa har blant anna sett på moglegheiter og avgrensingar ved det nye registeret og kva kjelder som kan inngå.

Når det gjeld det vidare arbeidet med KPR prioriterer ein nå få lovverket for det nye registeret på plass. Det blir forventa at Stortinget skal behandla lovproposisjonen i løpet av vårsesjonen 2016 og fatta avgjersle om oppretting av KPR. Lovproposisjonane er lagt fram for behandling. Når desse er handsama vil føreskrifter detaljere krav til KPR. Parallelt med heimelarbeidet vil ein starta å byggja ein registerkjerne og halda fram med analysar av data med dei konsesjonar dei har.

Første versjon av KPR vil truleg kunna vera operativt i 2017. Den første versjonen vil i hovudsak byggja på data frå dei allereie etablerte registera IPLOS og KUHR. Etter kvart er det ei målsetjing om å utvida registeret med nye data frå fleire tenester, deriblant tannhelsetenesta.

Forslag til vedtak: Ingen vedtakssak

Sak 10. Kommunal tannhelsetjeneste? Status v/HOD

Dokumentasjon: Sakspapir til møte

Den planlagde kommunereforma har som mål å redusera talet på kommunar i Noreg ved samanslåing. Større kommunar skal vera betre rusta til å møta krava til tenester kommunane skal tilby innbyggjarane sine. Etter planen skal kommunane ha vedteke eventuelle samanslåingar i løpet av mai 2016, forslaga til dei nye kommunane skal inn i kommuneproposisjonen for 2017, og sjølv samanslåingane skal vera gjennomført innan 2020. I samband med dette har regjeringa varsla at dei ønskjer å flytta den offentlege tannhelsetenesta frå fylkeskommunane til kommunane. Dette vil i så tilfelle innebera at rapporteringa for tannhelse i KOSTRA også blir endra.

For meir sjå sak 6. i referatet.

Forslag til vedtak: Inga vedtakssak

Sak 11. Rapportering av kommunedata på enkeltindikatorer. Status v/HOD

Dokumentasjon: Sakspapir til møte 28.1.15var HOD, FHI, Helsedirektoratet og SSB i møte for å drøfta ei mogleg innsamling av data om den offentlege tannhelsetenesta på kommunenivå. Meninga var at tala blant anna skulle publiserast i FHI sine folkehelseprofilar på kommunenivå. Etter møtet utarbeida FHI eit notat med oversikt over omsyn som burde takast i samband med utreiinga av moglegheitene for å samla inn data på kommunenivå. Notatet blei sendt ut til arbeidsgruppa, som så kom med sine innspel.

Det er SSB som samlar inn tal for tannhelsesdata på fylkesnivå, og det er sannsynleg at SSB også skal gjennomføra ei eventuell innsamling på kommunenivå. SSB har skissert eit todelt prosjekt ovanfor HOD (oppdragsgiver), med ein utreiingsfase og ein gjennomføringsfase.

Eit utreiingsprosjekt tek sikte på å kartleggja alle fylkeskommunane sine moglegheiter til å rapportera tannhelsesdata på eit lågare nivå enn det som er tilfelle i dag. Kartlegginga må blant anna bidra til å skaffa oversikt over følgjande:

- Kva variablar er det mogleg å rapportera på eit lågare nivå enn fylke ved uttrekk frå journalsystema?
- Kva for eit nivå er det mogleg å rapportera på (kommune/klinikk)?
- Kva form er det mogleg å levera data på (kommune, klinikk, pasienten sin bustadkommune, behandlingkommune)?
- Kor mykje ekstra tid og ressursar vil gå med på å rapportera på eit lågare nivå enn fylke?

Status i saken p.t. er at SSB har sendt over eit avtaleutkast til HOD med ei skisse for eit todelt oppdrag (utreiingsfase og gjennomføringsfase). På arbeidsgruppemøtet 27.05.15 blei det vedtatt å utsetja drøftinga av denne saka til det har blitt klart kva som blir utfallet av kommunereforma og KPR registeret.

Kommunereforma kan føre til at tannhelsetenesta blir flytta frå fylkeskommunalt nivå til kommunalt nivå. Dersom dette skjer, vil det mest sannsynleg innebera at skjema 43 i framtida skal rapporterast på kommunenivå. KPR er eit individbasert register. For tannhelseområdet vil etableringa av KPR kunna gjera det mogleg å laga tannhelsestatistikk på kommunenivå utan å måtta gjennomføra det planlagde prosjektet.

HOD vil orientere om status for dette arbeidet på møtet.

***Forslag til vedtak:** HOD var ikkje til stades for å orientera om saka på møtet. Arbeidsgruppa blei einig om å kontakta HOD for å be dei om ei orientering om status i saka. Basert på orienteringa skal arbeidsgruppa ta ei avgjerd om vidare veg for prosjektet. Endeleg avgjerd blir inkludert i årets rapport til samordningsrådet*

Sak 12. Eventuelt

Det var ingen saker under eventuelt.

Vedlegg 2: Tilleggsinformasjon frå Helsedirektoratet til referat frå arbeidsgruppemøtet i KOSTRA tannhelse 03.05.16.

Tilleggsinformasjon fra Helsedirektoratet til referat fra møte i KOSTRA- arbeidsgruppe tannhelse, den 3.5.2016 – notat av Ragnhild Nordengen 28.6.2016

Det vises til sak 3 i referatet. Helsedirektoratet mener det er behov for ytterligere informasjon om anbefalingen «Undersøkelse av barn ved bestemte aldre» i retningslinjen «Tannhelsetjenester til barn og unge».

Praksis i fylkene varierer når det gjelder innkalling av barn og unge til undersøkelse. Alle fylker innkaller alle 3-åringer. For eldre barn er det stor variasjon. Noen fylker innkaller alle/tilnærmet alle i indikatorårskullene. SSBs statistikk 2015 viser at andelen undersøkte barn varierer fra 65 % til 97 %. *Retningslinjens anbefaling vil medføre endringer i praksis for de fleste fylkene, men omfanget av endringer i vil variere.*

- Alle fylker undersøker friske barn. Mange gjør det hvert andre år, slik som retningslinjen anbefaler. Det er nødvendig å undersøke friske barn gjennom oppveksten. Et barns livssituasjon kan endre seg slik at de kan utvikles tannsykdom. Dessuten skal tannfrembrudd mm. kontrolleres, og barn/foreldre bør få informasjon om forebyggende tiltak.

Retningslinjens anbefaling vil medføre at innkallingspraksis for barna må planlegges slik at de undersøkes når de er 5, 12, 15 og 18 år. Det behøver ikke medføre at friske barn undersøkes hyppigere.

Anbefalingen vil ikke føre til at friske barn behandles. Det er kun syke som behandles.

Anbefalingen er faglig begrunnet i forskning og ekspertvurderinger. I første rekke er undersøkelses- tidspunktene valgt ut fra behovet for å overvåke mulig sykdom eller feil ved tannfrembrudd mm, men også ut fra behovet for god statistikk.

Statistikken som utarbeides og publiseres i dag for hvert indikatorårskull viser resultat for undersøkte/behandlet i løpet av rapporteringsåret. På grunn av ulik innkallingspraksis i fylkene er ikke tallene representative for alle i aldersgruppene. Dette fordi den er basert på et skjevt utvalg (ikke randomisert) pasienter. Den gir f.eks. ikke pålitelig informasjon om sykdomsforekomsten i populasjonen.

Statistikken har betydning for kvalitet på overordnet nivå. Den tjener flere formål, blant annet å gi oversikt over sykdomsforekomsten og fordeling av sykdom i befolkningen, samt endring over tid. Den gir grunnlag for

- evaluering av tannhelsetilbudet
- planlegging av tiltak som det allokeres ressurser til
- utarbeidelse av folkehelseprofiler til kommunene i folkehelsearbeidet
- sammenligning av tannhelsetilstanden i fylker/kommuner Statistikken har betydning for kvaliteten på tannhelsetilbudet barn og unge.

Videregående opplæring

1 Innledning

1.1. Arbeidsgruppens sammensetning

Arbeidsgruppa for videregående opplæring har for regnskapsåret 2015 hatt følgende KOSTRA-funksjoner som ansvarsområde:

510	Skolelokaler og internatbygninger
515	Fellesutgifter og støttefunksjoner knyttet til videregående opplæring
520	Pedagogisk ledelse, pedagogiske fellesutgifter og gjesteelevsoppgjør
521	Studiespesialisering
522	Bygg- og anleggsteknikk
523	Elektrofag
524	Design og håndverk
525	Restaurant- og matfag
526	Helse- og sosialfag
527	Idrettsfag
528	Teknikk og industriell produksjon
529	Musikk, dans og drama
530	Medier og kommunikasjon
531	Naturbruk
532	Service og samferdsel
554	Fagskole
559	Landslinjer
561	Oppfølgingstjenesten og Pedagogisk psykologisk tjeneste
562	Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring
570	Fagopplæring i arbeidslivet
581	Voksenopplæring etter opplæringsloven
590	Andre formål

Fagdepartementet i arbeidsgruppa for videregående opplæring er Kunnskapsdepartementet, som har delegert ansvaret til Utdanningsdirektoratet. Arbeidsgruppa består av representanter fra Utdanningsdirektoratet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, fylkeskommunene (v/opplæringsregionene nord, øst og sørvest), Vigo, KS og Statistisk sentralbyrå.

Per juni 2016 består arbeidsgruppa av følgende faste medlemmer:

Maja Kalcic (leder)	SSB
Tom Granseth	SSB
Kjartan Steffensen	SSB
Anne Brit Thorud	SSB
Hilde Hjorth-Johansen	Utdanningsdirektoratet
Victoria Anastasia Folly	Utdanningsdirektoratet
Marit Helen Bakken	Utdanningsdirektoratet
Sissel Ferstad	KMD
Jan Sørbø	KS
Trude Riple	Vigo IKS
Ole Stian Søyseth	Finnmark Fylkeskommune
Unni Kjeldstad	Rogaland Fylkeskommune
Stig Aasland	Hordaland Fylkeskommune
Ståle Wold	Rogaland Fylkeskommune

2 Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Rapporten inneholder en redegjørelse for årets publisering, samt en beskrivelse av arbeidet som har vært gjort i arbeidsgruppa med hensyn til kvalitetsforbedring av eksisterende indikatorer. Arbeidsgruppa har i tillegg påbegynt arbeid med moderniseringen av dagens KOSTRA vgo og videre utvikling av kvalitetsindikatorer (nøkkeltall for gjennomstrømning).

2.2. Arbeidsgruppens anbefalinger

- Arbeidsgruppa anbefaler presiseringer i veiledningsteksten til enkelte av de eksisterende funksjonene. Dette gjelder både funksjoner som arbeidsgruppa har ansvar for (521-533, 562, 570 og 590), men også 420 Administrasjon. Forslagene er nærmere beskrevet i kapittel 4.
- I 2017 publiseringen omfatter tjeneste- og regnskapsdata også ny funksjon 533 (nytt utdanningsprogram for Kunst, design og arkitektur). Arbeidsgruppa anbefaler å lage nye nøkkeltall, samtidig som nøkkeltallene for samlefunksjoner endres til å omfatte funksjon 533.

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Ingen rapporteringsskjema.

3.2. Kontroller i skjema

Ingen rapporteringsskjema.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

Kilder til KOSTRA data for videregående opplæring:

Elever:	VIGO sentraldatabase Nasjonal vitnemålsdatabase (NVB) og autorisasjonsregisteret for helsepersonell (HPR)
Lærlinger:	VIGO sentraldatabase
Søker/inntaksdata:	Utdanningsdirektoratet (ferdig reviderte tall basert på filuttrekk fra VIGO)
Regnskapsdata:	Kommuneregnskapet, fylkeskommuner og tilhørende særbedrifter
Personelldata:	Registerbasert personellstatistikk, SSB (hovedkilde: A-ordningen), Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB)
Befolkningsdata:	SSBs befolkningsdatabase

Grensesnitt for uttrekk av data om elever og lærlinger fra VIGO fastsettes i henhold til et organisert samarbeid mellom Vigo IKS, Utdanningsdirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

VIGO sentraldatabase er den viktigste kilden for data om tjenesteproduksjon.

SSB mottar hvert år individdata om elever og lærlinger fra VIGO sentraldatabase. For elever leveres endelige tall i oktober (resultater) og november (igangværende utdanning). Fagopplæringsdata leveres på nyåret. De siste årenes erfaringer tilsier at rutine blir enklere og bedre, og en drar god nytte av det etablerte samarbeidet som er utviklet over flere år.

Data overføres via sikre løsninger over Internett, dette gjør datainnhenting og også tilbakemeldinger til fylkeskommunene enklere. Arbeidet med å videreutvikle samarbeidet fortsetter.

Vigo IKS og sentralbasen er styrket, det bidrar til styrket informasjonsflyt og oppfølging av saker.

Regnskapsrapporteringen oppfattes som av relativt god kvalitet, og til publiseringen av reviderte tall er regnskap mottatt fra alle fylkeskommunene og de særbedriftene som utfører oppgaver/tjenester innen videregående opplæring. Til publiseringen av foreløpige tall manglet regnskapsrapportering fra enkelte særbedrifter.

Datagrunnlaget fra VIGO sentraldatabase danner også grunnlaget for SSBs utdanningsstatistikk, og SSB har et utstrakt samarbeid med Vigo IKS, fylkeskommunene og Utdanningsdirektoratet også når det gjelder kodeverk, kontroller, oppfølging av innholdet i suksessive filuttrekk, og evaluering av innhentingprosedyrer og datakvalitet. Gjennomgang av SSBs revisjon og kontroll av datagrunnlaget inngår i dette samarbeidet.

Nøkkeltall som bruker søkerdata, befolkningsdata og/eller data om høyere utdanning (f.eks. gjennomstrømning) publiseres kun i juni.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Det er ikke et eget revisjonssystem for tjenestedata for videregående i KOSTRA. Data fra VIGO gjennomgår omfattende bearbeiding, redigering og kontroll av fagseksjonen i SSB før de publiseres som en del av den ordinære utdanningsstatistikken.

Det ble også gjort revisjon av utvalgte regnskapsindikatorer i perioden mellom publiseringen av foreløpige og reviderte tall.

3.5. Publisering

Nye nøkkeltall

Ingen nye nøkkeltall.

Endringer i eksisterende nøkkeltall *Korreksjoner i etterkant av mars-publiseringen: Tekniske feil medførte at*

- regnskapstall for funksjoner 561 og 562 ikke var inkludert i beregning av nøkkeltallene og grunnlagstallene for funksjonsgrupper 510-562 og 510- 590
- feil i beregning av estimater for andre regionale nivåer enn fylke førte til manglende tall for funksjon 526 Helse- og oppvekstfag
- flere funksjoner manglet i tabellene for fylkeskassene og for fylkeskonsernene, og dette påvirket også estimat for landet

Oversikt over samtlige rettelser: <http://www.ssb.no/offentlig-sektor/kommune-stat-rapportering/attachment/264899?ts=154765bdb20>

Utsatt/manglende publisering av årsverkstall:

Fra og med 2015-årgangen har all registerbasert personellstatistikk fått ny datakilde, A-ordningen i stedet for Aa-registeret. Alle arbeidsgivere i Norge rapporterer på en annen måte enn tidligere og dette medfører en endring i tidsserien fom. 2015. Tall for ansatte og årsverk for 2015 for de kommunale og fylkeskommunale tjenesteområdene var publisert først i juni. Det er imidlertid ikke publisert tall for avtalte årsverk eksklusive lange fravær grunnet usikkerhet i rapportert informasjon om sykefravær.

Endret navn for utdanningsprogrammet «Helse- og sosialfag»:

Utdanningsprogram «Helse- og sosialfag» er endret til «Helse- og oppvekstfag» i alle nøkkeltall og grunnlagstall som gjelder funksjon 526.

Elevtall for voksne:

Det er oppdaget feil i beregning av alder i datagrunnlaget som brukes for voksne- indikatorer i KOSTRA. Omtrent 7 prosent av voksne elever i 2013 og 2014 var 24 år ved skolestart og skulle ikke inngå i denne gruppen. Publiserte elevtall for voksne i 2013 og 2014 er korrigert i juni-publiseringen.

Elevtall for funksjon 559 Landslinjer:

Deltakere ved landslinjer for yrkessjåfører er i utgangspunktet lærlinger, men i perioden for teoridel er de også registrert som elever. Slike deltagere får status som lærling i SSBs og Udirs statistikk, noe som medfører at antall elever på landslinjer blir underestimert og kostnad per elev blir dermed overestimert. Det ble bestemt i gruppa å informere om dette ved å legge inn fotnote for alle indikatorer som omtaler elever ved landslinjer.

Fotnote: Antall elever for funksjon 559 Landslinjer omfatter ikke rettighets elever som har lærekontrakt, for eksempel i yrkessjåfør faget. Det vil si at lærlinger som også får en del undervisning som elever, telles bare som lærlinger. Utgifter for funksjon 559 per elev kan derfor være høyere for de fylkene som har slike landslinjetilbud. For gjeldende oversikt over landslinjetilbud se <http://www.udir.no/om-udir/tilskudd-og-prosjektmidler/tilskudd-og-prosjektmidler-for-fylkeskommuner/landsliner/>.

3.6. Brukerreaksjoner

Arbeidsgruppa har mottatt henvendelse fra Buskerud fylkeskommune om manglende elevtall på landslinje for Yrkessjåfør faget. Problemstillingen er diskutert i gruppa og tiltaket er beskrevet under punkt 3.5.2.

Arbeidsgruppen har i tillegg mottatt noen få henvendelser med spørsmål om innhold og veiledning i bruk av KOSTRA-tallene, samt sammenheng med øvrig publisert statistikk.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Arbeidsgruppa foreslår å presisere veiledningsteksten med tydeligere definisjoner av viktige begreper og mindre tekstlige endringer.

4.1. Funksjon 420

Bakgrunn for ønsket endring

Tilbakemeldinger fra fylkeskommuner er at selv etter omarbeidinger som er gjort de siste årene så fremstår fortsatt tjeneste 420 som noe kryptisk. Det kommenteres også at en god del av eksemplene som gis medfører en større grad av forvirring enn oppklaring – ettersom de ikke stemmer overens med faktisk organisering i fylkeskommunene.

Det foreslås derfor at teksten forenkles og forkortes, samt som det tydeliggjøres at administrative ledere er de som har et helhetlig sektoransvar.

Forslag til endring

Det foreslås følgende som ny tekst (innebærer at innledning, femte avsnitt under pkt.1 og samtlige illustrasjoner og eksempler slettes):

420 Administrasjon

Pkt.1 Administrativ ledelse

Til funksjon 420 skal det henføres lederressurser som etter KOSTRA er definert å være administrative ledere, og som leder andre administrative ledere. Administrative ledere er definert til å være ledere som har både økonomiske og administrative fullmakter.

For å bli definert som administrativ leder, må disse fullmaktene minst omfatte:

Økonomiske fullmakter

Delegert budsjettmyndighet i samsvar med et vedtatt reglement eller etter videredelegert myndighet.

Disponeringsfullmakt, jf forskrift om budsjett m.v. § 9, innenfor delegert budsjettmyndighet. (FOR 2000-12-15 nr 1423: Forskrift om årsbudsjett).

Administrative fullmakter

Personalansvar med instruksjonsmyndighet, herunder medarbeideroppfølging/ medarbeidersamtaler.

Innstillings- eller beslutningsmyndighet i:

Ansettelsessaker

Oppsigelses- eller avskjedigelsessaker

Permisjonssaker

En lederfunksjon vil normalt ha flere funksjoner enn innholdet i denne definisjonen. Eksempelvis er faglig ansvar ikke et krav for å bli definert som administrativ leder.

Prinsippet om definisjon av administrative ledere gjelder tilsvarende for organisering av fylkeskommunale tjenester i foretak, interfylkeskommunalt samarbeid eller interfylkeskommunale selskaper.

Dersom en administrativ leder, har videredelegert **deler** av fullmaktene til underordnede ledere, vil ikke disse underordnede lederne betraktes som administrative ledere i KOSTRA. Slike ledere kan være avdelingsledere, teamledere, gruppeledere og lignende. Disse skal henføres til tjenestefunksjon.

Pkt.2 Fordeling av andel lederstilling

Dersom en administrativ leder på funksjon 420 yter tjenester for ett eller flere virksomhetsområder og dette utgjør 20 % av stillingen eller mer, skal denne andelen fordeles til virksomhetsnivået. Det vises til prinsippene for fordeling av stillinger i KOSTRA-veilederen. En stilling er i denne sammenheng definert som et årsverk.

Pkt.3 Stab-/støttefunksjoner

Stabs-/støttefunksjoner knyttet til planlegging, oppfølging og styring av hele fylkeskommunen eller av et administrativt ledernivå knyttet til funksjon 420, er i utgangspunktet en del av funksjon 420. Dette omfatter blant annet oppgaver knyttet til økonomiforvaltning, personalforvaltning, informasjonsarbeid, fylkeskommuneadvokat/-jurist, samt arbeid knyttet til organisasjonen eller organisasjonsutvikling.

Prinsippet om fordeling av oppgaver som utgjør minst 20 % av én stilling gjelder også for disse stab/støttefunksjonene. På den måten vil stabs-/støttefunksjonens oppgaver for det laveste administrative ledernivå eller direkte for tjenesten bli henført til tjenestefunksjonen.

Overordnet planarbeid, hvor planen dekker mer enn et enkelt tjenesteområde, føres på funksjon 420. Unntatt fra dette er arbeid med lokal og regional utvikling som skal føres på funksjon 715.

Pkt.4 Fellesfunksjoner

Fellesfunksjonene skal i utgangspunktet føres på funksjon 420, men skal fordeles dersom ledelse og medarbeidere yter tjenestespesifikke oppgaver som samlet utgjør minst 20 % av én stilling til virksomhetsledere (laveste administrative ledernivå) eller direkte til tjenestefunksjonene. Se også eksemplet nedenfor.

Fellesfunksjoner er:

Funksjoner for administrative ledere/medarbeidere som er knyttet til funksjonene 400 Politisk styring eller 420 Administrasjon, slik som resepsjon, sentralbord og andre velferdstiltak.

Felles post- og arkivfunksjon. Tjenestespesifikke post- og arkivfunksjoner skal henføres til tjenestefunksjonen.

Felles lønns- og regnskapsfunksjon, herunder fakturering og innfordring. Lønns- og regnskapsfunksjoner som ivaretar overordnede oppgaver for hele fylkeskommunen føres på funksjon 420. Lønns- og regnskapsoppgaver som gjelder tjenested henføres til tjenestefunksjon.

Hustrykkeri. Innkjøp av papir/kontormateriell som hustrykkeriet foretar for tjenestefunksjonene/- enhetene, belastes de aktuelle tjenestefunksjonene

Felles IKT-løsninger for hele fylkeskommunen. Dette inkluderer anskaffelse, drift og vedlikehold inkludert brukerstøtte til fellessystemer. Utgifter knyttet til "fagsystemer" (VIGO og FDV- system) henføres til de funksjonene som systemene betjener. Også arbeid knyttet til "fagsystemer" som samlet utgjør minst 20 % av én stilling, skal fordeles.

Har fylkeskommunen organisert støttefunksjoner vedrørende IKT i eget fylkeskommunalt foretak, skal samme fordeling mellom funksjon 420 og tjenestefunksjonene gjøres når det gjelder fellessystemer og fagsystemer.

Har fylkeskommunen organisert IKT-tjenesten i samarbeid med andre fylkeskommuner (egne selskapsenheter eller vertskommune- ordning), skal fylkeskommunens andel som vedrører fellessystemer, eksempelvis lønns- og regnskapssystem, til funksjon 420. Fylkeskommunens andel som vedrører fagsystemer, skal til tjenestefunksjon. Fylkeskommunens andel er nettoutgiften i samarbeidsløsningen som vedrører fylkeskommunen.

Pkt.5 Fellesutgifter

Fellesutgifter som føres på funksjon 420, er bla:

Kantine (nettoutgift).

Sekretariat for politisk ledelse.

Bedriftshelsetjeneste for fylkeskommunens ansatt

Overordnet HMS-arbeid.

Kontingent til KS

Frikjøp av hovedtillitsvalgte. Frikjøp av tillitsvalgte i virksomhetene føres på aktuell tjenestefunksjon.

4.2. Funksjon 521-533

Bakgrunn for ønsket endring

I veilederen for 2016 er kostnaden for alternativ Vg3 i skole plassert både under funksjon 521-533 og funksjon 570. Gruppen har tidligere besluttet at disse kostnader bør føres under funksjon 570. Vårt forslag er å stryke pkt.11 under funksjon 521- 533 og presisere ytterligere punkter som omtaler alternativ Vg3 i skole (pkt.12, funksjon 521-533 og pkt.12, funksjon 570).

Forslag til endring

Funksjon Undervisning til alle elever fordelt på utdanningsprogrammene 521-533

Her føres utgifter og inntekter som kan direkte knyttes til et bestemt utdanningsprogram.

1. Lønnsutgifter for lærere fordeles på utdanningsprogrammene hvor læreren har undervisning.
2. Reiseregninger fører der lærerens lønn er plassert.
3. Pedagogiske ledere med ansvar for bestemte utdanningsprogram, verneledere.
4. Lønn lærlinger med arbeid i tilknytning til et bestemt utdanningsprogram.
5. Sensorutgifter til eksamen (sensorutgifter til privatister føres på 590).
6. Undervisningsmateriell, herunder nødvendige trykte og digitale læremiddel og digitalt utstyr ("lovpålagte gratis læringsmidler").
7. Inventar og utstyr.
8. Avskrivninger på inventar og utstyr som er ført mot utdanningsprogram. Avskrivninger relatert til anskaffelser som opprinnelig ble ført på funksjon 538 og 539 føres på de respektive funksjoner for utdanningsprogram hvor anskaffelsen er i bruk.
9. Driftsinntekter i form av salg av produkter/tjenester (først og fremst yrkesfag).
10. Transport og ekskursjoner relatert til bestemte utdanningsprogram.
11. ~~Vg3 i skole (som alternativ til læreplass).~~
12. Vg3 i skole for programområder innen yrkesfaglige utdanningsprogram som ifølge tilbudsstrukturen skal ha Vg3 i skole for læretid i bedrift (gjelder enkelte programområder)(f.eks. automatiseringsfaget)
13. Utgifter til international baccalaureate (IB)
14. Utgifter og inntekter som kan direkte knyttes til utdanningsprogram for naturbruk føres på funksjon 531. Drift eller leie av gårdsbruk, fiskebåt og fiskeoppdrettsanlegg, som innebærer utgifter og inntekter som ikke er direkte knyttet til utdanningsprogram for naturbruk føres på funksjon 590 (dvs. utgifter og inntekter som ikke kan direkte knyttes til undervisningen av elever på utdanningsprogram for naturbruk).

Utgifter til elev-PC skal føres på det enkelte utdanningsprogram.

Følgende kostnader skal ikke føres på funksjon 521-533:

Utgifter og inntekter tilknyttet landslinjer føres på funksjon 559

- 521 Studiespesialisering
- 522 Bygg- og anleggsteknikk
- 523 Elektrofag
- 524 Design og håndverk
- 525 Restaurant- og matfag
- 526 Helse- og oppvekstfag
- 527 Idrettsfag
- 528 Teknikk og industriell produksjon
- 529 Musikk, dans og drama
- 530 Medier og kommunikasjon
- 531 Naturbruk
- 532 Service og samferdsel
- 533 Kunst, design og arkitektur (f.o.m. høst 2016)

4.3. Funksjon 562

Bakgrunn for ønsket endring

Under tjeneste 562 pkt. 4 er det oppført forberedende kurs til minoritetsspråklige. Vi mener denne innplasseringen blir feil ettersom disse elevene ikke bruker av sin rett til videregående opplæring og derfor ikke telles som elever. Vårt forslag er at dette behandles på lik linje med andre oppgaver fylkeskommunene utfører utenfor det ordinære tjenesteområdet og overføres til tjeneste 590. Pkt.4, funksjon 562 strykes og pkt.11, funksjon 590 presiseres.

Forslag til endring

562 Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring

Ekstra utgifter inkludert ledelsesressurser utover ordinær undervisning.

1. Elever i egne spesialgrupper føres i sin helhet på funksjon 562, inkludert inventar og utstyr knyttet til elevene.
2. Elever med behov for tilleggsressurser i ordinære grupper får en todelt stykkpris i regnskapsføringen; en ordinær del tilsvarende en ordinær elevplass, og en tilleggsdel. Den ordinære delen føres på funksjon for utdanningsprogram, og tilleggsdelen på funksjon 562. Tilleggsressursene omfatter elevassistenter, miljøarbeidere, tolker, ekstra lærerressurser, ekstra grupper eller omfang av gruppeundervisning, redusert elevtall i grupper.
3. Opplæring for minoritetsspråklige i egne grupper etter samme prinsipper som angitt under punkt 2, dvs ordinær del føres på utdanningsprogram, kun tilleggsressursene føres på funksjon 562. Undervisning innenfor ordinære læreplaner utgiftsføres på utdanningsprogram selv om minoritetsspråklige er samlet i egen
4. ~~Undervisning av minoritetsspråklige skal føres mot funksjon 562 og den enkelte elev i tjenesterapporteringen kodes AOLOV dersom undervisningen ikke følger læreplaner knyttet til utdanningsprogram, for eksempel innføringsgrupper.~~
5. Syns- og audiopedagog, logoped, døvetolk, lærlinger som jobber innenfor området funksjon 562.
6. Kjøp av tilrettelagte undervisningstjenester for elever som ikke omfattes av funksjon 590.
7. Øvrige utgifter til tilpasset opplæring føres på utdanningsprogram hvor eleven er registrert
8. Utgifter/inntekter knyttet til prosjektet «Bedre gjennomføring i videregående opplæring» (OT-NAV prosjektet).

4.4. Funksjon 570

Bakgrunn for ønsket endring

I veilederen for 2016 er kostnaden for alternativ Vg3 i skole plassert både under funksjon 521-533 og funksjon 570. Grappa har tidligere besluttet at disse kostnader bør føres under funksjon 570. Vårt forslag er å stryke pkt.11 under funksjon 521- 533 og presisere ytterligere punkter som omtaler alternativ Vg3 i skole (pkt.12, funksjon 521-533 og pkt.12, funksjon 570).

Forslag til endring

570 Fagopplæring i arbeidslivet

Omfatter alle utgifter og inntekter knyttet til opplæring i bedrift.

1. Tilskudd til lærebedrifter til lærlinger/lærekandidater. Tilskudd til lærebedrifter skal føres på art 370. Art 470 skal ikke omfatte tilskudd til lærebedrifter.
2. Utgifter til instruksjon/etterutdanning av instruktører og faglig ansvarlige i bedriftene.
3. Utgifter/inntekter i forbindelse med gjestelærlinger.
4. Utgifter fagprøver, også lønn til prøvenemnder.
5. Driftsutgifter og lønn ansatte som jobber med administrasjon av fagopplæring i sentraladministrasjonen og fagopplæringskontor (fagkonsulenter, leder, sekretærer osv. – ikke generell administrasjon).
6. Teoriundervisning lærlinger/lærekandidater (restteori).
7. Utgifter i forbindelse med opplæringsringer.
8. Utgifter oppfølging av bedrifter.
9. Utgifter til Y-nemnd.
10. Formidling av lære plasser.
11. Utgifter til vg3 i skole før læretid i bedrift føres på funksjonen for utdanningsprogram.
12. Utgifter til alternativ vg3 i skole **som erstatning for læretid.**

4.5. Funksjon 590

Bakgrunn for ønsket endring

Under tjeneste 562 pkt. 4 er det oppført forberedende kurs til minoritets-språklige. Vi mener denne innplasseringen blir feil ettersom disse elevene ikke bruker av sin rett til videregående opplæring og derfor ikke telles som elever. Vårt forslag er at dette behandles på lik linje med andre oppgaver fylkeskommunene utfører utenfor det ordinære tjenesteområdet og overføres til tjeneste 590. Pkt.4, funksjon 562 strykes og pkt.11, funksjon 590 presiseres.

Forslag til endring

590 Andre formål

Utgifter og inntekter som ikke er direkte knyttet til ordinær videregående opplæring.

1. Fylkeskommunens folkehøgskoler.
2. Sosiale- og medisinske institusjoner (både førskole, grunnskole og videregående opplæring).
3. Fængselsundervisning.
4. Utgifter og inntekter til privatister, herunder privatistkontor.
5. Tilskudd til «Eleveorganisasjonen».
6. Utgifter/inntekter AMO-kurs.
7. Utgifter/inntekter ved opplæring på høgskolenivå.
8. Utgifter/inntekter ved særskilte kurs for voksne utenfor opplæringsloven.
9. Oppdragsvirksomhet (opplæring utenfor opplæringsloven) og annen virksomhet ved ressursentrene.
10. Spesialundervisning for psykisk utviklingshemmede (grunnskoleopplæring) på vegne av kommuner.
11. Undervisningsformål som ikke er knyttet til videregående opplæring, hvor elevene ikke telles som elever i registre/datagrunnlag som anvendes for nøkkeltallsberegning, f.eks. innføringstilbud for minoritetsspråklige utenfor opplæringsloven (i så tilfelle føres utgiftene på respektive utdanningsfunksjoner).
12. Utgifter/inntekter til drift av kantine og internat (unntatt utgifter knyttet til eiendomsforvaltning).
13. Utgifter/inntekter til karriere- og veiledningssentre.
14. Utgifter/inntekter elevbedrifter.
15. Veiledning og kvalitetssikring i grunnskolen (opplæringsloven § 13-3c).
16. Utgifter/inntekter knyttet til prosjektet «Bedre gjennomføring i videregående opplæring».
17. Drift eller leie av gårdsbruk, fiskebåt og fiskeoppdrettsanlegg, som ikke er direkte knyttet til utdanningsprogram for naturbruk føres på funksjon 590, dvs. utgifter og inntekter som ikke kan direkte knyttes til undervisningen av elever på utdanningsprogram for naturbruk (slike utgifter og inntekter føres på funksjon 531).

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Ingen ønskede endringer.

6 Ønskede endringer i faktaark

6.1. Ønskede endringer

Fra og med høsten 2016 skal tjenstedata og regnskapsdata som tilhører det nye studieforberedende utdanningsprogrammet for kunst, design og arkitektur føres på funksjon 533. Det må derfor lages nye nøkkeltall for funksjon 533, samtidig som funksjonen inkluderes i nøkkeltall for samlefunksjoner.

Selv om Medier og kommunikasjon blir studieforberedende utdanningsprogram fra høsten 2016, gjøres det ingen endringer for regnskapsåret 2016. Ettersom det ikke ble opprettet en ny funksjon og vi ikke kan skille regnskapstallene, må både ny og gammel MK inngå i samme gruppe. For regnskapsåret 2016 skal MK grupperes som yrkesfaglig utdanningsprogram, og f.o.m. regnskapsåret 2017 som studieforberedende utdanningsprogram. Dokumentasjon av relevante nøkkeltall må derfor oppdateres før publisering i 2017.

Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Ingen ønskede endringer.

Nye nøkkeltall

CI.Konsern – videregående opplæring:

- **Økonomisk belastning 533 utdprog Kunst, design og arkitektur per elev, konsern**

Indikator for økonomisk belastning, utdanningsprogram for kunst, design og arkitektur per elev, konsern, viser nettoutgiftene for funksjonen per elev, etter skolefylke uavhengig av hvor elever har sin bostedsadresse. Indikatorene for "økonomisk belastning", målt per elev på samme måte som enhetskostnader for produktivitetsindikatorene, gir grunnlag for å vurdere hvilken faktisk utgiftsbelastning (netto utgift) tjenesten står for.

Teller: omfatter kontoklasse 1 og 3, artene 010-290, 300, 350-480, 590, 600-710, 729, 750-790, 800-895 for funksjon 533. Data hentes fra

fylkeskommuneregnskapet og regnskapene til fylkeskommunale foretak (FKF), interkommunale samarbeider og interkommunale selskaper (IKS).

Nevner: elever i utdanningsprogram for kunst, design og arkitektur, etter skolefylke. Tall per 1.10. Tallet er vektet i forholdet 7/12 for foregående skoleår og 5/12 for rapporteringsåret, slik at elevtallet tilpasses regnskapsåret.

Kilde: VIGO

- **Korr bto driftsutg 533 utdprog Kunst, design og arkitektur per elev, konsern**

Indikatoren viser korrigerede brutto driftsutgifter til utdanningsprogram for kunst, design og arkitektur, konsern, per elev. Indikatoren viser dermed enhetskostnadene eller produktiviteten ved den aktuelle tjenesten. Korrigerede brutto driftsutgifter omfatter driftsutgiftene ved fylkeskommunens egen tjenesteproduksjon pluss avskrivninger minus dobbeltføringer som skyldes viderefordeling av utgifter/internkjøp mv.

Teller: Korrigerede brutto driftsutgifter (kontoklasse 1 og 3, artene (010-290) + 429 + 590 - (690, 710, 729, 790)) for funksjon 533. Data hentet fra

fylkeskommuneregnskapet og regnskapene til fylkeskommunale foretak (FKF), interkommunale samarbeider og interkommunale selskaper (IKS).

Nevner: Elever i utdanningsprogram for kunst, design og arkitektur i fylkeskommunale videregående skoler, etter skolefylke. Tallet er vektet i forholdet fjorårstall 7/12 og rapporteringsåret 5/12, per 1.10., slik at skoleåret tilsvarer regnskapsåret. Kilde: VIGO.

C. Videregående opplæring:

- **Økonomisk belastning 533 utdprog Kunst, design og arkitektur per elev**
 Indikator for økonomisk belastning, utdanningsprogram for kunst, design og arkitektur per elev, viser nettoutgiftene for funksjonen per elev, etter skolefylke uavhengig av hvor elever har sin bostedsadresse.
 Enhetskostnadsbegrepet "Korrigerede brutto driftsutgifter inkludert kjøp fra egne foretak og IKS" omfatter flere utgifter enn det ordinære begrepet "Korrigerede brutto driftsutgifter", men det er likevel en forskjell i artsomfanget på utgiftssiden i "Korrigerede brutto driftsutgifter inkludert kjøp fra egne foretak og IKS" og utgiftskomponenten i begrepet "Økonomisk belastning" ved at sistnevnte også omfatter de resterende utgiftene i artsserie 3 (kjøp fra staten (art 300), kjøp fra kommuner (art 350) og private (art 370)) samt overføringene i artsserie 4. I tillegg omfatter begrepet "Økonomisk belastning" alle inntekter direkte knyttet til virksomheten. Indikatorene for "økonomisk belastning", målt per elev på samme måte som enhetskostnader for produktivitetsindikatorene, gir grunnlag for å vurdere hvilken faktisk utgiftsbelastning (netto utgift) tjenesten står for.
Teller: omfatter kontoklasse 1, artene 010-290, 300, 350-480, 590, 600-710, 729, 750-790, 800-895 for funksjon 533. Kilde: Kommuneregnskapet.
Nevner: elever i utdanningsprogram for kunst, design og arkitektur, etter skolefylke. Tall per 1.10. Tallet er vektet i forholdet 7/12 for foregående skoleår og 5/12 for rapporteringsåret, slik at elevtallet tilpasses regnskapsåret. Kilde: VIGO.
- **Korr bto driftsutg inkl kjøp fra egne foretak og IKS per elev 533 Kunst, design og arkitektur**
 Indikatoren viser korrigerede brutto driftsutgifter inkludert utgifter ved kjøp fra egne foretak og IKS, per elev i utdanningsprogram for kunst, design og arkitektur.
Teller: Korrigerede brutto driftsutgifter inkludert kjøp fra egne foretak og IKS, kontoklasse 1, artene 010-290, 375, 380, 429, 590, 690, 710, 729, 790 for funksjon 533. Kilde: Kommuneregnskapet.
Nevner: Elever i utdanningsprogram for kunst, design og arkitektur i fylkeskommunale skoler, vektet. Ved beregning av kostnader per elev anvendes elevtallet vektet til kalenderår for å tilpasses regnskapsåret. Vektingen utgjør 5/12 av inneværende skoleår og 7/12 av forrige skoleår. Kilde: VIGO.
- **Korr bto driftsutg 533 utdprog Kunst, design og arkitektur per elev**
 Indikatoren viser korrigerede brutto driftsutgifter til utdanningsprogram for kunst, design og arkitektur per elev. Indikatoren viser dermed enhetskostnadene eller produktiviteten ved den aktuelle tjenesten. Korrigerede brutto driftsutgifter omfatter driftsutgiftene ved fylkeskommunens egen tjenesteproduksjon pluss avskrivninger minus dobbeltføringer som skyldes viderefordeling av utgifter/interkjøp mv.
Teller: Korrigerede brutto driftsutgifter (kontoklasse 1. artene (010-290) + 429 + 590 - (690, 710, 729, 790)) for funksjon 533. Kilde: Kommuneregnskapet i 1000 kr.
Nevner: Elever i utdanningsprogram for kunst, design og arkitektur i fylkeskommunale videregående skoler, etter skolefylke. Tallet er vektet i forholdet fjorårstall 7/12 og rapporteringsåret 5/12, per 1.10., slik at skoleåret tilsvare regnskapsåret. Kilde: VIGO.

Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Funksjon 533 inkluderes i følgende nøkkeltall:

- Brutto investeringsutgifter til videregående opplæring, per innbygger (konsern)
- Netto driftsutgifter til videregående opplæring, per innbygger 16-18 år (konsern)
- Andel netto driftsutgifter til videregående opplæring av samlede netto driftsutgifter (konsern)
- Andel netto driftsutgifter til studieforberevende utdanningsprogram (521, 527, 529, 533) (konsern)
- Økonomisk belastning 510-562 videregående opplæring i skole per elev (konsern)
- Økonomisk belastning 521-533, 559 alle utdanningsprogram per elev (konsern)
- Økonomisk belastning 521, 527, 529, 533 studieforberevende utdanningsprogram per elev (konsern)

- Korr bto driftsutg 510-562 videregående opplæring i skole per elev (konsern)
- Korr bto driftsutg 521-533, 559 alle utdanningsprogram per elev (konsern)
- Lønnsutgifter 521-532, 559 alle utdanningsprogram per elev (konsern)
- Korr bto driftsutg 521, 527, 529, 533 studieforberevende utdanningsprogram per elev (konsern)
- Lønnsutgifter 521, 527, 529 studieforberevende utdanningsprogram per elev (konsern)

- Korr bto driftsutg inkl kjøp fra egne foretak og IKS per elev 510-562 videregående opplæring i skole
- Korr bto driftsutg inkl kjøp fra egne foretak og IKS per elev 521-533, 559 alle utdanningsprogram
- Korr bto driftsutg inkl kjøp fra egne foretak og IKS per elev 521, 527, 529, 533 studieforberevende utdanningsprogram

7 Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Status på omstrukturering av tabeller og utvelgelse til kommunefakta

På møtet 16. mars ble det nedsatt en egen moderniseringsgruppe med representanter fra Udir, KS, FK-tjeneste, FK-regnskap og SSB. Gruppens oppgave er å foreslå utvalgte nøkkeltall som skal publiseres i kommune-fakta og anbefale eventuelle endringer og forenklinger av KOSTRA-tabellene i statistikkbanken.

Denne gruppen har deltatt på workshop ledet av KOSTRA-moderniseringsprosjektet 26.mai og har lagt fram første utkast til utvalgte nøkkeltall. Videre arbeid med nøkkeltallene og ønskelig struktur i statistikkbanken er planlagt i september og november. Arbeidsgruppen skal legge fram endelige forslag i rapporten juni 2017

7.2. Kvalitetsindikatorer

Representanter i arbeidsgruppen har fått flere innspill til måten elever som går mot grunnkompetanse i den videregående opplæring behandles på i gjennomstrømningsstatistikken. Dette er elever som har fått enkeltvedtak om individuell opplæringsplan (IOP), og som har oppfylt kravene i IOP og har

dermed mottatt kompetansebevis. I dagens gjennomstrømningsstatistikk er disse klassifisert som «Ikke-fullført».

Det er nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra SSB, Udir, Vigo og Fylkeskommuner som skal se på mulighet til å identifisere denne elevgruppen og vurdere andre dimensjoner ved dagens publisering. Gruppen skal ha sitt første møte i september 2016.

7.3. Annet

Flere representanter ønsker å beholde dagens tabeller i statistikkbanken selv om de er store. Fordel med flere mindre tabeller er at enkelte tall blir lettere å finne, spesielt for folk som ikke var/er brukere av faktaarkene, men de som bruker mesteparten av tallene ønsker å forholde seg til, og hente tallene fra, en stor tabell istedenfor mange små.

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Akersveien 26, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-9365-8 (elektronisk)

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway